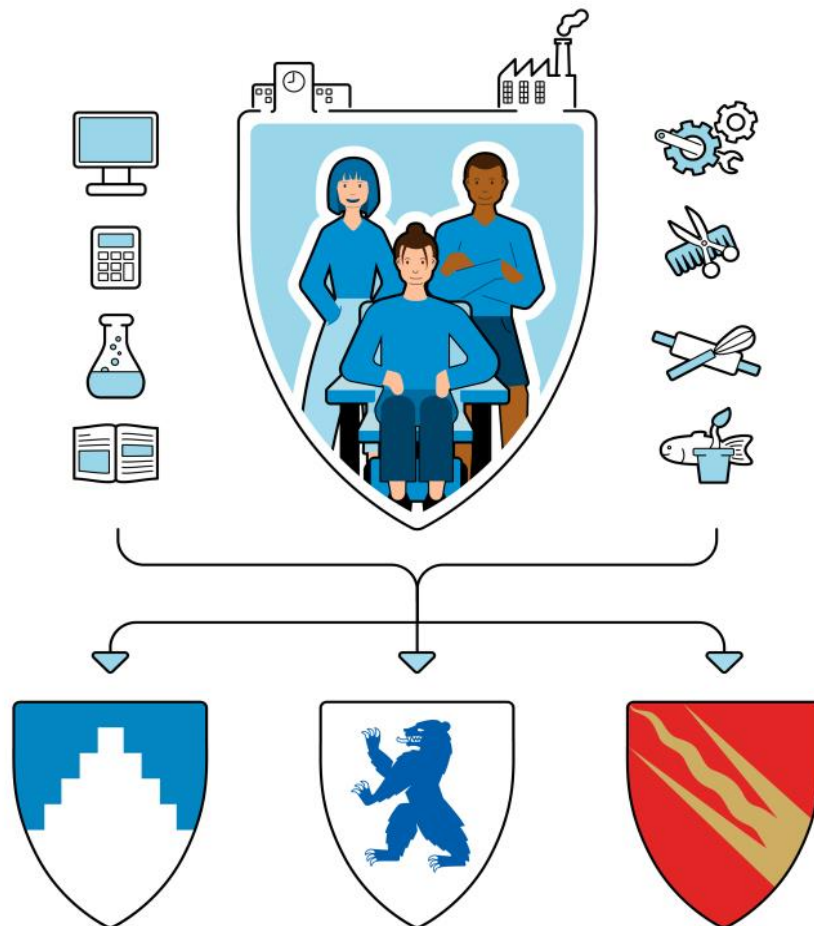

Tilstandsrapport for videregående opplæring i Viken inn mot nye Akershus, Buskerud og Østfold – fylkesnivå 2023

Tittel: Tilstandsrapport for videregående opplæring i Viken – fylkesnivå 2023

Type dokument: Rapport

Eier/virksomhet: Viken fylkeskommune. Fra 2024 Akershus, Buskerud og Østfold fylkeskommune

Forfatter: Inger Moland Wahl, Øistein Ørseng, Ine Gerlinde Blaas, Mathis Alexander Andersen, Elle Kirste Guttorm Johnsen og Lill Harriet Koi

Første gang opprettet: [Dato]

Sist oppdatert/versjoner: 08.03.2024

Vedtatt av: Fylkestinget

Dato vedtatt: [Dato]

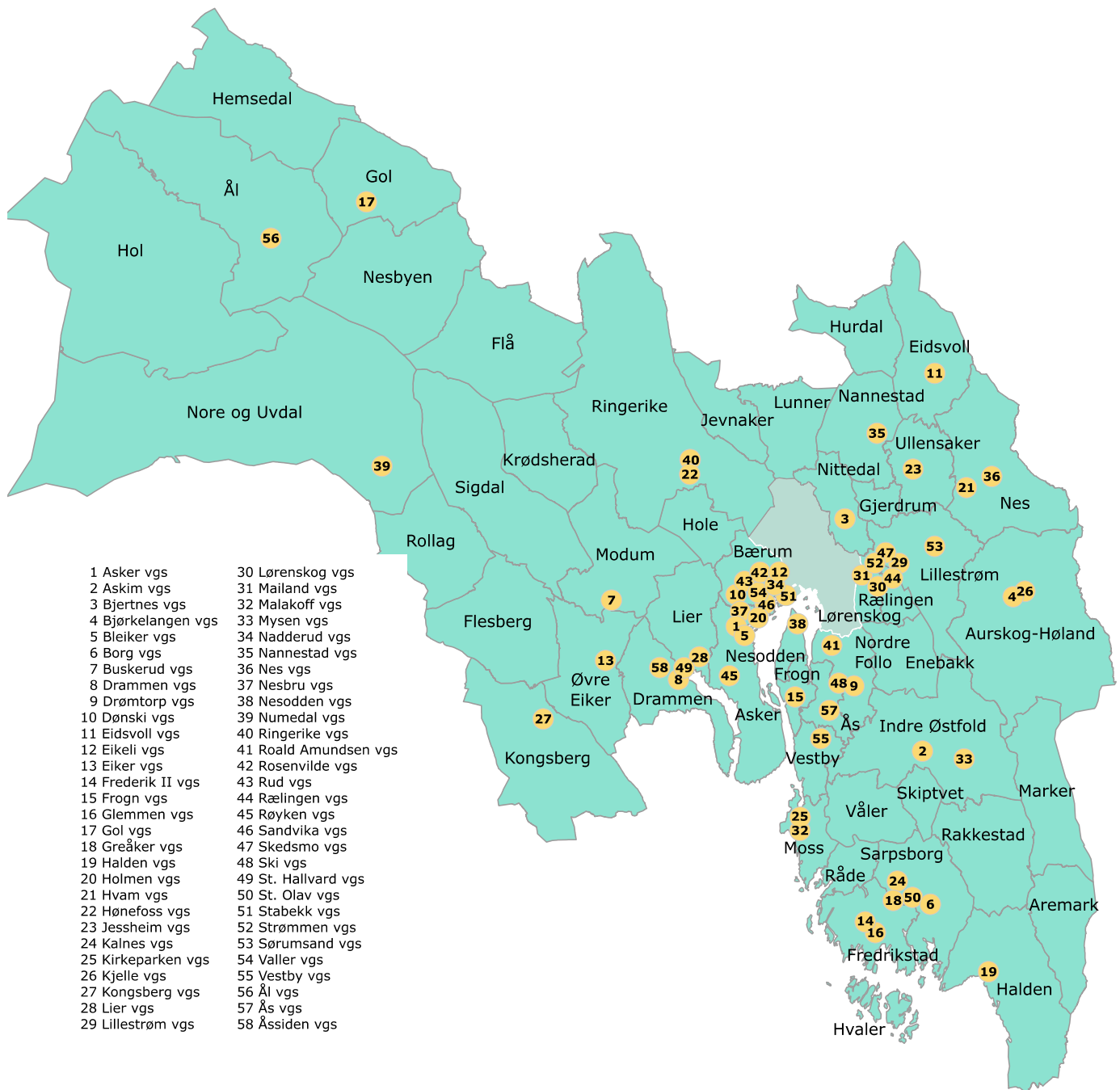
Saksnummer: [nnnn/nn]

ISBN nr:

Fotograf:

Se flere dokumenter på www.afk.no, www.bfk.no og www.ofk.no

Skoler i Viken – plassering i fylket

Innhold

1 Om tilstandsrapporten.....	9
1.1 Bakgrunn og begrensning	9
1.2 Leseveiledning.....	9
1.3 Bærekraftsmålene (FN17).....	10
1.4 Ulikheter mellom utdanningsprogrammene	11
1.5 Oppsummering av rapporten	12
1.5.1 Nasjonale tall og trender	12
1.5.2 Læringsmiljøundersøkelsene høsten 2023.....	12
1.5.3 Gjennomføring over tid	15
1.5.4 Skoleårsgjennomføring.....	15
1.5.5 Fravær.....	16
1.5.6 Læringsresultater.....	16
1.5.7 Resultater i fagopplæringen	17
1.5.8 Utdanningsprogrammene – oppsummering med vekt på fylkesdimensjonen, alle utdanningsprogram	17
1.5.9 Tiltak	21
2 Nøkkeltall for videregående opplæring i Viken	22
3 Nasjonale tall og trender	23
3.1 Gjennomføring av videregående opplæring nasjonalt	23
3.1.1 Stadig flere ungdommer fullfører videregående opplæring	23
3.1.2 Kun halvparten fullfører i restaurant- og matfag	23
3.1.3 Stadig færre ungdommer er uten og utenfor videregående opplæring	24
3.1.4 Sysselsetting etter kandidattype	24
3.2 Høyere fravær etter pandemien	24
3.2.1 Stor økning i timefraværet	24
3.2.2 Lavere timefravær blant yrkesfagelevne	25
3.2.3 Færre elever uten vurderingsgrunnlag.....	25
3.2.4 Andelen som sluttet, er på nivå med fjoråret	25
3.2.5 Flest elever slutter på yrkesfag.....	25

3.2.6	Færrest slutter på idrettsfag.....	25
3.2.7	Gutter slutter i større grad enn jenter.....	26
3.2.8	Hvorfor øker fraværet?.....	26
3.2.9	Pandemien – ulik påvirkning på skolefaglige prestasjoner avhengig av smittetrykk...	26
3.3	Viken og pandemien	28
4	Lærings- og arbeidsmiljø.....	29
4.1	Elevundersøkelsen	29
4.2	Indeksene i elevundersøkelsen	31
4.2.1	Alle utdanningsprogram	33
4.2.2	Studieforberedende	35
4.2.3	Yrkesfag	37
4.2.4	Kjønn - elevundersøkelsen	38
4.2.5	Elevdemokrati og medvirkning.....	40
4.2.6	Vurdering for læring	43
4.3	Lærlingundersøkelsen.....	44
4.4	Mobbing.....	47
4.4.1	Mobbing - elevundersøkelsen	47
4.4.2	Behandling av mobbesaker i skolen	50
4.4.3	Mobbing - lærlingundersøkelsen.....	52
4.4.4	Urettferdig behandling og diskriminering i skolen	54
4.5	Eksempler på skolers tiltak – elevenes læringsmiljø	57
5	Gjennomføring og resultater i videregående opplæring.....	60
5.1	Gjennomføring fem/seks år etter påbegynt videregående opplæring.....	60
5.2	Gjennomføring fem år etter påbegynt læretid.....	65
5.3	Skoleårgjennomføring	66
5.3.1	Sluttet i skoleåret	70
5.3.2	Fravær.....	74
5.3.3	Totalfravær	75
5.3.4	Fravær - detaljer	76
5.3.5	Planlagt grunnkompetanse.....	77
5.4	Karakterer og læringsresultater i skolen.....	78

5.4.1 Karakterutvikling	78
5.4.2 Karakteren 1 og/eller IV (ikke vurderingsgrunnlag)	80
5.4.3 Privatisteksamen	82
5.5 Resultater og gjennomføring i fagopplæringen	84
5.5.1 Definisjoner	84
5.5.2 Beståtte fagprøver med resultater	84
5.5.3 Praksiskandidater	87
5.5.4 Formidling til lærepass	89
5.5.5 Lærekandidater	92
5.6 Eksempler på skolars tiltak – resultater og gjennomføring	93
5.7 Pedagogisk-psykologisk tjeneste – PPT	95
6 Ungdom utenfor skole og arbeidsliv	96
6.1 Kompetansegivende tilbud for ungdom utenom opplæring og arbeid	96
6.1.1 Akershus	96
6.1.2 Buskerud	96
6.1.3 Østfold	97
6.2 Oppfølgingstjenesten – OT	97
7 Tilbud for spesielle grupper - fylkesnivå	98
7.1 Minoritetsspråklige	98
7.2 Voksne	101
7.2.1 Realkompetansevurdering av voksne innenfor videregående opplæring	102
7.3 Karriereveiledning	102
8 Oversikt over utdanningsprogrammene	104
8.1 Bygg- og anleggsteknikk	106
8.1.1 Skoleopplæringen	109
8.1.2 Bedriftsopplæringen	110
8.1.3 Gjennomføring over tid	110
8.1.4 Brukerundersøkelsene	110
8.2 Elektro og datateknologi	112
8.2.1 Skoleopplæringen	115
8.2.2 Bedriftsopplæringen	115

8.2.3 Gjennomføring over tid	116
8.2.4 Brukerundersøkelsene.....	116
8.3 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	118
8.3.1 Skoleopplæringen.....	120
8.3.2 Bedriftsopplæringen.....	121
8.3.3 Gjennomføring over tid	121
8.3.4 Brukerundersøkelsene.....	121
8.4 Helse- og oppvekstfag.....	123
8.4.1 Skoleopplæringen.....	126
8.4.2 Bedriftsopplæringen.....	127
8.4.3 Gjennomføring over tid	127
8.4.4 Brukerundersøkelsene.....	128
8.5 Håndverk, design og produktutvikling	129
8.5.1 Skoleopplæringen.....	131
8.5.2 Bedriftsopplæringen.....	132
8.5.3 Gjennomføring.....	132
8.5.4 Brukerundersøkelsene.....	132
8.6 Idrettsfag.....	134
8.6.1 Skoleopplæringen.....	136
8.6.2 Gjennomføring over tid	136
8.6.3 Brukerundersøkelsene.....	137
8.7 Informasjonsteknologi og medieproduksjon	138
8.7.1 Skoleopplæringen.....	140
8.7.2 Bedriftsopplæringen.....	140
8.7.3 Gjennomføring over tid	141
8.7.4 Brukerundersøkelsene.....	141
8.8 Kunst, design og arkitektur	143
8.8.1 Skoleopplæringen.....	145
8.8.2 Gjennomføring over tid	145
8.8.3 Brukerundersøkelsene.....	145
8.9 Medier og kommunikasjon	147

8.9.1 Skoleopplæringen.....	149
8.9.2 Gjennomføring over tid	149
8.9.3 Brukerundersøkelsene.....	150
8.10 Musikk, dans og drama	151
8.10.1 Skoleopplæringen.....	153
8.10.2 Gjennomføring over tid	153
8.10.3 Brukerundersøkelsene.....	154
8.11 Naturbruk.....	155
8.11.1 Skoleopplæringen.....	158
8.11.2 Bedriftsopplæringen.....	159
8.11.3 Gjennomføring over tid	159
8.11.4 Brukerundersøkelsene.....	159
8.12 Påbygg.....	161
8.12.1 Skoleopplæringen.....	162
8.12.2 Gjennomføring over tid	164
8.12.3 Brukerundersøkelsene.....	164
8.13 Restaurant - og matfag	165
8.13.1 Skoleopplæringen.....	168
8.13.2 Bedriftsopplæringen.....	168
8.13.3 Gjennomføring over tid	169
8.13.4 Brukerundersøkelsene.....	169
8.14 Salg, service og reiseliv.....	171
8.14.1 Skoleopplæringen.....	173
8.14.2 Bedriftsopplæringen.....	174
8.14.3 Gjennomføring over tid	174
8.14.4 Brukerundersøkelsene.....	174
8.15 Studiespesialisering.....	176
8.15.1 Skoleopplæringen.....	178
8.15.2 Gjennomføring over tid	178
8.15.3 Brukerundersøkelsene.....	179
8.16 Teknologi- og industrifag	180

8.16.1 Skoleopplæringen.....	183
8.16.2 Bedriftsopplæringen.....	184
8.16.3 Gjennomføring over tid	184
8.16.4 Brukerundersøkelsene.....	184
9 Tiltak for å møte utfordringer i resultatene i regi av skoleeier	186
10 Figuroversikt	187
11 Tabelloversikt.....	188
12 Kilder	191

1 Om tilstandsrapporten

1.1 Bakgrunn og begrensning

Opplæringslovens paragraf 13-3e pålegger fylkeskommuner å rapportere årlig til fylkestinget om tilstanden i videregående opplæring. Det skal rapporteres på læringsresultater, gjennomføring og læringsmiljø. Rapporten omhandler skoleårsresultater for skoleåret 2022-23, undersøkelsene av læringsmiljøet for lærlinger og elever gjennomført høsten 2023, og fagopplæringsdata for kalenderåret 2023.

I skoleåret 2022-23 var det 58 videregående skoler med til sammen 41 184 elever i Viken. Rådsområdet utdanning og kompetanse forvalter videre fagopplæring i samarbeid med 94 opplæringskontor og 1045 selvstendige lærebedrifter som driver opplæring av 8538 lærlinger og 536 lærekandidater. Til sammen utgjør de videregående skolene og fagopplæringen videregående opplæring. Av rådsrådets mange og viktige ansvarsoppgaver, er det kun videregående opplæring med tilhørende utvalgte virksomheter som er gjenstand for tilstandsvurdering i denne rapporten.

1.2 Leseveiledning

Inndeling, prioriteringer og omfang

Tilstandsrapporten består av to deler; en del som presenterer resultater på fylkesnivået og en del som presenterer resultater på skolenivået ved hver videregående skole i Viken fylkeskommune. De samme indikatorene brukes i skoledelen som i fylkesdelen, men i fylkesdelen inngår flere utdypende indikatorer.

Utdanningsprogramnivået har fått stor plass i fylkesrapporten (kapittel 8) fordi det gir god informasjon på et nivå som vi anser at kan være nyttig for politisk skoleeier. Skolenivået, som omhandler klasser, er rektors delegerte ansvarsområde, men fylkestinget får i «skoledelen» av rapporten se skoledata på overordnet nivå som er kommentert av skolen, og hvor tiltak som svarer på skolens utfordringer er presentert (egenvurderingen).

Tilstandsrapporten skal tjene som kunnskapskilde for politikkutforming og utvikling av den videregående opplæringen i fylket, og årets utgave er blitt slik den er som følge av innspill fra ulike grupper som benytter rapporten til nettopp dette.

Skjermingsregler

Som følge av innføringen av personvernforordningen (GDPR) ble det innført skjerpede skjermingsregler (prikkregler) ved publisering av brukerundersøkelsene fra høsten 2022. Selv om Utdanningsdirektoratet har modifisert reglene noe i 2023, gir skjermingen utfordringer for datafangsten til denne rapporten, og dermed for rapportens potensial for å bidra til utvikling av sektoren.

Fra Viken til Akershus, Buskerud og Østfold

I rapporten er tatt hensyn til oppdelingen av Viken ved at mange resultater i fylkesdelen er presentert på nivå Akershus, Buskerud, Østfold i tillegg til Viken. 1. januar 2024 opphørte Viken å

være en enhet i databaser og statistikkssystemer, for eksempel Utdanningsdirektoratets statistikkportal. Når vi bare får tilgang til de tre fylkene, blir enhetene så små at vi lettere rammes av skjermingsreglene. I den grad det har vært mulig, har vi slått sammen resultater fra de tre fylkene for å få et Viken-resultat, men når resultater fra ett fylke er skjermet, kan vi selvsagt ikke få til dette. Det representerer også en utfordring at resultater fra brukerundersøkelsene til Utdanningsdirektoratet presenteres på trinn-nivå. Også her gjør skjermingsreglene at vi ikke har data til å slå sammen trinn, noe som ville ha redusert datamengden betraktelig og gitt leseren bedre oversikt.

Inndelingen i tre fylker og Viken har kommet til erstatning for sammenlikning mellom gutter og jenter, som vi har hatt i tidligere rapporter. I teksten sammenliknes resultater for de tre nye fylkene. Dette gjøres ikke for å rangere; de tre fylkeskommunene har styrker på ulike indikatorer. Sammenlikning gjøres for å finne ut om det er gode praksiseksempler å hente i en av de tre fylkene som de to andre kan ha nytte av å kjenne til.

Datakilder og utvalg

Hovedkilde for tall er Qlik Sense, som er et dynamisk system, det vil si at tallene kommer inn fortløpende. Tallene i denne rapporten er hentet ut i november 2023.

Gruppen som går mot planlagt grunnkompetanse, er tatt ut i tall om skoleårsgjennomføring. Dette fordi mange elever i gruppen ikke får karakter og dermed blir registrert som fullført, men ikke bestått. Denne gruppen har fått et eget underkapittel i årets- og fjorårets rapport, mens den tidligere var inkludert i alle tall. Konsekvensen av at de nå er tatt ut, er at andel fullført og bestått blir noe høyere.

Dataene i tilstandsrapportens to deler; fylkesdel og skoledel, gjengis også i appen Power BI på fylkeskommunens hjemmesider. I Power BI er det enklere å veksle mellom indikatorer, skoler og nivåer enn i PDF-versjonen.

På grunn av utfordringene med datatilfanget og økt datamengde som er beskrevet over, har vi måttet gjøre valg og prioriteringer for innholdet i tabeller og figurer. – Disse har ikke konsekvent samme innhold og oppsett. I tillegg gjør kravene til universell utforming at innholdet i figurer/grafar med mange verdier også er gjengitt som tabell rett under. Det er dermed viktig for leser å forholde seg til titler på fremstillingene. 2023-rapporten har et stort omfang. Redaksjonen anser det som sannsynlig at leseren slår opp på relevant innhold, og har derfor latt opplysninger om fortolkning stå flere steder.

Spesielle forhold

Ettervirkningene av pandemien påvirker fremdeles samfunnet og videregående opplæring. Følgene av pandemi og nedstengning kan spores i flere indikatorer – pandemien utgjør dermed også i 2023 et viktig bakteppe for å forstå resultatene.

1.3 Bærekraftsmålene (FN17)

Bærekraftsmålene påvirkes direkte og indirekte gjennom arbeidet med videregående opplæring. På lang sikt påvirkes så godt som alle bærekraftsmål dersom vi klarer å realisere bærekraftsmål 4 – God utdanning. God utdanning gir kunnskap og holdninger som kan bidra til

fattigdomsbekjempelse og bekjempelse av utfordringer knyttet til klima, ressurser og naturmangfold. Videre vil god utdanning gi anstendig arbeid, økonomiske vekst og innovasjon. Mer direkte påvirker arbeidet i sektoren bærekraftsmål 3 – God helse og livskvalitet, mål 5 – Likestilling mellom kjønnene, mål 10 – Mindre ulikhet, og mål 16 – Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner, slik målet er operasjonalisert i Viken fylkeskommune. Alt dette må gjøres gjennom utstrakt samarbeid, som omtales i bærekraftsmål 17 – Samarbeid for å nå målene.

1.4 Ulikheter mellom utdanningsprogrammene

Resultatene varierer sterkt mellom de ulike utdanningsprogrammene. Studieforbereende og yrkesforberedende utdanningsprogram har ulike utfordringer. Mellom de yrkesfaglige utdanningsprogrammene er det også store ulikheter. Dette kan blant annet henge sammen med fagtradisjon og -kultur. Det er stor forskjell på om faget er et tradisjonelt håndverksfag, et moderne industrifag eller et fag som utøves i en større organisasjon som for eksempel et sykehus. Disse forskjellene gir blant annet ulikhet i rekruttering til utdanningsprogrammene, noe som kan spores i karakterer ved inntak. Karakterer ved inntak virker sterkt inn på fullføringsgraden i videregående opplæring. Studieforbereende utdanningsprogram har høyere snittkarakterer enn yrkesfagene inn og ut av videregående opplæring.

På skolenivået kan sammensetting av utdanningsprogram gi store utslag; både når det gjelder skolemiljøindikatorer, gjennomføring og læringsresultater.

For å kunne si noe om hvor god en skole er på de utvalgte indikatorene, må vi dermed både se på sammensetting av utdanningsprogrammene, inntakspoengene (karakterpoeng fra grunnskolen) og utviklingen over tid.

1.5 Oppsummering av rapporten

1.5.1 Nasjonale tall og trender

- Gjennomføringen blir stadig høyere – stadig flere ungdommer fullfører videregående opplæring (når vi ser på kullene som startet i vg1 fra 2012 til 2016).
- Kun halvparten fullfører i utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag.
- Stadig færre ungdommer er uten og utenfor videregående opplæring
- Fraværet har økt etter pandemien – det letes etter årsaker. Flere mener at fraværet i stor grad skyldes individuelle og personlige faktorer, men det trekkes også frem at fravær er påvirket av større samfunnstrender. Pandemien og endret foreldrerolle fremsettes som mulige forklaringer.
- Stor økning i timefravær.
- Lavere timefravær blant yrkesfagelevne.
- Færre elever er uten vurderingsgrunnlag.
- Andelen som slutter er på nivå med fjoråret.
- Flest elever slutter i yrkesfagene.
- Færrest elever slutter i idrettsfagene.
- Gutter slutter i høyere grad enn jenter.
- I kommunene som hadde høyest smittetrykk under pandemien er det små endringer i prestasjonene målt gjennom nasjonale prøver de siste fem årene, men i fem Oslo-bydeler med ekstra høyt smittetrykk er utviklingen de siste to skoleårene etter pandemien vært negativ. Elevene i de fem bydelene presterer i snitt 1,5 og 1,1 skalapoeng lavere i henholdsvis lesing og regning i 2021–22 enn før pandemien.

1.5.2 Læringsmiljøundersøkelsene høsten 2023

Elevundersøkelsen

- Elevundersøkelsen hadde en svarprosent på 78,6 i 2023. Dette er en nedgang på 3,1 prosentpoeng sammenliknet med året før. Østfold hadde den lavest svarprosent, Buskerud høyest.
- Vg1-elevne i Viken har på 7 av 11 indekser i elevundersøkelsen gitt lavere verdi enn trinnet gjorde i 2022. Flere indekser har hatt en mer negativ utvikling på dette trinnet enn på de to andre.
- På alle trinn har elevenes vurdering av læringsmiljøet stått stille eller utviklet seg negativt ved gjennomføringen høsten 2023 sammenliknet med 2022. Elevdemokrati og medvirkning, Motivasjon og Vurdering for læring er viktige indekser med negativ utvikling.
- Viken har like eller svakere resultat enn det nasjonale snittet. Indeksene Støtte fra lærer og Elevdemokrati og medvirkning får høyere verdi nasjonalt enn i Viken.
- Indeksene Vurdering for læring og Motivasjon har fått lavest verdi på alle trinn i studieforberedende utdanningsretning.
- I de studieforberedende utdanningsprogrammene er indikatoren Faglig utfordring på 4,4-4,5 på alle trinn, mens støtte fra lærer er på 3,9-4,0. For at elevene skal få godt læringsutbytte bør støtte og utfordring oppleves å virke sammen.

- Yrkesfagelevene har høyere verdi på indeksene Vurdering for læring, Motivasjon og Elevdemokrati og medvirkning enn sine kollegaer i studieforbereende utdanningsprogram. Likevel får disse indeksene lavest verdi, slik de også gjør i studieforbereende utdanningsprogram. Også indeksen Støtte fra lærere har i år som tidligere fått høyere verdi i yrkesfaglige enn i studieforbereende utdanningsprogram.
- På indeksen Elevdemokrati og medvirkning får spørsmålene som gjelder det formelle medvirkningsregimet og samspillsregler høyest verdi. Verdiene blir lavere når elevene skal vurdere om de får ha innvirkning på hvordan det skal arbeides med faget, og på forhold ved skolen. De yrkesfaglige utdanningsprogrammene gir høyere verdi enn de studieforbereende.

Kjønn

- På grunn av skjermingsreglene måtte denne analysen gjøres på nasjonalt nivå vg1 i denne tilstandsrapporten, men funnene samsvarer med de vi fant på kjønnsdimensjonen i Viken i 2022. Jevnt over vurderer guttene læringsmiljøet mer positivt enn jentene på viktige indekser. Mobbeindeksen er et unntak – guttene rapporterer om mer mobbing enn jentene. Tidligere har denne fordelingen mellom kjønnene vært særlig synlig i yrkesfaglige utdanningsprogram, som jevnt over har større utfordringer med mobbing enn de studieforbereende programmene.
- Det synes som om guttene får mer oppmerksomhet fra lærerne, bedre tilpassede tilbakemeldinger på arbeidet sitt (Vurdering for læring), opplever opplæringen som mer relevant og variert, og føler seg tryggere på egen evne til å lære når vi ser på resultatene fra elevundersøkelsen. Dette rimer dårlig med oppfatningen om at skolen er dårlig tilpasset guttene.
- Jentene på sin side har gitt høy verdi til spørsmål som måler egne og andres forventninger. Når vi vet at faglige og andre forventninger må kombineres med ulike typer støtte for å være byggende for læring, kan vi forstå at jentene, slik det går frem av Ung-undersøkelsen 2022, føler mer på stress enn guttene.

Lærlingundersøkelsen

- I Viken svarte 52,5 prosent av de inviterte lærlingene på lærlingundersøkelsen i 2023. Høyest var svarandelen i Buskerud (59,2), lavest i Østfold (47,7). Med så lav svarprosent må resultatene brukes med forsiktighet.
- Sammenlikning mellom resultatene for Viken i 2023 og 2022 viser at indeksene har stått relativt stabilt. Dette med unntak av Skolen som forberedelse til læring i bedrift og Gjennomført halvårsvurdering, som har fått mer positiv vurdering i 2023 enn i 2022. Indeksene Medvirkning, veiledning og egenvurdering og Tilfredshet med opplæring i bedrift har imidlertid fått lavere verdi.
- Når vi inndeler resultatene i fylker, viser det seg at Østfold-lærlingene gir lavere verdi på indeksene som handler om hvordan skolen og bedriftsopplæringen samspiller om opplæringen, fylkets lærlinger gir også lavere verdi på indeksen Helse, miljø og sikkerhet. På flere av de andre indeksene har Østfold-lærlingene gitt høyere verdier enn Viken-lærlingene, for eksempel på Motivasjon, Trivsel, Tilfredshet med opplæring i bedrift og Medvirkning, veiledning og egenvurdering. Akershus-lærlingene gir dårligere vurdering av læreplan (kjennskap til og samsvar med) og mye dårligere vurdering av Gjennomført halvårsvurdering enn Buskerud og Østfold. Buskerud-undersøkelsen tegner ikke noe klart bilde av forbedringspunkter i motsetning til undersøkelsene gjennomført i Akershus og Østfold.

- Spørsmålene i indeksen Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift, måler viktige kvaliteter i yrkesopplæringen i skolen, og bør bevegges opp fra indeksverdien på 3,53. På delspørsmålene om lærerne hadde god innsikt i det lærlingen skulle møte i læretiden og spørsmålet om undervisningen i yrkesfagene på skolen ga et godt grunnlag for det som skulle læres i bedrift, har Buskerud-lærlingene gitt høyeste verdier. Samlet sett i Viken er det spørsmålet om lærerne hadde god nok innsikt i det lærlingene skulle møte i læretiden, som har fått høyest verdi.

Mobbing

- Andelen **elever** som opplever mobbing har økt siden 2022, og omfanget av mobbing er størst på vg1-nivå når man sammenlikner resultatene som ikke er skjermet. Viken har høyere andel elever som rapporterer om mobbing enn nasjonalt, både på vg1 og vg2-nivå. På grunn av skjerming er resultater kun synlig på nasjonalt nivå når vi deler opp i utdanningsretninger. Resultatene viser at det er flest elever som mobbes i yrkesfagene. Slik var også situasjonen i Viken i 2022. Det er grunn til å tro at den også er slik i 2023.
- I 2023 er det utdanningsprogrammet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign som har høyest mobbeandel. Resultatene i Østfold er skjermet, dermed også Viken-resultatene, men Akershus har 11,7 prosent, Buskerud skyhøye 17,7 prosent. De nasjonale resultatene er skjermet.
- Andelen **lærlinger** som oppgir å bli mobbet har minket fra undersøkelsen høsten 2022 til undersøkelsen høsten 2023. 4,43 prosent av lærlingene i Viken oppga å bli mobbet i 2022, i 2023 var tallet 4,1.
- Andelen lærlinger som mobbes er høyest i Akershus (4,7 prosent), dernest følger Buskerud (3,7 prosent). Østfold har den laveste mobbeandelen med 3,4 prosent.
- I Viken samlet er det høyest andel lærlinger som mobbes i utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk; 5,6 prosent, hvor omfanget har økt fra 2022. Dernest følger Teknologi- og industrifag; 3,2 og Elektrofag; 3,1 - begge har fått lavere verdi i 2023 sammenliknet med 2022.
- Indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er i 2023 på samme nivå som i 2022. Også på denne indeksen er det størst andel lærlinger som rapporterer om problemer i Akershus; 2,2 prosent, de fleste innenfor utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv.
- En andel av Vikens elever på alle trinn opplever urettferdig behandling/diskriminering av ulike årsaker og gjort av ulike grupper. Av andelen som opplever dette, oppgir flest at de er diskriminert på grunn av kjønn og nasjonalitet på alle trinn (i Viken totalt), men dessverre er det også elever som opplever urettferdig behandling/diskriminering på grunn av funksjonshemming, religion/livssyn eller seksuell orientering. Det er andre elever i gruppa/klassen som utfører/står bak høyest andel av urettferdig behandling/diskriminering med en eller flere lærere på plass nummer to.
- Det er Akershus som har størst utfordring med denne indeksen både i studieforberedende og yrkesfaglig studieretning – alle nivåer. Det er høyest andel elever som rapporterer om denne behandlingen i yrkesfagene. Jo høyere trinn elevene er på, jo lavere andel rapporterer om urettferdig behandling og diskriminering.

1.5.3 Gjennomføring over tid

Viken sammenliknet med nasjonalt i kullene 2012 til 2016

- Andelen som fullfører og består har i Viken gått opp fra 78,7 av de som startet i vg1 i 2012, til 82,2 prosent av de som startet i 2016. Viken har hatt færre elever som har sluttet enn det nasjonale i alle årskull. For 2016-kullet var andelen som sluttet på 8,2 prosent i Viken, 9,3 prosent nasjonalt. Andelen som har fullført med planlagt grunnkompetanse er noe høyere i Viken enn nasjonalt; i 2016-kullet gikk 3,0 prosent av elevene mot denne kompetansen i Viken, mot 2,4 prosent nasjonalt.

Akershus, Buskerud og Østfold kullene 2014 til 2016

- I hele perioden har Akershus hatt størst andel av elever i de ulike kullene som har fullført og bestått. Flest elever har sluttet i Østfold, men andelen har gradvis gått nedover. Østfold har hatt høyest andel elever i kategorien «i opplæring» i alle tre kullene, og til sammen høyest andel som har gått mot planlagt grunnkompetanse.

Gjennomføring 5/6 år etter oppstart, 2016-kullet – per utdanningsretning og fylke

- I studieforbereende utdanningsprogram var det flest elever som fullførte og besto i Akershus, 91,2 prosent, Østfold, med 90,1 prosent. Buskerud lå lavest med 88,6 prosent. Viken lå i studieforbereende utdanningsprogram 0,9 prosentpoeng over nasjonalt snitt. På yrkesfag var rangeringen litt annerledes. Her var det Buskerud som kom best ut. 71,2 prosent av elevene fullførte og besto, i Akershus var tallet 69,6, mens det i Østfold var en andel på 67,7 prosent som fullførte og besto av 2016-kullet.
- Høyest andel sluttet i yrkesfag i Østfold; 16,9 prosent, mens det i Akershus sluttet 16,4 prosent av dette årskullet. I Buskerud sluttet 14,8 prosent.
- I studieforbereende utdanningsprogram lå sluttandelen ganske likt i alle tre fylkene i dette kullet – variasjonen var mellom 3,3 prosent (Buskerud) og 3,0 prosent (Akershus). Både i studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram har de tre fylkene i Viken lavere sluttandel enn nasjonalt.

Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet

- Oversikten over oppnådde fag-/svennebrev innen fem år av 2017-kullet, viser at andelen lærlinger som oppnådde dette var høyest i Østfold (86,0 prosent), nest høyest i Buskerud (85,2) og lavest i Akershus (83,2). I Viken oppnådde 84,6 prosent av lærlingene fra 2017-kullet fag-/svennebrev i løpet av fem år, mens den nasjonale andelen var 85,8.

1.5.4 Skoleårgjennomføring

Skoleårgjennomføring 2022-23 per utdanningsretning og program – Viken

- I Viken var det i skoleåret 2022-23 83,9 prosent av elevene som fullførte og besto – dette er den laveste andelen som er registrert i måleperioden (fra skoleåret 2018-19). 3,1 prosent av elevene sluttet i skoleåret. Sluttandelen er den samme som i 2021-22. Høyest andel elever sluttet i yrkesfag; 5,5 prosent, i påbyggstilbudet sluttet 5,2 prosent, mens i studieforbereende sluttet en andel på 1,6 prosent. I studieforbereende utdanningsprogram var det 85,5 prosent som fullførte og besto, i yrkesfag 83,0, påbygg 74,5 prosent. I yrkesfag var det en andel på 3,5 som ikke besto skoleåret, mens det i studieforbereende

utdanningsprogram var en andel på 5,4. I påbygg var det en andel på 10,9 som ikke besto. I Viken var det totalt 5,1 prosent som ikke besto skoleåret.

Sluttet per utdanningsretning, -program, kjønn og trinn, skoleåret 2022-23 sammenliknet med 2021-22

- Totalt var det like stor andel elever som sluttet i skoleåret 2022-23 som i skoleåret 2021-22. Andelen som sluttet på påbygg har i perioden økt fra 4,8 prosent i 2021-22 til 5,1 prosent i 2022-23. Det var samlet sett større andel gutter enn jenter som sluttet, men i påbygg etter yrkeskompetanse, var det en større andel jenter enn gutter som sluttet i skoleåret 2022-23. Det er en langt høyere andel som slutter i yrkesfaglige utdanningsprogram enn i studieforberedende, men andelen har gått ned mellom 2021-22 og 2022-23. I 2021-22 var det flere jenter enn gutter som sluttet. I 2022-23 er bildet igjen at guttene slutter i høyere grad enn jentene. Det var i utdanningsprogrammet Frisør, blomst, Interiør og eksponeringsdesign (FBIE) at høyest andel elever sluttet i skoleåret 2022-23 (13,8 prosent). Utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag hadde den nest høyeste andelen elever som sluttet; 12,8 prosent. Utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling fulgte på med en sluttandel på 8,4 i 2022-23.

1.5.5 Fravær

- Skoleåret 2021-22 var det siste med unntak fra dokumentasjonskravet etter reglene i forskrift til opplæringslovens § 3-9, fraværgrensen. Fraværet som føres på vitnemålet og som måles, skjøt kraftig i været etter dette. Viken hadde samlet sett et fravær på 7,08 prosent i 2022-23, mot 2,80 i 2021-22. Økningen i fraværet i 2022-23 er også en nasjonal trend.
- Av de tre fylkene er det Buskerud som har høyest fravær i skoleåret 2022-23; 7,24 prosent. Rett bak følger Akershus med 7,22 prosent fravær, mens Østfold hadde et fravær på 6,60 prosent – altså betydelig lavere enn de to andre fylkene.
- I Viken er det studieforberedende utdanningsretning som har lavest fravær med 6,8 prosent. Påbygg har det høyeste fraværet med 8,6 prosent, mens yrkesfag har 7,3 prosent. Når vi deler resultatene på de tre fylkene, er bildet over utdanningsretningene mer differensiert.

1.5.6 Læringsresultater

Karakterutvikling

- I studieforberedende utdanningsprogram får elevene en negativ karakterutvikling sammenliknet med ungdomsskolen i alle tre fylker. I yrkesfaglige utdanningsprogram er karakterutviklingen positiv. I påbyggstilbudene får elevene en negativ karakterutvikling fra ungdomsskolen til videregående – minst i Akershus, mest i Buskerud.

Vurderingene 1 og/eller IV

IV (ikke vurderingsgrunnlag)

- Når det gjelder andel elever som har fått karakteren 1 eller IV (ikke vurderingsgrunnlag) i minst ett fag, så er det i Viken elevene på påbygg som i størst grad får disse vurderingene. Når vi ser på andelen som får disse vurderingene i de tre nye fylkene, ligger Akershus et helt prosentpoeng under de to andre fylkene i påbyggstilbudet. Også i yrkesfag er det en lavere

andel i Akershus enn i Buskerud og Østfold som har fått vurderingen 1 eller IV. Her ligger Østfold høyest med 8,3 prosent. I studieforberedende utdanningsretning er det en andel på 4,9 prosent som i Viken får vurderingen 1 eller IV. Også her har Akershus lavest andel med 4,1 prosent. Østfold har høyest andel med 7,1 prosent.

- Faget engelsk vg1 YF hadde størst antall og størst andel IV. Samfunnskunnskap (SAK 1001) hadde omtrent like høyt antall av vurderingen, men andelen var 1,4 prosent. Dette faget er det med andre ord mange elever som tar. Et stort antall elever fikk IV i kroppsøving vg3 og vg2, men også yrkesfaglig fordypning vg2, historie vg3, norsk vg2 YF, religion og etikk og norsk vg3 SF, muntlig, forårsaket mange IV.

Karakteren 1

- Det er de ulike matematikk-koder som forårsaker størst andel enere. Matematikk 1P forårsaket flest enere både i antall og andel, mens matematikk 1P-Y HS forårsaket flest enere i andel; 4,1 prosent, hakk i hæl fulgte matematikk 2P-Y med 4,0 prosent enere.

1.5.7 Resultater i fagopplæringen

- I Viken fikk totalt 84,5 prosent av søkerne læreplass i bedrift i 2023. Andelen har gått gradvis oppover de siste årene. Buskerud hadde høyest andel som fikk læreplass; 86 prosent. Størst andel søkere i Viken fikk læreplass i utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag. Lavest andel søkere fikk læreplass i utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag. Selv om andelen som fikk læreplass i utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag i Viken har gått ned fra 2022 til 2023, er andelen fremdeles på et høyt nivå; 89,4 prosent.
- I gruppene som har fått opplæring i bedrift (lærlinger), gruppen som har gått opp til prøve etter minst 5 år med variert yrkespraksis (praksiskandidatene) og gruppen som tar fagbrev på jobb, var det gode beståttandeler. 94,5 prosent av praksiskandidatene og 95,3 prosent av lærlingene besto fagprøven. I gruppen som tok fagbrev på jobb, som siden starten i 2020 har hatt høyest beståttandel, sank andelen i 2023 til 92,6. Gruppen som tok fagopplæring i skole har lavere beståttandel enn de tre andre kandidattypene, og endte i 2023 med en andel på 86,0 prosent.
- Størst antall praksiskandidater fikk i Viken fagbrev i Helse- og oppvekstfag (682). Bygg- og anleggsteknikk hadde det nest største antallet med 464 praksiskandidater med fagbrev. Utdanningsprogrammet Service og samferdsel hadde det tredje høyeste antallet praksiskandidater som fikk fagbrev i Viken; 444.

1.5.8 Utdanningsprogrammene – oppsummering med vekt på fylkesdimensjonen, alle utdanningsprogram

Her har vi valgt å fremstille de 3 beste eller dårligste på alle indikatorer.

Skoleopplæringen

- Utdanningsprogrammene Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign og Informasjonsteknologi og medieproduksjon har fått størst økning i elevmasse fra 2021-22 til 2022-23. Tilbudet Påbygg uten yrkeskompetanse har også hatt stor vekst i antall elever i perioden.

- Høyest andel søkere ble tatt inn på sitt førstevalg i utdanningsprogrammene Musikk, dans og drama (97,3 prosent) Kunst, design og arkitektur (96,8 prosent) og Studiespesialisering (95,3 prosent). I utdanningsprogrammet Musikk, dans og drama var det Akershus som tok inn flest elever på førsteønsket; 97,5 prosent, i Kunst, design og arkitektur var det Buskerud som tok inn flest elever på førsteønsket; 97,7 prosent. I utdanningsprogrammet Studiespesialisering kom flest elever inn på sitt førsteønske i Akershus; 96,1 prosent.
- Utdanningsprogrammene med høyest inntakspoeng var Musikk, dans og drama (47,8 poeng), Studiespesialisering (46,9 poeng) og Kunst, design og arkitektur (46,3 poeng) – alle er studieforberedende utdanningsprogram. Det var Akershus som hadde høyest inntakspoeng i utdanningstilbudet Musikk, dans og drama; 48,3 poeng. I Studiespesialisering hadde også Akershus høyest inntakspoeng; 47,1 poeng, mens i utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur var det Buskerud og Østfold som hadde høyest antall poeng; 46,7.
- Av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene var det Naturbruk (43,0 poeng), Informasjonsteknologi og medieproduksjon (39,9 poeng) og Elektro og datateknologi (39,6), som hadde høyest inntakspoeng. Naturbruk hadde høyest inntakspoeng i Akershus (44,1), Informasjonsteknologi og medieproduksjon var høyest i Akershus (40,0), Elektro og datateknologi hadde høyest inntakspoeng i Buskerud (40,5).
- Utdanningsprogrammene med lavest inntakspoeng var alle yrkesfaglige; Teknologi- og industrifag; 35,5 poeng, Salg, service og reiseliv; 35,5 poeng og Restaurant- og matfag; 35,7 poeng. Teknologi- og industrifag hadde lavest inntakspoengsum i Akershus (34,3), Salg, service og reiseliv hadde også lavest inntakspoeng i Akershus, mens Restaurant- og matfag hadde lavest inntakspoengsum i Buskerud (34,5).
- Utdanningsprogrammene med høyest andel fullført og bestått var Idrettsfag (90,3), Elektro og datateknologi (90,3) og Naturbruk (89,8 prosent). I Idrettsfag var fullført- og beståttandelen høyest i Buskerud; 93,7 prosent, i Elektro og datateknologi var andelen høyest i Østfold; 91,8 prosent. I utdanningsprogrammet Naturbruk var fullført- og beståttandelen høyest i Akershus; 91,3 prosent.
- Disse utdanningsprogrammene hadde høyest andel elever som sluttet; Restaurant- og matfag (10,2 prosent), Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (8,5 prosent) og Salg, service og reiseliv (7,4 prosent). Andelen som sluttet i alle tre utdanningsprogram var høyest i Østfold; Restaurant- og matfag; 14,9 prosent, Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign 12,2 prosent, Salg, service og reiseliv; 8,7 prosent.
- Fraværet var høyest i disse utdanningsprogrammene/tilbudene; Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (10,6 prosent), Påbygg uten yrkeskompetanse (10,1 prosent), Salg, service og reiseliv (10,1 prosent). I utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign var fraværet høyest i Buskerud; 14,4 prosent, i tilbudet Påbygg var fraværet høyest i Akershus; 10,8 prosent, i utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv var fraværet også høyest i Akershus; 11,2 prosent. Østfold utmerker seg med lavere fravær i nesten alle utdanningsprogram sammenliknet med de to andre fylkene.
- Karakternivået i videregående var høyest i disse utdanningsprogrammene; Musikk, dans og drama (4,4), Naturbruk, Kunst, design og arkitektur og Informasjonsteknologi og medieproduksjon (4,3). I utdanningsprogrammet Musikk, dans og drama hadde Akershus høyest karaktersnitt med 4,5, i utdanningsprogrammet Naturbruk hadde Akershus og Østfold høyest karaktersnitt med 4,3. I Kunst, design og arkitektur var det Akershus og Østfold som hadde høyest karaktersnitt med 4,3, mens i Informasjonsteknologi og medieproduksjon var det Akershus og Buskerud som hadde høyest snitt med 4,3.

- I disse utdanningsprogrammene/tilbudene fikk flest elever vurderingen 1 eller IV: Salg, service og reiseliv (13,8 prosent), Påbygg uten yrkeskompetanse (11,0 prosent), Restaurant- og matfag (10,9 prosent). Fylket med høyest andel elever med vurderingene 1 eller IV i utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv var Østfold med 14,7 prosent, fylket med høyest andel i tilbudet Påbygg uten yrkeskompetanse var Østfold; 13,9 prosent.
- Det er ikke en systematisk sammenheng mellom fravær, antallet som slutter, karakterutvikling, andel av vurderingene 1 og/eller IV og fullført og bestått i tallmaterialet i denne rapporten. De fleste utdanningsprogram har holdt sluttandel, karakterutvikling og andel 1 og/eller IV relativt stabilt til tross for bratt stigning i fraværet. Andelen elever som fullfører og består har imidlertid blitt lavere i alle utdanningsprogram, med unntak av Elektro og datateknologi, Håndverk, design og produktutvikling, Restaurant- og matfag og Teknologi- og industrifag. Å utfordre den etablerte forståelsen av at fravær har direkte sammenheng med frafall, svakere snitt karakterresultater, større andel 1 og/eller IV og lavere andel fullført og bestått på basis av sammenlikning med unntaksåret 2021- 22, vil ikke være forsvarlig, men å utforske denne sammenheng ville være av interesse. Det må tas med i betraktning at fraværet i pandemiårene var høyt. Det ser ut til at det hovedsakelig er i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene at de nevnte indikatorene avviker positivt fra forventet mønster, særlig i utdanningsprogrammene med noe lav inntakspoengsum. Noen av utdanningsprogrammene med lave inntakspoeng har også gitt høye verdier i elevundersøkelsen høsten 2023. Det blir interessant å følge opp disse sammenhengene ved neste vurderingspunkt.

Bedriftsopplæringen

- Når det gjelder læreplasser, fikk 100 prosent av søkerne til utdanningsprogrammet Naturbruk læreplass i Buskerud, det må her legges til at søkermassen var liten. I utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign fikk 96,3 prosent av søkerne læreplass i Buskerud. I tillegg hadde fylket best formidlingstall i følgende utdanningsprogram; Bygg- og anleggsteknikk (92,4 prosent), Elektro og datateknologi (91,9 prosent), Informasjonsteknologi og medieproduksjon (82,6 prosent)
Akershus hadde de beste formidlingstallene i disse utdanningsprogrammene; Restaurant- og matfag (93,2 prosent), Håndverk, design og produktutvikling (85 prosent), Salg, service og reiseliv (87,4 prosent) Teknologi- og industrifag (91,5 prosent).
I Østfold fikk 85,7 prosent av søkerne læreplass i utdanningsprogrammet Helse og oppvekstfag, her ligger de andre fylkene langt bak; Akershus (73,0), Buskerud (69,9).
- Akershus hadde høyest andel av de tre Viken-fylkene som besto fagprøven i følgende utdanningsprogram: Naturbruk (97,3 prosent) og Bygg- og anleggsteknikk (96,1 prosent), Buskerud hadde høyest andel som besto i utdanningsprogrammene Salg, service og reiseliv (100 prosent), Elektro og datateknologi (96,6 prosent) og Design og håndverk (94,7 prosent), Østfold hadde høyest andel som besto i utdanningsprogrammene Restaurant- og matfag og Salg, service og reiseliv (100 prosent), Teknologi- og industrifag (97,6 prosent), Helse og oppvekst (96,9 prosent) og Service og samferdsel (95 prosent). Totalt hadde Østfold høyest andel beståtte fagprøver med 95,2 prosent.
- Disse utdanningsprogrammene fikk høyest andel Meget godt bestått på fagprøven; Salg, service og reiseliv, som uteksaminerte 24 lærlinger i Viken; 33,3 prosent, i Østfold fikk 75 prosent av de som gikk opp til prøven denne vurderingen, Helse og oppvekstfag som uteksaminerte 1723 lærlinger i Viken; 32,7 prosent, i Østfold fikk 35,5 prosent av de som gikk opp til prøven denne vurderingen, Elektro og datateknologi som uteksaminerte 703 lærlinger

i Viken fikk 30,9 prosent vurderingen bestått meget godt, i Buskerud fikk 33,5 prosent denne vurderingen.

Brukerundersøkelsene

De fire indeksene fra brukerundersøkelsene som er fremhevet i kapittel 4, er her oppsummert på utdanningsprogramnivå.

- På indeksen Elevdemokrati og medvirkning fra **elevundersøkelsen**, er det utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk som på Viken-nivå i vg1 får høyest verdi; 3,7, høyest i Buskerud; 3,8. Teknologi- og industrifag får bare verdier i Akershus og Buskerud, men her er verdien for begge fylker 3,6. Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign får på Viken-nivå verdien 3,5, men Akershus har i dette utdanningsprogrammet fått den gode verdien 3,7. Det studieforberevende utdanningsprogrammet Musikk, dans og drama (MDD) får på Viken-nivå verdien 3,5. Her er det Østfold som drar snittet opp med verdien 3,7, dette er en svært høy vurdering av denne indeksen tatt i betraktning at MDD er et studieforberevende program.
- På indeksen Vurdering for læring fra **elevundersøkelsen**, er det de yrkesfaglige utdanningsprogrammene som får høyest verdier i vg1. Bygg- og anleggsteknikk får her høyest verdi på Viken-nivået; 3,7. I dette utdanningsprogrammet har Buskerud-elevene gitt høyeste verdi; 3,8. Også elevene i utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag har gitt høye verdier på indeksen sammenliknet med andre program; 3,7 i både Buskerud og Østfold. For Akershus er resultatene skjermet, så da får vi heller ikke noen Viken-verdi. Utdanningsprogrammet Informasjonsteknologi og medieproduksjon får verdien 3,5 på Viken-nivået, her får både Akershus og Østfold denne verdien, mens Buskerud får verdien 3,4. Østfold har samlet sett høyest verdier på denne indeksen. Buskerud-elevene har gitt verdien 3,8 i utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag, og 3,5 i det studieforberevende utdanningsprogrammet Medier og kommunikasjon. Disse verdiene er bedre enn snittet, og avviker fra mønsteret.
- Lærlingene fra de ulike utdanningsprogrammene gir ulik verdi til indeksen om skolen som forberedelse til læring i bedrift fra **lærlingundersøkelsen**. Indeksen måler om undervisningen i yrkesfagene på skolen la godt grunnlag for læring i bedrift, om utstyret på skolen var godt nok til å lære faget, og om lærerne hadde god innsikt i det elevene ville møte i læretiden. Lærlingene i Helse- og oppvekstfag gir høyest verdi på denne indeksen på Viken-nivå (3,8), lærlingene i Buskerud gir høyest verdi; 4,1. Utdanningsprogrammene Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign (FBIE) og Teknologi- og industrifag gir verdien 3,7 på Viken-nivå. I utdanningsprogrammet FBIE er det lærlingene i Østfold som gir best verdi; 4,1. I utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag mangler verdier på fylkesnivå.
- Mobbeindeksen er massivt skjermet på utdanningsprogramnivå, men av tallene som ikke er skjermet, viser **elevundersøkelsen** høyest mobbeandel i Frisør, blomst, design og eksponeringsdesign (FBIE) på vg1 i Buskerud (17,7 prosent). FBIE og Restaurant- og matfag har også fått andeler på 11-tallet i Akershus. Teknologi- og industrifag har andeler over 9 prosent både i Akershus og Østfold. Buskerud har en mobbeandel på 8,9 i utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv, mens Akershus har mobbeandel på 8-tallet i utdanningsprogrammene Kunst, design og arkitektur og Medier og kommunikasjon.
- **Lærlingundersøkelsen** viser høyest mobbeandel i utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag i Østfold av utdanningsprogrammene som ikke er skjermet. Dette er et avvik i Østfold, som jevnt over er fylket med de laveste mobbetallene i lærlingundersøkelsen. Utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk har høye mobbeandeler i Akershus og

Buskerud (henholdsvis 7,6 og 5,5 prosent), mens andelen i Østfold er 2,2 prosent. Elektrofag har en mobbeandel på 4 prosent i Akershus.

1.5.9 Tiltak

- Skolene har skrevet om sine tiltak i skoledelen av rapporten. Tiltak knyttet til læringsmiljø og tiltak knyttet til gjennomføring og læringsresultater er eksemplifisert i fylkesrapporten (her) henholdsvis i underkapittel 4.4 og 5.6.
- Tiltak i regi av skoleeier som svarer på identifiserte utfordringer i denne rapporten er utelatt, da nye tiltak vil måtte tilpasses til de nye fylkeskommunene, som har forskjellige utfordringer. En del sentrale og langsiktige Viken-strategier vil imidlertid bli videreført i alle de tre nye fylkene.

2 Nøkkeltall for videregående opplæring i Viken

Tabell 1: Nøkkeltall for videregående opplæring i Viken, fordelt på de nye fylkene

Nøkkeltall	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Antall skoler	35	12	11	58
Antall elever	23 110	8 265	9 809	41 184
Antall elevplasser inntaket	25 490	9 240	10 865	45 595
Antall lærere (årsverk)	2 944,8	1 034,1	1 248,6	5 227,5
Antall ledere	327,3	106,9	180,7	614,9
Budsjett (skolene)	3 685 770 841	1 381 802 826	1 604 890 558	6 672 464 225
Forbruk i % (skolene)	99,7	98,8	102,6	100,2
Antall deltakere voksenopplæring	-	-	-	ca. 3 680
Antall lærlinger, lære kandidater og fagbrev på jobb	4 050	2 672	2 722	9 444
Antall praksiskandidater (bestått)	1041	451	488	1980
Tilskudd til lærebedrifter 2023	-	-	-	683 832 282

Antall elever og plasser er hentet fra fylkenes inntaksstatistikk, og gjelder skoleåret 2022-23.

Antall årsverk i skolene er hentet fra fylkenes HR-systemer, og budsjettall er hentet fra fylkenes økonomisystemer, og gjelder for kalenderåret 2023.

Fagopplæringsdata er hentet fra Vigo Opplæring, og gjelder kalenderåret 2023.

3 Nasjonale tall og trender

Teksten i dette kapitlet er hentet ordrett fra hjemmesidene til Utdanningsdirektoratet, med unntak av underkapittel 3.2.9, hvor kapittel tittelen er endret for å passe bedre inn i vår kontekst. Det er satt inn lenker som leder til tekstene som er sitert.

[Gjennomføring av videregående opplæring \(udir.no\)](http://udir.no)

3.1 Gjennomføring av videregående opplæring nasjonalt

Aldri har flere fullført og bestått videregående opplæring. 81 prosent av elevene som begynte i vg1 i 2016 gjennomførte med studie- eller yrkeskompetanse innen 5/6 år.

3.1.1 Stadig flere ungdommer fullfører videregående opplæring

81 prosent av dem som begynte i vg1 i 2016 fullførte med studie- eller yrkeskompetanse i løpet av 5/6 år. Det er en økning på 0,6 prosentpoeng fra 2015-kullet. Aldri har flere ungdommer fullført og bestått.

Andelen har økt årlig siden det første kullet i Kunnskapsløftet begynte i 2006. I løpet av perioden 2006–2016 har gjennomføringsandelen økt med 9 prosentpoeng. Justert for kullstørrelse innebærer dette at det årlig er 5900 flere ungdommer som fullfører videregående opplæring med studie- eller yrkeskompetanse.

3.1.2 Kun halvparten fullfører i restaurant- og matfag

Elever på studieforberedende utdanningsprogrammer fullfører i større grad enn elever på yrkesfaglige utdanningsprogrammer. Nær 90 prosent av elevene som begynte i et studieforberedende utdanningsprogram i 2016, fullførte i løpet av fem år. For elever som begynte i yrkesfaglige utdanningsprogrammer fullførte 70 prosent i løpet av seks år. Forskjellen mellom de to studieretningene er altså på 20 prosentpoeng.

Det er også store forskjeller mellom de ulike yrkesfaglige utdanningsprogrammene. I elektro og datateknologi fullførte 80 prosent med studie- eller yrkeskompetanse, mens tilsvarende andel var 53 prosent for restaurant- og matfag.

Restaurant- og matfag er imidlertid utdanningsprogrammet med klart flest elever som fullfører med planlagt grunnkompetanse. 15 prosent av elevene her har planlagt grunnkompetanse, mens det i elektro og datateknologi og idrettsfag gjelder omtrent 0,3 prosent av elevene. Totalt fullfører 1 prosent av elevene på studieforberedende og drøyt 4 prosent på yrkesfaglige utdanningsprogrammer med planlagt grunnkompetanse.

3.1.3 Stadig færre ungdommer er uten og utenfor videregående opplæring

I aldersgruppen 16–25 år er det 11,5 prosent som verken har bestått eller befinner seg i videregående opplæring. Det er en nedgang på 0,3 prosentpoeng sammenlignet med 2021. Andelen varierer fra 14 prosent i Troms og Finnmark til 10 prosent i Rogaland og Oslo. På nasjonalt nivå har andelen av denne aldersgruppen som ikke har bestått eller befinner seg i videregående opplæring sunket hvert år siden 2010.

Ungdom som ikke har fullført videregående opplæring, trenger ikke å være inaktive. Mange velger å avslutte opplæringen for å jobbe. Av de 11,5 prosentene som er uten og utenfor videregående opplæring er omtrent halvparten i arbeid. Andelen som er i arbeid er særlig høy i de to nordligste fylkene, og disse fylkene har også den høyeste andelen ungdom som ikke har fullført videregående opplæring.

3.1.4 Sysselsetting etter kandidattype

[Fleire fagarbeidarar er i jobb eitt år etter fagprøva \(udir.no\)](#)

I alt var nesten 83 prosent av de som fikk fag-/svennebrev i 2021-22 jobb ett år etter. Det er en økning på 2 prosentpoeng fra året før.

Blant lærlingene var om lag 77 prosent i jobb, mens prosentdelen er høyere for praksiskandidatene; 96 prosent. Bygg- og anleggsteknikk hadde høyest andel nyutdanna i jobb.

Av de 1 200 lærekandidatene som fikk kompetansebevis i 2021 og 2022, er 61 prosent i arbeid året etter. Dette er 3 prosentpoeng mer enn kullene 2020 og 2021. 8 prosent er fremdeles i utdanning, mens 31 prosent verken er i arbeid eller utdanning.

3.2 Høyere fravær etter pandemien

[Høyere fravær etter pandemien \(udir.no\)](#)

Fraværet har økt for elevene som fullfører videregående skole, både i timer og dager. 3,6 prosent av alle elevene sluttet i løpet av skoleåret 2022–2023, noe som er litt høyere enn i 2018–2019.

3.2.1 Stor økning i timefraværet

Under pandemien ble det innført midlertidige endringer i fraværsreglene på videregående opplæring. Skoleåret 2022–2023 er første hele skoleår som ikke er omfattet av de midlertidige endringene. Dette skoleåret er dermed sammenlignbart med skoleåret 2018–2019, året før pandemien.

Elevene har typisk 4 dager og 16 enkelttimer fravær på vitnemålet. Det er én dag og fem timer høyere enn i 2018–2019, altså før pandemien.

Det har den siste tiden vært stor offentlig oppmerksomhet rundt temaet fravær og skolevegring. Informasjon fra statsforvaltere og sektororganisasjoner tyder på at elevenes fravær har økt. Skoleeiere og skoleledere bekrefter også at de opplever at antallet fraværsdager har økt de

senere årene (Bergene mfl., 2023). Fraværstallene for 2022–2023 bekrefter det bildet sektor har rapportert om.

3.2.2 Lavere timefravær blant yrkesfagelevne

Elevene på studieforbereende utdanningsprogram har typisk tre fraværstimer mer enn elevene på yrkesfaglige utdanningsprogram, mens dagsfraværet er likt for de to utdanningsløpene. Det er bare i Agder og i Oslo at yrkesfagselevne har flere fraværstimer enn elevene på studieforbereende. For de resterende fylkene er det mellom 1 og 4 timer forskjell de yrkesfaglige utdanningsprogrammene og på studieforbereende. Fraværet på vitnemålet har betydning for om en elev får lære plass (Utdanningsdirektoratet (2019)). Det kan være en forklaring på hvorfor timesfraværet er lavere for disse elevene.

3.2.3 Færre elever uten vurderingsgrunnlag

4 300 elever, eller 2,6 prosent av elevene, ble stående uten vurderingsgrunnlag i minst ett fag i 2022–2023. Det er om lag 700 færre elever enn forrige skoleår, og 1 000 færre enn siste skoleåret før pandemien. 40 prosent av elevene som ikke fikk vurderingsgrunnlag, eller 1 700 elever, manglet det i bare ett fag, mens 60 prosent manglet vurderingsgrunnlag i flere fag. Dette er den laveste andelen elever uten vurderingsgrunnlag siden tidsserien begynte i 2014–2015.

Om lag halvparten av elevene uten vurderingsgrunnlag fikk dette grunnet overskredet fraværsgrense.

3.2.4 Andelen som sluttet, er på nivå med fjoråret

3,6 prosent av alle elever i videregående opplæring sluttet i løpet av skoleåret 2022–2023. Det er 0,1 prosentpoeng færre enn året før. De to første koronaårene var andelen elever som sluttet lavere enn i årene før pandemien. Det siste året gikk det imidlertid opp igjen og var litt høyere enn før pandemien. Skoleåret 2022–2023 gikk nivået noe ned, men er fortsatt over nivået før pandemien.

3.2.5 Flest elever slutter på yrkesfag

Det er betraktelig flere elever som slutter på yrkesfaglige utdanningsprogrammer enn på studieforbereende utdanningsprogrammer. Totalt slutter 6,2 prosent på yrkesfag og 2,1 prosent på studieforbereende i løpet av året. Dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra 2021–2022, for både studieforbereende på yrkesfag.

3.2.6 Færrest slutter på idrettsfag

Under én prosent av elevene på idrettsfag slutter i løpet av året. I motsatt ende av skalaen finner vi restaurant- og matfag og det nye utdanningsprogrammet frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign, begge med over 10 prosent som slutter. Med unntak av påbygg er andelen elever som slutter lavere i alle de studieforbereende utdanningsprogrammene enn i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene.

3.2.7 Gutter slutter i større grad enn jenter

Totalt i videregående opplæring er det flere gutter (3,9 prosent) som slutter i løpet av skoleåret enn jenter (3,4 prosent). Innen henholdsvis studieforbereidende og yrkesfag, er det imidlertid ikke store forskjellene. Grunnen til at det likevel er forskjell totalt sett, er at gutter i større grad går på yrkesfag hvor andelen som slutter er høyere enn på studieforbereidende.

I yrkesfaglige utdanningsprogrammer er det en større andel jenter enn gutter som slutter totalt og på hvert enkelt trinn. I utdanningsprogrammer med stor overvekt av gutter slutter jenter i større grad enn gutter. Tilsvarende slutter gutter i større grad enn jenter i utdanningsprogrammer med stor overvekt av jenter.

3.2.8 Hvorfor øker fraværet?

Ut fra kunnskapsgrunnlaget vi har i dag kan vi ikke forklare hva økningene i fraværet skyldes. Årsakene er komplekse og sammensatte. Utdanningsdirektoratet vil følge med på utviklingen og gjøre ytterligere analyser av tallene.

Våren 2023 gjennomførte NIFU en spørreundersøkelse og fokusgruppeintervjuer med skoleledere og skoleeiere. Respondentene peker på at fraværet har blitt mer komplekst, og at årsakene er mer alvorlige enn tidligere. Flere mener at fraværet i stor grad skyldes individuelle og personlige faktorer, men det trekkes også frem at fravær er påvirket av større samfunnstrender. Det kan blant annet handle om økt digitalisering, og at blant annet sosiale medier kan gi alternative sosiale fellesskap. Dette kan påvirke døgnrytmen og dermed elevenes evne til å møte opp på skolen.

Mange skoleledere og skoleeiere mener at pandemien kan ha medført nye årsaker til fravær. De kan for eksempel handle om manglende sosial trening og en lavere terskel for å være hjemme ved mildere fysiske plager (Bergene m.fl. 2023). Skoleledere og skoleeiere peker også på en endret foreldrerolle som innebærer en lavere terskel for å holde barna hjemme fra skolen, som en eksisterende samfunnstendens som kan samspile med pandemirelaterte årsaker.

3.2.9 Pandemien – ulik påvirkning på skolefaglige prestasjoner avhengig av smittetrykk

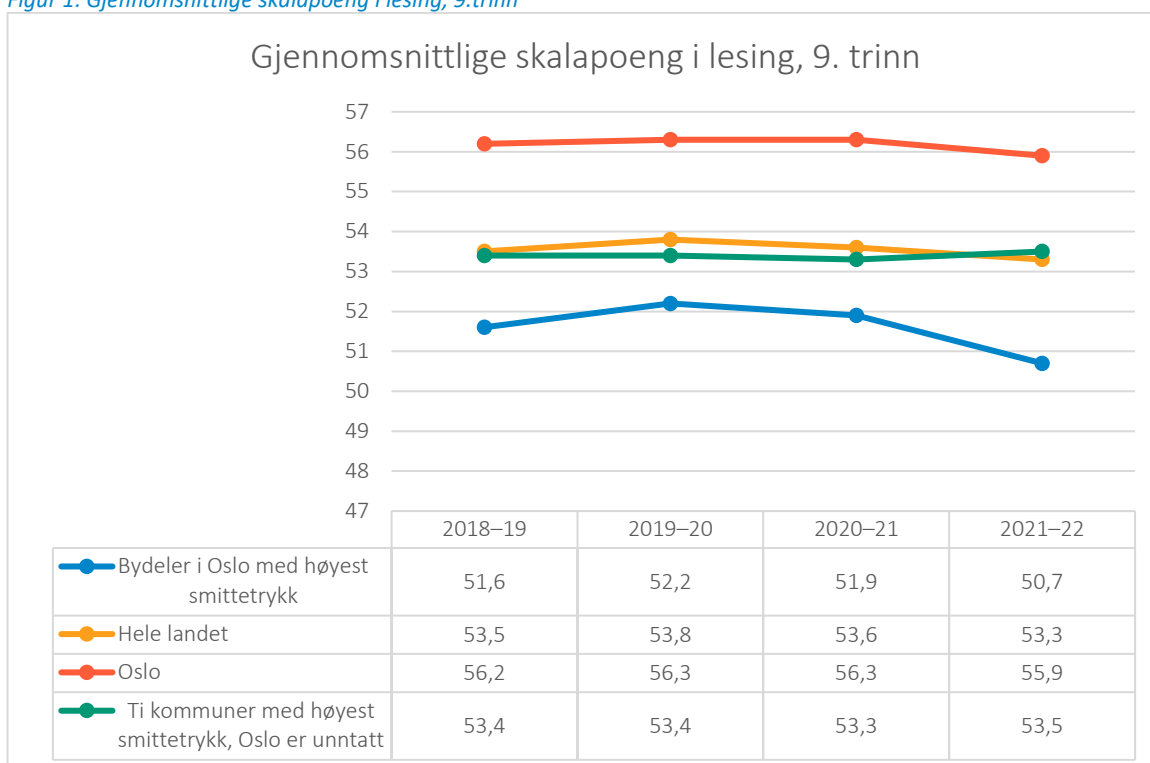
[Resultater på nasjonale prøver \(udir.no\)](https://udir.no)

Elevene på ungdomstrinnet har vært mer påvirket av pandemien enn elevene på barnetrinnet ettersom det har vært en mer utstrakt bruk av rødt nivå og hjemmeskole i ungdomsskolen enn på barneskolen. Sånn sett er det elevene som gjennomførte nasjonale prøver på 9. trinn høsten 2021, som har vært mest påvirket av smitteverntiltakene; de erfarte både nedstengningen av skolene våren 2020 og perioder med hjemmeundervisning under rødt nivå skoleåret 2020–21.

Både på nasjonalt nivå, i Oslo og i de ti øvrige kommunene med høyest smittetrykk er det relativt små endringer i elevenes prestasjoner de siste fire årene. I de fem Oslo-bydelene med høyest smittetrykk er utviklingen de to skoleårene etter at pandemien inntraff, derimot negativ. Elevene i de fem bydelene presterer i snitt 1,5 og 1,1 skalapoeng lavere i henholdsvis lesing og regning i 2021–22 enn i 2019–20.

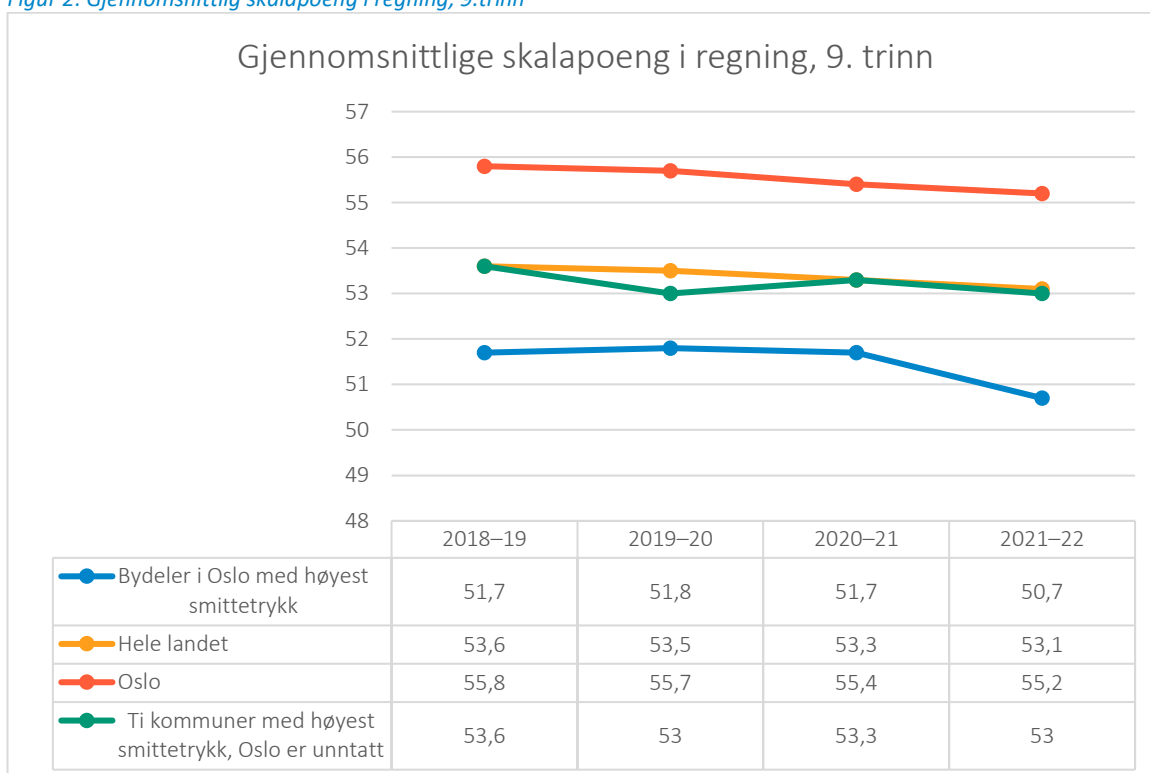
Elevene som gikk i niende trinn i høsten 2021, er nå elever i videregående opplæring.

Figur 1: Gjennomsnittlige skalapoeng i lesing, 9.trinn

Kilde: Utdanningsdirektoratet

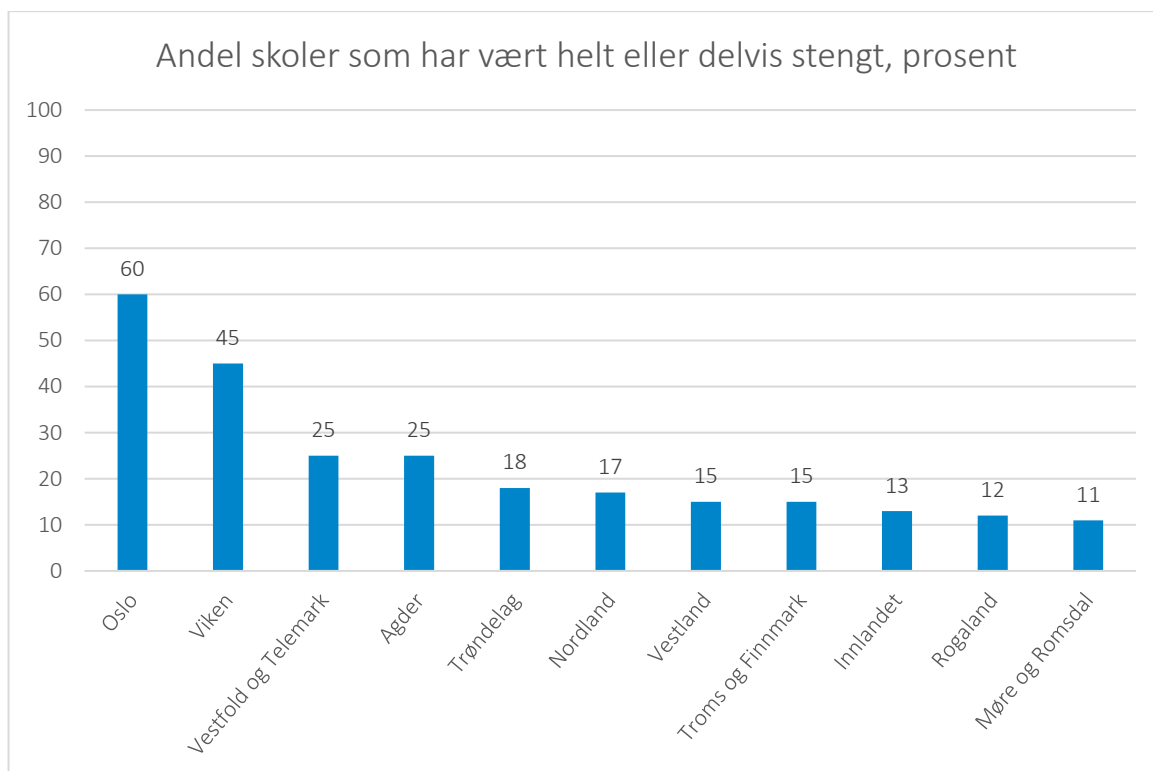
Figur 2: Gjennomsnittlig skalapoeng i regning, 9.trinn

Kilde: Utdanningsdirektoratet

3.3 Viken og pandemien

Figur 3: Andel skoler som har vært helt eller delvis stengt (prosent)

Kilde: Utdanningsspeilet 2021, Utdanningsdirektoratet.

Vi ser at Viken, nest etter Oslo, hadde størst andel skoler som har vært helt eller delvis stengt på grunn av koronapandemien skoleåret 2020-21. FHI slår i sin rapport, datert 11.10.2021, fast at Oslo og Viken har hatt en betydelig tiltaksbyrde sammenliknet med resten av landet. De videregående skolene har tatt sin del av denne byrden.

Oslo var episenteret for pandemien og har i den forbindelse fått stor forskningsoppmerksomhet, se underkapittel 3.2.9 over. Det er også et faktum at hovedstaden har bydeler som er relativt enhetlige når det gjelder sosial sammensetning. Det er dermed grunn til å tro at forskerne har hatt gode forskningsbetingelser nettopp i Oslo. Vi ser at Oslo-tallene som helhet i regning har beveget seg negativt 0,6 skalapoeng fra 2018-19 til 2021-22, slik også de andre kommunene med høyt smittetrykk har. I lesing har derimot Oslo hatt en mer negativ utvikling enn de andre kommunene med høyt smittetrykk. Her har Oslo gått ned med 0,3 skalapoeng, mens de andre har gått opp. Spørsmålet er om også andre kommuner i landet med høyt smittetrykk kan ha et segment av elever, dog mindre i omfang og lavere i konsentrasjon enn i Oslo, som har fått dårligere regneferdigheter i pandemiårene. Årsklassene det her er snakk om er nå i videregående opplæring.

[🔗 Tidslinje over smitteverntiltak \(udir.no\)](https://udir.no)

Fra februar 2022 var normalsituasjon mer eller mindre gjenopprettet, både i samfunnet og i videregående skole, men konsekvensene av unntaksperioden vil både skolesektoren og resten av

samfunnet måtte håndtere i tiden fremover. Elevene som var i videregående i pandemiårene har nå, etter normal progresjon, fullført, men vi får inn elever fra grunnskolen som har faglige mangler, og som har utfordringer med motivasjon, psykisk helse og med å passe inn sosialt. Spørsmålet blir hvordan videregående opplæring skal tilpasse seg dette elevgrunnlaget.

4 Lærings- og arbeidsmiljø

Rammeverk for læring og ledelse i Vikenskolen og strategi for helsefremmende skoler ligger til grunn for arbeidet med lærings- og arbeidsmiljø i videregående opplæring i Viken. Rammeverket og strategien skal bidra til at alle de 58 videregående skolene i Viken utvikles i samme retning.

Læringsmiljøet måles gjennom undersøkelser – elevundersøkelsen for skolene og lærlingundersøkelsen for opplæringen i bedrift.

Spørsmålene i undersøkelsene er gjengitt i lenker som er satt inn under omtalene av undersøkelsen. Lenkene går til Utdanningsdirektoratets hjemmeside og viser alle spørsmål, svaralternativer og skalaer. Skalaen i undersøkelsene går som hovedregel fra 1 til 5, hvor 5 er mest positivt. Et gjennomsnitt av disse verdiene er regnet ut for ulike nivåer.

Resultatene for indeksene som gjelder mobbing i elev- og lærlingundersøkelsen og diskriminering og urettferdig behandling i elevundersøkelsen, som er behandlet i kapittel 4.3, er oppgitt i prosent. Her er de mest positive tallene de lave.

Skjermingsreglene gjør at noen resultater blir mangelfulle. Resultater som treffes av skjermingsreglene, er markert av et stjernetegn i tabellene.

Når det gjelder undersøkelsene som omtales i denne rapporten, må man for små utvalg ha et utslag på 0,3 for å snakke om statistisk signifikans. I Viken deltar mange i undersøkelsene, et sted mellom 31- og 32 000 elever gjennomførte elevundersøkelsen høsten 2023. Vi vurderer det på dette grunnlaget som faglig forsvarlig å kommentere endringer på 0,1.

Undersøkelsene i kvalitetsvurderingssystemet til Utdanningsdirektoratet kan hjelpe oss til å se trender i materialet, men dersom vi skal ha sikker kunnskap må det foretas flere undersøkelser. Vi må altså være varsomme med å trekke bastante konklusjoner om læringsmiljøet basert på disse undersøkelsene alene.

4.1 Elevundersøkelsen

Beskrivelse av indikatoren

Elevundersøkelsen gjennomføres i første halvår av skoleåret, i 2023 mellom 6. november og 8. desember. Denne tidlige avviklingen av undersøkelsen i skoleåret gjøres for at skolene så raskt som mulig skal få en «temperaturmåling» på skolemiljøet, slik at det kan settes inn tiltak dersom undersøkelsen viser at elevene ikke har et forsvarlig skolemiljø.

Når undersøkelsen gjennomføres, har vg1-elevene vært på skolen rundt regnet 3 måneder. Det gjør at vurderingene fra denne elevgruppen bygges på et relativt lite erfaringsgrunnlag. Når resultatene brukes til rapporteringsformål som her, kan dette være en svakhet.

Ved gjennomføringen i 2023-24 ble svarprosenten på 78,6 til sammen (alle trinn). Dette tilsvarer 31 532 elever. Dessverre gikk svarprosenten noe ned fra foregående år, da den var på 81,7.

Tabell 2: Svarandel elevundersøkelsen (prosent)

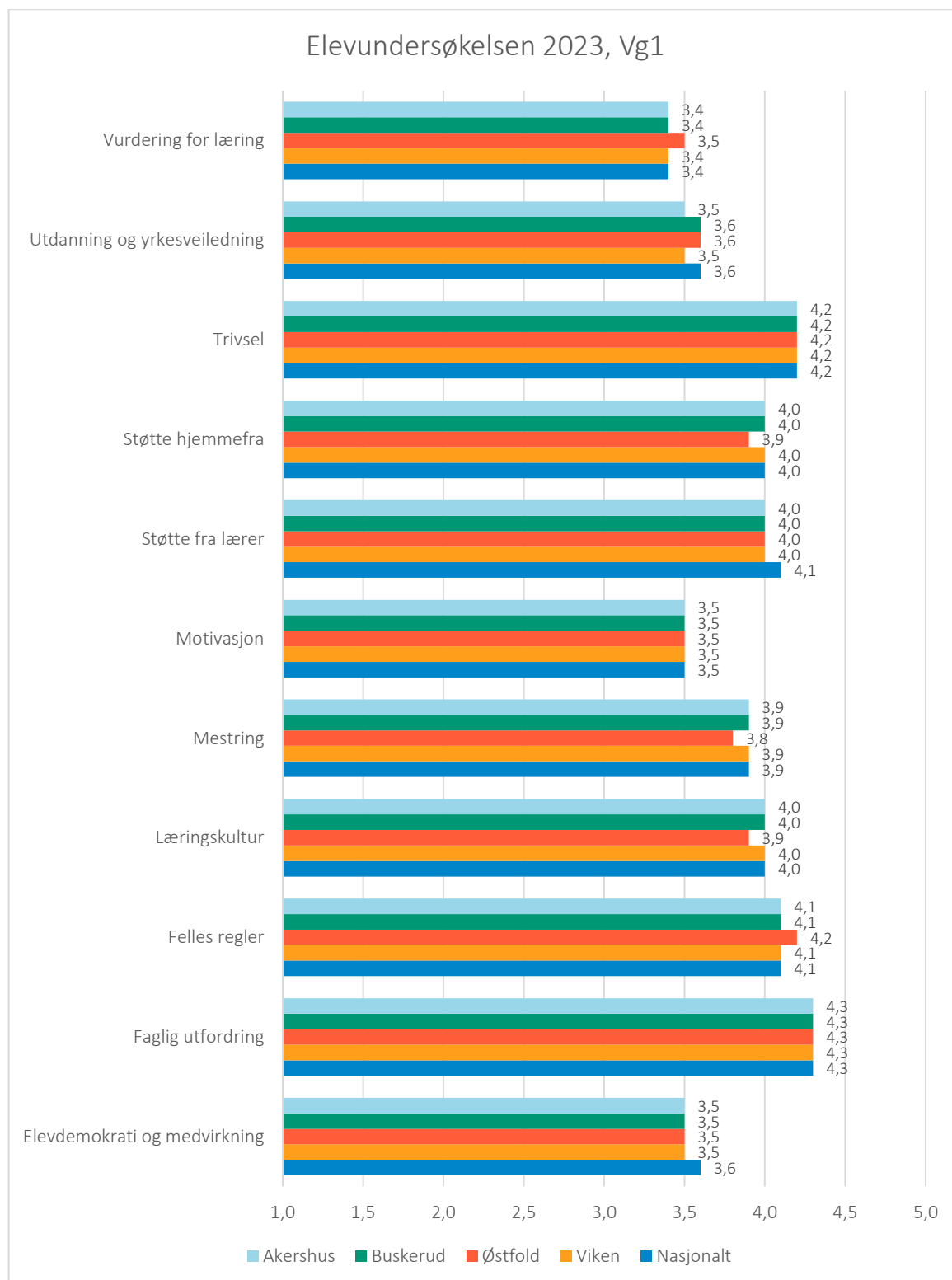
Fylke	Vg1	Vg2	Vg3	Alle trinn
Akershus	80,8	80,3	73,5	78,7
Buskerud	85,3	80,6	75,5	81,2
Østfold	80,8	76,9	68,3	76,1
Viken	81,7	79,5	72,6	78,6

Kilde: Utdanningsdirektoratet

[Spørsmål og svaralternativer – elevundersøkelsen \(udir.no\)](https://udir.no)

4.2 Indeksene i elevundersøkelsen

Figur 4: Indekser fra elevundersøkelsen, vg1 (1-5 verdiskala)

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Tabell 3: Indekser fra elevundersøkelsen, vg1 (tabellform)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vurdering for læring	3,4	3,4	3,5	3,4	3,4
Utdanning og yrkesveiledning	3,5	3,6	3,6	3,5	3,6
Trivsel	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Støtte hjemmefra	4	4	3,9	4	4
Støtte fra lærer	4	4	4	4	4,1
Motivasjon	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Mestring	3,9	3,9	3,8	3,9	3,9
Læringskultur	4	4	3,9	4	4
Felles regler	4,1	4,1	4,2	4,1	4,1
Faglig utfordring	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Viken har lik eller lavere verdi på alle indekser i elevundersøkelsen enn nasjonalt nivå.

Østfold avviker positivt fra de andre fylkene på indeksene Vurdering for læring og Felles regler. Østfold avviker imidlertid negativt på indeksene Læringskultur, Mestring og Støtte hjemmefra. Viken er svakere enn nasjonalt på indeksen Utdanning og yrkesveiledning. Her er det Akershus som drar snittet nedover. Også på indeksene Elevdemokrati og Støtte fra lærer har Viken lavere verdi enn nasjonalt. At Faglig utfordring er indikatoren med høyest verdi, har flere sider. Våre elever skal utfordres for å vokse faglig, men det er bekymringsverdig hvis ikke utfordringen følges av støtte. I noen grupper er de foresatte med på å sette høye forventninger – til tider høyere enn det eleven kan make. Forventninger fra hjemmet er i utgangspunktet positivt, men dersom forventningene ikke kan innfris, kan det føre til stress.

Viken fylkeskommune har heller ikke ved denne gjennomføringen av elevundersøkelsen fått fremgang på indeksen Vurdering for læring, som er sentral for elevenes motivasjon.

4.2.1 Alle utdanningsprogram

Tabell 4: Indekser fra elevundersøkelsen for alle utdanningsprogram (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,5	3,5	3,5 ↓	3,6
	Faglig utfordring	4,3	4,3	4,3	4,3 ↓	4,3
	Felles regler	4,1	4,1	4,2	4,1 ↓	4,1
	Læringskultur	4	4	3,9	4,0 →	4
	Mestring	3,9	3,9	3,8	3,9 →	3,9
	Motivasjon	3,5	3,5	3,5	3,5 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	4	4	4	4,0 ↓	4,1
	Støtte hjemmefra	4	4	3,9	4,0 ↓	4
	Trivsel	4,2	4,2	4,2	4,2 →	4,2
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,5	3,6	3,6	3,5 →	3,6
	Vurdering for læring	3,4	3,4	3,5	3,4 ↓	3,4
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,6	3,5	3,5 →	3,5
	Faglig utfordring	4,4	4,3	4,3	4,4 ↑	4,4
	Felles regler	4	4,1	4,1	4,0 ↓	4,1
	Læringskultur	3,9	3,9	3,8	3,9 →	3,9
	Mestring	3,9	3,9	3,8	3,9 →	3,9
	Motivasjon	3,4	3,5	3,4	3,4 ↓	3,4
	Støtte fra lærer	3,9	4	4	3,9 ↓	4
	Støtte hjemmefra	3,9	3,9	3,9	3,9 →	3,9
	Trivsel	4,1	4,2	4,1	4,1 ↓	4,1
	Vurdering for læring	3,3	3,4	3,4	3,3 ↓	3,4
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,6	3,4	3,4 →	3,4
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,4	4,4 →	4,4
	Felles regler	4	4,1	4,1	4,0 ↓	4,1
	Læringskultur	3,9	3,9	3,8	3,9 ↑	3,9
	Mestring	3,9	3,9	3,9	3,9 →	3,9
	Motivasjon	3,3	3,4	3,4	3,3 ↓	3,4
	Støtte fra lærer	4	4	4	4,0 →	4
	Støtte hjemmefra	3,9	3,9	3,8	3,9 ↑	3,8
	Trivsel	4,2	4,1	4,1	4,2 →	4,1
	Vurdering for læring	3,3	3,3	3,3	3,3 →	3,3

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Pilene i tabellen indikerer at indeksene for en stor del har fått lavere verdi ved gjennomføringen av undersøkelsen i 2023 i Viken, sammenliknet med undersøkelsen som ble gjennomført høsten 2022. Unntaket er vg3-nivået der indeksene Læringskultur og Støtte hjemmefra har fått høyere verdi. På vg2 har Faglig utfordring fått høyere verdi. Vg1-elevne i Viken har på 7 av 11 indekser gitt lavere verdi enn i 2022.

At faglig utfordring har fått høyere verdi i vg2 er bare positivt dersom utfordring følges av støtte.

Indeksene Vurdering for læring og Motivasjon har fått lavest verdi på alle trinn. Begge indekser har fått lavere verdi enn ved gjennomføringen av elevundersøkelsen i 2022, noe som bekymrer.

De ulike fylkeskommunen har fått høyest verdi på ulike indekser. Østfold har høyest verdi på den viktige indeksen Vurdering for læring i vg1, Buskerud på Elevdemokrati og medvirkning i vg2 og 3 og Motivasjon i vg2, Akershus på Faglig utfordring i vg2 og Trivsel i vg3.

Forskning knyttet til elevenes læringsmiljø har vist at indikatoren Trivsel i liten grad påvirker læringsarbeidet, man kan trives på skolen uten å bli motivert for å strekke seg og yte. Det hevdes dermed at trivsel ikke er en indikator som man skal legge mye vekt på i vurderingen av læringsmiljøet, Motivasjon og mestring er langt viktigere i læringsarbeid.

4.2.2 Studieforbereidende

Tabell 5: Indekser fra elevundersøkelsen for studieforbereidende (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,5	3,4	3,4 ↓	3,5
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,4	4,4 ↓	4,4
	Felles regler	4,1	4,1	4,2	4,1 ↓	4,1
	Læringskultur	4,0	4,1	3,9	4,0 →	4,0
	Mestring	3,9	3,9	3,9	3,9 →	3,9
	Motivasjon	3,4	3,4	3,4	3,4 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	3,9	4,0	4,0	3,9 ↓	4,0
	Støtte hjemmefra	4,0	4,1	4,0	4,0 ↓	4,0
	Trivsel	4,2	4,2	4,2	4,2 →	4,2
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,4	3,5	3,5	3,4 ↓	3,5
	Vurdering for læring	3,2	3,2	3,3	3,2 ↓	3,3
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,4	3,4	3,4 →	3,4
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,4	4,4 →	4,5
	Felles regler	4,0	4,1	4,1	4,0 ↓	4,1
	Læringskultur	3,9	4,0	3,8	3,9 →	3,9
	Mestring	3,8	3,9	3,8	3,8 ↓	3,9
	Motivasjon	3,3	3,4	3,3	3,3 ↓	3,4
	Støtte fra lærer	3,9	3,9	4,0	3,9 →	3,9
	Støtte hjemmefra	4,0	4,0	4,0	4,0 →	4,0
	Trivsel	4,2	4,2	4,2	4,2 →	4,2
	Vurdering for læring	3,2	3,2	3,3	3,2 ↓	3,2
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,3	3,5	*	*	3,4
	Faglig utfordring	4,4	4,5	*	*	4,4
	Felles regler	4,0	4,1	*	*	4,1
	Læringskultur	3,9	3,9	*	*	3,9
	Mestring	3,9	3,9	*	*	3,9
	Motivasjon	3,3	3,4	*	*	3,3
	Støtte fra lærer	3,9	4,0	*	*	4,0
	Støtte hjemmefra	3,9	3,9	*	*	3,8
	Trivsel	4,2	4,1	*	*	4,1
	Vurdering for læring	3,3	3,3	*	*	3,3

Kilde: Utdanningsdirektoratet

I studieforbereidende utdanningsprogram ligger Viken likt med eller under nasjonalt nivå på indeksene i elevundersøkelsen. Verdiene har for en stor del gått nedover sammenliknet med 2022, i vg1 har 8 av 11 indekser hatt en negativ utvikling. Ingen indekser har på noe trinn fått høyere verdi. Østfold har fått mange skjermede resultater i vg3 på grunn av små grupper. Også her er bildet at fylkene har litt ulik profil, men Østfold har høyere verdi enn de andre to fylkene på Vurdering for læring, selv om fylket får verdien 3,3 på studieforbereidende utdanningsprogram på begge trinn – dette er en lav verdi. Buskerud gjør det godt på flere indekser, og har høyest verdi

på Elevdemokrati og medvirkning i vg1 og vg3. Fylket får også høyest verdi på Motivasjon i vg2 og vg3.

Indeksene Vurdering for læring og Motivasjon har fått lavest verdi på alle trinn i studieforberevende utdanningsretning sammenliknet med yrkesfag. Begge indekser har også fått lavere verdi enn ved gjennomføringen av elevundersøkelsen i 2022.

I de studieforberevende utdanningsprogrammene er indikatoren faglig utfordring på 4,4-4,5 på alle trinn, mens støtte fra lærer er på 3,9-4,0.

Når det gjelder indeksene Vurdering for læring og Demokrati og medvirkning synes det å være muligheter for forbedring. Ventelig vil dette øke elevenes motivasjon og innsats.

Når vi sammenlikner fylkene, er det Buskerud som har høyest verdier på flest indekser i vg1, med Østfold rett bak. I vg2 er situasjonen den samme; Buskerud har høyest verdi på 5 av 10 indekser, men Østfold har høyest verdi på de sentrale indeksene Vurdering for læring og Støtte fra lærer. I vg3 er Østfolds resultater skjernet, Buskerud har høyest verdi på 4 av 10 indekser. Akershus har høyest verdi på indikatoren Trivsel.

4.2.3 Yrkesfag

Tabell 6: Indekser fra elevundersøkelsen for yrkesfag (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,6	3,6	3,6 ↓	3,6
	Faglig utfordring	4,2	4,2	4,2	4,2 →	4,2
	Felles regler	4,1	4,1	4,1	4,1 ↓	4,2
	Læringskultur	3,9	3,9	3,8	3,9 ↓	3,9
	Mestring	3,9	3,8	3,8	3,8 ↓	3,9
	Motivasjon	3,6	3,6	3,6	3,6 ↓	3,6
	Støtte fra lærer	4,1	4,1	4,1	4,1 →	4,1
	Støtte hjemmefra	3,9	3,9	3,9	3,9 ↓	3,9
	Trivsel	4,1	4,1	4,1	4,1 ↓	4,2
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,6	3,6	3,7	3,6 →	3,7
	Vurdering for læring	3,6	3,6	3,6	3,6 ↓	3,6
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,7	3,5	3,6 →	3,6
	Faglig utfordring	4,2	4,2	4,2	4,2 →	4,3
	Felles regler	4,1	4,2	4,1	4,1 →	4,1
	Læringskultur	3,9	3,9	3,8	3,9 →	3,9
	Mestring	3,9	3,9	3,8	3,9 ↓	3,9
	Motivasjon	3,5	3,6	3,5	3,5 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	4,0	4,1	4,0	4,0 ↓	4,1
	Støtte hjemmefra	3,9	3,9	3,8	3,9 →	3,9
	Trivsel	4,1	4,1	4,1	4,1 →	4,1
	Vurdering for læring	3,5	3,6	3,5	3,5 ↓	3,5
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,7	3,8	*	*	3,7
	Faglig utfordring	4,5	4,6	*	*	4,4
	Felles regler	4,1	4,2	*	*	4,1
	Læringskultur	3,9	4,1	*	*	3,9
	Mestring	4,0	4,0	*	*	3,9
	Motivasjon	3,5	3,6	*	*	3,6
	Støtte fra lærer	4,1	4,2	*	*	4,1
	Støtte hjemmefra	3,7	3,8	*	*	3,8
	Trivsel	4,1	4,2	*	*	4,1
	Vurdering for læring	3,6	3,6	*	*	3,6

Kilde: Utdanningsdirektoratet

I yrkesfagene ser vi det samme bildet som er omtalt over; Viken har like eller lavere verdier som nasjonalt. Indekser har stått stille eller fått lavere verdi fra 2022 til 2023 – i vg1 har 8 av 11 indekser fått lavere vurdering enn høsten 2022. Dessverre er Viken-tallene skjermet i vg3, så der går det ikke frem om elevene har vurdert indeksene likt eller dårligere/bedre enn i fjor.

Ved gjennomføringen i 2023, som tidligere, gir yrkesfagelevne høyere verdi på indeksene Vurdering for læring, Motivasjon og Elevdemokrati og medvirkning enn sine kollegaer i studieforberedende utdanningsprogram. Likevel får disse indeksene lavest verdi, slik de også gjør i

studieforberedende utdanningsprogram. Også indeksen Støtte fra lærere har i år som tidligere fått høyere verdi i yrkesfaglige enn i studieforberedende løp. Dette kan i alle fall i noen grad henge sammen med at klassene på yrkesfag teller 15 elever, mens klassene i studieforberedende utdanningsprogram teller 30. 15 elever gir læreren langt bedre rom for å støtte den enkelte i læringsarbeidet. Også høyere verdi i indeksene som er nevnt over, Vurdering for læring og Elevdemokrati og medvirkning kan bidra til økt opplevelse av lærerstøtte. At yrkesfagene gir høyere verdi til indeksen Motivasjon kan videre henge sammen med vurderingen av indeksene Lærerstøtte, Vurdering og Demokrati og medvirkning. – Den som støttes og får påvirke egen opplæring vil bli mer motivert. En hypotese kan også være at yrkesfagene med sin praksisnærhet gir større mulighet for tett relasjon og samarbeid mellom lærer og elev, høyere relevans og større mulighet for variasjon.

Indikatoren faglig utfordring er svært høy i vg3 yrkesfag; i Buskerud 4,6, støtte fra lærer har fått noe lavere verdi. Dette kan, som tidligere nevnt, gi grunnlag for opplevelse av stress.

Elevenes opplevelse av læringsmiljøet slik den gjengis i elevundersøkelsen har altså beveget seg i negativ retning fra 2022 til 2023, men det er forskjeller på hvilke indekser i utdanningsretningene som har holdt seg stabile/blitt mer negativt vurdert på Viken-nivå i vg1. For eksempel har Faglig utfordring holdt seg stabil i yrkesfaglig utdanningsretning, mens verdien er blitt lavere i studieforberedende utdanningsretning. Støtte fra lærer har holdt seg stabil i yrkesfagene, mens den har fått lavere verdi i studieforberedende utdanningsretning. Mestring og Trivsel har holdt seg stabil i studieforberedende utdanningsretning, mens de har fått lavere verdi i yrkesfaglig retning. Indeksene Elevdemokrati og medvirkning, Motivasjon og Vurdering for læring har hatt en negativ utvikling i begge utdanningsretninger.

Når vi sammenlikner fylkene, så er spredningen i elevenes vurdering av læringsmiljøet mindre i yrkesfag enn i studieforberedende utdanningsretning. Særlig i vg1 er verdiene nokså like; Akershus har fått høyere verdi enn de to andre fylkene på indeksen Mestring. Østfold har fått høyere verdi på Utdanning og yrkesveiledning. På vg2-nivå har Buskerud samlet sett fått flest indekser med høyest verdi; 7 av 9. Her er indeksene Elevdemokrati og medvirkning, Mestring, Motivasjon, Støtte og Vurdering for læring inkludert. Akershus har fått like verdier som Buskerud på indeksene Mestring og Støtte hjemmefra. På vg3-nivå er resultatene fra Østfold skjermet, også her har Buskerud fått flest indekser med høyest verdier, Akershus har samme verdier som Buskerud på indeksene Mestring og Vurdering for læring.

4.2.4 Kjønn - elevundersøkelsen

På grunn av skjermingsreglene får vi ved denne gjennomføringen kun tilgang til resultater delt på kjønn på nasjonalt nivå. Det er ikke data til å presentere utdanningsretningene. Vi har valgt kun vg1 fordi det på dette trinnet er flest elever som har svart på undersøkelsen, de andre to trinnene rammes av skjermingsreglene også på nasjonalt nivå. I 2022 presenterte vi enhet Viken og alle trinn fordelt på utdanningsretning, og kjønn noe som selvsagt ga langt bedre bilde av situasjonen.

Jentene gir i elevundersøkelsen 2023 jevnt over lavere verdi til indeksene enn guttene gjør, slik har også bildet vært tidligere. De mest interessante unntakene er Faglig utfordring, hvor jentene gir verdi 0,2 over guttene og spørsmålet om forventinger hjemmefra (hjemme forventer de at jeg gjør det så godt jeg kan på skolen), hvor jentene også gir høyere verdi. Jentene er videre noe

bedre fornøyd med de formelle medbestemmelsesstrukturene ved skolene. Ellers er det spørsmål i indeksen «Trygt miljø», tema læringskultur, hvor jentene på en del spørsmål svarer 0,1 mer positivt enn guttene. Dette gjelder spørsmål om de voksne på skolen har høye forventninger om hvordan elever skal oppføre seg mot hverandre, spørsmål om de voksne reagerer når noen gjør noe ubehagelig mot en annen og om man kan snakke med noen i klassen dersom noe plager en. Jentene gir også høyere verdi til påstanden I min klasse gjør vi ikke narr av hverandre hvis noen gjør feil.

Når det gjelder guttene, så har altså de jevnt over gitt høyere verdi til indeksene i elevundersøkelsen, men noen spørsmål og indekser har fått spesielt stort positivt avvik i guttenes favør. I indeksen om lærerstøtte har noen spørsmål fått så mye som 0,3 høyere verdi av guttene. Dette gjelder spørsmålene Når jeg har problemer med å forstå arbeidsoppgavene på skolen, så får jeg god hjelp av lærerne, og Lærerne hjelper meg slik at jeg forstår det jeg skal lære. Guttene har også gitt 0,2 høyere verdi på spørsmålene som måler om de opplever å bli likt av læreren og at lærer har tro på dem.

Også indeksen arbeidsforhold og læring går i guttenes favør. Her er det særlig spørsmålene som måler tro på egne evner i skolearbeidet som skiller gutter og jenter. Også spørsmålene som dreier seg om metodikk, relevans og variasjon er mer positivt vurdert av guttene.

Det kanskje mest oppsiktsvekkende er likevel forskjellene i vurderingene av Vurdering for læring, hvor guttene på spørsmålet om læreren snakker med dem om hvordan de blir bedre i faget har fått hele 0,4 høyere vurdering av guttene, så også spørsmålet om eleven får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan de blir bedre i faget. Spørsmålet om hvor ofte eleven får tilbakemeldinger fra lærer om hvordan bli bedre i faget har fått 0,3 høyere vurdering av guttene enn av jentene. Spørsmålet om eleven får være med og foreslå hvordan arbeidet skal vurderes, får også 0,3 høyere vurdering av guttene enn av jentene. Innenfor denne indeksen er det bare spørsmålet om læreren snakker om hva som skal til for å få de ulike vurderingene i halvårsvurdering i fag som har fått lik verdi av jenter og gutter. På resten av spørsmålene i indeksen svarer guttene 0,2 mer positivt enn jentene. Det at det er en overvekt av gutter i yrkesfaglige utdanningsprogram, kan påvirke resultatene noe.

Kjønnsdimensjonen er også interessant når det gjelder mobbing. På nasjonalt nivå på vg1 oppgir 6,2 prosent av guttene å bli mobbet, 5,4 prosent av jentene. Vi vet at mobbeproblemene har størst omfang i yrkesfaglige utdanningsretning gjennom tidligere undersøkelser. I Utdanningsdirektoratets statistikkportal er tallene for guttene skjermet når vi deler inn i utdanningsretninger, men i yrkesfaglig utdanningsretning oppgis det at 7,1 prosent av jentene rapporterer om mobbing, mot 4,1 prosent i studieforberedende utdanningsretning. Det er grunn til å anta at forholdet er likt for guttene, men at mobbeprosenten er høyere for guttene enn jentene i yrkesfag.

Det synes som om guttene får mer oppmerksomhet fra lærerne, får bedre tilpassede tilbakemeldinger på arbeidet sitt (Vurdering for læring), opplever opplæringen som mer relevant og variert, og føler seg tryggere på egen evne til å lære når vi ser på elevundersøkelsen. Dette rimer dårlig med oppfatningen om at skolen er dårlig tilpasset guttene.

Jentene på sin side har gitt høy verdi til spørsmål som måler egne og andres forventninger. Når vi vet at faglige og andre forventninger må kombineres med ulike typer støtte, kan vi forstå at jentene, slik det går frem av Ung-undersøkelsen 2022, føler på mer stress enn guttene. I 2023 har vi jo ikke mulighet for å presentere verdier per trinn på kjønnsdimensjonen, men i fjor ga jentene i

Viken høyere verdi til faglig utfordring jo høyere trinn de var på. Forventningspresset som jentene opplever, bør vi møte med gode tiltak, da jentene i større grad enn tidligere slutter i opplæringen. – Opplevd stress kan være en del av problemet.

Jentene gjør det generelt bedre enn guttene i videregående skole. Kanskje er det nettopp det at de strekker seg mot forventninger som skaper læringstrykk og gode resultater. Det er svært viktig at forventningene ikke kommer over et visst nivå – da oppstår uproduktivt stress som ikke fremmer læring.

Det er åpenbart et behov for å få ytterligere kunnskap om elevenes læringsmiljø knyttet til kjønn, utdanningsretning (program) og trinn. Dette burde være svært relevante problemstillinger for forskere innen utdanningsfeltet.

4.2.5 Elevdemokrati og medvirkning

Beskrivelse av indikatoren

Indeksen elevdemokrati og medvirkning måler to forhold; hvordan skolen/lærerne stimulerer til at elevene tar del i skolens medbestemmelsesorganer, og elevenes mulighet til å påvirke forhold i klasserommet og på skolen.

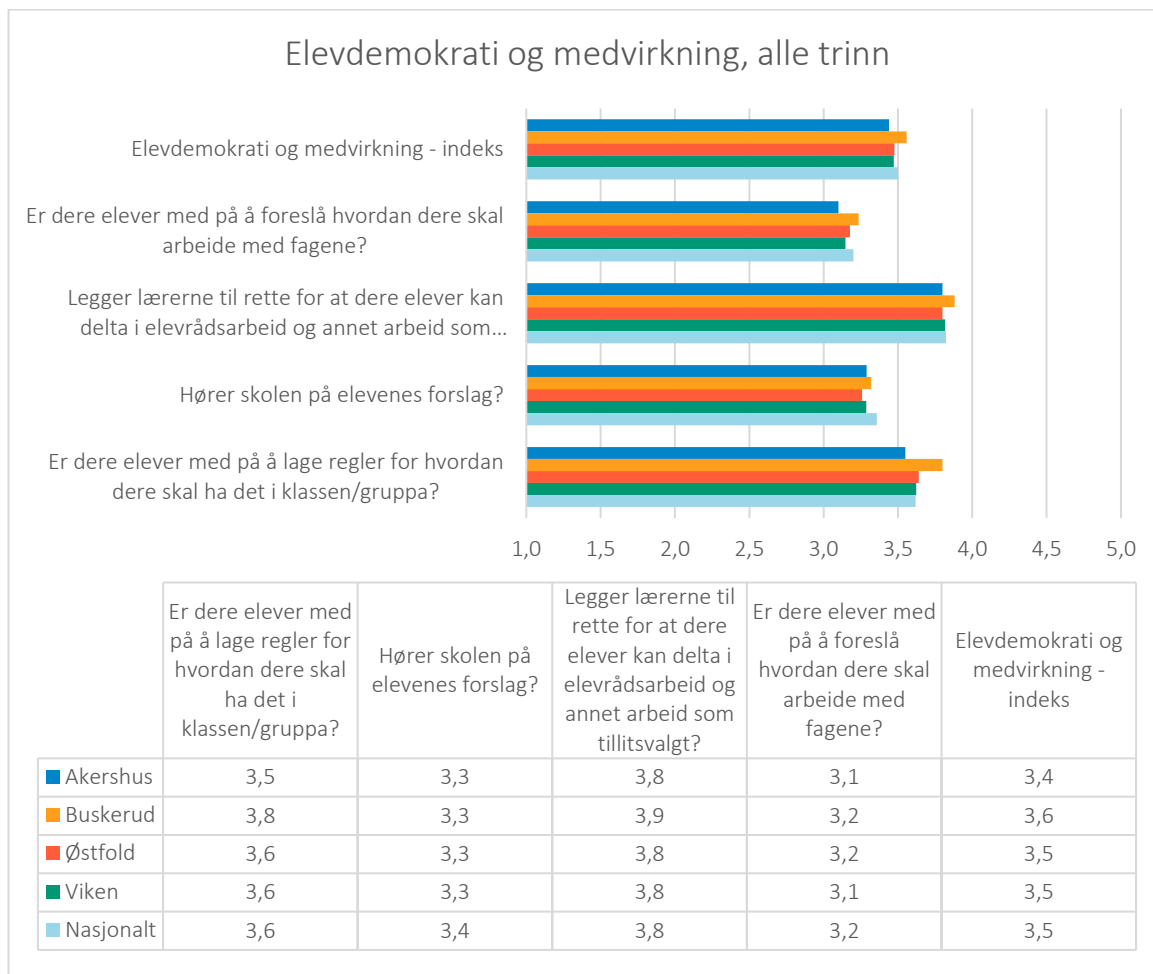
Norske elever får gjennom læreplanene grundig opplæring i demokratiets betydning og funksjon, men forskningen viser at det er elevenes politiske mestringstro – det å ha tillit til at en kan mestre å argumentere, presentere eller organisere aktiviteter rundt politikk og samfunnsspørsmål – som har størst betydning for elevenes syn på seg selv som framtidige politisk aktive samfunnsborgere (Ødegård og Svagård, 2018). Denne mestringstroen kan påvirkes gjennom deltakende arbeidsformer i skolehverdagen.

Framtidens samfunn skal løse komplekse problemer knyttet til blant annet klima og natur, fordeling og migrasjon og konflikt. Å løse disse problemene vil kreve enda større grad av samarbeid og involvering enn det fortidens samfunnsproblemer har krevet. Dermed er det viktig å måle hvordan elevene opplever at skolen ivaretar demokrati og medvirkning. Elevdemokrati og medvirkning har også vært en politisk prioritering i Viken, vi har derfor valgt å presentere resultater på delspørsmålene som inngår i indeksen.

Opplæring i- og praktisering av demokratiske prinsipper støtter opp om mange av FNs bærekraftsmål.

Figur 5: Elevdemokrati og medvirkning fra elevundersøkelsen, alle trinn samlet (1-5 verdiskala)

Kilde: Utdanningsdirektoratet

På indeksen Elevdemokrati og medvirkning merker Buskerud seg ut med de høyest verdi av Viken-fylkene på 3 av 4 delspørsmål, og ender på en indeksverdi på 3,6 mot 3,5 i Viken og nasjonalt. Som tidligere får spørsmålene som gjelder det formelle medvirkningsregimet høyere verdi enn det som har med medvirkning i læringsarbeidet å gjøre. Elevene gir også høy verdi til at de får være med å lage samspillsregler. Verdiene blir lavere når elevene skal vurdere om de får ha innvirkning på hvordan arbeidet med fagene skal være, og på om skolen hører på elevenes forslag. Disse er nok de viktigste aspektene for å påvirke elevenes motivasjon.

Når vi ser på trinnene på denne indeksen, er verdisetningen nokså lik, med unntak av at elevene i alle fylker gir lavere verdier på delspørsmålet om skolen hører på elevenes forslag jo eldre de blir (jo høyere trinn de går i).

Utdanningsretningene gir ulik verdi på denne indeksen. De yrkesfaglige utdanningsprogrammene gir høyere verdi enn de studieforbereidende. Spørsmålet er hva som gjør at yrkesfagene oppleves å gi større rom for elevdemokrati og medvirkning.

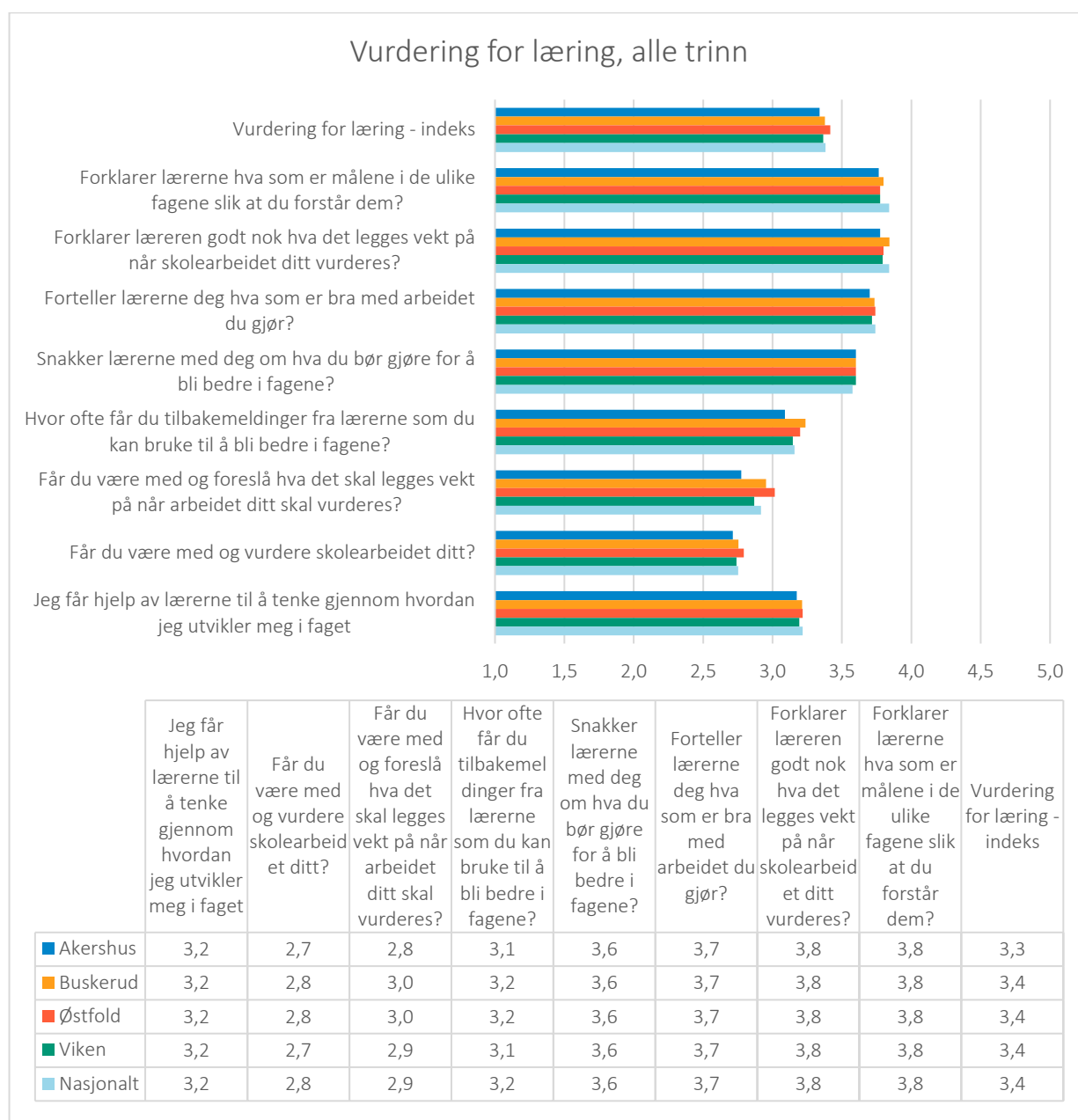
Av plasshensyn har vi ikke tatt med trinn og utdanningsprogram i figur og tabell over, men resultatene på utdanningsprogramnivå og trinn er synlige i kapittel 8.

Det er ovenfor argumentert for at indeksen Elevdemokrati og medvirkning er viktig. På bakgrunn av dette er en gjennomsnittsverdi på 3,5, som er lik fjorårets, noe lav. Indeksen må ses i sammenheng med indeksen Vurdering for læring, som også inneholder spørsmål om medvirkning. Det er en krevende og nødvendig oppgave å gjøre elevene til samarbeidspartnere i opplæringen, ikke bare til objektet som opplæringen retter seg mot.

At elevdemokrati og medvirkning er viktig for god læring finnes det støtte for i nyere forskning, for eksempel i «The five pillars of learning» av Hargrives og Sherley.

4.2.6 Vurdering for læring

Figur 6: Vurdering for læring fra elevundersøkelsen, alle trinn samlet (1-5 verdiskala)

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Indeksen Vurdering for læring er sentral. Den har fra 2017 ligget på en verdi på 3,4 samlet sett. Vurdering for læring får lavest verdi av alle indeksene i elevundersøkelsen også i 2023, den inneholder åtte spørsmål; alle sentrale for elevenes læring.

Som vi ser, drar spørsmålene om elevens deltakelse i vurdering indeksverdien ned. Også hjelp fra lærer til utvikling i faget drar indeksverdien ned. Kanskje er det nettopp her Viken-skolene må

gjøre en innsats for at elevene skal oppleve vurdering som et viktig bidrag til læringen? Verdiene som elevene har gitt er lik fjorårets, og kommer ut likt med eller lavere enn nasjonalt snitt.

Spørsmålet om tilbakemeldinger fra læreren for å bli bedre i fagene har en litt annen vinkling enn de andre spørsmålene; her stilles spørsmål om kvantitet og kvalitet i ett og samme spørsmål, noe som er problematisk. Spørsmålet er gjengitt her fordi den lave verdien elevene har gitt spørsmålet, innvirker på indeksverdien.

De yrkesfaglige utdanningsprogrammene gir høyere verdi til indeksen Vurdering for læring enn de studieforberevende utdanningsprogrammene også i årets gjennomføring.

Av fylkene er det Buskerud og Østfold som får høyest verdi på indeksen samlet sett – Østfold noen tideler høyere enn Buskerud. Østfold får også noen tideler høyere verdi enn nasjonalt på indeksen, noe som viser seg i den grafiske fremstillingen over.

4.3 Lærlingundersøkelsen

Beskrivelse av indikatoren

Lærlingundersøkelsen måler lærlingenes arbeids- og læringsmiljø gjennom indikatorer som trivsel, motivasjon og medvirkning. I tillegg tar undersøkelsen for seg temaer som Helse, miljø og sikkerhet og om lærlingen kjenner læreplanen og opplever at egen opplæring er i tråd med læreplanen. Også hvordan skolen har forberedt eleven til læretiden er et tema for undersøkelsen.

Undersøkelsen sendes ut til lærlinger og lærekandidater som har vært i lære i mer enn 11 måneder per 1. oktober.

Undersøkelsen ble gjennomført mellom 15. oktober og 20. desember i 2023, og har en svarprosent på 52,5 i Viken samlet. Buskerud hadde best svarprosent med 59,2, Akershus hadde 51,1, mens Østfold hadde 47,7.

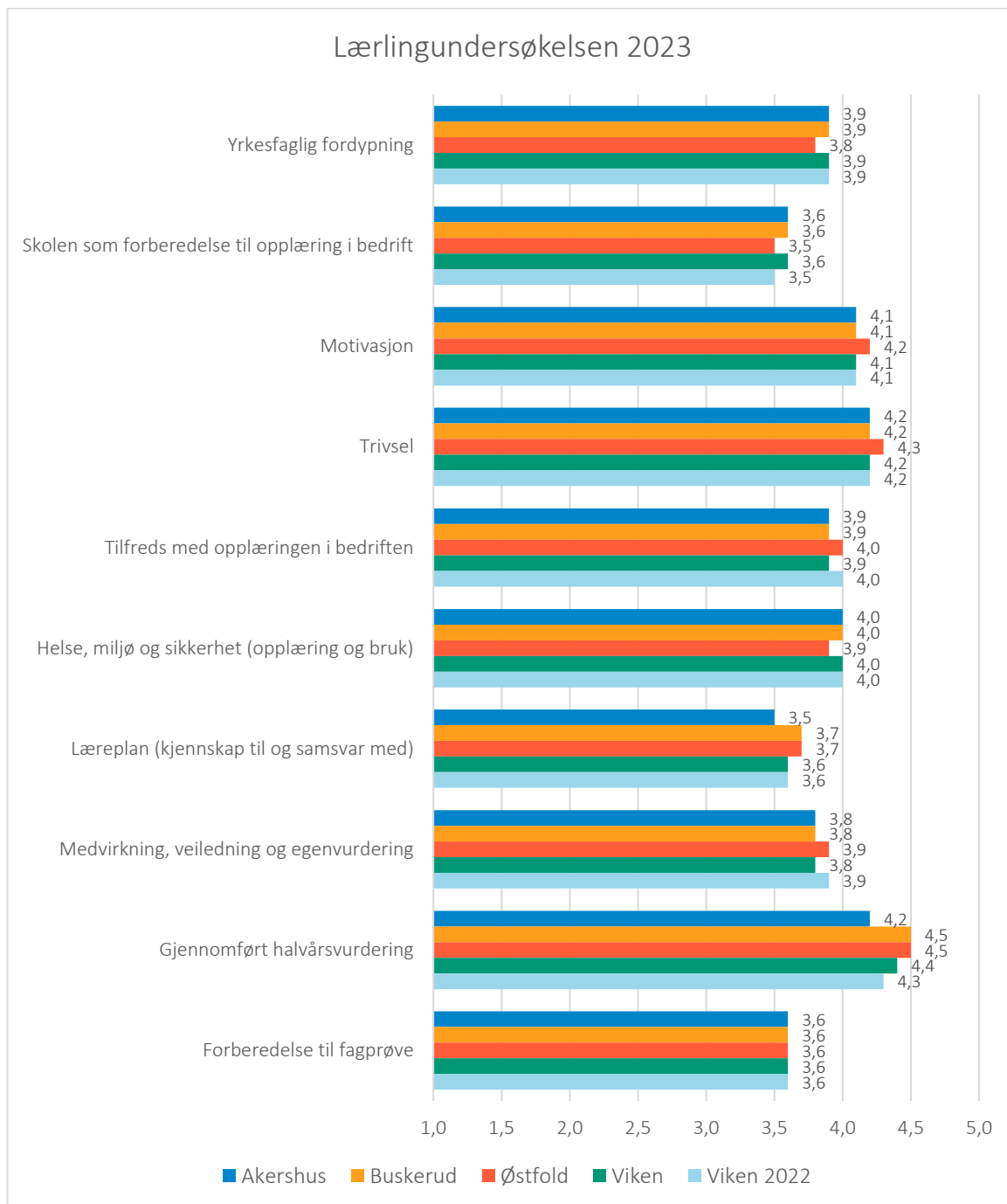
[↻ Spørsmål og svaralternativer – Lærlingundersøkelsen \(udir.no\)](#)

Tabell 7: Svarandel lærlingundersøkelsen (prosent)

Fylke	Svarprosent
Akershus	51,1
Buskerud	59,2
Østfold	47,7
Viken	52,5

Kilde: Utdanningsdirektoratet, bestillings- og rapporteringsportalen

Figur 7: Indekser fra lærlingundersøkelsen (1-5 verdiskala)

Kilde: Utdanningsdirektoratet, bestillings- og rapporteringsportalen

Resultatene for Viken i 2023 sammenlignet med 2022 viser at indeksene har stått relativt stabilt. Dette med unntak av Skolen som forberedelse til læring i bedrift og Gjennomført halvårsvurdering, som har fått mer positiv vurdering i 2023 enn i 2022. Indeksene Medvirkning, veiledning og egenvurdering og Tilfredshet med opplæring i bedrift har imidlertid fått lavere verdi, noe som er negativt.

Østfold-lærlingene gir lavere verdi på indeksene som handler om hvordan skolen og bedriftsopplæringen samspiller om opplæringen, fylket gis også lavere verdi på indeksen Helse, miljø og sikkerhet. På flere av de andre indeksene har Østfold-lærlingene gitt høyere verdier enn Viken-lærlingene, for eksempel på Motivasjon, Trivsel, Tilfredshet med opplæring i bedrift og Medvirkning, veiledning og egenvurdering. På resten av indeksene har Østfold-lærlingene gitt samme verdi som Viken-lærlingene.

Akershus-lærlingene gir dårligere vurdering av læreplan (kjennskap til og samsvar med) og dårligere vurdering av Gjennomført halvårsvurdering enn Buskerud og Østfold.

Det er positivt at indeksene Trivsel og Motivasjon, til tross for at de er gått noe ned, fremdeles gis verdier over 4 i lærlingundersøkelsen 2023. Også gjennomført halvårsvurdering gis verdi opp mot 4,5.

Indeksen Tilfredshet med opplæringen i bedriften er skilt ut for andre gang i denne tilstandsrapporten. I Viken totalt har lærlingene gitt verdi tett oppunder 4. Dette er et solid resultat, som utgjør et godt grunnlag for videre arbeid.

Spørsmålene i indeksen Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift, måler viktige kvaliteter i yrkesopplæringen i skolen, og bør beveges opp fra indeksverdien på 3,5.

Tabell 8: Spørsmålene i indeksen Skole som forberedelse til opplæring i bedrift (1-5 verdiskala)

Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Lærerne mine hadde god innsikt i det jeg skulle møte i læretiden	3,6	3,7	3,6	3,6
Undervisningen i yrkesfagene på skolen ga et godt grunnlag for det jeg skulle lære i bedriften	3,5	3,6	3,5	3,5
Utstyret vi brukte på skolen var godt nok for å lære fagene	3,5	3,5	3,5	3,5

Kilde: Utdanningsdirektoratet, bestillings- og rapporteringsportalen

På delspørsmålene om lærerne hadde god innsikt i det lærlingen skulle møte i læretiden og spørsmålet om undervisningen i yrkesfagene på skolen ga et godt grunnlag for det som skulle læres i bedrift, har Buskerud-lærlingene gitt høyeste verdier. Samlet sett i Viken er det spørsmålet om lærerne hadde god nok innsikt i det lærlingene skulle møte i læretiden, som har fått høyest verdi.

Det synes som Akershus kunne ha nytte av å jobbe mer med de delene av opplæringen som gjelder vurdering, mens Østfold må se litt på samspillet mellom skole og bedrift. Hos Buskerud merker det seg ikke ut særskilte problemområder. Når det er sagt, så er det selvsagt viktig for alle tre fylker stadig å arbeide for høyere verdier i undersøkelsen, som jo skal måle om lærings- og arbeidsmiljøet bidrar til god læring, som igjen gir gode fagarbeidere.

4.4 Mobbing

4.4.1 Mobbing - elevundersøkelsen

Beskrivelse av indikatoren

I elevundersøkelsen er mobbing definert slik: «Med mobbing mener vi gjentatte negative handlinger fra en eller flere sammen, mot en elev som kan ha vansker med å forsvare seg. Mobbing kan være å kalle en annen stygge ting og erte, holde en annen utenfor, baksnakke eller slå, dytte eller holde fast.»

Til tross for at vi har denne definisjonen, vil grensen for hva som er mobbing være individuell. Den som mobbes er den som bestemmer hva som er mobbing. Noen har høy toleranse for utsagn som rettes mot dem og som kan oppfattes som negative, mens andre har lav.

Andelen elever som oppgir å bli mobbet på skolen er en sentral indikator på hvor godt skolen og fylkeskommunen lykkes i arbeidet med elevenes læringsmiljø gjennom virkemidler som for eksempel klasseledelse. Samtidig påvirkes mobbeandelen i videregående skole av flere faktorer, blant dem hvordan elevene har hatt det i læringsmiljøet i grunnskolen. Ikke sjelden drar elevene med seg problemer fra 10. klasse som slår inn på mobbeandelen i videregående skole – særlig i vg1 der den videregående skolen er den eneste i området og rekrutterer fra en eller få ungdomsskoler.

Det er viktig å tenke på at det er enkeltelever bak tallene. Det å bli utsatt for mobbing i de formative årene gir en sårbarhet som senere kan gi psykisk uhelse og et lite tillitsfullt forhold til omverdenen. Noen av mobbeofrene får også ustabil tilknytning til arbeidslivet, så mobbing har store omkostninger både menneskelig og samfunnsmessig.

Mobbing måles i prosent, og ikke i samme skala som de andre indikatorene i elevundersøkelsen. Her er det om å gjøre å ha det laveste tallet.

Mobbing på skolen, skoleåret 2022-23, prosent

Indikatoren viser andelen elever som har svart bekreftende på et eller flere spørsmål: om man blir mobbet av elever på skolen, av voksne på skolen (autoritetsmobbing) eller mobbet digitalt av andre elever i klassen eller andre elever på skolen. For at en elev skal regnes som mobbet, må han eller hun ha svart at de blir mobbet 2 eller 3 ganger i måneden, omtrent 1 gang i uken eller flere ganger i uken. Skalaen går fra 0-100. Høy verdi tilsvarer negativt resultat.

Tabell 9: Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen per utdanningsretning (prosent)

Utdanningsretning	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Alle fylker
Studieforberedende	Vg1	*	*	4,2	*	4,9
	Vg2	*	*	*	*	4,5
	Vg3	5,4	3,3	*	*	*
Yrkesfaglig	Vg1	*	*	7,3	*	7,6
	Vg2	*	*	*	*	6,6
	Vg3	4,9	3,4	*	*	*
Alle utdanningsprogram	Vg1	7,5	6,1	5,8	6,9 ↑	6,2
	Vg2	6	5,7	5,5	5,8 ↑	5,5
	Vg3	5,3	3,3	*	*	4

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Utdanningsdirektoratet har skjermet de fleste resultater på trinn i denne indeksen. Vi har bare Viken-resultater på sammenslått-nivå (alle utdanningsprogram). Disse resultatene viser at andelen elever som opplever mobbing har økt siden 2022, at omfanget av mobbing er størst på vg1-nivå når man sammenlikner resultatene som ikke er skjernet. Viken har høyere andel elever som rapporterer om mobbing enn nasjonalt, både på vg1- og vg2-nivå.

Nasjonalt er høyest andel elever som blir mobbet i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Vg1 har høyest mobbeandel – både i yrkesfaglig og i studieforberedende utdanningsretning. I 2022, da vi fikk inndelte resultater for enhet Viken, var bildet at det foregikk mest mobbing på yrkesfag, men at vg2 var det mest utsatte trinnet – i begge utdanningsretninger. Dessverre får vi ikke verifisert at bildet er det samme i 2023.

Vi kan slå fast at mobbing har størst omfang i Akershus – på alle trinn, dernest følger Buskerud. Det er minst mobbing (lavest andel) i Østfold både på vg1 og vg2 – resultatene på vg3 er skjernet i Østfold.

At færrest elever rapporterer om mobbing på vg3-nivå er ikke unaturlig, da høyere alder gir økt modenhet og dermed større evne til å forstå situasjoner og kunne leve seg inn i andres følelser. Videre kan klassene ha blitt mer befestet og fått bedre fellesskap på dette nivået. Det er også et poeng at hovedvekten av yrkesfagelevne, som rapporterer om størst omfang av mobbing, er i lære i vg3, og dermed ikke lenger besvarer elevundersøkelsen. At russefeiringen, med sine ekskluderingsproblemer, ikke slår så hardt inn i mobbetallene på dette nivået er gledelig, men det er mulig at dette slår inn på lavere nivåer, når russebusgrupper dannes.

Hvorfor mobbeproblemet har størst omfang i yrkesfagene, hvor elevene jevnt over gir høyere verdi i elevundersøkelsen, er et viktig spørsmål som vi ikke har noe svar på.

På grunn av skjermingen har vi ingen tall på Viken-nivå for hvem som mobber, da må vi gå til nasjonalt nivå. For å unngå skjerming, velger vi å se nærmere på vg1, som har høyest mobbetall. På vg1, nasjonalt nivå oppgir 4,2 prosent av elevene som melder at de mobbes av andre elever, 2,8 prosent oppgir at de mobbes av voksne på skolen, mens 2,6 prosent oppgir at de mobbes digitalt. De samme elevene kan «krysse av» i flere mobbekategorier.

Ny forskning på mobbing peker på følgende; «I et klassefellesskap der elevene er trygge på at de har sin rettmessige plass, vil det ikke være stort behov for å danne grupper for å være sikker på at

man har en tilhørighet og en trygg posisjon. I utrygge klasser kan behovet for tilhørighet og frykten for å bli ekskludert, føre til at elevene grupper seg om andre ting enn undervisningen, for å skape tilhørighet og for å demme opp for frykten for å bli holdt utenfor. Vi som er interessert i fotball, synes lærerne er ok, ikke fordrar skolen, bruker sminke, har riktig jakke og så videre.

Mobbeforsker Helle Rabøl Hansen sier at «fredagskake ikke er nok», det vil si at man ikke løser utfordringen med hyggelige aktiviteter som ikke er en del av skolens undervisningsoppdrag. Ved å sette «felleskapende» sammen med «didaktikk» (undervisningslære), rettes fokuset mot hvordan mål, metoder og innhold kan samle elevene om undervisningen som det som skaper fellesskapet i klassen. Dette kan innebære at man i større grad kan og må fokusere på det skolen faktisk kan gjøre noe med, mot hvordan skolen planlegger, organiserer og gjennomfører undervisning, ikke bare for å sikre at elevene når målene som er fastsatt i læreplanverket, men også har et trygt og godt skolemiljø».

[Nyere mobbeteori – fellesskapenes didaktikk KS FAU-rapport 2020 \(ks.no\)](#)

Ombudene i Viken har skrevet om trender i skolen i sin årsmelding. Ombudene skriver; «Når vi lukker øynene for ideen om klassefellesskapet og ansvaret vi har for å bidra til dette, bidrar vi til utenforskap for elevene våre. Når noen blir stående utenfor, enten fordi det ikke er plass til alle, eller av økonomiske grunner, er det ekskludering satt i system. Det legger ekstra ansvar på skoleeier og skole, og tydeliggjør foreldrenes/foresattes plikt og ansvar for å bidra inn i fellesskapet, og legge til rette for strukturer og godt klassemiljø for alle».

[Årsrapport 2023 fra Ombudet for barn og unge i Viken: «Fra vi til meg» \(bfk.no\).](#)

Tabell 10: Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen per utdanningsprogram, Vg1 (prosent)

Utdanningsprogram	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Bygg- og anleggsteknikk	9,9	6,9	*	*	8,3
Elektro og datateknologi	6,9	*	7,3	*	*
Frisør, blomster, interiør og eksp. design	11,7	17,7	*	*	*
Helse- og oppvekstfag	*	*	*	*	6,7
Håndverk, design og produktutvikling	*	*	*	*	*
Idrettsfag	6	*	5,7	*	*
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	*	*	*	*	*
Kunst, design og arkitektur	8,1	*	*	*	*
Medier og kommunikasjon	8,5	*	*	*	*
Musikk, dans og drama	3,7	*	*	*	*
Naturbruk	*	*	*	*	6
Påbygging til generell studiekompetanse	*	*	*	*	4,2
Restaurant- og matfag	11	*	*	*	8,3
Salg, service og reiseliv	*	8,9	*	*	9,4
Studiespesialisering	*	4,6	3,6	*	5
Teknologi- og industrifag	9,9	9,6	*	*	8,5

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Noen utdanningsprogram har hatt høy andel mobbing over tid, for eksempel Bygg- og anleggsteknikk, som også ved gjennomføringen av undersøkelsen høsten 2023 fikk høy andel; 9,9 prosent i Akershus, 6,9 prosent i Buskerud rapporterte å bli mobbet. Elektro og datateknologi har også hatt en høy mobbandel historisk. I 2023 er resultatene fra Buskerud skjermet, Akershus har en andel på 6,9, Østfold på 7,3. Også Helse og oppvekstfag har historisk hatt en relativt høy andel mobbing. Høsten 2023 er alle andre resultater enn de nasjonale skjermet. Nasjonalt har utdanningsprogrammet en andel på 6,7.

Utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag har hatt høy mobbebelastning over tid. Ved gjennomføringen høsten 2023 er Østfold-resultatene skjermet, mens Akershus har i dette utdanningsprogrammet en mobbeandel på 9,9, Buskerud 9,6. Også Salg, service og reiseliv og Restaurant- og matfag har hatt høy mobbeandel over år. På Restaurant- og matfag rapporterte imidlertid ikke elevene i Viken om mobbing i 2022. I 2023 er resultatene i Buskerud og Østfold skjermet, men Akershus har en andel på høye 11 prosent. Nasjonalt er andelen 8,3. Naturbruk har hatt en pen utvikling fra 7,1 i 2018-19 til 4,5 i 2022. I siste undersøkelse er alle resultater skjermet i de tre Viken-fylkene, men nasjonalt har utdanningsprogrammet en andel på 6 prosent.

I 2023 er det utdanningsprogrammet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign som har høyest mobbeandel. Resultatene i Østfold er skjermet, dermed også Viken-resultatene, men Akershus har 11,7 prosent, Buskerud skyhøye 17,7 prosent. De nasjonale resultatene er skjermet.

I de studieforberedende utdanningsprogrammene er mobbeandelen langt lavere. Likevel har vi program som tidvis har høye andeler. Dette kan dreie seg kullvariasjon – altså en mer tilfeldig økning. I fjor var Musikk, dans og drama utsatt, i år er det en høy andel i andre utdanningsprogram. I disse utdanningsprogrammene er det kun resultater fra Akershus; Medier og kommunikasjon har en mobbeandel på 8,5, Kunst, design og arkitektur 8,1, Idrettsfag 6 prosent. Heldigvis har det største studieforberedende programmet; Studiespesialisering, relativt lav andel mobbing i Viken-fylkene. Her er tallene i Akershus skjermet, men Buskerud har en andel på 4,6, Østfold på 3,6. Nasjonalt er andelen 5 prosent.

Tidligere har vi sett at en større andel mobbes i utdanningsprogram med lave inntakspoeng. Tendensen er fremdeles til stede, men er mindre tydelig i de siste elevundersøkelsene. Vi vet at lave inntakspoeng virker inn på muligheten for å fullføre og bestå med gode resultater. En hypotese er at faglige problemer gir frustrasjoner som virker inn på læringsmiljøet.

Det er verdt å se nærmere på de utdanningsprogrammene som samtidig har lave inntakspoeng og lave mobbetall. Hva skiller utdanningsprogrammene med denne kombinasjonen læringsmiljømessig fra resten av utdanningsprogrammene med lave inntakspoeng?

I årsrapporten fra Ombudet for barn og unge i Viken «Fra vi til meg», kommer det frem en bekymring for at fellesskapet taper betydning, og individfokuset blir forsterket. Kan dette være en del av forklaringen; ikke bare på økningen av mobbing i skolen, men i samfunnet som helhet?

4.4.2 Behandling av mobbesaker i skolen

Skoleåret 2022-23 meldte de videregående skolene i Viken inn totalt 179 skolemiljø saker til skoleeier, som er en økning fra 108 som ble innmeldt forrige skoleår. Høsten 2023 er det meldt inn 111 saker, en økning fra 42 saker som ble meldt høst 2022. De innmeldte skolemiljø sakene

gjelder alle saker der ansatte krenker elev, jf. [opplæringsloven § 9 A-5 \(lovdata.no\)](#), og krenkelser mellom elever, jf. [opplæringsloven § 9 A-4 \(lovdata.no\)](#), som i:

- Saker der krenkelsene er voldelige
- Hvis flere elever er involvert i mobbing av enkeltelev
- Krenkelsene har pågått over lang tid uten at skoleledelsen har klart å løse saken
- Digital mobbing på tvers av skoler og grove trusler gjennom sosiale medier

Tabell 11: Type saker innmeldt til skoleeier 2022-23 og høsttermin 2023

Type saker	Høst 2022	Vår 2023	Høst 2023
§ 9 A-4	49	56	75
§ 9 A-5	20	54	36

Kilde: Seksjon skoleforvaltning

Skolenes oppfølging av sakene

Skolen har etter opplæringsloven ansvar for å følge opp skolemiljø saker som blir oppdaget eller meldt. Når en elev opplever seg som krenket av en ansatt eller krenkelser fra medelever er av særlig alvorlig karakter, meldes saken til skoleeier ved seksjon skoleforvaltning og områdedirektør. Skoleeier bidrar med veiledning etter behov. Dersom en elev opplever seg krenket av en ved skolens ledelse skal skoleeier varsles og skoleeier er ansvarlig for saksbehandling av saken.

Tiltak som benyttes er hovedsakelig interne på skolen, men i noen tilfeller er det behov for å etablere tverretatlige lag rundt eleven. Som hovedregel melder skolene voldshendelser til politiet. Hendelser som skjer utenfor skolen, kan få konsekvenser i skoletiden og følges da opp av skolen som skolemiljø sak. Disse sakene anmeldes i en del tilfeller av elev/foresatte.

Det er en markant økning i innmeldte saker. En medvirkende årsak til økning i antallet saker kan være at skoleeier har iverksatt kvalitetsforbedringstiltak i form av besøk på alle videregående skoler knyttet til håndtering og saksbehandling i 9A-saker. Dette kan ha gitt en økt transparenss mellom skolene og skoleeier knyttet til 9A-saker og ført til at flere saker meldes.

Alle skoler i Viken måtte gjennomføre en egenvurdering i ReFlex, som er utviklet av Utdanningsdirektoratet. Funnene i egenvurderingen ble drøftet i et dialogmøte med skolens ledelse. Konkrete forbedringsområder på skolene følges opp i den videre dialogen med skoleeier. ReFlex er et kvalitetsforbedringsverktøy knyttet til arbeid med elevenes skolemiljø og flere andre tema innen kvalitetsarbeid i skole og barnehage.

Sammenheng mellom saker rapportert inn til skoleeier og elevundersøkelsen

Dessverre har andelen elever som rapporterer om mobbing økt mye i elevundersøkelsen høsten 2023 sammenliknet med 2022. Andelen har økt fra 4,1 til 6,9 i vg1 i Viken. Økningen i mobbeandel fordeler seg på alle grupper/årsaker; andre elever, voksne på skolen og digitalt. Andelen som rapporterer å bli mobbet av andre elever er høyest (9A-4), andelen som rapporterer

å bli mobbet av voksne på skolen (9A-5) nest høyest. Skolene melder inn stadig flere 9A-saker til skoleeier, og flere av disse er av svært alvorlig karakter. Det meldes inn flest saker i kategori 9A-4, altså der elever mobber andre elever.

Økningen i mobbeandel er selvsagt svært beklagelig, men systemet fungerer når elevundersøkelsen viser at mobbeandelen øker, og antall 9A-saker øker parallelt. Dette tyder på at i alle fall noen av disse sakene kommer til overflaten og kan håndteres.

At elevundersøkelsen er anonym og uforpliktende, gir grunn til å tro at undersøkelsen gir en bedre indikasjon på omfanget av mobbing i Viken-skolen enn antallet 9A-saker, samtidig må vi anta at det er de mest alvorlige mobbesakene som blir meldt til skole og skoleeier som 9A-saker.

I årsrapporten sin [«Fra vi til meg» \(bfk.no\)](#) anbefaler Ombudene for barn og unge i Viken, at skoleeier sikrer at alle i skolen kjenner til, og bruker, gjeldende lovverk, rutiner og retningslinjer. Skoleeier må videre sikre nok tilgjengelige ressurser, både eksempler på verktøy og veiledningsbistand. På den måten kan skolene gjøre gode valg når de står i krevende saker.

4.4.3 Mobbing - lærlingundersøkelsen

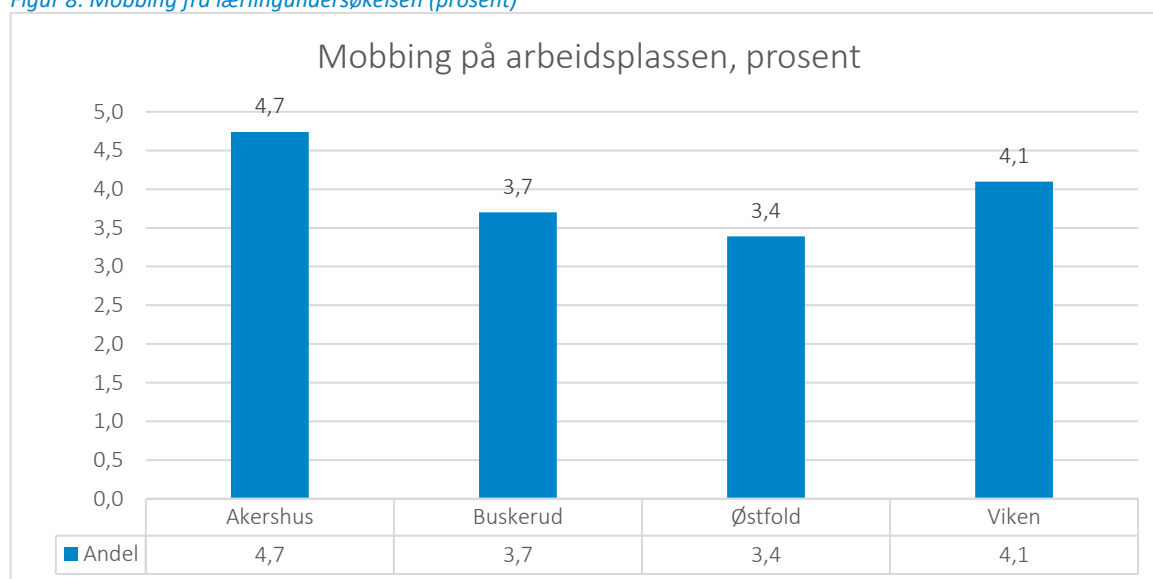
Beskrivelse av indikatoren

Lærlingundersøkelsen har samme definisjon av mobbing som elevundersøkelsen: «Med mobbing menes gjentatte negative handlinger fra en eller flere sammen, mot en som kan ha vanskelig for å forsvare seg. Mobbing kan være å kalle en annen stygge ting og erte, holde en annen utenfor, baksnakke eller slå, dytte eller holde fast». Undersøkelsen måler om lærlingen oppfatter seg mobbet på arbeidsplassen, hvem som mobber (kunder, andre lærlinger, kollegaer på arbeidsplassen, ledelse eller andre). Undersøkelsen spør også om lærlingen har fortalt om mobbingen til noen, og om mobbingen har tatt slutt som følge av det lærlingen har fortalt.

I de senere år har oppmerksomheten om mobbing økt. Samfunnet er blitt klar over hvor ødeleggende mobbing er for den enkelte. Fordi samfunnet setter søkelys på mobbing, kan man anta at problemet i økende grad blir innrapportert gjennom undersøkelsen når den foregår.

[🔗 Lærlingenes opplevelse av arbeids- og læringsmiljø \(udir.no\)](#)

Figur 8: Mobbing fra lærlingundersøkelsen (prosent)

Kilde: Utdanningsdirektoratet, bestillings- og rapporteringsportalen

Andelen lærlinger som oppgir å bli mobbet har minket fra undersøkelsen høsten 2022 til undersøkelsen høsten 2023. 4,43 prosent av lærlingene i Viken oppga å bli mobbet i 2022, i 2023 var tallet 4,1. Andelen lærlinger som opplever mobbing er lavere enn andelen elever som opplever det samme (elevundersøkelsen).

Andelen lærlinger som mobbes er høyest i Akershus (4,7 prosent), dernest følger Buskerud (3,7 prosent). Østfold har den laveste mobbeandelen med 3,4 prosent.

På grunn av skjerming er det ingen tall å vise til for hvem som mobber i de tre nye fylkene, men i Viken er det i 2023 som i 2022 flest lærlinger som mobbes av andre kolleger, dernest av ledelsen på arbeidsplassen.

Tabell 12: Mobbing på arbeidsplassen per utdanningsprogram (prosent)

Utdanningsprogram	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Bygg- og anleggsteknikk	7,6	5,6	2,2	5,6 ↑
Elektrofag	4,0	2,6	2,3	3,1 ↓
Frisør, blomster, interiør og eksponerings	*	*	*	*
Helse- og oppvekstfag	*	3,8	2,2	*
Håndverk, design og produktutvikling	0,0	*	*	*
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	*	0,0	0,0	*
Naturbruk	0,0	0,0	*	*
Restaurant- og matfag	0,0	*	15,0	*
Salg, service og reiseliv	*	*	*	*
Teknologi- og industrifag	3,8	2,7	3,1	3,2 ↓
Alle utdanningsprogram	4,7	3,7	3,4	4,1 ↓

Kilde: Utdanningsdirektoratet, bestillings- og rapporteringsportalen

Akershus har høyest mobbeandel i utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk; på 7,6 prosent. Også i Buskerud er andelen lærlinger som oppgir å bli mobbet i dette

utdanningsprogrammet høy; 5,6 prosent. Østfold har en lav mobbeandel; 2,2 prosent. Andelen som mobbes i utdanningsprogrammet er høyere enn i 2022. I Akershus er også Elektrofag (4,0) og Teknologi- og industrifag utsatt (3,8).

I Buskerud er det foruten Bygg- og anleggsgfag lærlingene i Helse- og oppvekstfag (3,8), i Teknologi- og industrifag (2,7) og Elektrofag (2,7) som rapporterer om mobbing.

I Østfold er det lavest mobbeandel; her er det Restaurant- og matfag som drar fylkesandelen opp med 15 prosent mobbing. Deretter følger Teknologi- og industrifag med 3,1 prosent, Elektrofag med 2,3 prosent og Helse og oppvekstfag med 2,2 prosent. Det er viktig å legge merke til at Østfold-lærlingen også gir høyest verdi samlet sett til indeksene i lærlingundersøkelsen. Da blir spørsmålet hva som har ført til dette gode resultatet.

I Viken samlet er det høyest andel lærlinger som mobbes i utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk; 5,6 prosent, hvor omfanget har økt fra 2022. Deretter følger Teknologi- og industrifag; 3,2 og Elektrofag; 3,1 - begge har fått lavere verdi i 2023 sammenliknet med 2022.

Tabell 13: Uønsket seksuell oppmerksomhet på arbeidsplassen pr utdanningsprogram (prosent)

Utdanningsprogram	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Bygg- og anleggsteknikk	1,7	*	3,7	*
Elektrofag	1,5	*	*	*
Frisør, blomster, interiør og eksponerings	0,0	0,0	*	*
Helse- og oppvekstfag	2,6	*	*	*
Håndverk, design og produktutvikling	0,0	*	*	*
Informasjonsteknologi og medieproduksjon	0,0	*	0,0	*
Naturbruk	0,0	0,0	0,0	0,0
Restaurant- og matfag	*	*	0,0	*
Salg, service og reiseliv	10,6	0,0	*	*
Teknologi- og industrifag	*	*	0,0	*
Alle utdanningsprogram	2,2	0,9	1,8	1,7 →

Kilde: Utdanningsdirektoratet, bestillings- og rapporteringsportalen

Indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er i 2023 på samme nivå som i 2022. Også på denne indeksen er det størst andel lærlinger som rapporterer om problemer i Akershus; 2,2 prosent, de fleste innenfor utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv. I Buskerud er det svært få lærlinger som utsettes for uønsket seksuell oppmerksomhet; 0,9 prosent. Denne andelen må ligge i de skjermede utdanningsprogrammene. I Østfold er det Bygg- og anleggsteknikk som utgjør den største andelen. Fylket har en samlet prosentandel på 1,8 prosent av lærlingene som utsettes for uønsket seksuell oppmerksomhet. I Naturbruk er det ingen lærlinger i Viken som utsettes for slik oppmerksomhet.

4.4.4 Urettferdig behandling og diskriminering i skolen

Beskrivelse av indikatoren

I forbindelse med utarbeidelse av temastrategi om mangfold og integrering i Viken fylkeskommune, kom det en bestilling til seksjon statistikk, analyse, system og administrativ støtte (SASA) om å undersøke elevenes syn på omfanget av diskriminering og forskjellsbehandling i

Viken-skolene. Etter å ha undersøkt muligheten for å lage en egen spørsmålsbolk i elevundersøkelsen i samarbeid med et forskningsmiljø, var tilrådingen å bruke Utdanningsdirektoratets tilleggsbolk nummer 26. Gjennom denne bolken skal det kunne kartlegges på hvilket grunnlag urettferdig behandling/diskriminering skjer, og hvem som gjør det. Alle skoler i Viken har besvart tilleggsmodulen. Det har ikke vært mulig å få tilsvarende tillegg i lærlingundersøkelsen. I hvilken grad læringene opplever urettferdig behandling/diskriminering er dermed ikke blitt undersøkt.

[Arbeidsmiljø \(tilleggsbolker 23 - 27\) \(udir.no\)](https://www.udir.no)

Studieforberedende

Tabell 14: Urettferdig behandling og diskriminering, tilleggsspørsmål i elevundersøkelsen, studieforberedende (prosent)

Trinn	Er du blitt utsatt for urettferdig behandling/diskriminering...	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Vg1	...på skolen på grunn av kjønn?	9,8	5,3	8,2	8,7
	...på skolen på grunn av funksjonshemming?	5,9	3,6	5,1	5,3
	...på skolen på grunn av nasjonalitet?	8,7	4,8	9,5	8,2
	...på skolen på grunn av religion eller livssyn?	6,3	4,0	7,1	6,0
	...på skolen på grunn av seksuell orientering?	5,6	3,5	5,4	5,2
	...av elever i gruppa/klassen?	8,0	4,5	7,0	7,2
	...av andre elever på skolen?	7,9	4,8	6,9	7,1
	...av en eller flere lærere?	9,0	4,3	7,8	7,9
	...av andre voksne på skolen?	6,4	2,8	5,6	5,6
Vg2	...på skolen på grunn av kjønn?	9,8	7,5	6,7	8,8
	...på skolen på grunn av funksjonshemming?	4,8	3,7	3,8	4,4
	...på skolen på grunn av nasjonalitet?	7,4	4,8	5,8	6,6
	...på skolen på grunn av religion eller livssyn?	5,5	4,7	4,8	5,3
	...på skolen på grunn av seksuell orientering?	4,5	3,9	3,3	4,2
	...av elever i gruppa/klassen?	7,4	5,4	5,8	6,7
	...av andre elever på skolen?	6,6	5,2	5,6	6,1
	...av en eller flere lærere?	8,5	5,4	6,3	7,5
	...av andre voksne på skolen?	5,6	4,0	3,8	5,0
Vg3	...på skolen på grunn av kjønn?	9,2	8,0	8,0	8,7
	...på skolen på grunn av funksjonshemming?	*	*	*	*
	...på skolen på grunn av nasjonalitet?	*	5,5	*	*
	...på skolen på grunn av religion eller livssyn?	*	*	*	*
	...på skolen på grunn av seksuell orientering?	*	*	*	*
	...av elever i gruppa/klassen?	7,1	5,5	6,5	6,7
	...av andre elever på skolen?	6,2	*	5,0	*
	...av en eller flere lærere?	7,8	7,2	6,6	7,4
	...av andre voksne på skolen?	5,7	*	*	*

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Yrkesfag

Tabell 15: Urettferdig behandling og diskriminering, tilleggsspørsmål i elevundersøkelsen, yrkesfag (prosent)

Trinn	Er du blitt utsatt for urettferdig behandling/diskriminering...	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Vg1	...på skolen på grunn av kjønn?	11,9	9,1	11,5	11,0
	...på skolen på grunn av funksjonshemming?	10,0	6,3	7,6	8,4
	...på skolen på grunn av nasjonalitet?	12,5	8,2	10,4	10,8
	...på skolen på grunn av religion eller livssyn?	9,9	6,5	8,3	8,6
	...på skolen på grunn av seksuell orientering?	8,9	5,9	8,2	7,9
	...av elever i gruppa/klassen?	12,1	10,3	11,2	11,4
	...av andre elever på skolen?	10,4	7,7	9,6	9,5
	...av en eller flere lærere?	11,6	9,0	10,2	10,6
...av andre voksne på skolen?	9,4	7,0	7,8	8,3	
Vg2	...på skolen på grunn av kjønn?	11,5	7,9	8,5	9,7
	...på skolen på grunn av funksjonshemming?	8,7	6,3	6,0	7,4
	...på skolen på grunn av nasjonalitet?	10,6	9,1	7,9	9,5
	...på skolen på grunn av religion eller livssyn?	9,0	7,3	7,2	8,1
	...på skolen på grunn av seksuell orientering?	8,1	6,8	6,0	7,2
	...av elever i gruppa/klassen?	11,3	10,7	9,1	10,5
	...av andre elever på skolen?	9,6	8,1	7,1	8,5
	...av en eller flere lærere?	11,5	8,5	8,7	9,9
...av andre voksne på skolen?	8,3	6,5	6,2	7,3	
Vg3	...på skolen på grunn av kjønn?	7,7	6,3	5,6	6,6
	...på skolen på grunn av funksjonshemming?	*	*	*	*
	...på skolen på grunn av nasjonalitet?	*	4,0	*	*
	...på skolen på grunn av religion eller livssyn?	*	*	*	*
	...på skolen på grunn av seksuell orientering?	*	*	*	*
	...av elever i gruppa/klassen?	8,7	4,6	9,5	7,5
	...av andre elever på skolen?	8,7	*	4,8	*
	...av en eller flere lærere?	7,7	4,6	8,7	6,8
...av andre voksne på skolen?	4,9	*	*	*	

Kilde: Utdanningsdirektoratet

En andel av Vikens elever på alle trinn opplever urettferdig behandling/diskriminering av ulike årsaker og gjort av ulike grupper. Av andelen som opplever dette, oppgir flest at de er diskriminert på grunn av kjønn og nasjonalitet på alle trinn (i Viken totalt), men dessverre er det også elever som diskrimineres eller opplever urettferdig behandling på grunn av funksjonshemming, religion/livssyn eller seksuell orientering.

Det er andre elever i gruppa/klassen som utfører/står bak høyest andel av urettferdig behandling/diskriminering, med lærere på plass nummer to. At elever kan oppleve læreres behandling som urettferdig, er ikke et nytt problem. - Læreren har i sin yrkesbeskrivelse å vurdere elevens prestasjoner i en karakterskala, å holde regnskap over fravær og å gi anmerkninger. Alt

dette er vurderinger hvor skjønn må anvendes. Lærere må alltid ha oppmerksomhet på om de klarer å vurdere objektivt uavhengig av relasjonen til eleven og andre forhold. At elevene oppfatter seg som diskriminert av sine lærere er en annen og enda mer alvorlig tilbakemelding, som skoleeier og skoler bør undersøke nærmere.

Det er størst andel elever som rapporterer om denne behandlingen i yrkesfagene i Viken. Jo høyere trinn, jo færre elever rapporterer om urettferdig behandling og diskriminering samlet sett. Det er Akershus som har størst utfordring med denne indeksen både i studieforberedende og yrkesfaglig studieretning - alle nivåer.

Problemet med urettferdig behandling og diskriminering eies ikke av videregående skole alene, men er et av de gjenstridige samfunnsproblemene som myndigheter og den enkelte borger må arbeide med sammen. Å bearbeide holdninger for å hindre slik behandling er en innsats som skolesektoren har gjort over år, men dette er nå satt i system i Vikens videregående skoler med utgangspunkt i strategien som er nevnt i omtalen av indikatoren over.

[Ny undersøkelse - Halvparten mener at hverdagsrasisme er utbredt \(nrk.no\)](#)

4.5 Eksempler på skolers tiltak – elevenes læringsmiljø

I egenvurderingene i 2023 er det få tiltak som ikke er nevnt i tidligere egenvurderinger. Det kan være et tegn på at skolene holder fast på tiltak over tid, noe som er viktig for å få til skoleutvikling. Tiltakene i dette kapitlet blir dermed nokså like de som har vært presentert tidligere.

Skolene rapporterer om arbeid med forebygging av mobbing, og bruk av programmer som MOT og VIP makkerskap for å forbedre læringsmiljøet. Økt samarbeid med foresatte nevnes som tiltak for læringsmiljøet av flere.

Mange skoler benytter tverrfaglige team med rådgivere, miljøarbeidere og helsesykepleier samt eksterne ressurser inn mot læringsmiljøproblemer. Eksempler på slike eksterne ressurser er skoleforvaltningsseksjonen i sentraladministrasjonen og Elev- og lærlingombudene i Viken.

Elevmentorer, fadderprogrammer og aktivitetstilbud av ulike slag, som samtalesalong, strikkekafe, bordtennis- og sjakkklubber samt lunsjgrupper, er eksempler på forebyggende tiltak

Videre skriver en skole følgende om oppfølging av skolemiljøet; «De nye anbefalingene om regulering av mobiler og smartklokker i skolen vil inngå i skolens plan, det samme gjelder innspill fra Elevrådet og Skolemiljøutvalget og flere trivselstiltak som gjør elevene kjent på kryss og tvers av skolen. Ved å sikre en enda tettere overgang fra ungdomsskolen, og sørge for at elevene blir bedre kjent med flere i klassen tidligere i skoleåret, vil vi skape bedre relasjoner som øker motivasjon, mestingsfølelse og den sosiale kompetansen.». I det hele tatt er det mange skoler som har positive forventninger til nye initiativ fra Kunnskapsdepartementet, arbeidet med fullføringsreformen og ny opplæringslov med forskrifter.

En skole skriver; «Når det gjelder elevmiljøet på skolen, så har det forebyggende arbeidet god effekt. Skolen har flere voksne ute i miljøet, blant annet spiser det ansatte med elevene i kantina. Det gode forebyggende arbeidet, i klassene og med aktiviteter i fellestid, gir utslag i at ingen elever på vg1 rapporterer om mobbing i undersøkelsen, hverken av andre elever eller digitalt. Tallet er noe høyere på vg2 og vg3, og vi knytter dette til avgangsmarkeringen (russefeiring). Skolen har en konservativ holdning til å tillate aktiviteter på skolen knyttet til avgangsmarkeringen. Det har vært

stort fokus på kantina som et trygt og godt sted å være for alle. Digitalt har skolen slettefunksjon på den anonyme appen Jodel, og bruker denne ved enkelte anledninger.» Det er nok mange ulike faktorer som påvirker mobbeomfang på en skole, men det er interessant at disse tiltakene ser ut til å ha hatt effekt på den aktuelle skolen.

Klassens time, eller timeplanfestet elevmedvirkningstime, nevnes også som et tiltak. Flere skoler skriver at denne timen først nå er timeplanfestet og jobbes profesjonelt med. Det er ikke fullt så mange som peker på verdien av at klassens tillitsvalgte og kontaktlærer styrer timen i fellesskap som det var i fjor, men antakelig arbeides det videre langs denne linjen. Flere skoler peker på at det er viktig å utvikle god metodikk for at denne tiden skal bidra til bedre læringsmiljøer og mer medvirkning. Det er en økende bevissthet om at medvirkning påvirker læringsmiljøet positivt og også kan motvirke mobbing gjennom å fremme tilhørighet. En skole skriver; «Gjennom fagseksjoner og avdelingene viderefører vi det fagligpedagogiske for å øke elevinvolveringen. Vurderingsarbeidet får også mye oppmerksomhet. Målet er at fagfellesskapet på skolen deler god praksis og at vi dermed øker den didaktiske kompetansen. Skolen gjennomfører i år Lille Stortinget, der elevene på vg1 og i programfaget politikk og menneskerettigheter modellerer komitearbeid, partipolitisk arbeid, regjering og stortingsarbeid.

I flere år har skolen hatt et program i vg1, der elevene blir utfordret til å skape den klassen de selv vil være en del av. Dette kalles «Klassen som ressurs», og benytter ulike teknikker for å bevisstgjøre elevene.».

Mange skoler har i flere år jobbet med standarder for klasseledelse, og noen skoler snakker også om læringsledelse. Læreren skal både lede elevens læring og samtidig sørge for at alle føler seg involvert. Uttrykket «å skape laget gjennom faget», blir brukt. Med det mener de at det faglige arbeidet skal bidra til at alle elever opplever seg inkludert i klassefellesskapet. En skole skrev i 2022 at en god lærer-elevrelasjon vil modellere gode elev-elevrelasjoner. Skolen skrev at gjennom praktiske arbeidsformer og redskaper (instrumentell støtte) viser læreren gjennom handling at elevene har en betydning for dem. Dette vil igjen gi læreren større innblikk i hva elevene trenger av veiledning og støtte. Den emosjonelle og instrumentelle støtten påvirker hverandre positivt. Flere skoler bruker forskning aktivt, og referer til samarbeidspartnerne i høyere utdanning som de har fått gjennom myndighetenes initiativ [desentralisert ordning for lokal kompetanseutvikling \(udir.no\)](https://www.udir.no/tema/utdanning-og-utvikling/lokal-kompetanseutvikling).

Skoler peker på tiltak som er ledd i strategien for helsefremmende skole som viktige; helsefremmende kantinetilbud og RØRE (fysisk aktiv læring) trekkes spesielt frem. Videre nevnes rammeverk for læring og ledelse som et viktig utgangspunkt for å jobbe med elevenes læringsmiljø.

En skole adresserer utfordringen med urettferdig behandling og diskriminering på denne måten: «Vi jobber tett på lærerne som får klager fra elever om forskjellsbehandling i timene. Leder observerer undervisningen, og har møte med elever og foresatte for å løse situasjonen (...). Lærerne gjennomfører anonyme evalueringer i klassen, og resultatene følges opp i medarbeidersamtaler. [KRAFT-programmet](#) vårt er en god støtte i arbeidet med å ruste elevene våre for livet: De skal utvikles i retning av unge, selvregulerte, lærende voksne.» En annen skole nevner det flerkulturelle klasserommets pedagogikk.

Økt systematikk ser ut til å være en fellesnevner i skolemiljøsammenheng. Flere og flere skoler nevner at de bruker etterarbeidet med elevundersøkelsen til å innhente synspunkter på læringsmiljøet fra elevene. En skole siterer elevrådets innspill til egenvurderingen med utgangspunkt i elevundersøkelsen. Noen skoler nevner at de også bruker utdypende

undersøkelser for å få mer kunnskap om elevenes læringsmiljø. Lokale planer for å følge opp kapittel 9A i opplæringsloven nevnes som et viktig redskap når mobbeproblemer er stadfestet.

Skolenes, bedriftenes og skoleeiers innsats for å skape gode lærings- og arbeidsmiljøer, og arbeidet mot mobbing, bidrar i særlig stor grad til å realisere FNs bærekraftsmål nr.3 – God helse og livskvalitet og mål 16 – Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner slik dette målet er operasjonalisert i Viken fylkeskommune. Innsatsen er svært viktig for den enkelte elev og lærings liv, men også for et velfungerende og trygt samfunn.

5 Gjennomføring og resultater i videregående opplæring

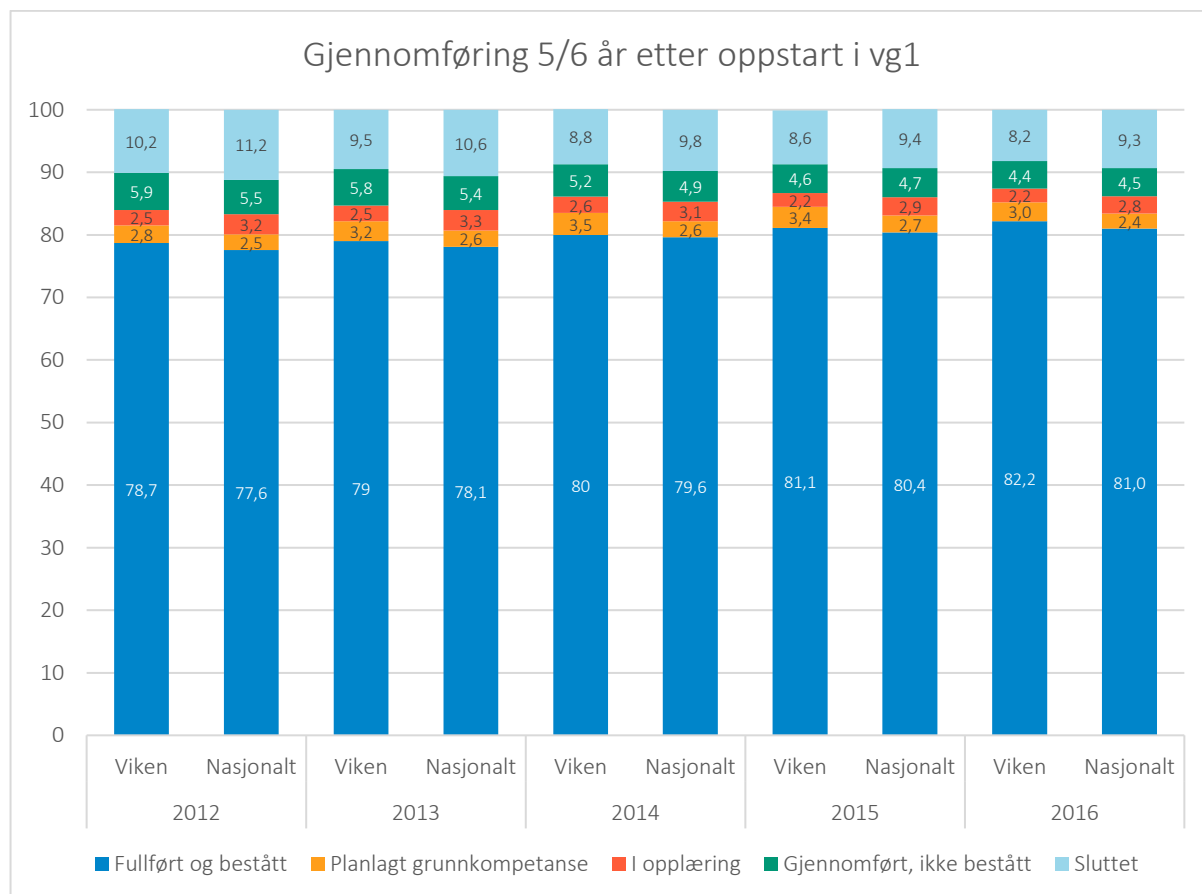
5.1 Gjennomføring fem/seks år etter påbegynt videregående opplæring

Beskrivelse av indikatoren

Oppnådd videregående kompetanse er både studiekompetanse og yrkeskompetanse. Yrkeskompetanse kan være oppnådd fagbrev, men også skoleløp.

Gjennomføringsstatus blir målt etter fem år for elevene som begynte på studieforberedende utdanningsprogram, mens elevene som begynte på yrkesfag blir målt etter seks år. Dette er fordi utdanningsløpene har ulik normert tid.

Figur 9: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1, Viken og nasjonalt i prosent

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Tabell 16: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i Vg1, Viken og nasjonalt i prosent (tabellform)

Oppstart Vg1	Fylke	Fullført og bestått	Planlagt grunnkompetanse	I opplæring	Gjennomført, ikke bestått	Sluttet
2012	Viken	78,7	2,8	2,5	5,9	10,2
	Nasjonalt	77,6	2,5	3,2	5,5	11,2
2013	Viken	79,0	3,2	2,5	5,8	9,5
	Nasjonalt	78,1	2,6	3,3	5,4	10,6
2014	Viken	80,0	3,5	2,6	5,2	8,8
	Nasjonalt	79,6	2,6	3,1	4,9	9,8
2015	Viken	81,1	3,4	2,2	4,6	8,6
	Nasjonalt	80,4	2,7	2,9	4,7	9,4
2016	Viken	82,2	3,0	2,2	4,4	8,2
	Nasjonalt	81,0	2,4	2,8	4,5	9,3

Kilde: Utdanningsdirektoratet

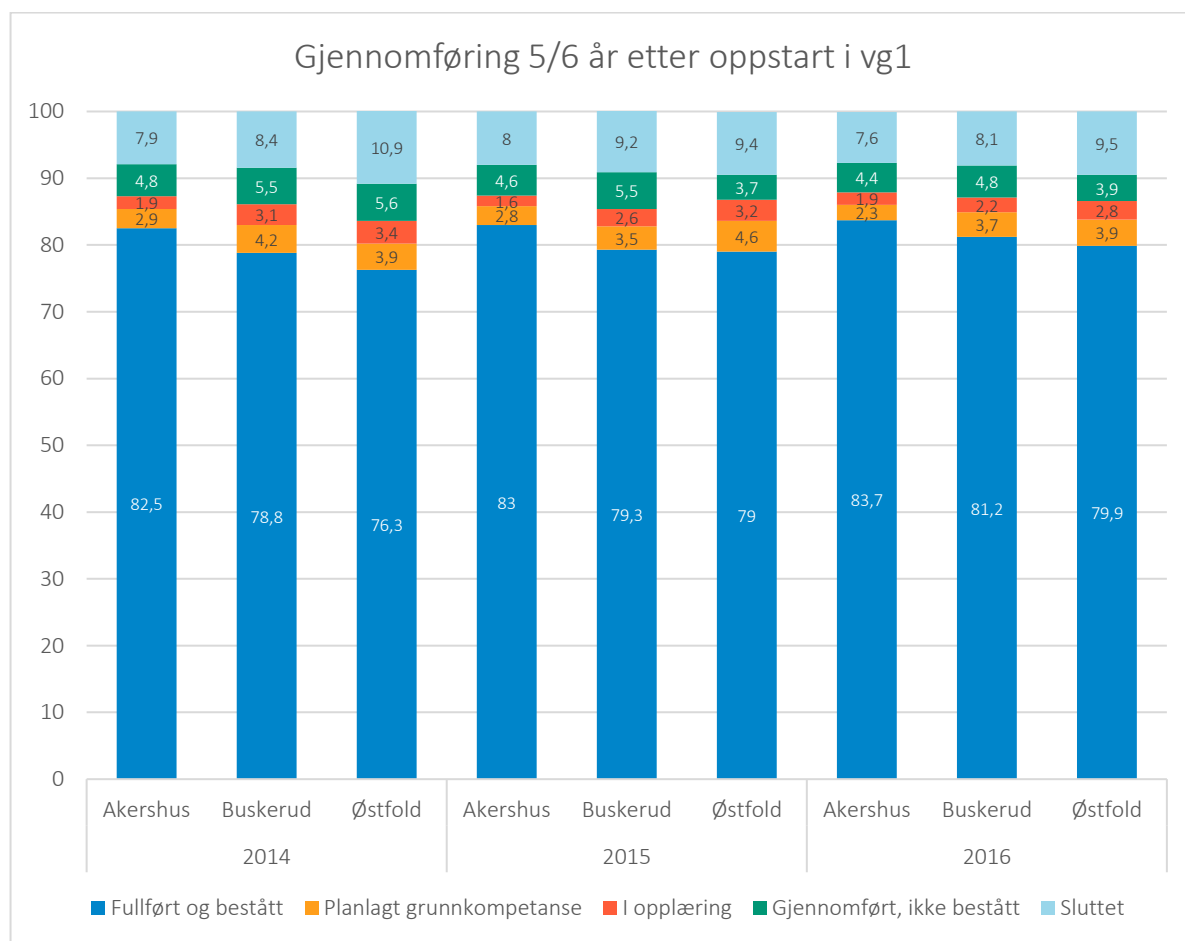
Kategorien fullført og bestått beskriver gruppen som avsluttet videregående opplæring med beståttkarakterer i alle fag, og for yrkesfaglige utdanningsprogram har de også fått fagbrev.

Andelen som fullfører og består har i Viken gått opp fra 78,7 av de som startet i vg1 i 2012, til 82,2 prosent av de som startet i 2016. Her har vi altså hatt en solid positiv utvikling. Utviklingen har også vært positiv nasjonalt.

Vi ser at gruppen som fullfører og består i hele måleperioden har vært høyere i Viken enn nasjonalt. Forspranget har variert noe fra 0,9 prosentpoeng for kullet som startet i vg1 i 2012 via 0,4 prosentpoeng for 2014-kullet til 1,2 prosentpoeng for 2016-kullet.

Viken har hatt høyere andel elever i de andre fullføringskodene; planlagt grunnkompetanse, i opplæring (elever som bruker lengre enn normert tid), og gjennomført, ikke bestått (elever som har fått 1 eller IV (ikke vurderingsgrunnlag)). Viken har hatt færre elever som har sluttet enn det nasjonale i alle årskull. For 2016-kullet var andelen som sluttet på 8,2 prosent i Viken, 9,3 prosent nasjonalt. Gruppen som går mot planlagt grunnkompetanse har holdt seg nokså stabil i Viken fra 2,8 prosent i 2012-kullet til 3,0 prosent i 2016. I 2015 var tallet opp i 3,4 prosent i Viken. Nasjonalt har prosentandelen ligget mellom 2,4 og 2,7.

Figur 10: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 per fylke (prosent)

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Tabell 17: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 per fylke i prosent (tabellform)

Opplast Vg1	Fylke	Fullført og bestått	Planlagt grunnkompetanse	I opplæring	Gjennomført, ikke bestått	Sluttet
2014	Akershus	82,5	2,9	1,9	4,8	7,9
	Buskerud	78,8	4,2	3,1	5,5	8,4
	Østfold	76,3	3,9	3,4	5,6	10,9
2015	Akershus	83,0	2,8	1,6	4,6	8,0
	Buskerud	79,3	3,5	2,6	5,5	9,2
	Østfold	79,0	4,6	3,2	3,7	9,4
2016	Akershus	83,7	2,3	1,9	4,4	7,6
	Buskerud	81,2	3,7	2,2	4,8	8,1
	Østfold	79,9	3,9	2,8	3,9	9,5

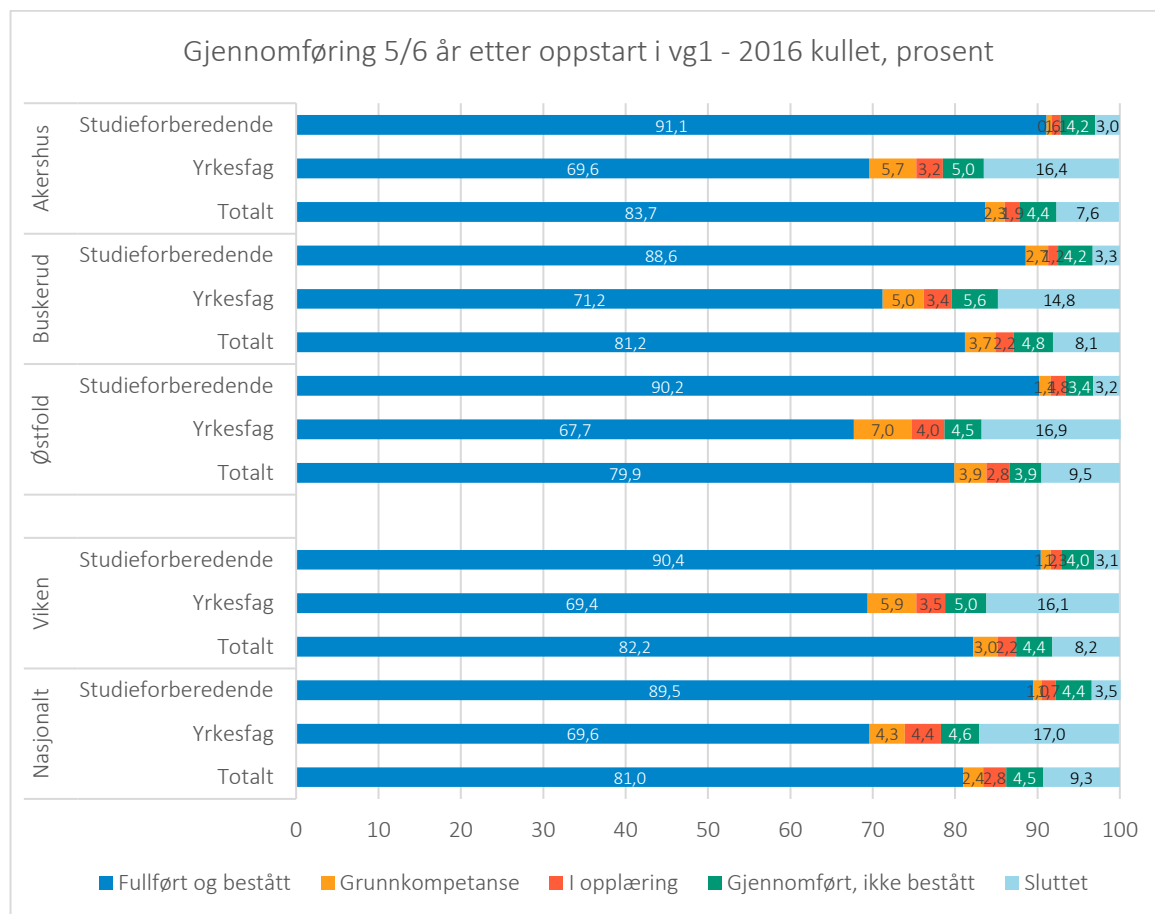
Kilde: Utdanningsdirektoratet

Vi ser at Akershus i hele perioden har hatt størst andel av elever i de ulike kullene som har fullført og bestått. Antakelig finnes forklaringen på dette i høyere inntakspoeng i Akershus enn i de andre

to fylkene. Flest elever har sluttet i Østfold, men andelen har gradvis gått nedover. Østfold har til sammen hatt høyest andel elever som har gått mot planlagt grunnkompetanse og høyest andel elever i kategorien «i opplæring» i alle tre kullene. Det er vanskelig å vite med sikkerhet hvorfor Østfold har denne profilen, men det kan ha sammenheng både med hvordan befolkningen i fylket er sammensatt, hvilke politiske bestillinger og bevilgninger som er gjort, og innretninger ved skolene.

Andelen av elever i de ulike kullene som fullførte, men ikke besto, er for to av tre årskull høyest i Buskerud. Antakelig har dette sammenheng med mange faktorer, for eksempel muligheter for å ta opplæringen over lengre tid, og hvor mange elever som gikk mot planlagt grunnkompetanse.

Figur 11: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 2016-kullet, per utdanningsretning og fylke i prosent

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Tabell 18: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 2016-kullet, per utdanningsretning og fylke i prosent (tabellform)

Fylke	Utdanningstype	Fullført og bestått	Grunnkompetanse	I opplæring	Gjennomført, ikke bestått	Sluttet
Akershus	Studieforberedende	91,1	0,6	1,1	4,2	3,0
	Yrkesfag	69,6	5,7	3,2	5,0	16,4
	Totalt	83,7	2,3	1,9	4,4	7,6
Buskerud	Studieforberedende	88,6	2,7	1,2	4,2	3,3
	Yrkesfag	71,2	5,0	3,4	5,6	14,8
	Totalt	81,2	3,7	2,2	4,8	8,1
Østfold	Studieforberedende	90,2	1,4	1,8	3,4	3,2
	Yrkesfag	67,7	7,0	4,0	4,5	16,9
	Totalt	79,9	3,9	2,8	3,9	9,5
Viken	Studieforberedende	90,4	1,2	1,3	4,0	3,1
	Yrkesfag	69,4	5,9	3,5	5,0	16,1
	Totalt	82,2	3,0	2,2	4,4	8,2
Nasjonalt	Studieforberedende	89,5	1,0	1,7	4,4	3,5
	Yrkesfag	69,6	4,3	4,4	4,6	17,0
	Totalt	81,0	2,4	2,8	4,5	9,3

Kilde: Utdanningsdirektoratet

I studieforberedende utdanningsprogram var det flest elever som fullførte og besto i Akershus, 91,2 prosent, på andreplass lå Østfold, med 90,1 prosent. Buskerud lå lavest med 88,6 prosent. Viken lå i studieforberedende utdanningsprogram 0,9 prosentpoeng over nasjonalt snitt. På yrkesfag var rangeringen litt annerledes. Her var det Buskerud som kom best ut. 71,2 prosent av elevene fullførte og besto, i Akershus var tallet 69,6, mens det i Østfold var en andel på 67,7 prosent som fullførte og besto av 2016-kullet.

Vi ser at størst andel sluttet på yrkesfag i Østfold; 16,9 prosent, mens det i Akershus sluttet 16,4 prosent av dette årskullet. I Buskerud sluttet 14,8 prosent.

I studieforberedende utdanningsprogram lå sluttandelen ganske likt i alle tre fylkene i dette kullet – variasjonen var mellom 3,3 prosent (Buskerud) og 3,0 prosent (Akershus). Både på studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram har de tre fylkene i Viken lavere sluttandel enn nasjonalt.

Østfold hadde i årskullet 2016 flest elever med grunnkompetanse (3,9 prosent), flest på yrkesfag (7 prosent). Akershus hadde lavest andel elever med grunnkompetanse; 2,3 prosent. Viken hadde totalt 3,0 prosent elever med grunnkompetanse, mens den nasjonale andelen var 2,4 prosent.

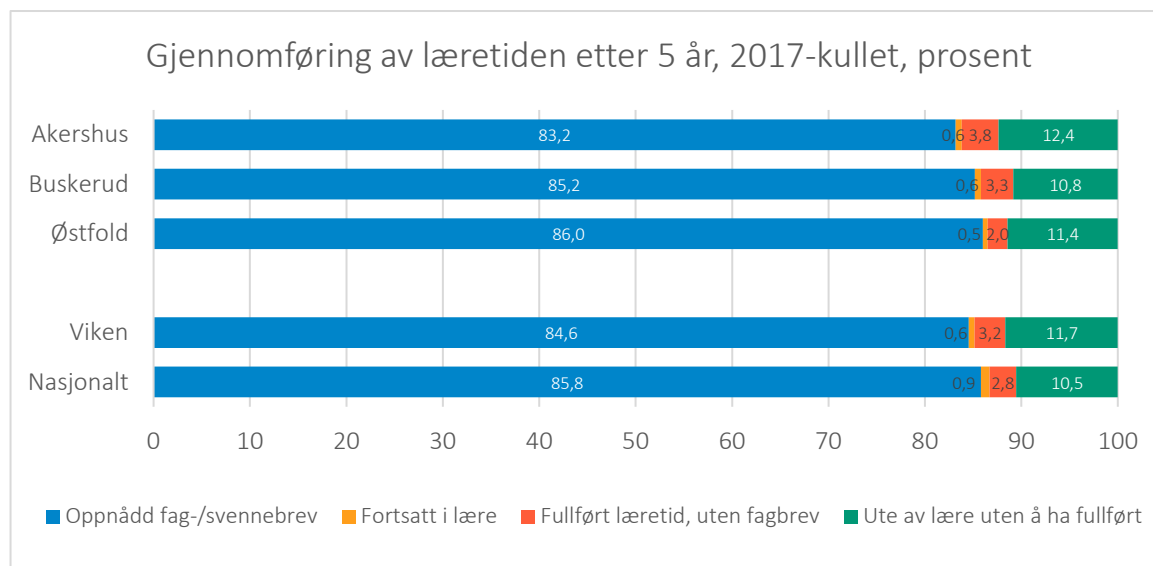
Viken hadde en andel på 4,4 prosent av kullet som ikke besto, mens den nasjonale andelen var 4,5 prosent. Nasjonalt var det en høyere andel av 2016-kullet som fortsatt var i opplæring (2,8 prosent) enn i Viken, 2,2 prosent.

5.2 Gjennomføring fem år etter påbegynt læretid

Beskrivelse av indikatoren

Statistikken tar utgangspunkt i 2017-kullet med nye lærlinger og viser status for disse fem år etter at de startet i lære.

Figur 12: Gjennomføring av læretiden etter 5 år for 2017-kullet i prosent

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Tabell 19: Gjennomføring av læretiden etter 5 år for 2017-kullet i prosent (tabellform)

Fylke	Oppnådd fag-/svennebrev	Fortsatt i lære	Fullført læretid, uten fagbrev	Ute av lære uten å ha fullført
Akershus	83,2	0,6	3,8	12,4
Buskerud	85,2	0,6	3,3	10,8
Østfold	86,0	0,5	2,0	11,4
Viken	84,6	0,6	3,2	11,7
Nasjonalt	85,8	0,9	2,8	10,5

Kilde: Utdanningsdirektoratet

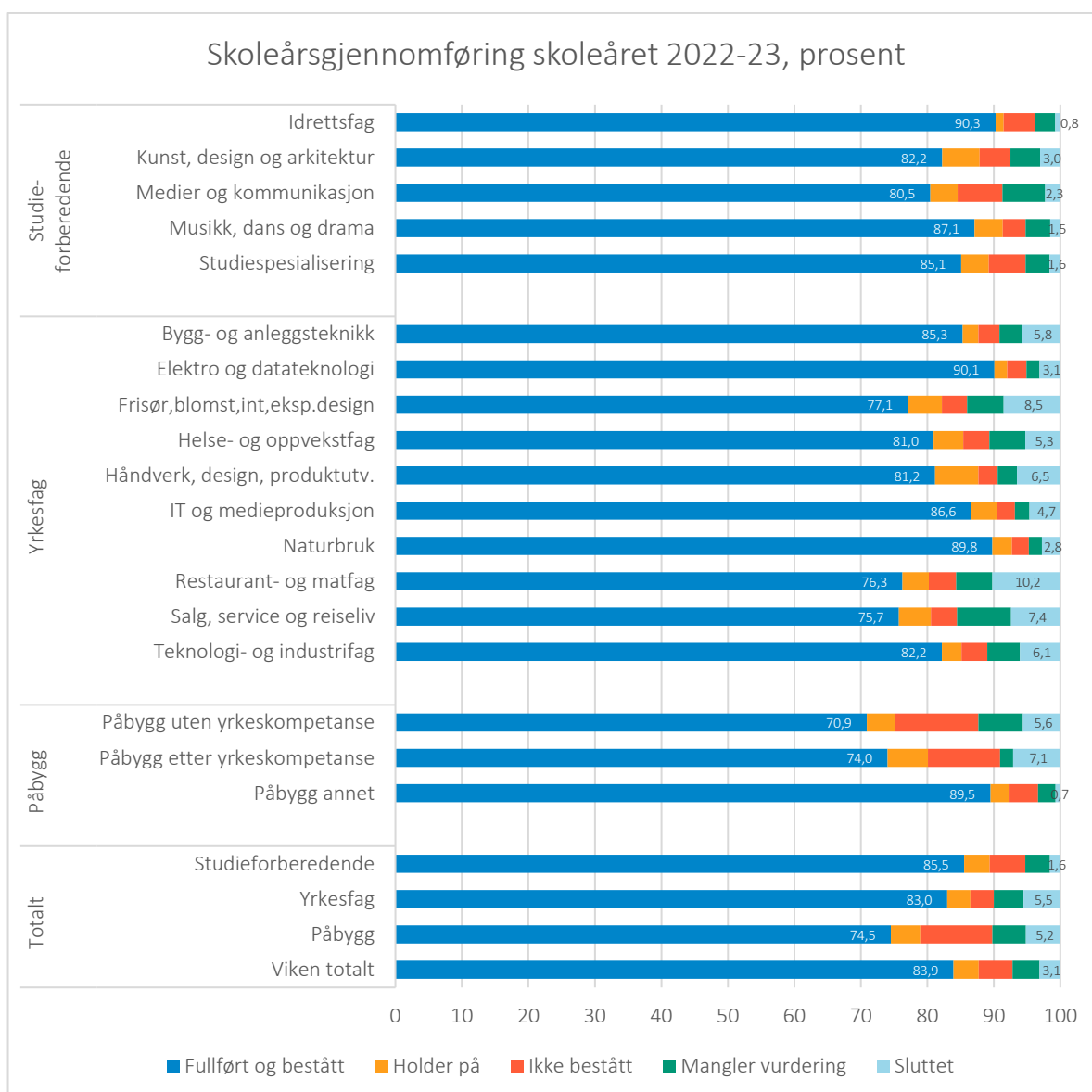
Denne indikatoren, som gjelder oppnådd fag-/svennebrev for 2017-kullet, viser at andelen som oppnår fag-/svennebrev er høyest i Østfold (86,0 prosent), nest høyest i Buskerud (85,2) og lavest i Akershus (83,2). I Viken oppnådde 84,6 prosent av lærlingene fra 2017-kullet fag-/svennebrev, mens den nasjonale andelen var 85,8. Det var også en større andel nasjonalt enn i Viken som fortsatt var i lære etter 5 år. I Viken var det 3,2 prosent av kullet som fullførte læretid uten fagbrev mot 2,8 nasjonalt. Viken hadde større andel lærlingen som gikk ut av lære uten å ha fullført enn nasjonalt (11,7 prosent i Viken, mot 10,5 prosent nasjonalt). Akershus bidro mest til å dra opp andelen som gikk ut av lære uten å fullføre (12,4 prosent), mens Buskerud dro andelen nedover med 10,8 prosent. Akershus hadde også størst andel som fullførte sin læretid uten fagbrev.

5.3 Skoleårsgjennomføring

Beskrivelse av indikatoren

Indikatoren beskriver gjennomføringen det spesifikke skoleåret. I Figur 13 og Tabell 20 vises andelen elever med statusene fullført og bestått, holder på, ikke bestått, mangler vurdering og sluttet i skoleåret 2022-23. Statusen «holder på» gis elever som ikke gjennomfører skoleåret på ett år. I Figur 14 vises andelen elever som har fullført og bestått skoleåret per utdanningsretning fra 2018-19 til 2022-23. Figuren viser også Viken totalt. Se kapittel 8 for detaljer per utdanningsprogram og fylke.

Figur 13: Skoleårsgjennomføring i prosent

Kilde: Vigo/QlikSense

Tabell 20: Skoleårgjennomføring i prosent (tabellform)

Utdanningstype	Utdanningsprogram	Fullført og bestått	Holder på	Ikke bestått	Mangler vurdering	Sluttet
Studieforberedende	Idrettsfag	90,3	1,2	4,7	3,1	0,8
	Kunst, design og arkitektur	82,2	5,6	4,7	4,4	3,0
	Medier og kommunikasjon	80,5	4,1	6,7	6,4	2,3
	Musikk, dans og drama	87,1	4,2	3,4	3,7	1,5
	Studiespesialisering	85,1	4,2	5,6	3,6	1,6
Yrkesfag	Bygg- og anleggsteknikk	85,3	2,3	3,2	3,4	5,8
	Elektro og datateknologi	90,1	2,0	2,9	2,0	3,1
	Frisør, blomst, int, eksp. design	77,1	5,1	3,8	5,5	8,5
	Helse- og oppvekstfag	81,0	4,4	3,9	5,4	5,3
	Håndverk, design, produktutv.	81,2	6,5	2,9	2,9	6,5
	IT og medieproduksjon	86,6	3,8	2,8	2,2	4,7
	Naturbruk	89,8	2,9	2,6	2,0	2,8
	Restaurant- og matfag	76,3	4,0	4,1	5,4	10,2
	Salg, service og reiseliv	75,7	4,8	3,9	8,1	7,4
	Teknologi- og industrifag	82,2	2,9	3,9	4,9	6,1
Påbygg	Påbygg uten yrkeskompetanse	70,9	4,3	12,5	6,7	5,6
	Påbygg etter yrkeskompetanse	74,0	6,0	10,9	2,0	7,1
	Påbygg annet	89,5	2,9	4,3	2,6	0,7
Totalt	Studieforberedende	85,5	3,8	5,4	3,7	1,6
	Yrkesfag	83,0	3,5	3,5	4,4	5,5
	Påbygg	74,5	4,4	10,9	5,1	5,2
	Viken totalt	83,9	3,8	5,1	4,0	3,1

Kilde: Vigo/QlikSense

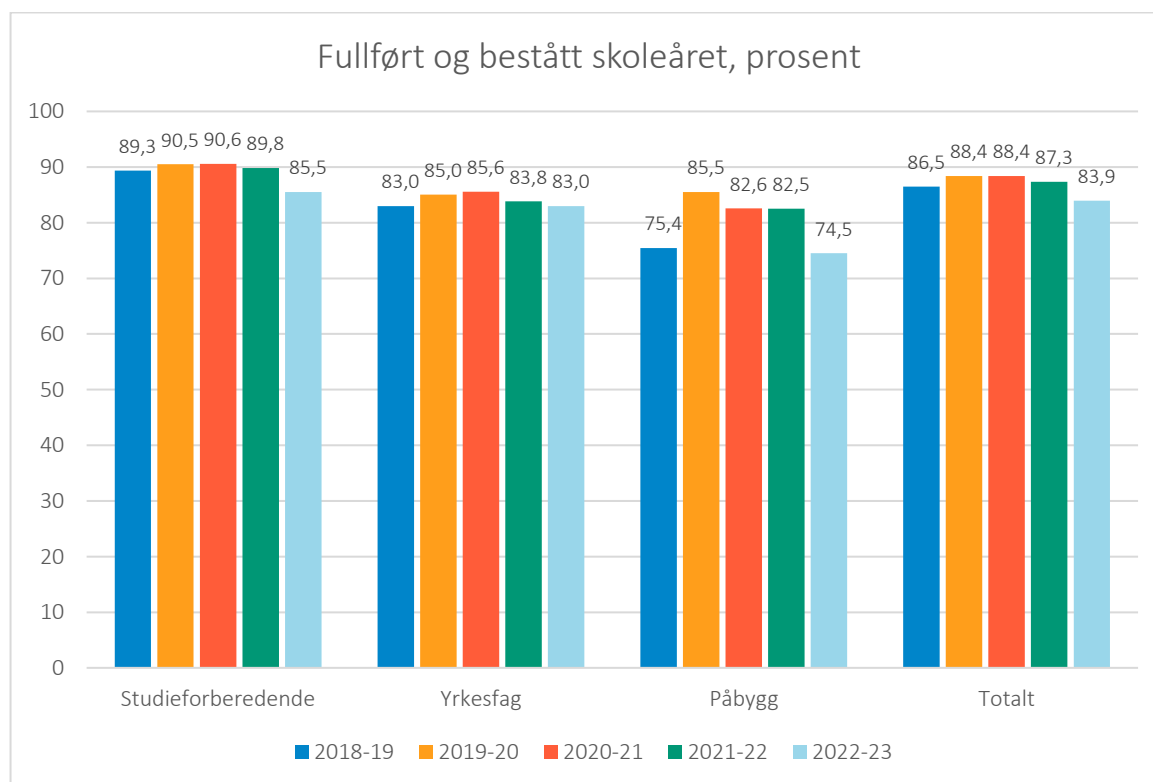
I Viken var det i skoleåret 2022-23 83,9 prosent av elevene som fullførte og besto, og 3,1 prosent av elevene som sluttet i skoleåret. Størst andel elever sluttet i yrkesfag; 5,5 prosent, i påbyggstilbudet sluttet 5,2 prosent, mens i studieforberedende sluttet en andel på 1,6 prosent. I studieforberedende utdanningsprogram var det 85,5 prosent som fullførte og besto, i yrkesfag 83,0, påbygg 74,5 prosent. I yrkesfag var det en andel på 3,5 som ikke besto skoleåret, mens det i studieforberedende utdanningsprogram var en andel på 5,4. I påbygg var det en andel på 10,9 som ikke besto. I Viken var det totalt 5,1 prosent som ikke besto skoleåret.

Utdanningsprogrammet med høyest andel som fullfører og består er Idrettsfag med 90,3 prosent. Denne andelen er likevel lavere enn i fjor. Elektro- og datateknologi har en fullført- og beståttandel på 90,1 prosent i skoleåret 2022-23 – høyere enn forrige skoleår. Utdanningsprogrammet Naturbruk får gode tall for fullført og bestått; 89,8 prosent. Deretter følger Påbygg annet (en kategori som inneholder elever som tar dobbeltkompetanse, og elever som tar yrkesfag uten fagbrev med studiekompetanse) med en fullført- og beståttandel på 89,5. Også Musikk, dans, drama hadde høy fullført- og beståttandel med 87,1 prosent.

Tilbudet med lavest andel som fullførte og besto var Påbygg uten yrkeskompetanse med 70,9 prosent. Heller ikke Salg, service og reiseliv gjorde det spesielt godt; her var det 75,7 prosent som fullførte og besto. Utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag gjorde det bedre enn i fjor, og endte med en andel på 76,3 prosent som fullførte og besto.

Utdanningsprogrammet med høyest andel elever som sluttet var Restaurant- og matfag med 10,2 prosent. På de andre utdanningsprogrammene med lav fullført- og beståttandel fordeler elevene seg i de andre kategoriene (holder på, ikke-bestått, mangler vurdering). Det er fremdeles mange elever som ikke består påbyggstilbudene.

Figur 14: Andel fullført og bestått per utdanningsretning, tidsserie (prosent)

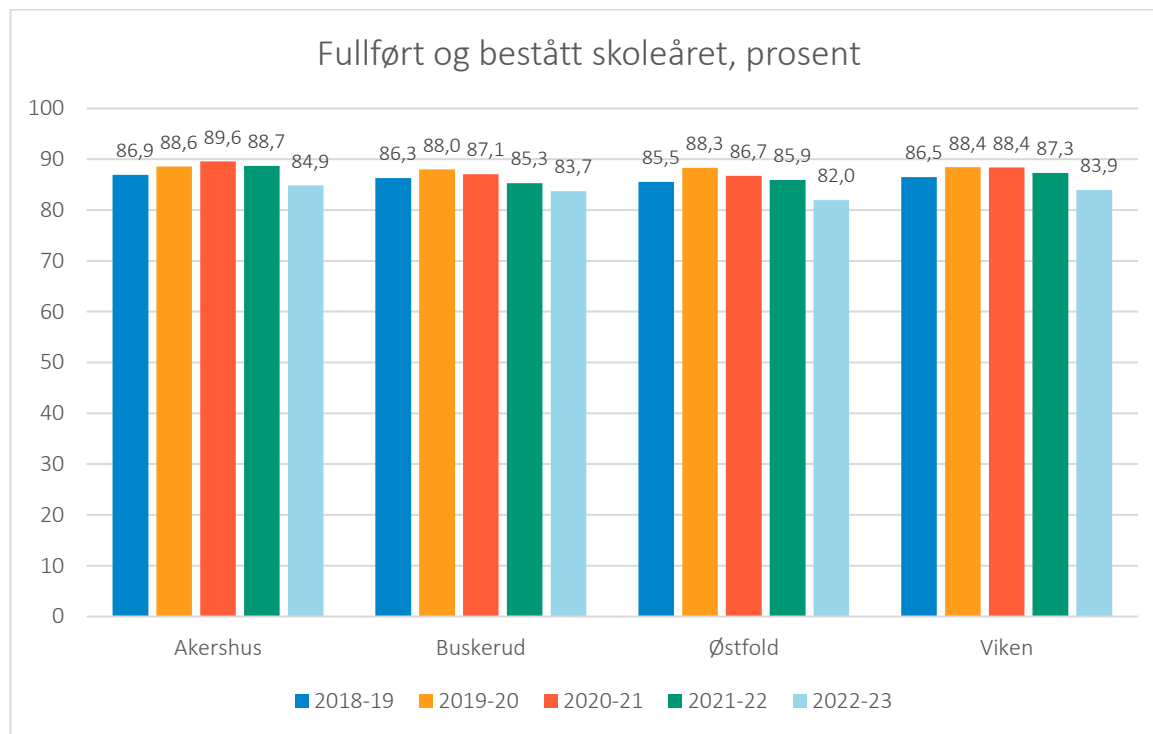

Kilde: Vigo/QlikSense

Andelen som fullførte og besto gikk noe ned i 2021-22 sammenliknet med årene før, men den store nedgangen kom i skoleåret 2022-23. Mens yrkesfag gikk ned med 0,8 prosentpoeng, altså en relativt liten negativ endring, gikk studieforberedende ned 4,3 prosentpoeng. Påbygg gikk ned med hele 8 prosentpoeng fra 82,5 til 74,5 prosent, og har i 2022-23 lavere fullført og beståttandel enn i skoleåret 2018-19, før strammingen av opptakskravene. Trolig skyldes mesteparten av

denne nedgangen at eksamen ble gjeninnført og at en andel elever fikk karakteren 1. Også det økte fraværet i skoleåret kan ha virket inn på andelen fullført og bestått.

Figur 15: Fullført og bestått skoleåret per fylke (prosent)

Kilde: Vigo/QlikSense

Figur 15 viser at andelen som fullførte og besto gikk ned med 3,8 prosentpoeng i Akershus fra 2021-22 til 2022-23, andelen gikk ned med 1,6 prosentpoeng i Buskerud og med 3,9 prosentpoeng i Østfold i samme tidsperiode. Østfold har altså hatt den største nedgangen. I Figur 14 over har vi sett at nedgangen i fullført og bestått var størst i påbyggstilbudene og i studieforberedende utdanningsretning. Dermed kan man forvente størst nedgang i fylkene med høyest andel elever i disse utsatte tilbudene

Ingen av fylkene har i noen av årene i måleperioden hatt lavere andel som fullførte og besto enn i skoleåret 2022-23. Antakelig har dette sammenheng med gjeninnføring av eksamen med manglende eksamenstrening i pandemiårene som medvirkende årsak. Også andre ettervirkninger av pandemien kan ha virket inn på dette resultatet, for eksempel faglige hull og psykisk uhelse. Høsten 2022 var det også lærerstreik som førte til at mange elever fikk en dårlig start på skoleåret.

I kapitlet om nasjonale tall og trender (kapittel 3) slås det fast at stadig flere ungdommer fullfører videregående opplæring. Denne påstanden bygger på statistikk for 2016-kullet og fullført og bestått over 5/6 år. Dessverre viser skoleårsgjennomføringen i Viken for 2022-23 en mer negativ trend. Mange ungdommer består imidlertid videregående opplæring over tid. Fylkeskommunen gir mange muligheter for nye forsøk på å bestå; blant annet privatisteksamen, som omtales i underkapittel 5.4.3.

5.3.1 Sluttet i skoleåret

Beskrivelse av indikatoren

Hvert skoleår slutter en andel av elevene i videregående opplæring. Det er ulike sluttgrunner, for eksempel feilvalg, flytting og sykdom. Den største gruppen oppgir imidlertid at de slutter av personlige grunner. Mange av de som registreres som sluttet kommer tilbake til videregående opplæring på et senere tidspunkt. Fylkeskommunen tilbyr voksenopplæring, lærekontrakt eller fagprøve som praksiskandidat for den gruppen som ikke lenger har ungdomsrett når de ønsker å fullføre videregående opplæring.

Tabell 21: Andel som har sluttet i skoleårene per utdanningsretning, utdanningsprogram og kjønn (prosent)

Utdanningstype	Utdanningsprogram	Trinn	2021-22 Gutter sluttet, prosent	2021-22 Jenter sluttet, prosent	2021-22 Begge kjønn sluttet, prosent	2022-23 Gutter sluttet, prosent	2022-23 Jenter sluttet, prosent	2022-23 Begge kjønn sluttet, prosent	
Studieforberedende	Idrettsfag	vg1	0,8	0,5	0,6	1,3	0,0	0,7	
		vg2	1,1	0,2	0,8	1,7	0,2	1,1	
		vg3	0,2	0,4	0,3	0,7	0,0	0,4	
		vg4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Kunst, design og arkitektur	vg1	4,1	3,5	3,6	5,9	1,6	2,3	
		vg2	0,0	1,9	1,5	2,1	3,4	3,2	
		vg3	3,1	1,4	1,8	1,8	4,1	3,7	
	Medier og kommunikasjon	vg1	5,1	3,2	4,2	3,6	2,2	2,8	
		vg2	1,5	2,3	1,9	3,2	3,1	3,2	
		vg3	2,9	2,3	2,6	1,0	0,9	1,0	
	Musikk, dans og drama	vg1	2,2	2,0	2,1	1,4	4,0	3,2	
		vg2	1,4	1,8	1,7	0,0	1,5	1,0	
		vg3	3,3	1,8	2,2	0,7	0,0	0,2	
	Studiespesialisering	vg1	1,3	1,7	1,5	1,7	1,7	1,7	
		vg2	1,4	1,0	1,2	1,5	1,5	1,5	
		vg3	1,4	1,3	1,3	1,7	1,3	1,5	
	Studieforberedende totalt			1,4	1,4	1,4	1,6	1,5	1,5
	Yrkesfag	Bygg- og anleggsteknikk	vg1	6,0	2,8	5,7	5,9	3,4	5,8
vg2			5,1	5,6	5,1	5,9	4,7	5,8	
Elektro og datateknologi		vg1	4,1	6,3	4,2	3,2	8,2	3,4	
		vg2	2,4	1,6	2,4	2,5	0,0	2,4	
Frisør, blomst, int, eksp. design		vg1	24,0	10,5	11,8	23,3	12,7	13,8	
		vg2	8,3	5,9	6,0	0,0	2,4	2,3	
Helse- og oppvekstfag		vg3	0,0	0,0	0,0	0,0	6,8	6,4	
		vg1	9,1	5,9	6,5	8,8	5,3	5,9	
Håndverk, design, produktutv.		vg2	6,6	4,0	4,5	6,5	4,0	4,4	
		vg3	38,5	7,2	9,4	7,1	6,4	6,5	
IT og medieproduksjon		vg1	33,3	13,2	16,3	5,0	9,5	8,4	
		vg2	17,6	10,0	11,9	18,2	0,0	3,6	
Naturbruk		vg1	4,8	7,4	5,2	5,5	7,9	5,9	
		vg2	0,8	0,0	0,7	3,2	2,2	3,0	
Restaurant- og matfag		vg1	1,3	7,2	5,1	2,6	3,1	3,0	
		vg2	0,0	2,9	2,1	4,3	0,9	1,9	
Salg, service og reiseliv		vg3	3,2	1,1	1,7	6,5	2,5	3,6	
		vg1	12,9	12,0	12,5	13,5	12,0	12,8	
Teknologi- og industrifag		vg2	8,6	8,9	8,7	5,9	6,9	6,5	
		vg1	9,9	12,7	10,9	11,2	6,3	9,4	
Yrkesfag totalt	vg2	6,1	4,3	5,4	5,9	2,7	4,8		
	vg1	8,0	13,9	8,8	7,0	10,4	7,4		
Påbygg	Påbygg uten yrkeskompetanse	vg2	4,6	7,7	4,9	4,0	8,3	4,6	
		vg3	7,3	4,1	5,5	6,9	4,7	5,6	
	Påbygg etter yrkeskompetanse	vg3	6,7	5,4	5,9	5,4	8,1	7,1	
		vg3	0,5	1,2	0,9	0,0	1,3	0,7	
Påbygg totalt		vg3	6,0	3,9	4,8	5,4	4,9	5,1	
Totalt			3,3	2,9	3,1	3,4	2,8	3,1	

Kilde: Vigo/qlikSense

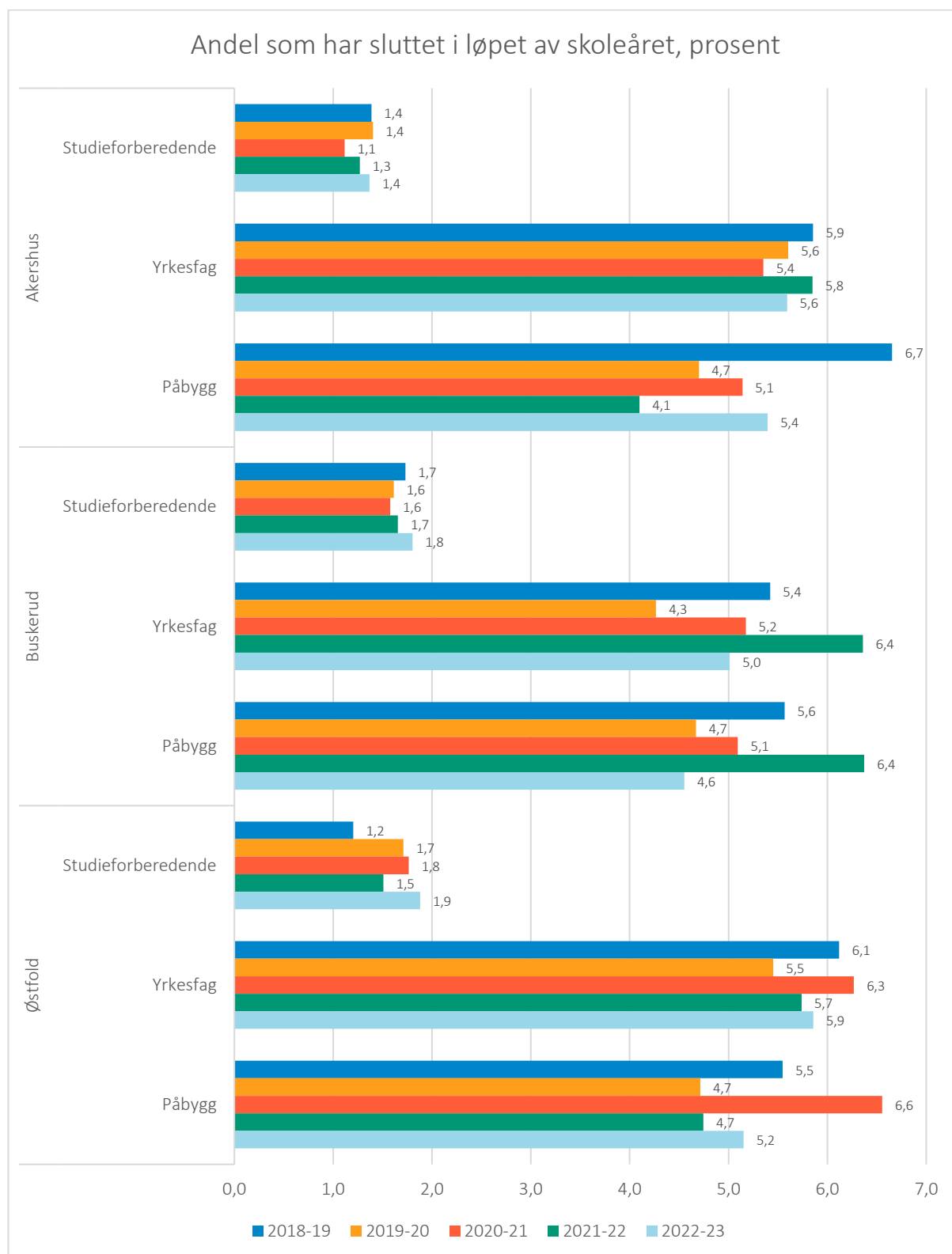
Totalt er det like stor andel elever som sluttet i skoleåret 2022-23 som i skoleåret 2021-22. Andelen som sluttet på påbygg har i perioden økt fra 4,8 prosent i 2021-22 til 5,1 prosent i 2022-23. Det var samlet sett høyere andel gutter enn jenter som sluttet, men i påbygg etter yrkeskompetanse var det en høyere andel jenter enn gutter som sluttet i skoleåret 2022-23.

Det er en langt høyere andel som slutter i yrkesfaglige utdanningsprogram enn i studieforberevende, men andelen har heldigvis gått ned mellom 2021-22 og 2022-23. I 2021-22 var det flere jenter enn gutter som sluttet i yrkesfaglig utdanningsretning. I 2022-23 er bildet igjen at guttene slutter i høyere grad enn jentene. Det var i utdanningsprogrammet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign (FBIE) vg1 at størst andel elever sluttet i skoleåret 2022-23 (13,8 prosent). Utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag hadde den nest største andelen elever som sluttet i vg1; 12,8 prosent. Utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling fulgte på med en sluttandel på 8,4 på vg1 i 2022-23. Her var det størst andel jenter som sluttet; 9,5 prosent. I de siste to årene er andelen elever som slutter i vg1 på yrkesfag blitt høyere. Andelen jenter som sluttet på dette trinnet, har også økt. Det kan være mange grunner til at flere slutter. I det siste skoleåret har for eksempel også fraværet økt. Videre kan økningen ha sammenheng med at elevene som gikk på ungdomsskolen i pandemiårene ikke føler seg, eller ikke er, like godt faglig forberedt som kullene før pandemien var.

På studieforberevende utdanningsprogram gikk sluttandelen opp med 0,1 prosent i perioden fra 2021-22 til 2022-23. I 2022-23 sluttet 0,1 prosentpoeng flere gutter enn jenter. Det er utdanningsprogrammene Idrettsfag og Musikk, dans og drama som har den laveste andelen elever som slutter. Slik ser også situasjonen ut nasjonalt – idrett er programmet hvor lavest andel elever slutter.

I 2022-23 sluttet 5,5 prosent av elevene i vg3 yrkesfag. Dette dreier seg om noen få utdanningsprogram som ikke har læretid i bedrift, eller bare har verdiskapingsdelen. Det gjelder apotektekniker, helsesekretær, tannhelsesekretær, hudpleier, fotterapeut, romteknologi, eksponeringsdesign, interiør og landbruk. Til tross for at det er flere fag, dreier dette seg om en svært liten gruppe elever, dermed slår det lille antallet som slutter sterkt ut i prosentandel. Høyest andel; 12,6 prosent sluttet i skoleåret 2020-21. Heldigvis har andelen som slutter i vg3 gått tilbake til 8,5 prosent, og ytterligere tilbake i skoleåret 2022-23 (5,5 prosent).

Figur 16: Andel som har sluttet i løpet av skoleåret (prosent)

Kilde: Vigo/QlikSense

Studieforberedende utdanningsprogram i Akershus har fra skoleåret 2019-20 hatt lavest andel elever som har sluttet. I alle tre fylkene er andelen som slutter høy i yrkesfag og påbygg. Buskerud hadde størst utfordringer skoleåret 2021-22, mens Akershus hadde høyest andel elever som sluttet i 2018-19. Østfold hadde høyeste andel elever som sluttet i yrkesfag og påbygg i 2020-21 (6,3 prosent i yrkesfag, 6,6 prosent i påbygg). I Østfold var også andelen høy i yrkesfag i skoleåret 2018-19.

Det er interessant at de tre fylkene er i utakt når det gjelder topp-punkt for slutting. Det er grunn til å anta at dette først og fremst henger sammen med elevenes karakterer inn i videregående opplæring.

5.3.2 Fravær

Beskrivelse av indikatoren

Fravær blir registrert enten som fravær i hele dager eller som fravær i enkelttimer. I totalfraværet er fraværsdagene regnet om til timer, og lagt sammen med fravær i enkelttimer, og så sett i forhold til alle timer i utdanningsprogrammet.

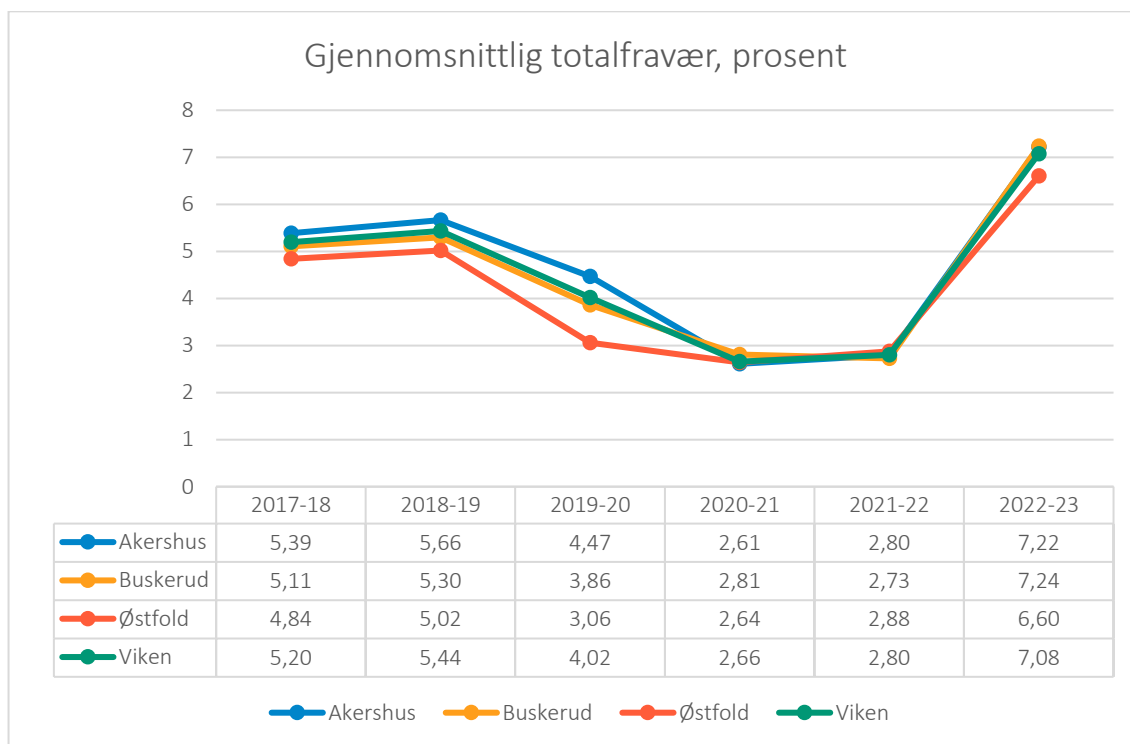
Fravær kan ha mange grunner, for eksempel:

- forhold på skolen, elevenes læringsmiljø og skolens pedagogiske tilrettelegging
- elevens forutsetninger for å mestre fagene
- elevens psykiske og fysiske helse
- samfunnstrekk, som vurdering av hva som er sykdom og hvordan den enkelte er forpliktet til et fellesskap og til en oppgave.

I sin årsrapport 2022 skriver ombudene i Viken at en fellesnevner for henvendelsene til ombudet er at det settes inn tiltak for sent, at tiltakene ikke er egnet og det tar for lang tid før sammenhengen mellom fravær og utrygt skolemiljø identifiseres. Mange av skolens tiltak forutsetter at elevene kommer til skolen for at tiltakene skal kunne gjennomføres.

5.3.3 Totalfravær

Figur 17: Gjennomsnittlig totalfravær per fylke (prosent)

Kilde: Vigo /Qlik Sense

Skoleåret 2021-22 var det siste med unntak fra dokumentasjonskravet etter fraværsgrensa. Vi ser at fraværet skjøt kraftig i været da fravær av helsegrunner igjen skulle dokumenteres med legeerklæring, at elevene altså ikke lenger fikk bruke egenmelding som dokumentasjon. Dokumentert fravær telles etter visse regler ikke med i fraværet som registreres på vitnemålet. Fraværet på vitnemålet brukes til offisiell statistikk. Det reelle fraværet er dermed høyere enn det som vises i figuren over i skoleårene 2020-21 og 2021-22. Det er grunn til å tro at også nedstengningen i skoleåret 2019-20 virket inn på fraværstall, men i det året var fraværstallene reelle fram til 12. mars.

En hypotese om hvorfor fraværet ble høyt i 2022-23, er at elevene under pandemien lærte seg å være hjemme ved nyoppståtte luftveissykdommer. Pandemiårene lærte oss rett og slett å være mer oppmerksomme på isolasjon ved sykdom på grunn av fare for å smitte andre. Psykisk uhelse som oppsto under pandemien, kan også gjøre seg gjeldende i fraværstallene.

I elevundersøkelsen 2022-23 rapporterte elevene om lavere motivasjon og mestring. Når disse viktige indikatorene viser en synkende tendens, er det dessverre grunn til å tro at fraværet øker.

Av de tre fylkene er det Buskerud som har høyest fravær i skoleåret 2022-23; 7,24 prosent. Rett bak følger Akershus med 7,22 prosent fravær, mens Østfold hadde et fravær på 6,60 prosent. Det er interessant at Østfolds fraværstall er 0,64 prosentpoeng bak Buskeruds. Spørsmålet er hvilken type praksis som har gitt lavere fraværstall i Østfold enn de to andre fylkene i dette krevende skoleåret.

Vi ser at Østfold også hadde lavere fraværstall enn de to andre fylkene i skoleårene 2017-18 til 2019-20.

Viken hadde samlet sett et fravær på 7,08 prosent i 2022-23, mot 2,80 i 2021-22. Økningen i fraværet i 2022-23 er også en nasjonal trend.

5.3.4 Fravær - detaljer

Tabell 22: Fraværstall skoleåret 2022-23 (gjennomsnitt og prosent)

Fylke	Utdanningstype	Fravær Ant. dager, snitt	Fravær Ant. timer, snitt	Totalfravær prosent
Akershus	Studieforberedende	6,3	30,5	6,9
	Yrkesfag	8,7	29,1	7,6
	Påbygg	10,9	31,3	9,5
	Totalt	7,2	30,1	7,2
Buskerud	Studieforberedende	6,6	31,6	7,2
	Yrkesfag	9,3	22,9	7,3
	Påbygg	8,2	20,5	7,3
	Totalt	7,8	27,3	7,2
Østfold	Studieforberedende	6,3	25,6	6,2
	Yrkesfag	8,2	23,6	6,8
	Påbygg	8,2	28,3	8,0
	Totalt	7,2	25,1	6,6
Viken	Studieforberedende	6,4	29,7	6,8
	Yrkesfag	8,7	26,1	7,3
	Påbygg	9,4	27,9	8,6
	Totalt	7,3	28,4	7,1

Kilde: Vigo / Qlik Sense

I Viken er totalfraværet på 7,1 prosent, som vist over. Det er studieforberedende utdanningsretning som har lavest fravær med 6,8 prosent. Påbygg har det høyeste fraværet med 8,6 prosent, mens yrkesfag har 7,3 prosent.

Når vi sammenlikner de tre fylkene, er det studieforberedende i Østfold som kommer best ut, med et totalfravær på 6,2 prosent. Påbygg i Akershus kommer dårligst ut, med 9,5 prosent fravær.

Det høyeste dagsfraværet ser vi på påbygg i Akershus; 10,9 dager i gjennomsnitt. Det største timefraværet ser vi i utdanningsretning studieforberedende i Buskerud, med 31,6 timer i gjennomsnitt.

Lavest dagsfravær ser vi i studieforberedende utdanningsretning i Akershus og Østfold med 6,3 dager. Lavest timefravær finner vi i påbygg i Buskerud med et gjennomsnitt på 20,5 timer.

Økt fravær kan være et tegn på økte helseutfordringer i befolkningen, men kan også leses som en indikasjon på minskende trivsel i skolen – enten som følge av skolemiljømessige- eller faglige forhold. Det skal mer kunnskap til for å si noe om hva som gjør seg gjeldende i videregående opplæring i Viken fylkeskommune.

5.3.5 Planlagt grunnkompetanse

En gruppe elever går mot planlagt grunnkompetanse. Det vil si at elevgruppen har individuelle vedtak om spesialundervisning i ett eller flere fag, der eleven ikke får opplæring i alle kompetansemålene i faget. Dette betyr at eleven kan få IV (ikke vurderingsgrunnlag) i ett eller flere fag, og dermed ikke går mot full kompetanse i utdanningsprogrammet. Denne gruppen regnes ikke som bestått, bare fullført.

Tabell 23: Elever som går mot planlagt grunnkompetanse

Fylke	Utdanningstype	Antall elever	Andel sluttet, prosent	Totalfravær, prosent
Akershus	Studieforberedende	119	3,4	4,7
	Yrkesfag	543	7,9	9,7
	Påbygg	*	*	*
Buskerud	Studieforberedende	116	7,8	6,9
	Yrkesfag	225	7,6	8,5
Østfold	Studieforberedende	68	17,6	3,8
	Yrkesfag	329	7,6	6,8
	Påbygg	8	12,5	2,7

Kilde: Vigo / Qlik Sense

Som det går frem av tabellen over, er tallene for Påbygg så lave i Akershus at de ikke oppgis. I stedet kommer en stjerne. Dette innebærer at alle totaltall som oppgis i teksten under, er omtrentlige.

Cirka 1 400 elever gikk mot grunnkompetanse i skoleåret 2022-23. Rundt regnet 8 prosent av disse sluttet. Gruppen hadde en totalfraværspersent på cirka 5,5 prosent, noe høyere enn fjoråret for denne gruppen som for resten av elevene. Antallet som slutter er langt høyere i denne gruppen enn i grupper elevene som går mot full kompetanse, men elevene som går mot grunnkompetanse har lavere fravær.

Viken hadde i skoleåret 2022-23 303 elever som gikk mot grunnkompetanse i studieforberedende utdanningsprogram, 1 097 i yrkesfaglige utdanningsprogram og cirka 8 i påbyggstilbudet.

Flest elever som gikk mot grunnkompetanse gikk altså i yrkesfaglige utdanningsprogram – i alle tre fylker. I Akershus var andelen som sluttet langt høyere i yrkesfaglige enn i studieforberedende utdanningsprogram. Også fraværspersenten var langt høyere i yrkesfag enn studiespesialiserende utdanningsprogram. I Buskerud var andelen som sluttet omtrent lik i begge utdanningsretninger, mens fraværet var noe høyere i yrkesfaglig utdanningsretning enn i studiespesialiserende.

I Østfold sluttet en langt større andel elever i studieforberedende utdanningsprogram enn i yrkesfaglige, mens fraværspersenten var høyere i yrkesfaglig enn i studieforberedende utdanningsretning.

Østfold hadde et tilstrekkelig antall elever som går mot grunnkompetanser i påbyggstilbudet til at elevene synes i statistikkene. Her sluttet 12 prosent, mens fraværet var på 2,7 prosent.

Et spørsmål som melder seg, er hvordan opplæringen mot grunnkompetanse skal legges til rette slik at færre elever i gruppen slutter i videregående opplæring.

Arbeidet med spesialundervisning er med på å realisere FNs bærekraftsmål nummer 3 – God helse og livskvalitet, bærekraftsmål nummer 4 – God utdanning, og bærekraftsmål nummer 10 – Mindre ulikhet.

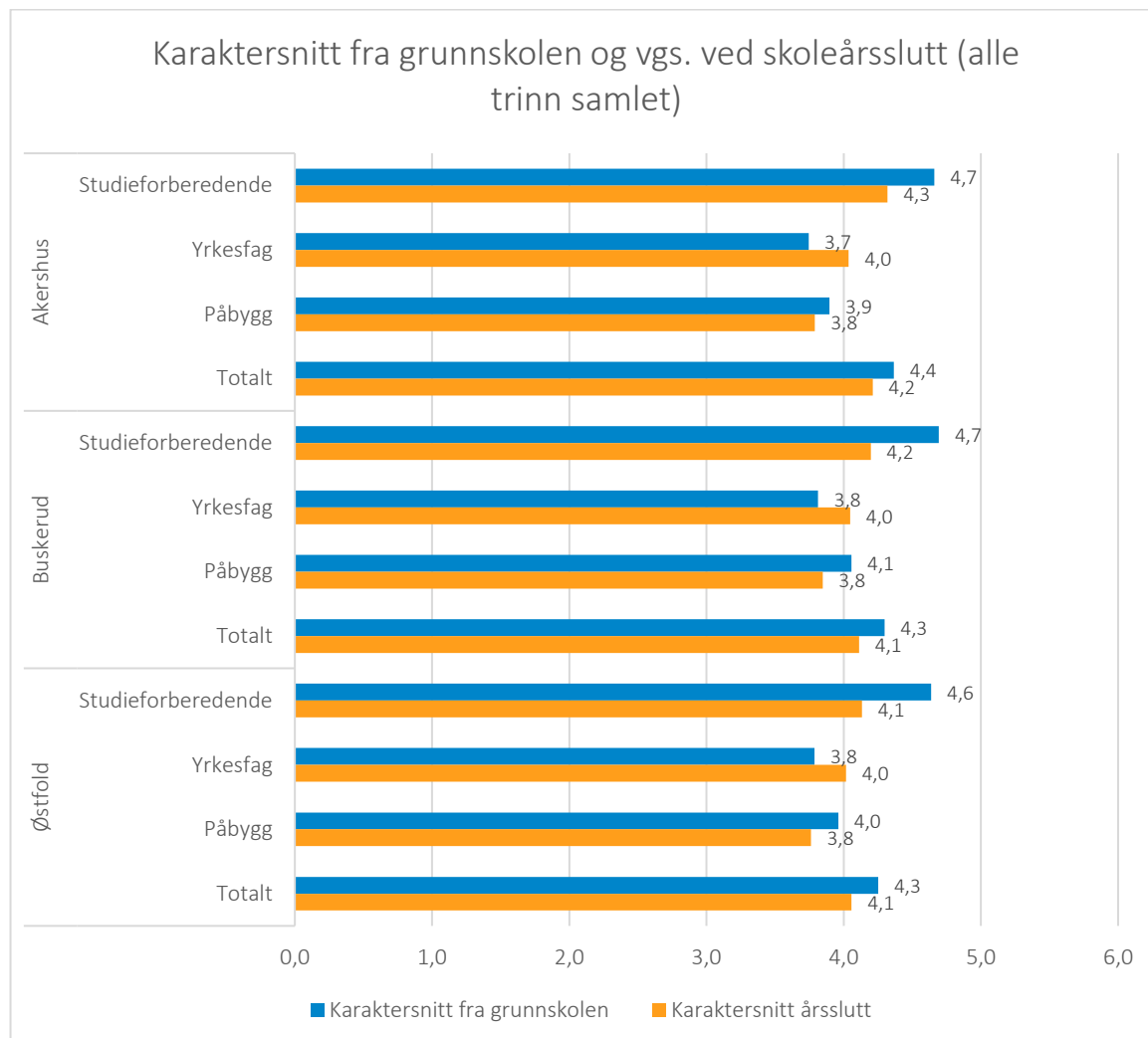
5.4 Karakterer og læringsresultater i skolen

5.4.1 Karakterutvikling

Beskrivelse av indikatoren

Å finne et godt mål på karakterutvikling er krevende. Vi har valgt å vise karaktersnitt fra grunnskolen og fra videregående skole ved skoleårsslutt, alle trinn samlet.

Figur 18: Karaktersnitt fra grunnskolen og vgs. ved skoleårsslutt, alle trinn samlet

Kilde: Vigo/Qlik Sense

I studieforberevende utdanningsprogram får elevene en negativ karakterutvikling sammenliknet med ungdomsskolen i alle tre fylker. Den negative karakterutviklingen kan ha sammenheng med at elevene fortsetter med samme fag som de hadde i ungdomsskolen, noe som kan virke demotiverende. I tillegg kommer mange inn med høyt snitt i studieforberevende utdanningsretning – dette kan gi problemer med å høyne karakterene ytterligere. I yrkesfaglige utdanningsprogram er karakterutviklingen positiv. Yrkesfagelevne får programfag som de ikke tidligere har hatt, og kommer i regelen inn med lavere karaktersnitt som er lettere å heve. Det er også mer praksis i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, noe som kan gjøre det lettere for de mer praktisk anlagte elevene å høyne karaktersnittet sitt.

I påbyggstilbudene får elevene en negativ karakterutvikling fra ungdomsskolen til videregående – minst i Akershus, mest i Buskerud. Påbygg er et komprimert og krevende utdanningsløp som forutsetter modenhet, motivasjon og innsatsvilje for å komme gjennom med gode karakterresultater.

5.4.2 Karakteren 1 og/eller IV (ikke vurderingsgrunnlag)

Beskrivelse av indikatoren

Indikatoren viser andelen elever som ikke består skoleåret fordi de har vurderingene 1 og/eller IV (ikke vurderingsgrunnlag) i minst ett fag.

Tabell 24: Andel elever med karakteren 1 og/eller IV (Ikke vurderingsgrunnlag) i minst ett fag (prosent)

Utdanningstype	Utdanningsprogram	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken totalt
Studieforberedende	Idrettsfag	3,9	2,5	4,1	3,7
	Kunst, design og arkitektur	6,9	5,6	3,4	5,7
	Medier og kommunikasjon	7,6	4,8	5,7	6,7
	Musikk, dans og drama	5,2	6,1	5,0	5,4
	Studiespesialisering	3,7	5,9	8,4	5,0
	Studieforberedende totalt	4,1	5,3	7,1	4,9
Yrkesfag	Bygg- og anleggsteknikk	5,3	7,1	7,3	6,3
	Elektro og datateknologi	4,3	4,0	3,4	4,0
	Frisør, blomst, int, eksp. design	6,8	16,3	3,7	9,1
	Helse- og oppvekstfag	10,3	7,8	8,4	9,2
	Håndverk, design, produktutv.	6,3	4,2	8,0	6,2
	IT og medieproduksjon	4,1	1,7	5,1	4,0
	Naturbruk	3,4	6,1	4,4	4,0
	Restaurant- og matfag	8,1	14,7	12,7	10,9
	Salg, service og reiseliv	13,8	12,8	14,7	13,8
	Teknologi- og industrifag	6,2	8,2	12,7	8,9
	Yrkesfag totalt	7,6	8,1	8,3	7,9
Påbygg	Påbygg annet	5,2	4,6	4,1	4,6
	Påbygg etter yrkeskompetanse	5,3	10,9	3,8	6,3
	Påbygg uten yrkeskompetanse	9,1	12,0	13,9	11,0
	Påbygg totalt	8,0	9,7	9,9	9,0
Totalt		5,3	6,8	7,8	6,2

Kilde: Vigo/Qlik Sense

Når det gjelder andel elever som har fått vurderingen 1 eller IV i minst ett fag, så er det Viken-elevne i påbyggstilbudet som i høyest grad får disse vurderingene. Dette har nok sammenheng med at påbyggstilbudet er komprimert og krevende. Når vi ser på andelen som får disse vurderingene i de tre nye fylkene, ligger Akershus et helt prosentpoeng under de to andre fylkene i påbyggstilbudet, altså færre elever med vurderingen 1 eller IV. Også i yrkesfag er det en lavere andel i Akershus enn i Buskerud og Østfold som har fått vurderingen 1 eller IV. Her ligger Østfold høyest med 8,3 prosent.

I studieforberedende utdanningsretning er det en andel på 4,9 prosent som i Viken får vurderingen 1 eller IV. Også her er Akershus best med lavest andel på 4,1 prosent. Østfold har høyest andel med 7,1 prosent.

På utdanningsprogramnivå er det tilbudet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign i Buskerud som har den høyeste andelen av vurderingen 1/IV. Her får 16,3 prosent av elevene denne vurderingen. Buskerud har også en høy andel av 1/IV i Restaurant- og matfag og Salg, service og reiseliv. Når det gjelder Restaurant- og matfag, skiller Akershus seg ut ved å ha flere prosentpoeng lavere andel enn de to andre fylkene. I utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv har alle tre fylkene høye andel med vurderingen 1/IV – Østfold høyest med 14,7 prosent. Østfold skiller seg også ut med høy andel 1/IV i utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag (12,7 prosent). De andre fylkene har her en andel på henholdsvis 6,2 (Akershus) og 8,2 prosent (Buskerud).

Akershus skiller seg ut med høy andel 1/IV på utdanningsprogrammet Helse og oppvekst (10,3 prosent). Buskerud skiller seg ut med lav andel 1/IV på IT og medieproduksjon (1,7 prosent) og idrettsfag (2,5 prosent).

For å vurdere hvorvidt det er forhold knyttet til hvordan faget formidles og arbeides med i de tre fylkene som gjør at ulik andel elever får vurderingen I/IV på samme utdanningsprogram, må man vurdere ungdomsskolepoengene i de ulike utdanningsprogrammet i det aktuelle skoleåret. Dette er en for omfattende oppgave for denne tilstandsrapporten.

Tabell 25: Fagene med flest elever med IV (ikke vurderingsgrunnlag)

Fag (fagkode)	Antall karakterer i utvalget	Antall IV	Andel IV, prosent
Engelsk vg1 YF (ENG1009)	6 027	189	3,1
Samfunnskunnskap (SAK1001)	13 088	187	1,4
Yrkesfaglig fordypning vg1 (YFF4106)	6 104	177	2,8
Kroppsøving Vg3 (KRO1019)	8 019	163	2,0
Kroppsøving vg2 (KRO1018)	5 137	137	2,7
Yrkesfaglig fordypning vg2 (YFF4209)	5 224	134	2,5
Historie Vg3 SF (HIS1010)	7 528	117	1,6
Norsk, vg2 YF (NOR1262)	5 017	115	2,3
Religion og etikk (REL1003)	7 490	100	1,3
Norsk, vg3 SF, muntlig (NOR1269)	7 604	100	1,3
Norsk hovedmål, vg3 SF, skriftlig (NOR1267)	7 577	90	1,2

Kilde: Vigo/ QlikSense

Tabell 25 gir en oversikt over hvilke fag som gav størst antall elever med IV. Vi ser at faget engelsk vg1 YF hadde størst antall og størst andel IV. Samfunnskunnskap (SAK 1001) hadde omtrent like stort antall av vurderingen, men andelen var 1,4 prosent. Dette faget er det med andre ord mange elever som tar. Et stort antall elever fikk IV i kroppsøving vg3 og vg2, men også yrkesfaglig fordypning vg2, historie vg3, norsk vg2 YF, religion og etikk og norsk vg3 SF, muntlig, forårsaket mange IV.

Tabell 26: Fagene med flest elever med karakteren 1

Fag (fagkode)	Antall karakterer i utvalget	Antall karakter 1	Andel karakter 1, prosent
Matematikk 1P (MAT1019)	4 735	138	2,9
Matematikk 2P (MAT1023)	4 681	119	2,5
Matematikk 2P-Y (MAT1151)	2 126	84	4,0
Matematikk 1P-Y HS (MAT1117)	1 613	66	4,1
Matematikk 1T (MAT1021)	3 549	60	1,7
Naturfag vg1 SF (NAT1007)	8 269	49	0,6
Engelsk vg1 YF (ENG1009)	6 027	41	0,7
Samfunnskunnskap (SAK1001)	13 088	34	0,3
Matematikk S1 (REA3060)	1 163	31	2,7
Yrkesfaglig fordypning vg1 (YFF4106)	6 104	30	0,5

Kilde: Vigo/ QlikSense

Tabell 26 gir oversikt over fagene med høyest antall og andel av karakteren 1. Som vi ser er det ulike matematikk-varianter som dominerer. Matematikk 1P forårsaket flest enere både i antall og andel, mens matematikk 1P-Y HS forårsaket flest enere i andel; 4,1 prosent, hakk i hæl fulgte matematikk 2 P-Y med 4,0 prosent enere. Matematikk er et fellesfag som alle elever skal gjennom, men mange strever med å stå i. Dette kan være et argument for å styrke matematikkundervisningen ytterligere, for eksempel ved å gjøre den mer praktisk eller ved hjelp av ny teknologi.

Naturfag vg1 SF, engelsk vg1 YF, samfunnskunnskap, matematikk S1 og yrkesfaglig fordypning vg1 gir også opphav til et antall enere. Matematikk S1 til en så stor andel enere som 2,7 prosent av de som tar faget.

5.4.3 Privatisteksamen

Beskrivelse av tiltak

Privatisteksamen gjennomføres to ganger i året for elever og lærlinger som ikke har bestått alle fag, og for gruppen som vil forbedre karakterene sine eller ta eksamen i nye fag. Kandidatene melder seg opp til eksamen selv og betaler eksamensgebyr. Som hovedregel tilbys det ikke opplæring som forberedelse til privatisteksamen, men noen skoler i Viken arrangerer likevel intensivkurs for de som har tilknytning til deres skole. Private skoler tilbyr også slik opplæring.

Tabell 27: Privatisteksamen

Periode	Totalt oppmeldt	Ikke møtt	Antall møtt	Ikke bestått	Bestått
Vår 2023	15 074	4 032	11 041	1 620	9 421
Høst 2023	13 993	2 884	11 109	1 602	9 507
Totalt	29 067	6 916	22 150	3 222	18 928
Prosentandel		24	76	15	85

Kilde: Eksamenskontoret i Viken

Våren 2023 var det cirka 15 000 oppmeldinger, og av disse var det i overkant av 4 000 som ikke møtte til eksamen. Av de som møtte til eksamen besto omtrent 9 400, mens drøyt 1 600 ikke besto.

Høsten 2023 var det litt i underkant av 14 000 oppmeldinger til privatisteksamen i Viken fylkeskommune, og av disse ble noe under 3 000 ikke avholdt fordi kandidatene ikke møtte til eksamen. Omtrent 9 500 besto privatisteksamen, og cirka 1 600 besto ikke.

Totalsummen for antall oppmeldte privatisteksamener for Viken fylkeskommune i 2023 var i underkant av 30 000. Av disse ble i underkant av 7 000 ikke avlagt fordi kandidaten ikke møtte til eksamen.

I Viken fylkeskommune i 2023 var det totalt 85 prosent beståtte privatisteksamener og 15 prosent ikke beståtte.

Tabellen nedenunder viser fordelingen av kandidater på de tre nye fylkeskommunene.

Tabell 22: Fordeling av 2023 kandidater, per nye Fylker 2024

Fylke	Antall møtt	Prosent
Akershus	11 075	50
Buskerud	5 804	26
Østfold	5 271	24
Viken totalt	22 150	100

Kilde: Eksamenskontoret i Viken

5.5 Resultater og gjennomføring i fagopplæringen

Utdanningsmyndighetene har hovedansvaret for fag- og yrkesopplæring i Norge. Likevel kjennetegnes norsk fagopplæring av et trepartssamarbeid. Partene i arbeidslivet deltar i utviklingen av fag- og yrkesopplæring på lokalt, fylkeskommunalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Hovedmodellen i fag- og yrkesopplæring har siden Reform 94 vært to år i skole som elev (vg1 og vg2) etterfulgt av to år i bedrift som lærling (vg3 og verdiskapning), ofte omtalt som 2+2 modellen. Den fireårige opplæringen har en sammensatt kunnskapsbase.

Skoledelen består av fellesfag (norsk, engelsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag og kroppsøving) og programfag som representerer yrkesrettede fag for det valgte programområdet. I tillegg består opplæringen av faget yrkesfaglig fordypning (YFF), der deler av opplæringen ofte foregår i en bedrift. Hensikten med YFF er å skape en mer praksisnær opplæring allerede mens elevene går i skolen.

Bedriftsdelen består i hovedsak av praktisk tilnærming, der planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og evaluering står sentralt. Skolens kontakt og samarbeid med arbeidslivet er helt sentralt for å skape helhet og sammenheng i den norske yrkesopplæringsmodellen (Skulberg & Sund, 2021).

5.5.1 Definisjoner

Fra opplæringslovens § 4-1:

«**Lærling** er etter denne lova den som har skrive ein lærekontrakt med sikte på fagprøve eller sveineprøve i fag som har læretid etter forskrifter gitt med heimel i [§ 3-4](#).»

«**Lærekandidat** er etter denne lova den som har skrive ein opplæringskontrakt med sikte på ei mindre omfattande prøve enn fag- eller sveineprøve.»

«**Kandidat for fagbrev på jobb** er etter denne lova den som har skrive ein kontrakt om opplæring på grunnlag av allsidig praksis og realkompetanse med sikte på fag- eller sveineprøve.»

Fagopplæring i skole er et tilbud som gis til søkere med ungdomsrett, fullføringsrett eller voksenrett som ikke får tilbud om læreplass eller annet de er kvalifisert for.

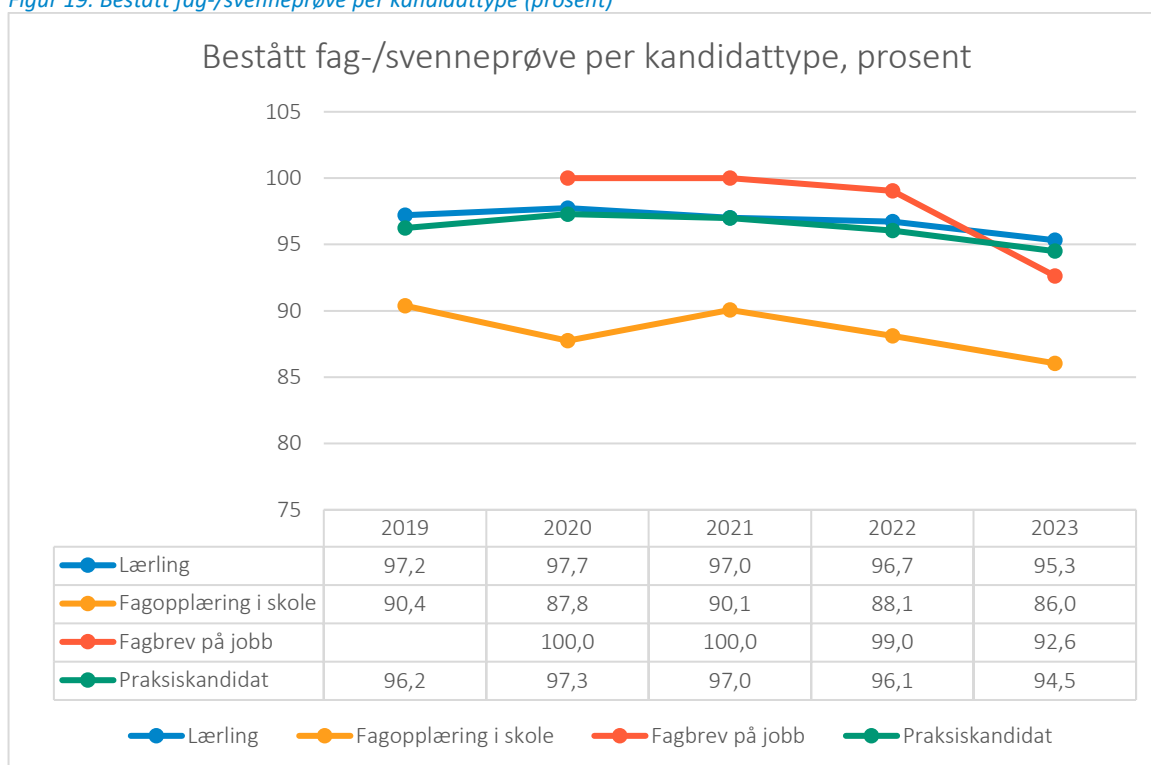
Praksiskandidatordningen er en ordning for voksne som kan dokumentere lang og allsidig yrkespraksis. Ordningen er derfor ikke en opplæringsordning, men en rett til å melde seg til fag- eller svenneprøve uten opplæring i skole og læretid i bedrift. Praksiskandidater må ha bestått en egen eksamen før de melder seg opp til fag- eller svenneprøven. De går opp til samme praktiske prøve som lærlinger.

5.5.2 Beståtte fagprøver med resultater

Beskrivelse av indikatoren

Indikatoren gjelder andelen som har bestått for alle kandidattyper som har vært oppe til fag- eller svenneprøve. Lærekandidater er dermed ikke inkludert, da disse går opp til kompetanseprøve. Der ikke annet er spesifisert, viser tallene samlede resultater for lærlinger, praksiskandidater, fagbrev på jobb og fagopplæring i skole. Kandidater som ikke består fagprøven, kan gå opp til ny prøve. I disse tilfellene er det kun resultatet på den nye prøven som telles i denne rapporten.

Figur 19: Bestått fag-/svenneprøve per kandidattype (prosent)

Kilde: Vigo

Figuren viser at i gruppen som har fått opplæring i bedrift (lærlinger) og gruppen som har gått opp til prøve etter minst 5 år med variert yrkespraksis (praksiskandidatene) var det noe over 94 prosent som besto fagprøven i 2023 (94,5 prosent av praksiskandidatene, 95,3 prosent av lærlingene). Tidsutviklingskurvene til de to gruppene er relativt like.

Ordningen med fagbrev på jobb ble fastsatt i 2018. I Viken gikk de første kullene i denne ordningen opp til fagprøve i 2020. Gruppen som tar fagbrev på jobb, hadde i 2020 og 2021 en beståttandel på 100 prosent. I 2022 gikk andelen ned til 99, som fremdeles er et strålende resultat. I tillegg til at antallet som benytter dette tilbudet vokser gradvis, og var lavt når de første fagprøvene etter ordningen ble gjennomført i 2020, skyldes trolig den høye beståttandelen i denne gruppen kandidatenes erfaring og det at opplæringen foregår på arbeidsplassen til den som tar fagbrev på jobb. I 2023 ender gruppen med en beståttprosent 92,6 prosent, så her kom et vesentlig fall. Ved neste målepunkt bør vi undersøke om dette er den nye normalen for gruppen, som nå har vokst i antall, eller om det var spesielle forhold ved gruppa som gikk opp i 2023 eller ved avviklingen av fagprøven som førte til dette ganske bratte fallet i beståttandel.

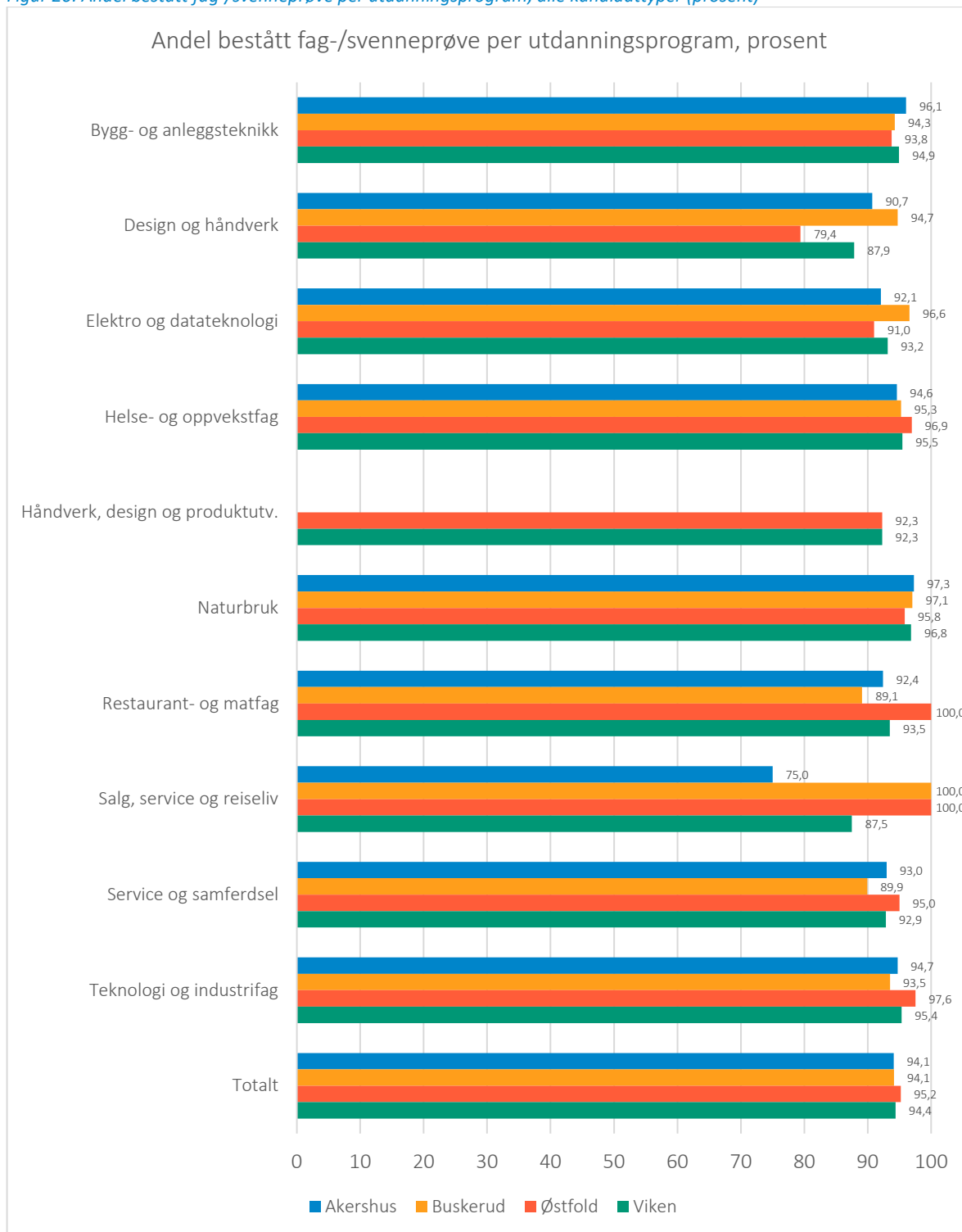
Gruppen som tar fagopplæring i skole har lavere beståttandel enn de tre andre kandidattypene, men hadde både i 2019 og 2021 beståttandeler på over 90 prosent. Fra 2021 til 2023 har andelen som består tilbudet gått ned med 4,1 prosentpoeng, og endte i 2023 på 86,0 prosent.

Konjunktorene i arbeidsmarkedet er med på å bestemme hvilke utdanningsprogram det settes opp tilbud om fagopplæring i skole for. Andelen som består svinger dermed noe, fordi utdanningsprogrammene har noen mønstre i innsøkingen som kan påvirke andelen som består prøven.

Flere faktorer kan imidlertid være med på å forklare at beståttandelen er lavere i fagopplæring i skole. Det er nærliggende å tro at opplæringsbetingelsene er gunstigere når opplæringen skjer i

arbeidslivet, i et praktisk arbeidsfellesskap. Videre er fagopplæring i skole normalt et ett-årig tilbud. Verdiskapingsdelen som inngår i læretid i bedrift er ikke en del av fagopplæring i skole. Dermed blir muligheten for å øve inn ferdigheter mindre. Det er elevene med lavest fravær og de beste faglige resultatene som i regelen får lære plass først. Denne gruppen har de beste forutsetningene for å bestå fag-/svenneprøve.

Figur 20: Andel bestått fag-/svenneprøve per utdanningsprogram, alle kandidatdatter (prosent)

Kilde: Vigo

Veldig mange utdanningsprogram har høye andeler som består fagprøven. Samlet sett hadde Viken en beståttandel på 94,4 prosent, men det betyr ikke at resultatene ikke kan forbedres ytterligere.

Det er imidlertid interessant at de tre ulike fylkeskommunene har ulike utdanningsprogram med henholdsvis lav eller høy beståttandel. Man kan tenke seg flere forklaringer på dette:

- Fylkeskommunene har gode fagmiljøer innenfor ulike fag
- Nemndene vurderer ulikt i de tre fylkeskommunene

Også næringsstrukturen i de tre fylkeskommunene kan virke inn på andelen lærlinger som består; det er grunn til å anta at muligheten for lære plass påvirker opplæringen og dermed muligheten for å bestå fagprøven.

Akershus hadde høyest andel som besto i følgende utdanningsprogram: Bygg- og anleggsteknikk (96,1 prosent) og Naturbruk (97,3 prosent).

Buskerud hadde høyest andel som besto i utdanningsprogrammene Design og håndverk (94,7 prosent), Elektro og datateknologi (96,6 prosent) og Salg, service og reiseliv (100 prosent).

Østfold hadde høyest andel som besto i utdanningsprogrammene Helse og oppvekst (96,9 prosent), Restaurant- og matfag og Salg, service og reiseliv (100 prosent), Service og samferdsel (95 prosent) og Teknologi- og industrifag (97,6 prosent). Totalt hadde Østfold høyest andel beståtte fagprøver med 95,2 prosent.

5.5.3 Praksiskandidater

Se definisjon på side 84.

Beskrivelse av indikatoren

Indikatoren viser antall praksiskandidater som har vært opp til fag-/svenneprøve, og derved har oppnådd yrkeskompetanse.

Tabell 28: Antall praksiskandidater som har bestått fag-/svenneprøve

Utdanningsprogram	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken totalt
Bygg- og anleggsteknikk	230	111	123	464
Design og håndverk	6	2	4	12
Elektro og datateknologi	28	17	13	58
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	1			1
Helse- og oppvekstfag	370	155	157	682
IT og medieproduksjon	1			1
Naturbruk	4	6	8	18
Restaurant- og matfag	34	9	10	53
Salg, service og reiseliv	8	8	4	20
Service og samferdsel	261	82	101	444
Teknologi- og industrifag	98	61	68	227
Totalt	1041	451	488	1980

Kilde: Vigo

Størst antall praksiskandidater fikk i Viken fagbrev i Helse- og oppvekstfag (682). Bygg- og anleggsteknikk hadde det nest største antallet med 464 praksiskandidater med fagbrev. Også i utdanningsprogrammet Service og samferdsel fikk mange praksiskandidater fagbrev i Viken; 444. Siden Akershus er det største Viken-fylket i antall innbyggere, er det naturlig at fylket også har størst antall praksiskandidater i ulike fag. Til sammen var det i Viken 1 980 praksiskandidater som fikk fagbrev i 2023, fordelt på 1 041 i Akershus, 451 i Buskerud og 488 i Østfold.

Praksiskandidatene går i stor grad opp til prøver i fag som samfunnet etterspør. Særlig har det vært stort trykk på å få flere fagarbeidere inn i helsevesenet. Disse utgjør hovedandelen av de som går opp til prøve. Praksiskandidatordningen, som prøver og formaliserer voksnes kompetanse, fyller dermed et viktig behov i samfunnet.

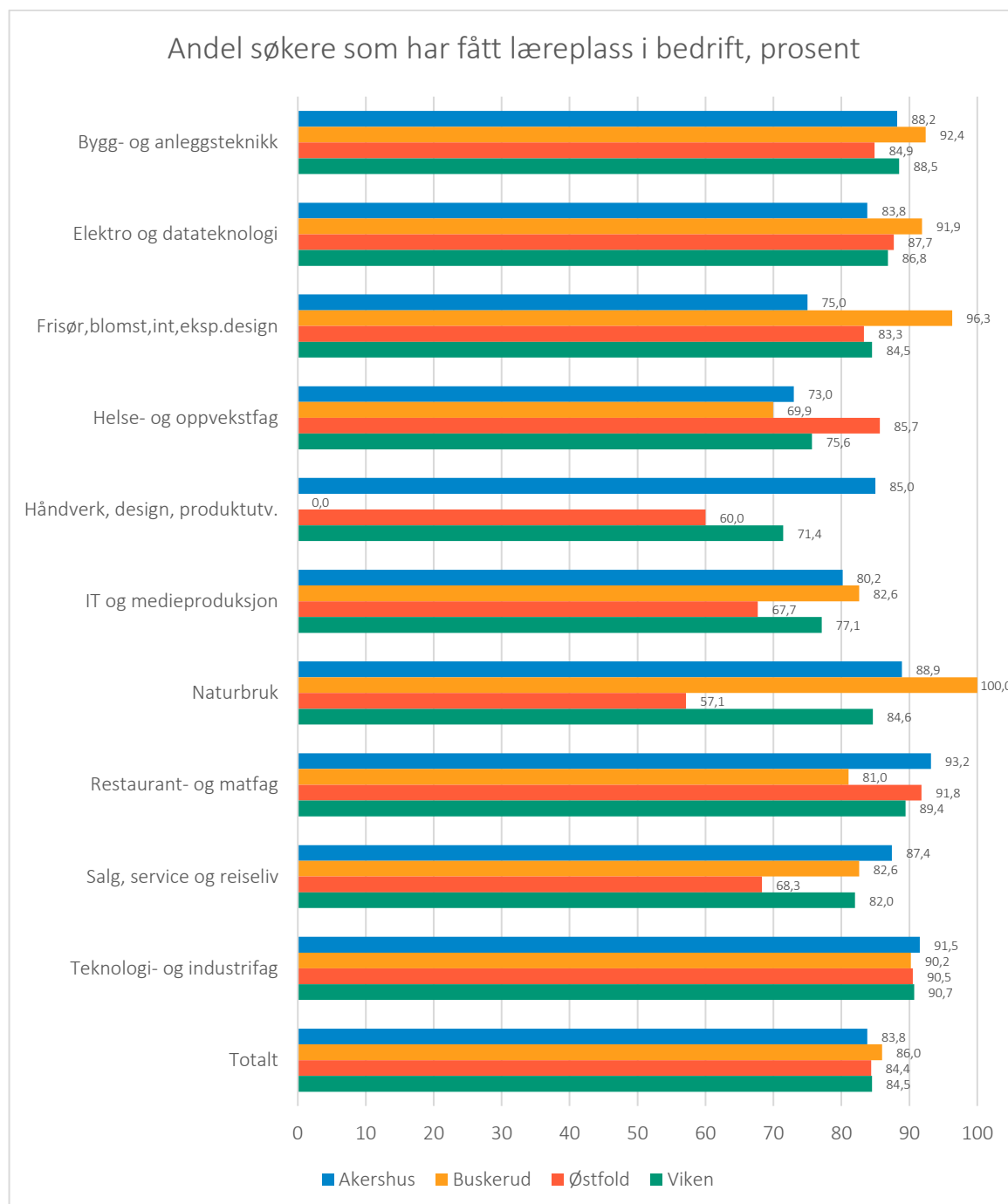
5.5.4 Formidling til læreplass

Beskrivelse av indikatoren

Indikatoren viser hvor stor andel av søkere til fagopplæring som fikk læreplass i bedrift.

Voksne som inngår avtale om læreplass direkte med bedrift uten å søke gjennom vigo.no, er ikke inkludert i tallene.

Figur 21: Andel søkere som har fått læreplass i bedrift (prosent)

Kilde: Vigo/Qlik Sense

I Viken fikk totalt 84,5 prosent av søkerne læreplass i bedrift i 2023. Andelen har gått gradvis oppover de siste årene. Buskerud hadde høyest andel som fikk læreplass; 86 prosent. Størst andel søkere i Viken fikk læreplass i utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag. Lavest andel søkere i Viken fikk læreplass i utdanningsprogrammet Helse og oppvekstfag. Selv om andelen som fikk læreplass i utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag i Viken har gått ned fra 2022 til 2023, er andelen fremdeles på et høyt nivå; 89,4 prosent. Vi ser at Akershus har klart å finne læreplass til hele 93,2 prosent av søkerne innenfor dette utdanningsprogrammet. Denne høye andelen kan ha sammenheng med den store etterspørselen etter arbeidskraft i bransjen som oppsto etter nedstengningen i forbindelse med koronapandemien. Det har også gått stimuleringsmidler til bransjen for å få flere læreplasser.

I Buskerud fikk 100 prosent av søkerne i utdanningsprogrammet Naturbruk læreplass, i Østfold 57,1 prosent. Utdanningsprogrammet Naturbruk har hatt jevnt god tilgang til læreplasser, men færre søkere har fått læreplass i bedrift i 2023 sammenliknet med 2022. I Viken fikk 84,6 prosent av søkerne læreplass i utdanningsprogrammet i 2023. Denne nedgangen kan ha sammenheng med endringer i plassering av fag i utdanningsprogrammene i forbindelse med fagfornyelsen (LK20). Anleggsgartnerfaget, som bidro til volum i formidlingstallene i utdanningsprogrammet Naturbruk, er etter LK20 plassert under Bygg- og anleggsteknikk. Etter fagfornyelsen fyller lærefag som Fiske og fangst og Dyrefag en litt større andel av naturbruksfagene. I tillegg gjennomføres et forsøk med læretid i landbruksfagene. For disse fagene må det jobbes opp læreplasser i ferske lærebedrifter, noe som er mer krevende enn å plassere ut lærlinger i etablerte lærebedrifter.

I Buskerud fikk 93,6 prosent av søkerne i utdanningsprogrammet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign læreplass, i Akershus 75 prosent.

Østfold fikk ut 87,5 prosent av søkerne innenfor utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag, mens Buskerud fikk ut 69,9 prosent. Det ser ut som Østfold lykkes godt med Helse og oppvekstfag – både får fylket en stor andel søkere ut i lære og mange lærlinger består fagprøven. Det må her sies at voksensøkerne i Østfold har egen læreplassløsning og ikke synes i denne statistikken. Dermed blir tallene for Østfold bedre enn for de to andre fylkene.

Akershus fikk ut flest søkere i utdanningsprogrammene Håndverk, design og produktutvikling, Restaurant- og matfag, Salg, service og reiseliv og Teknologi- og industrifag. Det er sannsynlig at disse forskjellene blant annet har sammenheng med næringsstrukturen i fylkene.

Fagopplæring i skole

Alle søkere med ungdomsrett, fullføringsrett eller voksenrett som ikke fikk tilbud om læreplass eller annet som de var kvalifisert for, fikk tilbud om vg3 fagopplæring i skole.

Tabell 29: Antall søkere som fikk tilbud om vg3 fagopplæring i skole

Fylke	Utdanningsprogram	Tilbudt vg3 fagoppl. i skole
Akershus	Bygg- og anleggsteknikk	29
	Håndverk, design og produktutvikling	6
	Elektro og datateknologi	70
	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	5
	Helse- og oppvekstfag	106
	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	22
	Restaurant- og matfag	3
	Salg, service og reiseliv	19
	Teknologi- og industrifag	20
	Akershus totalt	280
Buskerud	Bygg- og anleggsteknikk	16
	Håndverk, design og produktutvikling	3
	Elektro og datateknologi	21
	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	2
	Helse- og oppvekstfag	60
	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	7
	Restaurant- og matfag	13
	Salg, service og reiseliv	18
	Teknologi- og industrifag	20
	Buskerud totalt	160
Østfold	Bygg- og anleggsteknikk	29
	Håndverk, design og produktutvikling	47
	Elektro og datateknologi	4
	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	29
	Helse- og oppvekstfag	21
	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	6
	Restaurant- og matfag	6
	Salg, service og reiseliv	24
	Teknologi- og industrifag	25
Østfold totalt	191	
Viken	Viken totalt	632

Kilde: Vigo

Utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag har for en stor del læreplasser i offentlig sektor. Kommuner og helseforetak har ikke kapasitet til å tilby nok læreplasser, og i Akershus og

Buskerud er det flest søkere fra Helse- og oppvekstfag som får tilbud om vg3 fagopplæring i skole. Østfold har god læreplassdekning i dette utdanningsprogrammet, så der er det flest søkere fra Håndverk, design og produktutvikling som får et slikt tilbud.

Elektro og datateknologi har nest flest søkere som blir tilbudt vg3 i skole i Akershus og Buskerud, mens i Østfold er det utdanningsprogrammet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign som har nest flest søkere som mottar tilbudet.

Helse- og oppvekstfag og Elektro og datateknologi har i de siste årene hatt det største antallet søkere som har fått et tilbud i fagopplæring i skole.

5.5.5 Lærekandidater

Se definisjon på side 84.

Beskrivelse av indikatoren

Indikatoren viser antall lærekandidater med løpende opplæringskontrakt ved måletidspunktet.

Lærekandidatordningen kan være et alternativ for dem som vet det kan bli vanskelig å fullføre et fag- eller svennebrev. Som lærekandidat får de individuelt tilpasset opplæring i utvalgte deler av læreplanen. Lærekandidatene får ikke fag-/svennebrev, men kompetansebevis. Dette er en grunnkompetanse, som kan bygges videre ut til full yrkeskompetanse. Grunnkompetansen skal rette seg mot et reelt behov i arbeidslivet og gi grunnlag for varig arbeid. Ordningen gjelder både for ungdom og voksne.

Tabell 30: Antall løpende opplæringskontrakter (lærekandidater)

Akershus	Buskerud	Østfold	Viken totalt
190	111	251	552

Kilde: Vigo

Ved måletidspunktet i 2023 var det 552 løpende opplæringskontrakter i Viken, det er 11 færre enn i 2022. Det har vært relativt små svingninger i antallet løpende kontrakter mellom 2018 og 2023. Vi ser at Østfold har et langt høyere antall opplæringskontrakter enn det størrelsen på fylket skulle tilsi.

Lærekandidatene består i stor grad kompetanseprøven, da de prøves i sin tilpassede lærekandidatplan (TLKP).

5.6 Eksempler på skolars tiltak – resultater og gjennomføring

Skolene følger mange spor for å få flere elever gjennom opplæringen med bedre resultater. Det ser imidlertid ut til at tiltakene som ble omtalt i rapporten i 2022, også er tiltak i 2023. Forskning viser at stabilitet i tiltak er viktig for å oppnå resultater i skoleutvikling, men gir lite nytt på innholdssiden i dette kapitlet. Det ser ut til at økt interesse for resultatdata og økt systematikk i oppfølgingen av dem, er en fellesnevner for de fleste skoler i Viken. Skolene drar også inn flere grupper og perspektiver i sitt kvalitetsutviklingsarbeid. En skole skriver: «Ved å utvikle gode møter, god oppfølging, gruppeveiledning og tett samarbeid med hjemmet, vil tiltakene bli mer presise». Her følger altså innhenting av kvalitative data den kvantitative, som den aktuelle skolen har lang erfaring med.

Kvalitetsutviklingsarbeid er på flere skoler satt inn i en profesjonsutviklingskontekst. En skole skapte i fjor arenaen/gruppen «Utviklingsfokus» – en pedagogisk tenketank mellom lærernes tillitsvalgte og skoleledelsen. Andre skoler organiserer samarbeidet som kvalitetssirkler. Flere peker på strategisk timeplanlegging og møtестruktur som viktige virkemiddel for å få til de profesjonelle læringsfellesskapene, og en skole har tydeligvis fremforhandlet en egen arbeidstidsavtale som legger til rette for gode arenaer for samarbeid og utvikling.

I det hele tatt nevnes utvikling av læringsfellesskap av mange skoler. Noen skoler tar også med elever i disse fellesskapene. En skole er opptatt av skille mellom faglige og tverrfaglige profesjonsfellesskap i utviklingsarbeidet. En annen skole skriver: «Skolens utviklingsarbeid rundt elevaktiv opplæring er pågående, og det prøves å få til en variert og praktisk tilnærming til lærestoffet. Målet er at elevene skal oppleve mestring og motivasjon, og på den måten oppnå sitt potensial i opplæringen. Samarbeid i fagseksjonene om både planlegging av undervisning og vurderingssituasjoner er en sentral del av dette.».

Verdien av å finne frem til «beste praksis» innenfor skolen og spre denne praksisen, er pekt på av flere. Videre nevnes undervisningsevaluering og kollegaveiledning som viktige tiltak som springer ut av profesjonsfellesskapet.

Mange skoler arbeider med elevdemokrati og medvirkning. En skole skriver; «Vi har i de siste to årene hatt fokus på elevdemokrati og medvirkning. Dette arbeidet ser vi at bærer frukter og vil være sentralt i det videre arbeidet ved skolen. Spesielt vil medvirkning i vurderingsarbeidet være aktuelt, herunder også hvilke muligheter og utfordringer som kunstig intelligens (KI) gir.».

En annen skole fremmer følgende bekymring: «(...) Vi ser at ungdommer strever stadig mer med konsentrasjon og det å holde ut selv om de jobber med noe vanskelig. Slike utfordringer hos elever vil naturlig nok også påvirke deres motivasjon. Her ønsker vi å være enda mer oppmerksomme fremover gjennom kompetanseheving, felles erfaringsutveksling og konkrete tiltak. Elevene sier selv av de ønsker seg variasjon, elevaktiviserende arbeidsformer og løpende tilbakemeldinger i alle fag slik at de opplever mestring og progresjon. Læringsstrategier er også noe vi vurderer å bruke mer tid på i tiden fremover for å hjelpe elevene med både utholdenhet og effektivitet.» Det ser ut som manglende fokus og utholdenhet er en trend i elevgruppa som det er viktig å møte for alle skoler.

For å fremme relevans og legge til rette for en mer praktisk og helhetlig opplæring, har mange skoler styrket samarbeidet med det lokale næringslivet. Noen skoler nevner «Skaperverksted» eller «Makerspace» som et tiltak for relevans. Dette har vært nevnt som et tiltak for å tiltrekke seg

samarbeidspartnere fra næringslivet. Mange små bedrifter har begrenset kompetanse på ny digital teknologi, og trenger elevenes kunnskap på dette feltet. Videre brukes entreprenørskap og innovasjon som metode. Elever driver elevbedrifter, og er med i konkurranser knyttet til dette. Andre skoler formidler at et utviklingsområde er elevaktive læringsoppdrag.

Mange skoler nevner matematikkfag som en utfordring. Flere tiltak for å forberede bruken av faget utenfor klasserommet er satt i verk, altså gi faget økt relevans. Videre er ny metodikk og teknologi nevnt som en vei fremover. Også eksamensforberedende kurs – både i matematikk og andre fag er trukket frem for at flere skal fullføre og bestå med bedre faglige resultater og bedre mestningsopplevelse.

Fraværet har gått sterkt opp det siste året fordi vi er tilbake på ordinære fraværsregler etter pandemien. Skolene setter i sine egenvurderinger fravær i sammenheng med at elevene får dårlig læringsutbytte og vurderingene 1 og/eller IV. Det settes i verk en rekke tiltak for å møte fraværsutfordringen; flere skoler skriver om rutiner for fraværsoppfølging som bringer lærer tettere på elev. Ulike tilnærminger til problemet prøves ut ved en større yrkesfaglig skole. Det er interessant dersom resultatene fra dette systematiske og forskningsrettede arbeidet kan deles med resten av sektoren.

Tilpasset opplæring er fremdeles et satsingsområde. I og med fagfornyelsen er det gjort klarere at tilpassing kan skje gjennom varierte vurderingsformer, læringsressurser, læringsarenaer og læringsaktiviteter. Mange legger vekt på at kartlegging må ligge til grunn for tilpassingen, og flere nevner metodikken identifisering, kartlegging og oppfølging (IKO). Kunstig intelligens (KI) og adaptiv teknologi er nevnt som teknologiske muligheter for ytterligere å tilpasse opplæringen.

Vurdering for læring er sentralt når skolene beskriver hva som skal til for å øke gjennomføring og bedre resultater. Også når det gjelder vurdering er skolene opptatt av læringsfellesskap og elevers medvirkning. Å få til egenvurdering og god fremovermelding, mener skolene at er sentralt. Ulike forsøk med karakterdemping, og styrking av fremovermelding, har vært igangsatt.

En skole har blitt med på Utdanningsdirektoratets forsøk som innebærer å ikke gi karakter i orden og oppførsel. Det er en sentral føring for prosjektet at skolen skal bruke andre metoder for å gi tilbakemeldinger til elevene. Skolen skriver at det er stor oppslutning rundt forsøket, med en ambisjon om å påvirke elevenes sosiale kompetanse og utvikling, en tilnærming som krever at lærerne går fra dommer til trener i utvikling av sosial kompetanse. En annen skole har fjernet anmerkningene og vil i stedet gi muntlige tilbakemeldinger til elevene i samtaler. Skolen vurderer at dette arbeidet vil bidra til gode relasjoner mellom elever og ansatte, og at læringstrykket vil øke i takt med trivsel og motivasjon.

Skolers og skoleeiers tiltak for å bedre gjennomføring og resultater i videregående opplæring treffer FNs bærekraftsmål nummer 4 – God utdanning.

5.7 Pedagogisk-psykologisk tjeneste – PPT

PPT skal bistå skolene i kompetanse- og organisasjonsutvikling, slik at skolene lykkes med å tilrettelegge for elever, lærlinger, lære kandidater, praksisbrevkandidater og voksne med særskilte behov, over en kort eller lengre periode. De skal bistå skolene i å ha et godt tilpasset opplæringstilbud, som favner om alle elevene. Skolene kan rette systemhenvisninger til PP-tjenesten for å få bistand til å tilrettelegge for den nevnte målgruppen.

Elever i videregående opplæring som ikke får tilstrekkelig utbytte av ordinær undervisning, har rett til spesialundervisning. PPT er en faglig uavhengig instans som skal sikre at elever med behov for spesialundervisning får et inkluderende, likeverdig og tilpasset tilbud. Basert på anbefaling i sakkyndig vurdering fra PPT fatter rektor enkeltvedtak om spesialundervisning.

Tabell 31: Antall sakkyndige vurderinger

Fylke	Beskrivelse	Antall
Akershus	Samtlige typer sakkyndige vurderinger	1 451
Buskerud	Spesialundervisning	362
Østfold	Spesialundervisning	484

Kilde: PPT

Det har siden sammenslåingen av Viken vært jobbet for å få felles praksis mellom de tre opprinnelig ulikt organiserte tjenestene. Deriblant felles saksbehandlingssystem og felles registrering av saker. Ulikt tidspunkt for overgang til felles system gjør at det ved rapporteringstidspunktet fortsatt var ulike måter å rapportere tjenestevolumet sitt på. For Akershus er det overgang fra gammelt fagsystem og til nytt (01.12.22), som gjør uttrekket annerledes enn for Buskerud og Østfold.

Når PPT anbefaler spesialundervisning kan det gjelde for ett eller flere enkeltfag, men det kan også gjelde hele opplæringen.

Spesialundervisning kan gis på flere måter, for eksempel ved:

- forsterket voksentetthet i klassen i form av ekstra lærer eller assistent
- opplæring rettet mot utvalgte og reduserte kompetansemål fra læreplanen
- unntak fra kompetansemålene i læreplanen og individuelle opplæringsmål
- annen organisering av opplæringen enn i ordinær klasse

Noen elever har behov for omfattende, varige og intensive individuelle tiltak. I Viken mottar cirka 1,4 prosent av det totale elevtallet opplæring i egne tilrettelagte avdelinger med nødvendig kompetanse og fasiliteter. Som oftest har elevene da helt individuelle opplæringsplaner og mål om grunnkompetanse i stedet for full kompetanse. Mål for opplæringen kan for eksempel være å kvalifisere seg til et arbeidsliv i ordinær eller skjermet virksomhet, eller deltagelse i dag-/aktivitetstilbud i kommunal regi.

Spesialundervisning og tilrettelagt opplæring er svært ressurskrevende for fylkeskommunen, men er nødvendige, lovfestede ordninger for at alle elever skal få tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

6 Ungdom utenfor skole og arbeidsliv

Hvert år er det en gruppe ungdommer som faller utenfor skole og arbeidsliv. Gruppen omfatter både de som ikke søker videregående opplæring etter grunnskolen og de som faller av underveis i videregående opplæring, uten at de er i et arbeidsforhold.

6.1 Kompetansegivende tilbud for ungdom utenom opplæring og arbeid

Viken har ulike tilbud og tiltak for ungdom mellom 16 og 24 som ikke er i opplæring eller arbeid. De tiltakene som er listet opp nedenfor er etablerte kompetansegivende tiltak for målgruppen. Det er viktig å påpeke at ungdom i denne målgruppen som ikke er i et slikt tiltak, også får oppfølging på enkeltskoler eller i bedrifter i samarbeid med interne og eksterne hjelpetjenester.

I mars 2023 ble «Strategi for fullført og bestått videregående opplæring» behandlet i fylkestinget. Denne strategien har også ungdom utenfor skole og arbeidsliv som sin målgruppe, hvor flere av innsatsområdene retter seg inn på bedre oppfølging av ungdom i målgruppen.

6.1.1 Akershus

Kullansvar er et tiltak for ungdom mellom 16-25 år utenfor skole og arbeid som mangler fag for å fullføre videregående opplæring, og for elever med sammensatte utfordringer som av ulike årsaker ikke er i opplæring eller i arbeid. Dette er et samarbeid mellom Jessheim, Kjelle, Bleiker og Skedsmo vgs. samt Veiledningssenteret i Follo, NAV (veiledere fra ungdomsteam), Oppfølgingstjenesten (OT) og Fagopplæringen. Dette er et samarbeid hvor det foretas en rask identifisering og kartlegging av ungdom i målgruppen, og definerer en presis oppfølging som enten får ungdommene inn i videre opplæring eller ut i arbeid.

Skole på byggeplass er et tilbud for ungdom fra OT/NAV som ikke har lyktes med vanlig skolegang og som er utenfor skole/fast arbeid. Dette er et samarbeid mellom Veidekke AS og fylkeskommunen ved Jessheim vgs., som tilbyr 15 plasser, mens Veidekket garanterer 8 læreplasser.

6.1.2 Buskerud

UngInvest er for ungdom i alderen 16-24 år som av ulike årsaker ikke ønsker å starte i vgs. (kursdeltakere), eller elever som står i fare for å slutte i vgs. (samarbeidselever). Lærekandidater som har rett til alternativ vg3 i skole. UngInvest har også tilbud til elever utenfor målgruppen, så tiltaket lar seg vanskelig sammenliknes med de andre tiltakene. Hvert skoleår benytter cirka 230 unge UngInvest fordelt på fem avdelinger (Drammen, Ringerike, Hallingdal, Midt fylket, Kongsberg).

Aktiv mot læreplass er et tilbud med 44 plasser for ungdommer fortrinnsvis under 25 år som har gjennomført vg2 (ikke krav om bestått) med yrkesfaglig utdanningsmål. Dette er et tverrfaglig samarbeid mellom fylkeskommunen, OT, fagopplæring, videregående skole og NAV.

Hoppbakkeprosjekt er et samarbeide mellom det offentlige og private som har gått ut på å finne alternative opplæringsløsninger/arbeidspraksis med 15-20 plasser for ungdommer i regionene

som har behov for mer praksisrettet opplæring. Samarbeidspartnere er Stiftelsen Vikersund Hoppcenter, Buskerud vgs., Hæhre, UngInvest, NAV Modum, Tess og KIWI.

6.1.3 Østfold

OT-klasse v/Kirkeparken og Askim vgs. er et tilbud for ungdommer i OTs målgruppe, i samarbeid med NAV og OT (oppfølgingstjenesten). Ungdommer i OTs målgruppe har sammensatte utfordringer og ulikt bistandsbehov. Mange har stort behov for tett oppfølging for å lykkes. Det er 15 elevplasser ved hver skole.

Cafe-Hanco er et tilbud med cirka 40 plasser i regi av Viken fylkeskommune og Glemmen vgs. i samarbeid med OT, NAV, barnevern og ungdomsteam. Målgruppen er ungdom utenfor opplæring og arbeid 16-24 år.

6.2 Oppfølgingstjenesten – OT

Oppfølgingstjenesten (OT) er en fylkeskommunal tjeneste for ungdom under 21 år som har rett til videregående opplæring, men som ikke er i videregående opplæring eller arbeid. Formålet med oppfølgingstjenesten er å sørge for, og ha oversikt over, at ungdom i målgruppen får tilbud om opplæring, arbeid eller andre kompetansefremmende tiltak. Et annet viktig innsatsområde er frafallsforebyggende arbeid mot elever som står i fare for å avbryte opplæringen, både i overgangen mellom grunnskole/videregående skole, og for elever som er i videregående opplæring.

Tabell 32 viser antall ungdommer som ble registrert i oppfølgingstjenesten skoleåret 2022-23, på tre ulike telletidspunkt. De tre telletidspunktene viser utviklingen av tilmeldte ungdom til OT i løpet av skoleåret.

Tabell 32: Antall ungdom i Oppfølgingstjenestens målgruppe (16- 21 år) og deres hovedaktivitet

Målgruppe- Aktivitet	November 2022	Februar 2023	Juni 2023
Totalt i målgruppen	3 182	3 360	3 741
Ukjent aktivitet	731	347	294
Under oppfølging og veiledning	718	844	958
I aktivitet	1 147	1 431	1 590
Avklart	586	738	899

Kilde: Utdanningsdirektoratet

7 Tilbud for spesielle grupper - fylkesnivå

7.1 Minoritetsspråklige

Kombinasjonsprogrammet

Målgruppe for opplæringstilbudet er innvandrerungdom 16-24 år med kort botid og manglende språk og faglig grunnlag for å fullføre og bestå videregående opplæring. Opplæringstilbudet har løpende inntak.

Kombinasjonsprogrammet tilbys ved 17 videregående skoler fra skolestart 2023, det vil si en utvidelse av tilbudet med en ny skole. I tillegg er det opprettet midlertidige ekstra plasser på grunn av flyktningsituasjonen ved ti skoler. Per 01.12.2023 er det ingen ledige plasser ved skolene. Se Tabell 33 for fylkesvis oversikt over skolene og antall skoleplasser.

Kombinasjonsprogrammet er etablert i samarbeid med vertskommunen for den videregående skolen. Ved skolene i Østfold og Buskerud samarbeider vi med kommunen om opplæringen, det vil si at vi har lærekrefter både fra kommune og fylkeskommunen. Dette gjelder også for skolene som tilbyr opplæringen i Follo-regionen. Ved de resterende skolene i Akershus utfører kommunen nødvendige forvaltningsmessige oppgaver for fylkeskommunen. Samarbeidet er forankret i forpliktende samarbeidsavtaler mellom Viken fylkeskommune, aktuell kommune og den videregående skolen.

Tilbudet innebærer opplæring etter § 4A-1 i opplæringsloven; grunnskoleopplæring for voksne og understøtter ny integreringslov kapittel 10 § 65; fylkeskommunene skal legge til rette for at det gis mer grunnskoleopplæring til innvandrerungdom som har behov for det for å kunne gjennomføre videregående opplæring. Kombinasjonsprogrammet kjennetegnes av stor grad av tilpasning med opplæring i språk og fag parallelt, og på ulike nivåer. Opplæringstiden er fleksibel, inntil 2-3 år.

Tabell 33: Kombinasjonsprogram, omfang og lokalisering

Videregående skoler med kombinasjonsprogram	Antall plasser	Midlertidige ekstra plasser relatert til flyktnings situasjonen	Antall plasser for elever med ungdomsrett	
Akershus	Bleiker videregående skole	30	15	45
	Jessheim videregående skole	30	15	45
	Lillestrøm videregående skole	30		30
	Lørenskog videregående skole	15	15	30
	Nadderud videregående skole	30	15	45
	Roald Amundsen videregående skole	30		15
	Ski videregående skole	30		15
	Sørumsand videregående skole	15	15	30
	Totalt	210	75	255
Buskerud	Eiker videregående skole	30		15
	Gol videregående skole	15	15	15
	Hønefoss videregående skole	30	15	15
	St. Hallvard videregående skole	30		15
	Åssiden videregående skole	60	15	45
	Totalt	165	45	105
Østfold	Askim videregående skole	30	15	30
	Frederik II videregående skole	30		15
	Greåker videregående skole	30	15	30
	Malakoff videregående skole	30		15
	Totalt	120	30	90
Viken totalt	495	150	450	

Kilde: Seksjon for voksenopplæring og karriereveiledning

Særskilt språkopplæring etter opplæringsloven § 3-12

Særskilt språkopplæring er en rettighet minoritetsspråklige elever har når de ikke kan tilstrekkelig norsk til å følge den vanlige (tilpassede) opplæringen i videregående skole. Elever med rett til særskilt språkopplæring skal få tilbud om dette fram til de har tilstrekkelig norskkompetanse til å følge ordinær opplæring. Når en elev har rett til særskilt språkopplæring, innebærer det ekstra ressurser eller avvik i organiseringen.

Særskilt språkopplæring kan være:

- Særskilt norskopplæring: Forsterket opplæring i norsk
- Morsmålsopplæring: Opplæring i elevens morsmål
- Tospråklig fagopplæring: Opplæring i fag på norsk og på elevens morsmål

Vedtaket om rett til særskilt språkopplæring baserer seg på skolens kartlegging av elevens ferdigheter i norsk. Det er utarbeidet felles retningslinjer og rutiner for praktisering av særskilt språkopplæring for skolene i Viken. Nivå B2 i henhold til det europeiske rammeverket for språk, er målet for det språklige nivået for elevene ved avsluttet skolegang.

Per 1.12.2023 hadde 1 529 elever vedtak om særskilt språkopplæring i skolene i Viken.

Tabell 34: Antall vedtak om særskilt språkopplæring per 01.11.2023

Skoler i Akershus	Antall vedtak
Asker videregående skole	6
Bjertnes videregående skole	12
Bjørkelangen videregående skole	35
Bleiker videregående skole	35
Drømtorp videregående skole	39
Dønski videregående skole	9
Eidsvoll videregående skole	24
Eikeli videregående skole	9
Frogn videregående skole	10
Holmen videregående skole	0
Hvam videregående skole	3
Jessheim videregående skole	57
Kjelle videregående skole	5
Lillestrøm videregående skole	41
Lørenskog videregående skole	25
Mailand videregående skole	33
Nadderud videregående skole	35
Nes videregående skole	21
Nesbru videregående skole	29
Nesodden videregående skole	19
Roald Amundsen videregående skole	3
Rosenvilde videregående skole	18
Rud videregående skole	46
Rælingen videregående skole	20
Røyken videregående skole	39
Sandvika videregående skole	17
Skedsmo videregående skole	28
Ski videregående skole	25
Stabekk videregående skole	5
Strømmen videregående skole	46
Sørumsand videregående skole	29
Valler videregående skole	0
Vestby videregående skole	18
Ås videregående skole	36
Totalt	777

Skoler i Buskerud	Antall vedtak
Buskerud videregående skole	30
Drammen videregående skole	42
Eiker videregående skole	5
Gol videregående skole	20
Hønefoss videregående skole	33
Kongsberg videregående skole	30
Lier videregående skole	42
Numedal videregående skole	21
Ringerike videregående skole	10
St. Hallvard videregående skole	20
Åssiden videregående skole	72
Ål videregående skole	8
Totalt	333

Skoler i Østfold	Antall vedtak
Askim videregående skole	46
Borg videregående skole	30
Frederik II videregående skole	53
Glemmen videregående skole	49
Greåker videregående skole	96
Halden videregående skole	16
Kalnes videregående skole	9
Kirkeparken videregående skole	20
Malakoff videregående skole	62
Mysen videregående skole	19
St. Olav videregående skole	19
Totalt	419

Kilde: Seksjon for voksenopplæring og karriereveiledning

7.2 Voksne

Skoleåret 2022-23 hadde Viken fylkeskommune et tilbud til voksne som ønsker å oppnå studie- eller yrkeskompetanse med en samlet kapasitet på nærmere 4 200 plasser.

3 330 deltakere fordelt på 172 klasser har fulgt videregående opplæring spesielt tilrettelagt for voksne dekket av ordinære midler. I tillegg har det pågått opplæring finansiert under særlige ordninger eller med midler øremerket ledige og permitterte. Fylkeskommunen har samarbeidet med NAV om rekruttering til mange av disse tilbudene.

Totalt er det cirka 3 680 deltakere fordelt på nærmere 190 klasser som får opplæring etter læreplaner på videregående nivå. Av disse er det 28 klasser som foregår på kveldstid. Opplæringen er fordelt på 30 videregående skoler.

Videre er det estimert totalt 24 klasser teoriforberedende kurs for praksiskandidater dette skoleåret med inntil 20 deltakere – totalt inntil 480 deltakere i dette tilbudet. Kursene foregår på kveldstid og ofte i andre lokaler enn fylkeskommunens skolebygg.

Minoritetsspråklige deltakere utgjør mellom 80-90 prosent, og ordningen med tilpasset språkopplæring er videreført. Ordningen innebærer en utvidelse av opplæringstiden for voksne med ett år, og tilbudet gis til søkere som etter nærmere kartlegging vurderes å ikke ha tilstrekkelig nivå i norsk til å ha utbytte av ordinær opplæring. Tilpasset språkopplæring innebærer undervisning med 10 timer norsk og 5 timer engelsk per uke.

Tabell 35: Tilbud til voksne

Fylke	Utdanningsprogram	Antall klasser
Akershus	Helse- og oppvekstfag	38
	Andre yrkesfag	20
	Studiekompetanse	15
	Tilpasset språkopplæring	9
	Akershus totalt	82
Buskerud	Helse- og oppvekstfag	26
	Andre yrkesfag	7
	Studiekompetanse	8
	Tilpasset språkopplæring	3
	Buskerud totalt	44
Østfold	Helse- og oppvekstfag	32
	Andre yrkesfag	18
	Studiekompetanse	10
	Tilpasset Språkopplæring	7
	Østfold totalt	67
Viken totalt	193	

Kilde: Seksjon for voksenopplæring og karriereveiledning

7.2.1 Realkompetansevurdering av voksne innenfor videregående opplæring

Søkere med rett til videregående opplæring for voksne har lovfestet rett til gratis realkompetansevurdering. Søkere uten opplæringsrett kan få tilbud om realkompetansevurdering ved ledig kapasitet, og må i så fall betale for dette selv, med mindre de er henvist fra NAV/kommune, da er det disse som betaler.

Gjennom realkompetansevurdering blir den voksnes formelle, uformelle og ikke-formelle kompetanse kartlagt, vurdert, verdsatt og dokumentert opp mot læreplanverket. Ulike metoder blir brukt for å kartlegge og vurdere kandidatens kompetanse. Dersom realkompetansen er likeverdig med kompetansen som oppnås gjennom videregående opplæring, skal den godkjennes.

Realkompetansevurderingen dokumenteres i et enkeltvedtak, og dersom kandidaten får godkjent hele eller deler av fag skal det føres på et kompetansebevis. Resultatet kan blant annet brukes til å tilpasse og avkorte opplæring eller for å dokumentere kompetanse ovenfor nåværende/framtidig arbeidsgiver.

Realkompetansevurdering er en integrert del av opplæringstilbudet til helserekruттene i Menn i helse, samt i opplæringstilbudet Nasjonal modell for voksenagronomen.

I 2023 startet Viken forsøk med modulstrukturert opplæring, og realkompetansevurdering i forbindelse med dette inngikk som en integrert del i dette tilbudet.

I Viken har det vært en jevnt økende interesse, ønske og behov for realkompetansevurdering, og de tre nye fylkene som oppstår når Viken løses opp vil stå godt rustet til det videre arbeidet med realkompetansevurdering med det grunnlaget som er lagt på realkompetansevurderingsfeltet i Viken.

7.3 Karriereveiledning

Målet med karriereveiledning er at mennesker blir bedre i stand til å håndtere overganger, og til å meningsfulle valg knytte til utdanning, læring og arbeid gjennom livet. Karriereveiledning gir mulighet for utforsking av den enkeltes situasjon, ønsker og mulighet og støtte til handling valg og samfunnsdeltakelse. Karriereveiledning kan foregå individuelt og i gruppe, både fysisk og digital, og innenfor rammene av ulike sektorer og organisasjoner. Karriereveiledning tilbys av kompetente aktører med høy grad av etisk bevissthet (definisjon fra Nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning).

I Viken tilbys karriereveiledning til voksne ved fem ulike veiledningssenter med til sammen åtte lokasjoner. Senterne tilbyr individuell karriereveiledning, men det er variasjoner i de ulike senterenes øvrige tjenestetilbud. Senterne har hatt et høyt aktivitetsnivå i 2023. Karrieresenterne har gjennomført karriereveiledning, kurs og andre tilbud rettet mot personer som søker veiledning, og har i 2023 også gjennomført kompetanseheving, kurs og opplæring for karriereveiledere i grunnopplæringen, i NAV og for andre samarbeidspartnere. Det gjennomføres årlige brukerundersøkelser som viser høy opplevd kvalitet blant brukerne.

Integreringsloven pålegger fylkeskommunen å gjennomføre karriereveiledning for deltakere på introduksjonsprogram, og veiledningssentrene utfører dette på vegne av Viken

fylkeskommune. Loven legger føringer for disse veiledningene, noe som gjør at de skiller noe fra øvrige veiledninger, og tallene presenteres der for i en egen kolonne. Veiledninger knyttet til integreringsloven er tidkrevende; senterne bruker anslagsvis fire ganger så mye tid på disse som for de øvrige veiledningene. Det gis også gruppeveiledning, men det varierer mellom senterne i hvilken grad dette gjøres, enkelte senter gir mer individuell veiledning.

Tabell 36: Antall unike brukere og karriereveiledningssamtaler

Fylke	Lokasjon	Unike brukere*	Karriereveiledningssamtaler**	Karriereveiledningssamtaler knyttet til integreringsloven***
Akershus	Veiledningssenteret i Follo	772	804	155
	Veiledningssenteret Asker og Bærum	1 008	1 299	244
	Veiledningssenter Romerike	1 141	1 258	215
Buskerud	Karrieresenter Buskerud (4 lokasjoner)	1 642	2 729	215
Østfold	Karrieresenter Østfold	1 268	1 629	334
Viken totalt		5 831	7 719	1 163

Kilde: Rapportering fra veilednings- og karrieresenterne

* En unik bruker defineres som en person som har mottatt én eller flere individuelle karriereveiledningssamtaler dette året. Selv om det har vært flere måneders opphold mellom veiledningene, skal ikke personen registreres som ny unik bruker før neste år.

**En karriereveiledningssamtale er en veiledningssamtale mellom én søker og én eller flere veiledere om valg av opplæring, utdanning og arbeid. Veiledningsformen kan skje ved personlig oppmøte eller gjennom e-veiledning, på telefon eller via andre kanaler.

***Dette antallet er ikke inkludert i kolonne nummer to. Veiledningssenter Romerike har veiledet 190 i grupper (15 grupper) i tillegg til de 215 som er oppført i tabellen. Veiledningssenter Asker og Bærum har av de 244 som er oppført i tabellen veiledet 102 individuelt, og 142 i grupper (11 grupper).

Fylkeskommunens tilbud til ungdom utenfor skole, minoritetsspråklige, voksne samt karriereveiledningen, er med på å realisere FNs bærekraftsmål 3 – God helse og livskvalitet, 4 – God utdanning og 10 – Mindre ulikhet.

8 Oversikt over utdanningsprogrammene

Hensikten med oversikten over resultater per utdanningsprogram er å se opplæringsløpet i en helhet. Dette er særlig relevant i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, hvor læretiden etterfølger skoleopplæringen. Oversikten kan hjelpe oss å se sammenhenger mellom ulike måltall/indikatorer.

Fremstilling nummer 1: tabell

Viser tall for Viken og de tre nye fylkene i 2022-23, samt Viken 2021-22. Inkludert i denne tabellen er antall elever i utdanningsprogrammet totalt, andel tatt inn på første ønske, karakterpoeng fra grunnskolen, fullført og bestått skoleåret, sluttet, totalfravær, samlet karaktersnitt og andel elever med 1 eller IV.

Kilder: Vigo/Qlik Sense

Fremstilling nummer 2: tabell (bare yrkesfag)

Antall og andel søkere som har fått læreplass 2023, Viken og de tre nye fylkene.

Kilder: Vigo/Qlik Sense

Fremstilling nummer 3: tabell (bare yrkesfag)

Resultater på fag- og svenneprøve 2023, Viken og de tre nye fylkene.

Kilde: Vigo

Fremstilling nummer 4: figur

Gjennomføring 5/6 år (5 år for studieforbereende og 6 år for yrkesfag) etter oppstart i vg1, 2016-kullet, Viken og de tre gamle fylkene.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Fremstilling nummer 5: tabell

Samme som fremstilling nummer 4, men i tabellformat.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Fremstilling nummer 6: figur (bare yrkesfag)

Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet, Viken og de tre gamle fylkene.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Fremstilling nummer 7: figur (bare yrkesfag)

Samme som fremstilling nummer 6, men i tabellformat.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Fremstilling nummer 8: tabell

Viktige indikatorer fra elevundersøkelsen høsten 2023 inkludert mobbing på skolen. Viken og de tre nye fylkene.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Fremstilling nummer 9: tabell (bare yrkesfag)

Viktige indikatorer fra lærlingundersøkelsen høsten 2023 inkludert mobbing og uønsket seksuell oppmerksomhet på arbeidsplassen. Viken og de tre nye fylkene.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Innholdet i kapitlet om utdanningsprogrammene belyser status på FNs bærekraftsmål 4 – God utdanning, mål 5 – Likestilling mellom kjønnene, mål 10 – Mindre ulikhet, mål 16 – Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner slik dette målet er operasjonalisert i Viken fylkeskommune.

8.1 Bygg- og anleggsteknikk

Tabell 37: Nøkkeltall for bygg- og anleggsteknikk

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	866	543	507	1 916	1 875
Tatt inn på første ønske, prosent	81,9	81,5	84,2	82,4	81,5
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	36,4	36,6	35,9	36,3	35,7
Fullført og bestått skoleår, prosent	86,0	86,5	82,9	85,3	85,9
Sluttet, prosent	6,0	3,9	7,4	5,8	5,4
Totalfravær, prosent	6,1	6,5	5,2	6,0	3,2
Karaktersnitt	4,0	4,0	3,9	4,0	4,0
Elever med 1 eller IV, prosent	5,3	7,1	7,3	6,3	7,1

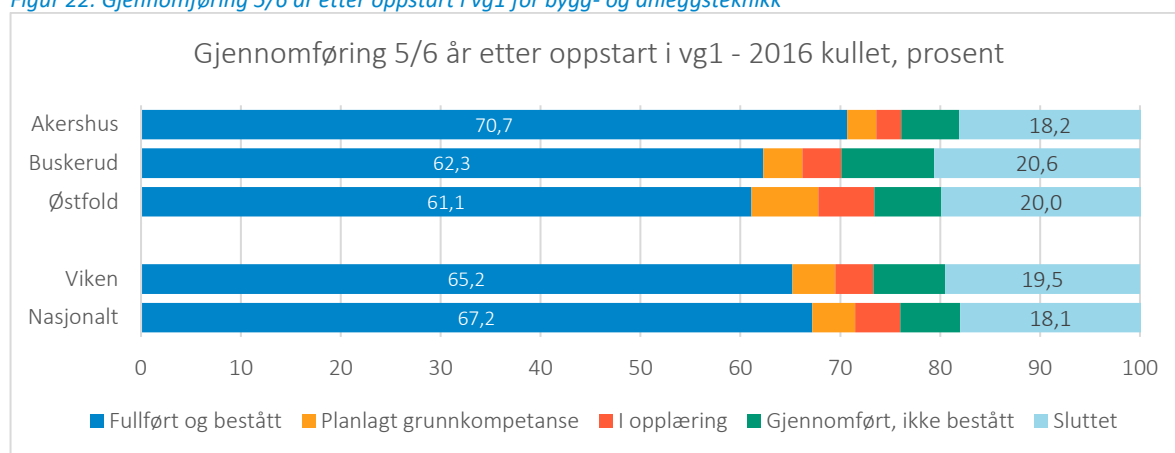
Tabell 38: Læreplassoversikt for bygg- og anleggsteknikk

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	88,2	92,4	84,9	88,5	87,9
Søkere fått læreplass, antall	262	207	163	632	748

Tabell 39: Fag- og svenneprøveoversikt for bygg- og anleggsteknikk

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent	74,6	66,6	60,4	68,6	69,8
Bestått meget godt, prosent	21,5	27,7	33,3	26,4	26,0
Ikke bestått, prosent	3,9	5,7	6,2	5,1	4,2
Antall	558	368	321	1247	1242

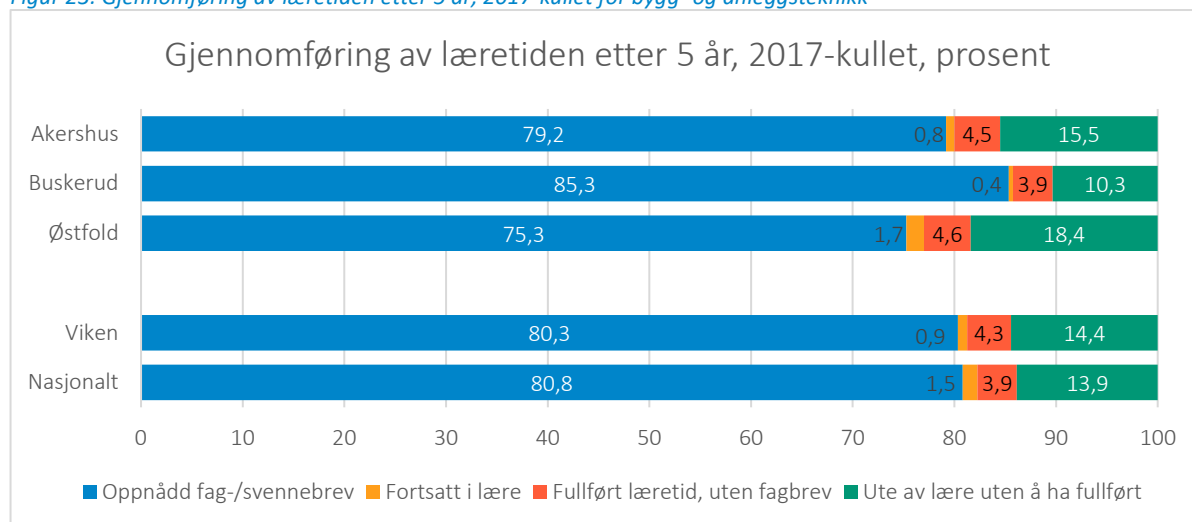
Figur 22: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for bygg- og anleggsteknikk

Tabell 40: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for bygg- og anleggsteknikk (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	70,7	62,3	61,1	65,2	67,2
Planlagt grunnkompetanse	2,9	3,9	6,7	4,3	4,3
I opplæring	2,5	3,9	5,6	3,8	4,5
Gjennomført, ikke bestått	5,8	9,3	6,7	7,2	6
Sluttet	18,2	20,6	20	19,5	18,1

Figur 23: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for bygg- og anleggsteknikk

Tabell 41: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for bygg- og anleggsteknikk (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Oppnådd fag-/svennebrev	79,2	85,3	75,3	80,3	80,8
Fortsatt i lære	0,8	0,4	1,7	0,9	1,5
Fullført læretid, uten fagbrev	4,5	3,9	4,6	4,3	3,9
Ute av lære uten å ha fullført	15,5	10,3	18,4	14,4	13,9

Tabell 42: Indekser fra elevundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,8	3,6	3,7 ↑	3,6
	Faglig utfordring	4,1	4,1	4	4,1 →	4,1
	Felles regler	4,1	4,2	4,1	4,1 →	4,2
	Læringskultur	3,8	3,9	3,7	3,8 ↑	3,8
	Mestring	4	3,9	3,9	3,9 ↓	3,9
	Motivasjon	3,7	3,6	3,5	3,6 ↓	3,6
	Støtte fra lærer	4,2	4,2	4,2	4,2 →	4,2
	Støtte hjemmefra	4	4,2	3,9	4,0 ↑	4
	Trivsel	4,2	4,2	4,2	4,2 ↓	4,2
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,9	3,9	3,9	3,9 ↑	3,9
	Vurdering for læring	3,7	3,8	3,7	3,7 ↑	3,7
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,5	3,4	3,5 ↓	3,5
	Faglig utfordring	4,1	4,1	3,9	4,0 →	4,2
	Felles regler	4,2	4	3,9	4,0 ↓	4,1
	Læringskultur	3,7	3,7	3,5	3,6 ↓	3,7
	Mestring	3,9	3,8	3,9	3,9 ↓	3,9
	Motivasjon	3,5	3,5	3,4	3,5 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	4,1	4	4	4,0 ↓	4,1
	Støtte hjemmefra	4	3,8	4	3,9 ↓	4
	Trivsel	4,2	4,1	4,1	4,1 ↓	4,2
	Vurdering for læring	3,7	3,4	3,4	3,5 ↓	3,5
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning				*	4,1
	Faglig utfordring				*	4,9
	Felles regler				*	4,5
	Læringskultur				*	4,6
	Mestring				*	4
	Motivasjon				*	4,3
	Støtte fra lærer				*	4,6
	Støtte hjemmefra				*	4
	Trivsel				*	4,5
	Vurdering for læring				*	4,1

Tabell 43: Mobbing fra elevundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	9,9	6,9	*	*	8,3
	Vg2	10	14	*	*	8,8

Tabell 44: Indekser fra lærlingundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	
Yrkesfaglig fordypning	3,8	4,0	3,8	3,8	↑
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,5	3,5	3,5	3,5	↑
Motivasjon	4,1	4,1	4,2	4,1	→
Trivsel	4,2	4,1	4,3	4,2	→
Tilfreds med opplæringen i bedriften	4,0	3,8	4,2	4	↓
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	4,1	4,1	4,2	4,1	↓
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,5	3,5	3,8	3,5	→
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	3,8	3,7	3,9	3,8	↓
Gjennomført halvårsvurdering	4,2	4,4	4,3	4,3	→
Forberedelse til fagprøve	3,6	3,5	3,7	3,6	→
Svarprosent	42,5	53,2	41,0	45,2	

Tabell 45: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	
Mobbing på arbeidsplassen	7,6	5,6	2,2	5,6	↑
Uønsket seksuell oppmerksomhet	1,7	*	3,7	*	

8.1.1 Skoleopplæringen

Vi ser at antallet elever på Bygg- og anleggsteknikk (BA) i Viken steg fra 1 875 i skoleåret 2021-22 til 1 916 i 2022-23. Som rimelig er, er det størst antall søkere i Akershus, som også er det mest folkerike fylket av de tre. Andelen som kom inn på sitt første ønske er gått noe opp 0,9 prosentpoeng mellom 2021-22 og 2022-23. Flest elever kom inn på sitt førstevalg i Østfold (84,2 prosent). I gjennomsnitt hadde elevene 36,3 grunnskolepoeng i Viken, som er 0,7 poeng høyere enn i skoleåret 2021-22. Høyest var grunnskolepoengene i Buskerud (36,6). 85,3 prosent av elevene i Viken fullførte og besto i 2022-23 mot 85,9 i skoleåret før. Høyest andel fullførte og besto i Buskerud (86,5 prosent). Andelen elever som sluttet i Viken var 5,8 prosent i 2022-23. Dette er 0,4 prosentpoeng høyere enn året før. Flest elever sluttet i Østfold (7,4 prosent).

Fraværet gikk vesentlig opp fra skoleåret 2021-22 (3,2 prosent) til 2022-23 (6,0 prosent). Høyest var fraværet i Buskerud i 2022-23 (6,5 prosent). Karaktersnittet i Viken var på 4,0 i 2022-23, det samme som i forrige skoleår. Østfold hadde det laveste karaktersnittet, 0,1 karakter lavere enn de to andre fylkene.

Det var 6,3 prosent av elevene i utdanningsprogrammet som fikk 1 eller IV, som altså ikke besto skoleåret. Dette var en nedgang fra 7,1 prosent i skoleåret før. Det var flest elever i Østfold som ikke besto skoleåret.

Mulige sammenhenger

Det ser ikke ut til at den store økningen i fravær har gått ut over verken antallet som slutter, karakternivået eller andelen av vurderingen 1 eller IV i dette utdanningsprogrammet. Faktisk har

andelen som får disse karakterene gått ned fra 2022 til 2023. Andelen elever som fullførte og besto gikk ned med 0,6 prosentpoeng.

8.1.2 Bedriftsopplæringen

I Viken var det 88,5 prosent av søkerne (i antall 632) som fikk læreplass i 2023, dette er 0,6 prosentpoeng høyere enn i 2022. Størst andel fikk læreplass i Buskerud; 92,4 prosent. Lavest andel fikk læreplass i Østfold; 84,9 prosent

Totalt gikk 1 247 opp til fagprøven i Bygg- og anleggsteknikk i Viken. Andelen som ikke besto var 5,1 prosent i Viken, fylket med høyest prosent som ikke besto var Østfold, med 6,2 prosent. I Viken var andelen som besto meget godt på 26,4 prosent – omtrent det samme som i 2022, da 26,0 prosent av de som gikk opp til fagprøven fikk denne vurderingen. Fylket med høyest andel fagbrev med dette resultatet var Østfold, med 33,3 prosent.

8.1.3 Gjennomføring over tid

I Viken var det 65,2 prosent av kullet som startet på Bygg- og anleggsteknikk i 2016 som hadde fullført og bestått etter 6 år. Nasjonalt besto 67,2 prosent av det samme kullet i dette utdanningsprogrammet. Akershus hadde den høyeste andelen som fullførte og besto (70,7), Østfold den laveste (61,1). Også Buskerud ligger langt bak Akershus. I dette fylket var det 62,3 prosent av 2016-kullet som hadde fullført og bestått innen 6 år. I alle tre fylker sluttet opp imot 20 prosent av kullet, høyest andel som slutter er det i Buskerud (20,6 prosent). I Buskerud er det flest som har gjennomført, men ikke bestått. Østfold har flest elever som gikk mot grunnkompetanse (6,7 prosent), noe som ikke gir status fullført og bestått. Fylket har også flest elever fra dette kullet som fremdeles er i opplæring.

Av 2017-kullet hadde 80,3 prosent oppnådd fag-/svennebrev etter 5 år, mot 80,8 prosent nasjonalt. Av fylkene som inngikk i Viken, hadde størst andel oppnådd fag-/svennebrev i Buskerud; 85,3 prosent. Det var en mindre andel i Viken enn nasjonalt som fremdeles var i lære; 0,9 prosent i Viken mot 1,5 prosent nasjonalt. Det var Østfold som hadde høyest andel lærlinger som fremdeles var i lære etter 5 år; 1,7 prosent. Nasjonalt hadde 3,9 prosent fullført læretid uten fagbrev, i Viken 4,3 prosent – en høyere andel, altså. Østfold var fylket med høyest andel som hadde fullført læretid uten fagbrev; 4,6 prosent. På dette utdanningsprogrammet gikk en relativt høy andel av lærlingene ut av opplæringsløpet i bedrift uten fagbrev; 14,4 prosent i Viken, 13,9 prosent nasjonalt. Av fylkene som inngikk i Viken hadde Østfold høyest andel lærlinger i denne kategorien; 18,4 prosent.

8.1.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk har Viken i **elevundersøkelsen** i vg1 likt med eller bedre resultat enn nasjonalt, men på vg2 er verdiene i Viken lavere enn nasjonalt. I vg1 har elevene også stort sett gitt like eller høyere verdier i 2023 enn i 2022, men tre sentrale indekser er dessverre gått ned; Mestring, Motivasjon og Trivsel. I vg2 er verdiene jevnt over blitt lavere.

I vg1 ser det ut til at Buskerud, med noen unntak, har fått høyere verdier enn de andre to fylkene, mens Akershus har fått høyeste verdier i vg2. I vg3 foreligger ikke resultater i dette utdanningsprogrammet.

Verdiene på undersøkelsen går ned fra vg1 til vg2, noe som bryter med hovedmønsteret for alle utdanningsprogram.

Sammenliknet med studieforberevende utdanningsprogram gir elevene i yrkesfagene høyere verdier til indeksene Elevdemokrati og medbestemmelse, Vurdering for læring, Støtte fra lærere og Motivasjon.

Høyest verdi gir utdanningsprogrammet til indeksen Støtte fra lærere og indikatoren Trivsel i dette utdanningsprogrammet (Viken-nivå).

I Østfold er mobbetallene for utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk skjermet, dermed kan det heller ikke regnes ut et Viken-resultat for utdanningsprogrammet. Mobbeandelen er høyere nasjonalt enn snittet for alle utdanningsprogram. Problemet har størst omfang i vg2 i Buskerud, hvor 14 prosent av elevene rapporterer å være mobbet. Også nasjonalt er andelen som mobbes høyere i vg2 enn i vg1.

45,2 prosent av lærlingene svarte på **lærlingundersøkelsen** i Viken høsten 2023 – en svarprosent som må betegnes som lav. Kun to indekser i lærlingundersøkelsen i utdanningsprogrammet Bygg- og anleggsteknikk har beveget seg i positiv retning fra 2022 til 2023 på Viken-nivå. Det gjelder indeksene Yrkesfaglig fordypning og Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift. Disse indeksene beskriver forholdet mellom skolen og lærebedriften, og det er svært positivt at disse har hatt en positiv utvikling. Indeksene Tilfredshet med opplæringen i bedrift, Helse, miljø og sikkerhet og Medvirkning, veiledning og egenvurdering har dessverre utviklet seg i negativ retning. Resten av indeksene er gitt samme verdi i 2023 som i 2022. At indeksen Medvirkning, veiledning og egenvurdering har gått ned kan ha påvirket indeksene Motivasjon og Trivsel, som ikke har utviklet seg siden 2022.

Buskerud har den høyeste svarandelen, Østfold har den mest positive vurderingen av lærlingenes lærings- og arbeidsmiljø. I dette utdanningsprogrammet er det stor spredning mellom fylkene når det gjelder hvor mange som har besvart. Spørsmålet blir da hvem som svarer når svarprosenten er lav, er det de mest motiverte og positive lærlingene?

På dette utdanningsprogrammet rapporterer 5,6 prosent av lærlingene i Viken å bli mobbet; flest i Akershus; 7,6 prosent, nest flest i Buskerud; 5,6 prosent og færrest i Østfold 2,2. I Østfold har lærlingene også gitt høyest verdier på lærlingundersøkelsen, kan dette henge sammen, og i så fall; hvilke indekser er viktige for det lave mobbetallet? Det er en imidlertid en større andel av lærlingene som opplever seg mobbet i Viken i 2023 enn det var i 2022.

I Akershus rapporterer 1,7 prosent av lærlingene å ha blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, mens i Østfold er det 3,7 prosent som rapporterer å ha opplevd dette. I Buskerud er tallene skjermet, dermed får vi heller ikke verdier på Viken-nivå og kan da ikke sammenlikne med 2022.

8.2 Elektro og datateknologi

Tabell 46: Nøkkeltall for elektro og datateknologi

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	1 211	571	538	2 320	2 353
Tatt inn på første ønske, prosent	89,1	88,3	88,1	88,7	90,1
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,9	40,5	40,4	39,6	39,5
Fullført og bestått skoleår, prosent	89,5	89,6	91,8	90,1	89,8
Sluttet, prosent	3,8	2,8	1,9	3,1	3,4
Totalfravær, prosent	5,4	5,3	5,1	5,3	2,7
Karaktersnitt	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Elever med 1 eller IV, prosent	4,3	4,0	3,4	4,0	5,2

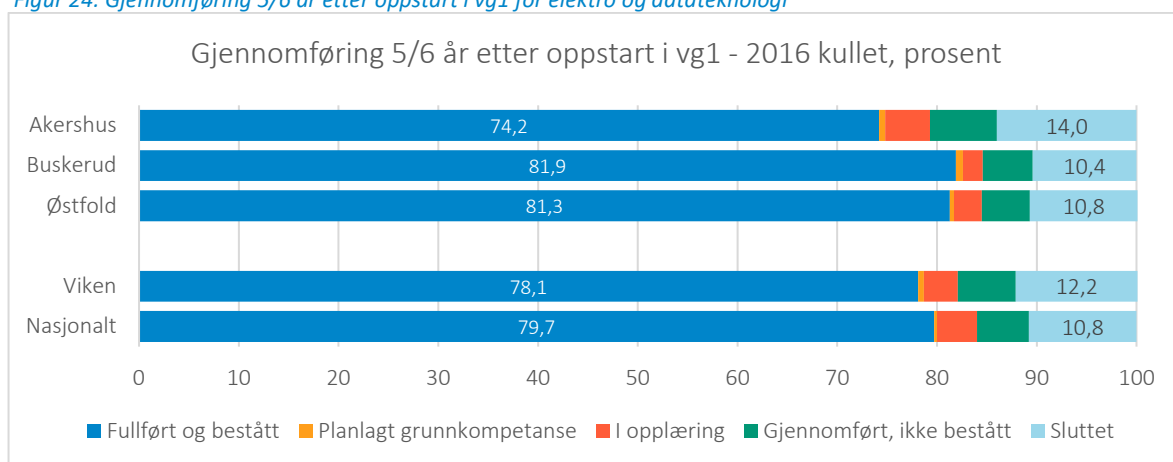
Tabell 47: Læreplassoversikt for elektro og datateknologi

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	83,8	91,9	87,7	86,8	87,6
Søkere fått læreplass, antall	342	192	164	700	678

Tabell 48: Fag-/svenneprøveoversikt for elektro og datateknologi

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent	62,2	63,1	61,5	62,3	66,2
Bestått meget godt, prosent	29,9	33,5	29,5	30,9	29,1
Ikke bestått, prosent	7,9	3,4	9,0	6,8	4,6
Antall	341	206	156	703	690

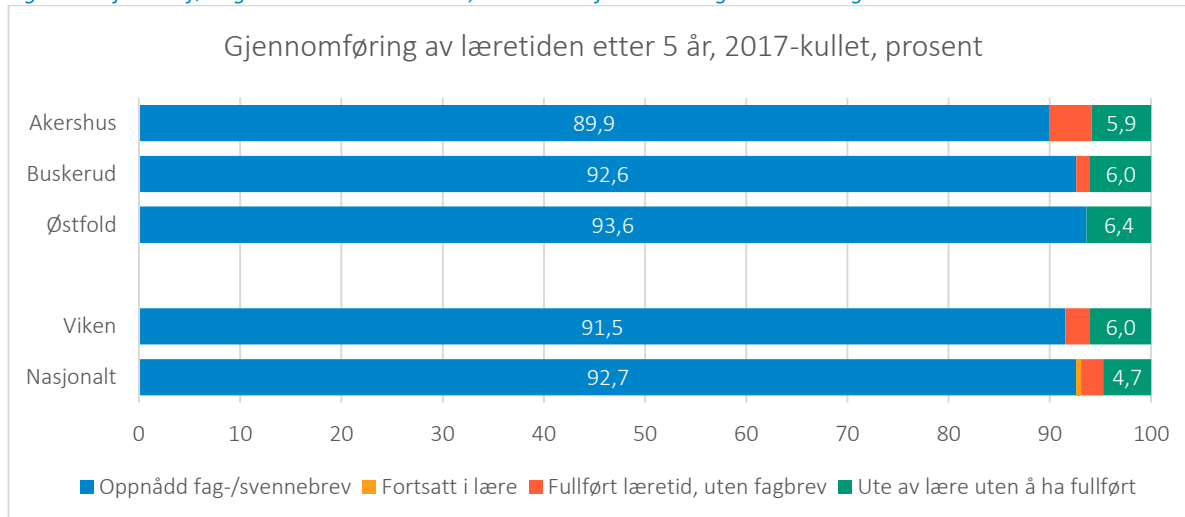
Figur 24: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for elektro og datateknologi

Tabell 49: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for elektro og datateknologi (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	74,2	81,9	81,3	78,1	79,7
Planlagt grunnkompetanse	0,6	0,7	0,4	0,6	0,3
I opplæring	4,5	2	2,8	3,4	4
Gjennomført, ikke bestått	6,7	5	4,8	5,8	5,2
Sluttet	14	10,4	10,8	12,2	10,8

Figur 25: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for elektro og datateknologi

Tabell 50: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for elektro og datateknologi (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Oppnådd fag-/svennebrev	89,9	92,6	93,6	91,5	92,7
Fortsatt i lære	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Fullført læretid, uten fagbrev	4,2	1,3	0,0	2,4	2,2
Ute av lære uten å ha fullført	5,9	6,0	6,4	6,0	4,7

Tabell 51: Indekser fra elevundersøkelsen for elektro og datateknologi (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,5	*	3,6	*	3,6
	Faglig utfordring	4,3	*	4,4	*	4,3
	Felles regler	4,2	*	4,1	*	4,2
	Læringskultur	3,9	*	3,9	*	4
	Mestring	3,9	*	3,9	*	3,9
	Motivasjon	3,7	*	3,7	*	3,7
	Støtte fra lærer	4,1	*	4,1	*	4,2
	Støtte hjemmefra	4,1	*	3,9	*	4
	Trivsel	4,3	*	4,2	*	4,2
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,7	*	3,7	*	3,7
	Vurdering for læring	3,7	*	3,7	*	3,7
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,5	*	3,5	*	3,6
	Faglig utfordring	4,2	*	4,3	*	4,3
	Felles regler	4,1	*	4,1	*	4,2
	Læringskultur	3,8	*	3,8	*	4
	Mestring	4	*	3,9	*	3,9
	Motivasjon	3,6	*	3,6	*	3,7
	Støtte fra lærer	4,1	*	4,2	*	4,2
	Støtte hjemmefra	4	*	3,9	*	3,9
	Trivsel	4,2	*	4,2	*	4,2
	Vurdering for læring	3,6	*	3,5	*	3,6
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,7	4	*	*	3,7
	Faglig utfordring	4,6	4,6	*	*	4,5
	Felles regler	4,2	4,3	*	*	4,2
	Læringskultur	3,6	4,3	*	*	4
	Mestring	4,1	4,2	*	*	4
	Motivasjon	3,8	3,8	*	*	3,8
	Støtte fra lærer	4,1	4,4	*	*	4,3
	Støtte hjemmefra	3,7	3,7	*	*	3,6
	Trivsel	4,3	4,3	*	*	4,2
	Vurdering for læring	3,6	4	*	*	3,7

Tabell 52: Mobbing fra elevundersøkelsen for elektro og datateknologi (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	6,9	*	7,3	*	*
	Vg2	9,3	*	6,2	*	*
	Vg3	*	*	*	*	*

Tabell 53: Indekser fra lærlingundersøkelsen for elektro og datateknologi (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	3,8	3,7	3,8	3,7 ↓
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,4	3,4	3,3	3,4 →
Motivasjon	4,0	4,0	4,1	4,1 →
Trivsel	4,2	4,2	4,4	4,2 ↓
Tilfreds med opplæringen i bedriften	3,9	4,0	4,2	4 ↓
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	4,2	4,2	4,3	4,2 ↓
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,4	3,6	3,5	3,5 →
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	3,8	3,9	3,9	3,9 →
Gjennomført halvårsvurdering	3,9	4,5	4,6	4,3 →
Forberedelse til fagprøve	3,6	3,7	3,8	3,7 →
Svarprosent	53,6	70,9	53,0	58,8

Tabell 54: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for elektro og datateknologi (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	4,0	2,6	2,3	3,1 ↓
Uønsket seksuell oppmerksomhet	1,5	*	*	*

8.2.1 Skoleopplæringen

Antallet elever i utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi er gått noe ned mellom 2021-22 og 2022-23, fra 2 353 til 2 320. Andelen som kom inn på sitt førsteønske er også gått ned fra 90,1 prosent i skoleåret 2021-22 til 88,7 prosent i 2022-23. Akershus hadde størst andel elever som ble tatt inn på sitt første ønske. Elevene kom inn med omtrent samme gjennomsnittlige grunnskolepoeng; 39,5/39,6. Snittet var høyest i Buskerud (40,5) med Østfold hakk i hæl (40,4). Andelen som fullførte og besto gikk noe opp i 2022-23 sammenliknet med skoleåret før; 90,1 prosent i 2022-23 mot 89,8 prosent i 2021-22. Østfold hadde den høyeste andelen som fullførte og besto (91,8 prosent). Andelen som sluttet gikk også noe ned i perioden fra 3,4 prosent i 2021-22 til 3,1 prosent i 2022-23. Akershus hadde den største andelen elever som sluttet, 3,8 prosent. Også i dette utdanningsprogrammet gikk totalfraværet drastisk opp, fra 2,7 prosent i 2021-22 til 5,3 prosent i 2022-23. Høyest var fraværet i Akershus; 5,4 prosent. Karaktersnittet i skoleåret i alle tre fylker; 4,1. Andelen som fikk karakteren 1 eller vurderingen IV gikk ned fra 5,2 prosent i 2021-22 til 4,0 prosent i 2022-23. Fylket med høyest andel 1/IV var Akershus med 4,3 prosent.

Mulige sammenhenger

Det ser ikke ut til at den store økningen i fraværet påvirker verken sluttetandel, karakterutvikling eller 1/IV negativt i nevneverdig grad i dette utdanningsprogrammet. Andelen som fullførte og besto gikk marginalt opp i perioden.

8.2.2 Bedriftsopplæringen

86,8 prosent av søkerne til læreplass fikk dette i 2023. Dette er en liten nedgang fra år 2022, da 87,6 prosent av søkerne fikk læreplass. Høyest andel søkere fikk læreplass i Buskerud; 91,9

prosent. I Viken fikk til sammen 700 søkere læreplass i utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi.

Totalt gikk 703 opp til fagprøve i Elektro og datateknologi i Viken i 2023. Andelen som ikke besto var 6,8 i Viken, fylket med høyest prosent som ikke besto var Østfold, med 9,0 prosent. I Viken var andelen som besto meget godt på 30,9 prosent i dette utdanningsprogrammet. Fylket med størst andel fagprøver med dette resultatet var Buskerud; 33,5 prosent.

8.2.3 Gjennomføring over tid

I utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi var det i 2016-kullet 78,1 prosent i Viken som fullførte og besto. Nasjonalt var tallet 79,7. Høyest andel fullførte og besto i Buskerud, 81,9 prosent. 0,6 prosent av dette kullet gikk mot grunnkompetanse i Viken, mot 0,3 prosent nasjonalt. Generelt er det lav andel med grunnkompetanse i dette utdanningsprogrammet. Det var høyest andel som gikk mot grunnkompetanse i Buskerud; 0,7 prosent. En noe lavere andel enn nasjonalt var opplæring etter 5/6 år; 3,4 i Viken mot 4 nasjonalt. Akershus hadde størst andel elever som fremdeles var i opplæring; 4,5 prosent. I kategorien gjennomført, men ikke bestått hadde Viken en større andel enn nasjonalt; 5,8 mot 5,2 prosent. 12,2 prosent av 2016-kullet sluttet i utdanningsprogrammet i Viken; 10,8 prosent nasjonalt. Det var størst andel som sluttet i Akershus; 14 prosent.

Av 2017-kullet i utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi, var det en andel på 91,5 som i Viken oppnådde fag-/svennebrev, nasjonalt var andelen 92,7. I Viken var ingen fortsatt i lære etter 5 år. Det var derimot 2,4 prosent som fullførte læretiden uten fagbrev, mot 2,2 prosent nasjonalt. Det var Akershus som hadde den høyeste andelen i denne kategorien; 4,2 prosent. Andelen av 2017-kullet som gikk ut av lære uten fagbrev var i Viken 6,0 prosent, nasjonalt 4,7. Østfold hadde den høyeste andelen som gikk ut av lære uten å ha fullført; 6,4 prosent. Kanskje bør Viken-fylkene i denne sammenhengen se på om kontrakter avsluttes for fort, det viser seg at en andel av lærlingene i dette utdanningsprogrammet bruker noe tid, men går opp til fagprøve etter hvert. Det er altså ikke mange som faller helt ut av bedriftsopplæringen.

8.2.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi har ikke Viken resultater som kan ses opp mot nasjonalt snitt i **elevundersøkelsen**. Dette skyldes skjermingsreglene.

Buskerud mangler verdier for vg1 og vg2 i dette utdanningsprogrammet. Østfold mangler verdier for vg3. Akershus og Østfold har relativt like verdier i vg1 og vg2, Østfold kanskje noe høyere verdier samlet sett.

I vg1 får indikatoren Trivsel høyest verdi, etterfulgt av Støtte fra lærerne. Lavest verdi får indeksen Elevdemokrati og medvirkning. Indeksen Vurdering for læring får høyere verdi enn for yrkesfagene samlet. Når vi kommer til vg3 er det indikatoren faglig utfordring som får høyest verdi; 4,6 – både i Akershus og Buskerud. Indeksen støtte fra lærere får verdien 4,1 i Akershus, 4,4 i Buskerud. Mest oppsiktsvekkende ved tallene for utdanningsprogrammet er at elevene i Buskerud har gitt den høye verdien 4 til Vurdering for læring. Spørsmålet er da hvilke rutiner og hvilken metodikk lærerne her benytter seg av. Dette bør man se nøye på for å oppnå liknende resultater.

Elevene i utdanningsprogrammet gir høyest verdier i vg1 og vg3 – vg3 har de høyeste verdiene – dette fordi resultatene fra Buskerud i vg3 drar snittet opp.

Elevene opplever faglig utfordring. Kanskje kan økt opplevelse av mestring oppnås gjennom økt medvirkning.

I utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi er Buskerud-resultatene for mobbing skjermet. Dette innebærer at Viken-resultater ikke kan regnes ut. I Akershus har mobbing større omfang i vg2 enn i vg1. Det er større omfang av mobbing i vg1 i Østfold enn i Akershus – det er 0,4 prosentpoeng flere elever som rapporterer om mobbing i Østfold enn i Akershus. I vg2 er situasjonen omvendt – det er 3,1 prosentpoeng høyere andel som rapporterer om mobbing i vg2 i Akershus enn i Østfold. Mobbingen har altså størst omfang i Akershus.

I utdanningsprogrammet Elektro og datateknologi var det på Viken-nivå 58 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Buskerud; 70,9 prosent, i Akershus besvarte 53,6, i Østfold 53,0. I dette utdanningsprogrammet har vi svært stor variasjon i svarprosent mellom fylkene. Spørsmålet blir da hvem som svarer når svarprosenten blir lav; er det de mest motiverte og best fornøyde lærlingene?

Sammenliknet med 2022 hadde fire indekser hatt en negativ utvikling; Yrkesfaglig fordypning, Trivsel, Tilfredshet med opplæring i bedrift og Helse, miljø og sikkerhet. Ingen indekser har utviklet seg positivt. Det er på Viken-nivå høyest tilfredshet med Gjennomføring av halvårsvurdering; 4,3, lavest tilfredshet med Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift; 3,4.

Det er lærlingene i Østfold som samlet sett har gitt de høyeste verdiene til indeksene, det tyder på høyest tilfredshet med lærings- og arbeidsmiljøet i dette fylket.

I Viken er det en andel på 3,1 av elevene i dette utdanningsprogrammet som rapporterer om mobbing; høyest er andelen i Akershus; 4,0, lavest er andelen i Østfold, der lærlingene også rapporterer om høyest grad av tilfredshet med lærings- og arbeidsmiljøet. Andelen som mobbes er gått ned sammenliknet med lærlingundersøkelsen i 2022.

Det er bare i Akershus at det er verdi for Uønsket seksuell oppmerksomhet; 1,5 prosent av lærlingene opplever dette. I Buskerud og Østfold er tallene skjermet – dermed også i Viken. Vi får da heller ikke se utviklingen fra 2022 til 23.

8.3 Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år eller resultater fra fagopplæring.

Tabell 55: Nøkkeltall for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	256	204	139	599	512
Tatt inn på første ønske, prosent	86,5	83,7	78,2	83,6	84,5
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,4	36,3	36,2	37,2	37,0
Fullført og bestått skoleår, prosent	81,1	69,7	79,7	77,1	78,3
Sluttet, prosent	5,6	10,1	12,2	8,5	9,2
Totalfravær, prosent	9,4	14,4	7,6	10,6	3,5
Karaktersnitt	4,0	3,7	4,0	3,9	3,9
Elever med 1 eller IV, prosent	6,8	16,3	3,7	9,1	9,2

Tabell 56: Læreplassoversikt for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	75,0	96,3	83,3	84,5	91,9
Søkere fått læreplass, antall	24	26	20	71	79

Tabell 57: Indekser fra elevundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,7	3,3	3,4	3,5 ↓	3,5
	Faglig utfordring	4,2	3,9	4,2	4,1 ↓	4,1
	Felles regler	4	3,8	4,3	4,0 ↓	4
	Læringskultur	3,9	3,7	4	3,9 ↓	3,9
	Mestring	3,7	3,7	*	*	3,7
	Motivasjon	3,4	3,4	3,6	3,4 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	3,9	3,9	4	3,9 ↓	4
	Støtte hjemmefra	3,8	3,6	3,9	3,8	3,8
	Trivsel	4	3,7	4,2	3,9 ↓	4
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,2	3,3	3,5	3,3	3,3
	Vurdering for læring	3,3	3,3	3,6	3,4 ↓	3,4
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,8	*	*	3,6
	Faglig utfordring	4,2	4,3	*	*	4,2
	Felles regler	4	4,2	*	*	4,1
	Læringskultur	3,7	4,1	*	*	3,9
	Mestring	3,8	3,8	*	*	3,8
	Motivasjon	3,4	3,3	*	*	3,4
	Støtte fra lærer	3,9	4,1	*	*	4
	Støtte hjemmefra	3,7	4	*	*	3,8
	Trivsel	3,8	4,1	*	*	4
	Vurdering for læring	3,4	3,6	*	*	3,5
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,9	3,8	*	*	3,6
	Faglig utfordring	4,3	4,8	*	*	4,2
	Felles regler	4	4,1	*	*	4
	Læringskultur	3,9	4,2	*	*	3,8
	Mestring	4	4,1	*	*	3,9
	Motivasjon	3,3	3,7	*	*	3,4
	Støtte fra lærer	4	4,1	*	*	4
	Støtte hjemmefra	3,6	3,7	*	*	3,7
	Trivsel	4	4	*	*	3,8
	Vurdering for læring	3,7	3,9	*	*	3,5

Tabell 58: Mobbing fra elevundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	11,7	17,7	*	*	*
	Vg2	*	*	*	*	*
	Vg3	*	*	*	*	5

Tabell 59: Indekser fra lærlingundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	4,1	3,5	3,9	3,9
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,7	3,2	4,1	3,7
Motivasjon	4,0	4,1	4,3	4,1
Trivsel	4,0	4,1	4,2	4,1
Tilfreds med opplæringen i bedriften	4,0	3,9	3,4	3,8
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	3,7	3,7	3,8	3,7
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,8	3,9	3,8	3,8
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	4,0	3,7	4,1	4
Gjennomført halvårsvurdering	*	4,5	*	*
Forberedelse til fagprøve	3,8	3,8	3,6	3,7
Svarprosent	55,0	76,9	47,6	56,8

Tabell 60: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	*	*	*	*
Uønsket seksuell oppmerksomhet	0,0	0,0	*	*

8.3.1 Skoleopplæringen

Antallet elever i Utdanningsprogrammet Frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign (FBIE) er gått opp fra skoleåret 2021-22 til 2022-23 – fra 512 til 599, en anelig økning, altså. Andelen som kom inn på sitt første ønske er i perioden gått noe ned fra 84,5 til 83,6. Fylket der størst andel elever kom inn på sitt første ønske var Akershus; 86,5 prosent. I Østfold var det bare 78,2 prosent av søkerne som kom inn på sitt første ønske. Søkerne til programmet hadde i snitt 37,2 grunnskolepoeng ved inntak, dette var noe høyere enn foregående skoleår. Akershus hadde det høyeste snittet ved inntak.

77,1 prosent av elevene fullførte og besto skoleåret 2022-23. Dette var en liten nedgang fra foregående skoleår. 81,1 prosent av elevene i utdanningsprogrammet fullførte og besto skoleåret i Akershus, mens bare 69,7 prosent i Buskerud fullførte og besto.

Andelen som sluttet i utdanningsprogrammet gikk ned med 0,7 prosentpoeng fra skoleåret 2021-22 til 2022-23. Østfold hadde den høyeste andelen som sluttet; 12,2 prosent. Buskerud hadde også en høy andel som sluttet; 10,1 prosent.

Fraværet i utdanningsprogrammet var svært mye høyere i skoleåret 2022-23 enn i skoleåret før. Fraværet gikk fra 3,5 til 10,6. Utdanningsprogrammet har det høyeste fraværet av samtlige utdanningsprogram.

Karaktersnittet var det samme i de to skoleårene; 3,9. Akershus og Østfold hadde samme snitt; 4,0, mens elevene i Buskerud i snitt hadde 3,7.

Andel elever med vurderingen 1 eller IV gikk ned med 0,1 prosentpoeng fra 2021-22 til 22-23. Buskerud hadde en svært høy andel av disse vurderingene i utdanningsprogrammet; 16,3 prosent. Østfold hadde en lav andel; 3,7 prosent.

Mulige sammenhenger

Også i dette utdanningsprogrammet har fraværet økt betraktelig, mens andelen som sluttet har gått ned sammen med andelen elever som får vurderingene 1 og/eller IV. Karaktersnittet har også stått stabilt. Andelen som fullførte og besto gikk altså ned med 1,2 prosentpoeng. Her er det altså bare fravær og fullført og bestått som samvarierer.

8.3.2 Bedriftsopplæringen

I utdanningsprogrammet FBIE var det en nedgang i andel søkere som fikk læreplass på 7,4 prosentpoeng mellom 2021-22 og 2022-23. Flest søkere fikk læreplass i Buskerud i 2023; 96,3 prosent. Færrest søkere fikk læreplass i Akershus; 75,0 prosent. Til sammen var det 71 søkere til læreplass i dette programmet i 2023.

8.3.3 Gjennomføring over tid

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år eller resultater fra fagopplæring.

8.3.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign har ikke Viken resultater som kan ses opp mot nasjonalt snitt i **elevundersøkelsen** i vg2 og vg3. Dette skyldes skjermingsreglene.

Østfold mangler verdier for vg2 og vg3 i dette utdanningsprogrammet, men i vg1 er det dette fylket som samlet sett har best verdier. Buskerud har lave verdier på samme trinn.

Sammenliknet med gjennomføringen i 2022, gir vg1, som eneste trinn med verdier, lavere vurdering i 2023 på samtlige indekser.

I vg1 får indikatoren Faglig utfordring høyest verdi, etterfulgt av Felles regler. Lavest verdi får indeksen Utdanning og yrkesveiledning. Også indeksene Vurdering for læring, Motivasjon og Elevdemokrati og medvirkning får lave verdier. Støtte fra lærere får på Viken-nivå verdien 3,9.

I vg2 gir elevene høyest verdi til indikatoren Faglig utfordring, mens indeksene Motivasjon og Vurdering for læring for laveste verdi. Også indeksen Elevdemokrati og medvirkning får noe dårlige verdier, lavest i vg1.

Det er sprik mellom fylkeskommunene på flere indekser. Elevene i Buskerud gir for eksempel verdien 4,8 på Faglig utfordring i vg3, dette er 0,5 høyere enn Akershus. I vg3 er verdiene for Vurdering for læring gått opp; elevene i Akershus gir verdien 3,7, mens elevene fra Buskerud gir verdien 3,9. Hva er skjedd mellom vg1, da elevene gir vurderingen 3,3 og vg3 med verdiene som er nevnt over? Er det andre lærere eller annen metodikk som benyttes i vg3? Hva kan lærere på ulike trinn lære av hverandre?

Elevene opplever faglig utfordring på et relativt høyt nivå, samtidig som Støtte fra lærere oppleves lavere. Går det an å tette dette gapet for å unngå stress hos elevene? Kanskje kan økt opplevelse av mestring oppnås gjennom økt medvirkning og økt lærerstøtte.

I utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign er alle resultater fra mobbeindeksen skjermet i Østfold, i Akershus og Buskerud er resultatene skjermet i vg2 og vg3. Dette innebærer at det ikke kan regnes ut Viken-resultater. På nasjonalt nivå er det bare resultater i vg3. Her er andelen 5, noe som er under snitt for alle utdanningsprogram nasjonalt.

Mobbeandelen er svært høy på vg1 i Buskerud; 17,7 prosent. I Akershus er andelen 11,7 prosent – altså høy også her. Det er her snakk om små grupper, dersom en eller to blir mobbet, slår dette sterkt inn i andelen. Når det er sagt, så er problemet like stort for dem det gjelder.

Ved gjennomføringen i 2022 ble det ikke rapportert om mobbing i dette utdanningsprogrammet i elevundersøkelsen.

I utdanningsprogrammet Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign var det på Viken-nivå 56,8 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Buskerud; 76,9 prosent, i Akershus besvarte 55,0, i Østfold 57,8 prosent.

Fordi utdanningsprogrammet var nytt etter fagfornyelsen, har lærlingundersøkelsen ikke vært gjennomført tidligere – utvalget til undersøkelsen skal ha vært 11 måneder i lære etter to år i skole før de gjennomfører undersøkelsen. Dermed har vi ikke historiske tall å sammenlikne med i dette utdanningsprogrammet.

Indeksene som på Viken-nivå har fått høyest verdi i dette utdanningsprogrammet er Motivasjon og Trivsel, som begge har fått 4,1. Indeksene som har fått lavest verdi er Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift, Helse, miljø og sikkerhet og Forberedelse til fagprøven, som alle har fått verdi 3,7.

Det er lærlingene i Østfold som samlet sett har gitt de høyeste verdiene til indeksene, det tyder på høyest tilfredshet med lærings- og arbeidsmiljøet i dette fylket. Det er imidlertid litt overraskende i dette bildet at Tilfredshet med opplæring i bedrift får svært lav verdi nettopp i Østfold; 3,4 mot 4,0 i Akershus og 3,9 i Buskerud.

Når det gjelder indeksen Mobbing på arbeidsplassen er indeksen skjermet i alle fylker i dette utdanningsprogrammet. På indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er det registrert at det er 0,0 prosent av lærlingene i dette utdanningsprogrammet som utsettes for slikt på arbeidsplassen i Akershus og Buskerud. I Østfold er resultatene skjermet, da fremkommer heller ikke Viken-tallene, og vi får ikke sammenliknet med fjorårets tall.

8.4 Helse- og oppvekstfag

Tabell 61: Nøkkeltall for helse- og oppvekstfag

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	1 862	799	1 176	3 837	3 981
Tatt inn på første ønske, prosent	84,0	85,6	88,2	85,6	86,2
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	37,5	40,6	39,2	38,7	38,4
Fullført og bestått skoleår, prosent	77,9	85,7	82,4	81,0	83,0
Sluttet, prosent	5,9	4,3	5,0	5,3	5,7
Totalfravær, prosent	9,3	8,0	7,6	8,5	3,3
Karaktersnitt	4,1	4,3	4,1	4,1	4,2
Elever med 1 eller IV, prosent	10,3	7,8	8,4	9,2	8,4

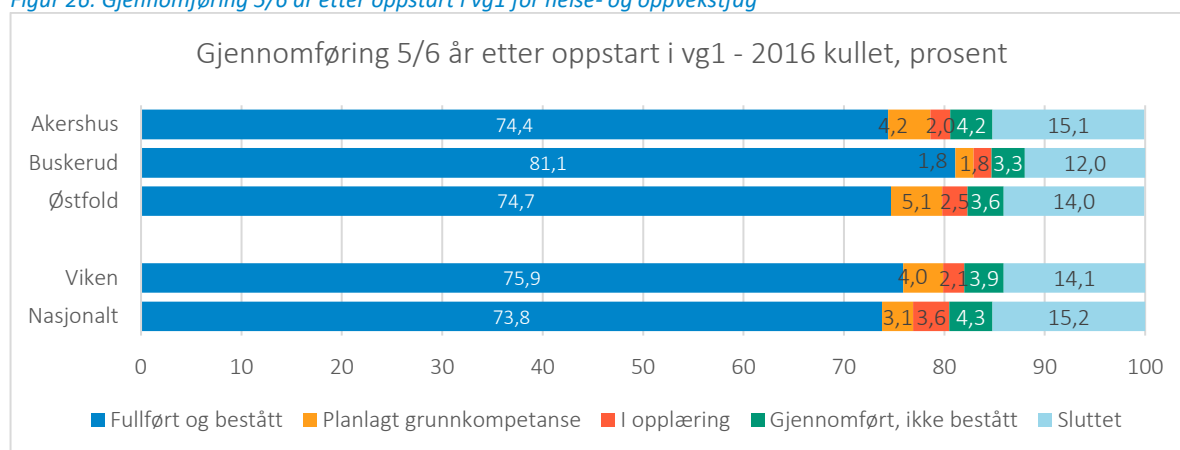
Tabell 62: Læreplassoversikt for helse- og oppvekstfag

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	73,0	69,9	85,7	75,6	70,2
Søkere fått læreplass, antall	292	128	191	612	644

Tabell 63: Fag- og svenneprøveoversikt for helse- og oppvekstfag

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent	62,8	64,3	61,5	62,7	64,4
Bestått meget godt, prosent	31,8	31,0	35,5	32,7	32,7
Ikke bestått, prosent	5,4	4,7	3,1	4,5	2,9
Antall	796	403	524	1723	1752

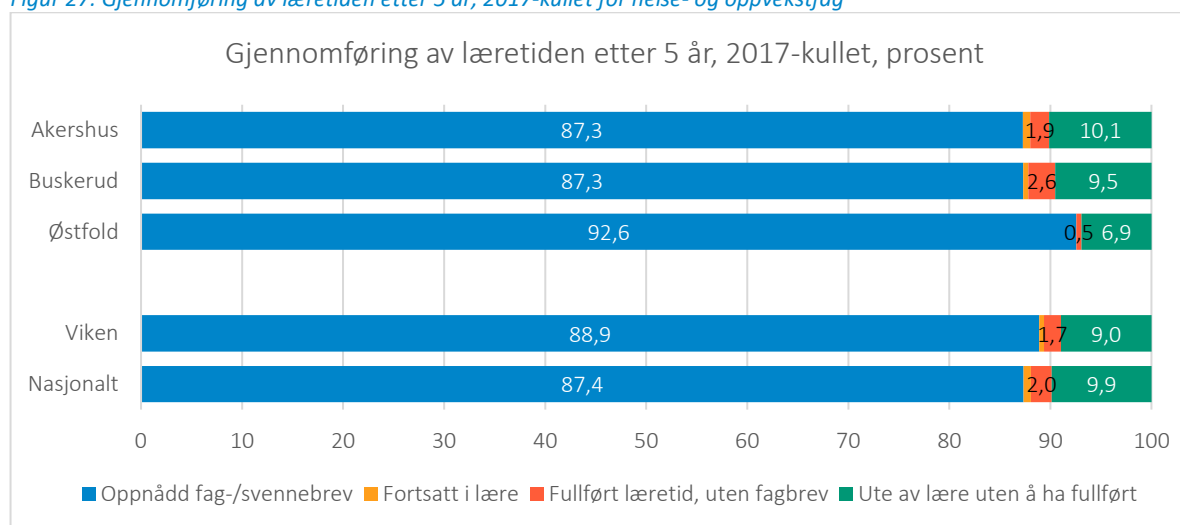
Figur 26: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for helse- og oppvekstfag

Tabell 64: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for helse- og oppvekstfag (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	74,4	81,1	74,7	75,9	73,8
Planlagt grunnkompetanse	4,2	1,8	5,1	4	3,1
I opplæring	2	1,8	2,5	2,1	3,6
Gjennomført, ikke bestått	4,2	3,3	3,6	3,9	4,3
Sluttet	15,1	12	14	14,1	15,2

Figur 27: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for helse- og oppvekstfag

Tabell 65: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for helse- og oppvekstfag (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Oppnådd fag-/svennebrev	87,3	87,3	92,6	88,9	87,4
Fortsatt i lære	0,7	0,5	0,0	0,5	0,7
Fullført læretid, uten fagbrev	1,9	2,6	0,5	1,7	2,0
Ute av lære uten å ha fullført	10,1	9,5	6,9	9,0	9,9

Tabell 66: Indekser fra elevundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,7	*	3,7	*	3,8
	Faglig utfordring	4,3	*	4,3	*	4,3
	Felles regler	4,1	*	4,2	*	4,2
	Læringskultur	4	*	4	*	4
	Mestring	3,8	*	3,8	*	3,8
	Motivasjon	3,5	*	3,6	*	3,6
	Støtte fra lærer	4	*	4	*	4,1
	Støtte hjemmefra	4	*	4	*	3,9
	Trivsel	4,1	*	4,1	*	4,1
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,4	*	3,7	*	3,6
	Vurdering for læring	3,5	*	3,5	*	3,5
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,7	3,7	3,7	3,7 →	3,7
	Faglig utfordring	*	4,3	4,4	*	4,4
	Felles regler	4,1	4,2	4,1	4,1 ↑	4,2
	Læringskultur	4	3,9	4	4,0 →	4
	Mestring	*	3,9	3,8	*	3,9
	Motivasjon	3,4	3,5	3,5	3,5 →	3,5
	Støtte fra lærer	3,9	4	4	4,0 →	4
	Støtte hjemmefra	3,9	4	3,8	3,9 ↑	3,9
	Trivsel	4	4,1	4,1	4,1 →	4,1
	Vurdering for læring	3,4	3,4	3,4	3,4 ↓	3,5
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,9	3,8	3,8	3,8 →	3,7
	Faglig utfordring	4,2	4,6	4,5	4,5 ↑	4,4
	Felles regler	4,3	4,3	4,2	4,3 ↓	4,2
	Læringskultur	4,3	4,1	4	4,1 ↓	4
	Mestring	4	4	3,9	4,0 ↓	3,9
	Motivasjon	3,6	3,5	3,6	3,5 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	4,3	4,1	4	4,1 →	4,1
	Støtte hjemmefra	3,5	3,9	3,8	3,8 ↑	3,8
	Trivsel	3,9	4,2	4,1	4,1 ↑	4,1
	Vurdering for læring	3,9	3,4	3,6	3,6 ↓	3,5

Tabell 67: Mobbing fra elevundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	*	*	*	*	6,7
	Vg2	*	*	*	*	4,9
	Vg3	*	*	*	*	*

Tabell 68: Indekser fra lærlingundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	4,1	4,4	3,9	4,1 ↑
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,8	4,1	3,7	3,8 →
Motivasjon	4,2	4,2	4,3	4,2 →
Trivsel	4,2	4,2	4,3	4,2 →
Tilfreds med opplæringen i bedriften	3,8	4,0	4,1	3,9 ↓
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	3,4	3,5	3,4	3,4 ↓
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,9	3,8	3,9	3,9 ↑
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	3,9	3,9	3,9	3,9 →
Gjennomført halvårsvurdering	4,3	4,5	4,6	4,5 ↑
Forberedelse til fagprøve	3,5	3,5	3,5	3,5 ↓
Svarprosent	50,8	54,3	63,8	55,6

Tabell 69: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	*	3,8	2,2	*
Uønsket seksuell oppmerksomhet	2,6	*	*	*

8.4.1 Skoleopplæringen

I Viken var det i utdanningsprogrammet Helse og oppvekst (HO) 3 837 elever i skoleåret 2022-23. I skoleåret 2021-22 hadde utdanningsprogrammet 3 981 elever, så dette er en nedgang på 144 elever. Siden alle prognoser peker i retning av et stort behov for helsefagarbeidere fremover, er dette en negativ utvikling. 85,6 prosent av søkerne hadde HO som sitt første ønske. Dette er en noe mindre andel enn skoleåret før, da 86,2 prosent av elevene kom inn på førsteønsket sitt. Flest elever fikk sitt første ønske innfridd i Østfold; 88,2 prosent. Færrest elever fikk sitt første ønske innfridd i Akershus; 84,0 prosent.

Elevene hadde i gjennomsnitt 38,7 grunnskolepoeng, noe høyere enn i det foregående skoleåret. Gjennomsnittet i skoleåret 2022-23 var høyest i Buskerud; 40,6 poeng.

Andelen som fullførte og besto var i Viken på 81,0 prosent, ned 2 prosentpoeng fra skoleåret før. 5,3 prosent sluttet i utdanningsprogrammet i skoleåret 2022-23, denne andelen var 0,4 prosentpoeng lavere enn i 2021-22. Flest sluttet i Akershus; 5,9 prosent, færrest sluttet i Buskerud; 4,3 prosent.

Fraværet i utdanningsprogrammet gikk opp fra 3,3 prosent i skoleåret 2021-22 til 8,5 prosent i skoleåret 2022-23. Fraværet var høyest i Akershus i 2022-23.

Karaktersnittet gikk marginalt ned mellom 2021-22 og 2022-23; 0,1 karakterer. Andelen elever med vurderingen 1/IV gikk opp i samme periode fra 8,4 prosent i 2021-22 til 9,2 prosent i 2022-23. Fylket med høyest andel elever med vurderingen 1 eller IV var Akershus, med 10,3 prosent.

Mulige sammenhenger

Fraværet, som har gått vesentlig opp, følges, til en viss grad, av andel som har fått vurderingene 1 og/eller IV og karakterutvikling. Andelen som sluttet, ser ikke ut til å ha blitt påvirket av fraværet. Andelen som fullførte og besto gikk altså ned med 2,0 prosentpoeng.

8.4.2 Bedriftsopplæringen

I utdanningsprogrammet var det en økning i andel som fikk læreplass fra 2022 til 2023 på 5,4 prosentpoeng. En pen økning her, altså. Det var størst andel søkere som fikk læreplass i Østfold; 85,7 prosent. Færrest søkere fikk læreplass i Buskerud; 69,9 prosent. Østfold har en egen ordning for voksen-søkerne som gjør at de ikke er inkludert i denne statistikken – dette utgjør en stor andel av søkerne til læreplass i de to andre fylkene.

Det var til sammen 612 elever som fikk læreplass i utdanningsprogrammet Helse- og oppvekst i 2023.

Totalt gikk 1 723 opp til fagprøven i Helse- og oppvekstfag i Viken. Andelen som ikke besto var 4,5 prosent i Viken, fylket med høyest prosent som ikke besto var Akershus, med 5,4 prosent. I Viken var andelen som besto meget godt på 32,7 prosent – den samme andelen som i 2022. Fylket med høyest andel fagprøver med dette resultatet var Østfold; 35,5 prosent.

8.4.3 Gjennomføring over tid

I dette utdanningsprogrammet har Viken høyere andel fullført og bestått enn nasjonalt for 2016-kullet; 75,9 i Viken mot 73,8 nasjonalt. Buskerud har den høyeste andelen fullført og bestått. Viken hadde høyere andel som gikk mot grunnkompetanse; 4 prosent mot 3,1 nasjonalt. Østfold hadde den høyeste andelen som gikk mot grunnkompetanse; 5,1 prosent. Det var flere nasjonalt enn i Viken som fremdeles var i opplæring etter 5/6 år; 3,6 prosent nasjonalt mot 2,1 prosent i Viken. Østfold hadde den høyeste andelen som fremdeles var i opplæring etter 5/6 år; 2,5 prosent. Viken hadde lavere andel enn nasjonalt på gjennomført, men ikke bestått; 3,9 i Viken mot 4,3 prosent nasjonalt. Akershus hadde den høyeste andelen i denne kategorien; 4,2 prosent. Relativt mange elever sluttet i dette utdanningsprogrammet, flere nasjonalt enn i Viken; nasjonalt 15,2, Viken 14,1 prosent. Akershus hadde flest elever/lærlinger av fylkene som utgjorde Viken som sluttet i dette årskullet; 15,1 prosent.

Når det gjelder oppnådd fag-/svennebrev etter 5 år for 2017-kullet i Helse- og oppvekstfag, hadde Viken bedre resultater enn nasjonalt; 88,9 mot 87,4 prosent. Østfold gjorde det best med 92,6 prosent av årskullet som oppnådde fag-/svennebrev. 0,5 prosent av årskullet var fortsatt i lære i Viken, nasjonalt var andelen 0,7 prosent. 1,7 prosent fullførte læretiden uten fag-/svennebrev i Viken, nasjonalt var andelen 2 prosent. Av de gamle Viken-fylkene hadde Buskerud størst andel i denne kategorien; 2,6 prosent. Nasjonalt var 9,9 prosent av årskullet ute av lære uten å fullføre, i Viken 9,0 prosent. Akershus hadde flest elever/lærlinger i denne kategorien av de gamle Viken-fylkene.

8.4.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Helse- og oppvekst er resultatene fra **elevundersøkelsen** skjermet på Buskerud-nivå i vg1 – dette gir skjermede resultater også på Viken-nivå. I vg2 er Viken-resultatene like eller svakere enn nasjonalt snitt, mens i vg3 er resultatene for Viken bedre enn nasjonalt snitt.

Det er ulikt på trinnene hvilken fylkeskommune som samlet sett har fått flest indekser med høyest verdi; i vg2, hvor alle fylkene har verdier, er det Buskerud som har fått flest indekser med høyest verdi, mens i vg3 er det Akershus.

I vg2 har indeksene Felles regler og Støtte hjemmefra fått høyere verdi sammenliknet med 2022, mens indeksen Vurdering for læring dessverre har beveget seg i feil retning. I vg2 har Faglig utfordring, Støtte hjemmefra og Trivsel fått høyere verdi sammenliknet med 2022, mens for eksempel Mestring, Motivasjon og Vurdering for læring har bevet seg i feil retning – altså har fått lavere verdi.

I vg1 har Motivasjon og Vurdering for læring fått lavest verdi, mens Faglig utfordring har fått høyest. I vg2 er bildet det samme som i vg1. Verdiene gjentar seg også i vg3 – det er laveste verdier på indeksene Motivasjon og Vurdering for læring. Støtte fra lærere har fått verdier over 4,0 både i vg1,2 og 3.

Bildet i utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag er nokså likt bildet for yrkesfagene samlet. Å styrke medvirkning og Vurdering for læring, og balansere Faglig utfordring mot lærerstøtte vil trolig kunne gi økt motivasjon og dermed påvirke gjennomføringstall og læringsutbytte.

I dette utdanningsprogrammet er resultatene på alle tre nivåer fra alle de tre gamle Viken-fylkene skjermet på mobbeindeksen. Dermed finnes bare resultater på nasjonalt nivå fra vg1 og vg2. Mobbeproblemet har størst omfang i vg1, hvor det ligger 0,5 prosentpoeng over snittet for alle utdanningsprogram nasjonalt. I vg2 er andelen godt under nasjonalt snitt.

I utdanningsprogrammet Helse- og oppvekstfag var det på Viken-nivå 55,6 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Østfold; 63,8 prosent, i Buskerud besvarte 54,3 prosent, i Akershus 50,8.

Sammenliknet med 2022 ble tre indekser lavere vurdert. Dette gjelder Trivsel, Tilfredshet med opplæring i bedrift og Forberedelse til fagprøve. Tre indekser fikk høyere verdi i perioden; dette gjelder Yrkesfaglig fordypning, Helse, miljø og sikkerhet og Læreplan (kjennskap til og samsvar med). Resten av indeksene har fått samme verdi i 2023 som i 2022.

Indeksene som på Viken-nivå har fått høyest verdi i dette utdanningsprogrammet er Gjennomført halvårsvurdering. Denne indeksen fikk verdien 4,5. Indeksen som fikk laveste verdi var Helse, miljø og sikkerhet, som fikk verdi 3,4.

Det er lærlingene i Østfold som samlet sett har gitt de høyeste verdiene til indeksene, det tyder på høyest tilfredshet med lærings- og arbeidsmiljøet i dette fylket.

Når det gjelder indeksen Mobbing på arbeidsplassen, er verdiene skjermet i Akershus, dermed får vi ingen Viken-tall, og vi får heller ikke sammenliknet verdien med verdien fra 2022. I Buskerud oppgir 3,8 prosent av lærlingene at de utsettes for mobbing, i Østfold 2,2 prosent.

På indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er alle tall skjermet med unntak av Akershus, som har en andel på 2,6 prosent av lærlingene som oppgir at de får uønsket seksuell oppmerksomhet.

8.5 Håndverk, design og produktutvikling

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år og svært få resultater fra fagopplæring.

Tabell 70: Nøkkeltall for håndverk, design og produktutvikling

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	138	31	31	200	231
Tatt inn på første ønske, prosent	85,1	72,7	80,0	82,8	91,8
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,3	39,9	39,6	38,9	39,4
Fullført og bestått skoleår, prosent	76,7	92,0	85,2	81,2	76,2
Sluttet, prosent	7,0	4,0	7,4	6,5	14,3
Totalfravær, prosent	7,1	6,6	10,6	7,7	3,8
Karaktersnitt	4,1	4,2	4,2	4,1	4,1
Elever med 1 eller IV, prosent	6,3	4,2	8,0	6,2	7,9

Tabell 71: Læreplassoversikt for håndverk, design og produktutvikling

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	85,0	0,0	60,0	71,4	60,7
Søkere fått læreplass, antall	17	0	3	20	17

Tabell 72: Fag- og svenneprøveoversikt for håndverk, design og produktutvikling

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent			46,2	46,2	
Bestått meget godt, prosent			46,2	46,2	
Ikke bestått, prosent			7,7	7,7	
Antall	0	0	13	13	0

Tabell 73: Indekser fra elevundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	*	*	*	3,6
	Faglig utfordring	4,2	*	*	*	4,1
	Felles regler	4,2	*	*	*	4
	Læringskultur	4,1	*	*	*	4,1
	Mestring	3,8	3,8	*	*	3,7
	Motivasjon	3,5	*	*	*	3,6
	Støtte fra lærer	3,9	*	*	*	4,1
	Støtte hjemmefra	3,8	3,4	*	*	3,7
	Trivsel	3,9	*	*	*	4
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,2	*	*	*	3,3
	Vurdering for læring	3,4	*	*	*	3,5
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	*	*	*	*
	Faglig utfordring	4,5	*	*	*	*
	Felles regler	4,2	*	*	*	*
	Læringskultur	4,4	*	*	*	*
	Mestring	3,8	*	*	*	*
	Motivasjon	3,6	*	*	*	*
	Støtte fra lærer	4,2	*	*	*	*
	Støtte hjemmefra	3,9	*	*	*	*
	Trivsel	4,2	*	*	*	*
	Vurdering for læring	3,6	*	*	*	*
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning				*	3,6
	Faglig utfordring				*	4,5
	Felles regler				*	4
	Læringskultur				*	4
	Mestring				*	4
	Motivasjon				*	3,8
	Støtte fra lærer				*	4,2
	Støtte hjemmefra				*	3,7
	Trivsel				*	4,3
	Vurdering for læring				*	3,5

Tabell 74: Mobbing fra elevundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	*	*	*	*	*
	Vg2	*	*	*	*	*

Ingen tall for urettferdig behandling/diskriminering tilgjengelig for dette utdanningsprogrammet.

Tabell 75: Indekser fra lærlingundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	*	*	*	*
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,4	*	*	*
Motivasjon	4,7	*	*	*
Trivsel	4,3	*	*	*
Tilfreds med opplæringen i bedriften	4,4	*	*	*
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	4,0	*	*	*
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	4,2	*	*	*
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	4,4	*	*	*
Gjennomført halvårsvurdering	*	*	*	*
Forberedelse til fagprøve	3,0	*	*	*
Svarprosent	50,0	*	57,1	*

Tabell 76: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	0,0	*	*	*
Uønsket seksuell oppmerksomhet	0,0	*	*	*

8.5.1 Skoleopplæringen

Antallet elever i utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling er gått ned med 31 elever fra skoleåret 2021-22 til 2022-23. Også andelen som ble tatt inn på sitt førsteønske er gått nedover fra 91,8 i 2021-22 til 82,8 i 2022-23. Flest elever kom inn på sitt første ønske i Akershus. Grunnskolepoengene er i samme periode gått ned med 0,5 karakterer. Snittet var høyest i Buskerud; 39,9 poeng.

Andelen som fullfører og består utdanningsprogrammet er gått opp fra 76,2 prosent i 2021-22, til 81,2 prosent i 2022-23. Andelen som sluttet var i 2021-22 på 14,3 prosent, i 2022-23 hadde den gått ned til 6,5 prosent. Flest elever sluttet i Østfold (7,4 prosent), færrest i Buskerud (4,0 prosent).

Totalfraværet doblet seg i perioden fra 3,8 prosent til 7,7 prosent. Høyest var fraværet i Østfold (10,6 prosent) lavest i Buskerud (6,6 prosent).

Karaktersnittet lå stabilt på 4,1 karakterpoeng i utdanningsprogrammet i skoleårene 2021-22 og 2022-23. Fylkene med høyest karaktersnitt var Buskerud og Østfold; 4,2.

Andel elever som fikk vurderingen 1 eller IV gikk ned mellom 2021-22 og 2022-23 fra 7,9 til 6,2. Et godt fall her, altså. Fylket med flest elever med 1 eller IV var Østfold (8 prosent). Færrest elever fikk denne vurderingen i Buskerud (4,2 prosent).

Mulige sammenhenger

Det økte fraværet ser ikke ut til å ha gått ut over andelen som sluttet, som er mer enn halvert fra 2021-22 til 2022-23. Karaktersnittet har stått stille i perioden, mens andelen som får vurderingene

1 og/eller IV er redusert. Andelen som fullført og besto gikk opp med 5,0 prosentpoeng i perioden. Her er det altså bare andel fullført og bestått som samvarierer med fraværet.

8.5.2 Bedriftsopplæringen

I Viken har det vært en kraftig økning i andel søkere som har fått læreplass i utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling fra 2022 til 2023; 10,7 prosentpoeng. Igjen er prosentandelen litt misvisende, da utdanningsprogrammet har et lite volum av søkere – dermed utgjør en liten gruppe nye søkere en stor andel. Akershus hadde den høyeste andelen som fikk læreplass; 85 prosent.

Andelen på 71,4 utgjør 20 elever i antall.

Antallet som gikk opp til fagprøven var 13, alle fra Østfold fylkeskommune. Andelen som ikke besto var 7,7 prosent. En andel på 46,2 prosent fikk vurderingen bestått meget godt på fagprøven.

8.5.3 Gjennomføring

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år eller resultater fra fagopplæring.

8.5.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling er resultatene for Buskerud og Østfold skjermet både for vg1 og vg2 – dermed blir også Viken-resultatene skjermet i **elevundersøkelsen**. Det medfører at vi ikke kan se om verdiene beveger seg i riktig retning.

Verdiene for Akershus viser at elevene vurderer indikatoren Faglig utfordring og indeksen Felles regler til høyest verdi i vg1, indeksene Utdanning- og yrkesveiledning og Vurdering for læring lavest. I vg2 er bildet at Faglig utfordring får høyest verdi, mens Elevdemokrati og medvirkning og Vurdering for læring får lavest verdi.

Igjen er det viktig å oppnå høyere motivasjon gjennom økt medvirkning, som også gjør seg gjeldende i indeksen Vurdering for læring. Det høye nivået på Faglig utfordring må trolig balanseres mot økt Støtte fra læreren for å oppnå høyere motivasjon og trygghet. Når dette er på plass kan vi håpe på at gjennomføringstallene påvirkes positivt.

I dette utdanningsprogrammet er det ingen resultater for mobbing for noen trinn, verken nasjonalt eller for de tre gamle Viken-fylkene. Alle resultater er skjermet.

I utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling er det ikke tall for svarprosent for **lærlingundersøkelsen** på Viken-nivå, fordi Buskerud ikke har slike tall. I Østfold var det 57,1 prosent av de inviterte som besvarte undersøkelsen, mens det i Akershus var 50,0 prosent.

Fordi det ikke er tall på Viken-nivå, viser oversikten heller ikke sammenlikning mellom 2023 og 2022, så hvilken vei lærlingenes vurdering har tatt – om den er blitt mer eller mindre positiv – er uvisst.

Kun Akershus har verdier på de fleste indekser. I dette fylket har indeks Motivasjon fått høyest verdi; 4,7. Det er en svært positiv vurdering. Også de andre indeksene er på firer-nivå, med

unntak av Forberedelse til fagprøve, som er uvanlig lavt verdsatt; 3,0. Verdiene i indeksen Yrkesfaglig fordypning er skjermet. Alt i alt synes det som om lærlingene i utdanningsprogrammet er svært tilfredse med opplæringen i bedrift.

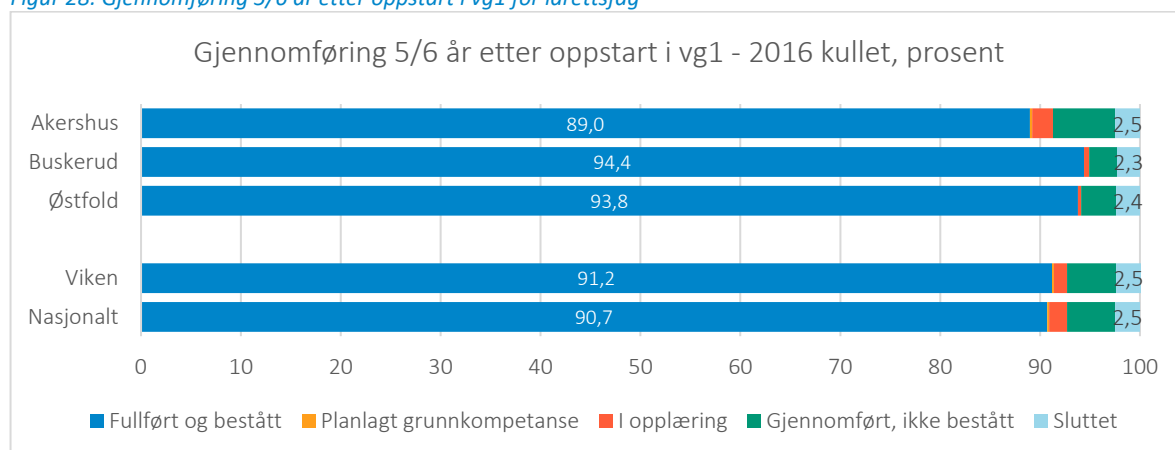
Når det gjelder indeksene Mobbing på arbeidsplassen og Uønsket seksuell oppmerksomhet, er alle indeksene skjermet i Buskerud og Østfold, dermed får vi ikke frem Viken-tall. I Akershus er det ikke registrert lærlinger som mobbes eller utsettes for uønsket seksuell oppmerksomhet; 0,0 prosent på begge indekser.

8.6 Idrettsfag

Tabell 77: Nøkkeltall for idrettsfag

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	1 748	559	907	3 214	3 238
Tatt inn på første ønske, prosent	96,1	97,1	94,5	95,8	95,3
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	44,9	48,6	46,3	46,0	45,3
Fullført og bestått skoleår, prosent	90,1	93,7	88,4	90,3	93,4
Sluttet, prosent	0,9	0,9	0,3	0,8	0,6
Totalfravær, prosent	6,6	5,5	5,7	6,1	2,6
Karaktersnitt	4,2	4,5	4,1	4,2	4,3
Elever med 1 eller IV, prosent	3,9	2,5	4,1	3,7	3,9

Figur 28: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for idrettsfag

Tabell 78: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for idrettsfag (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	89,0	94,4	93,8	91,2	90,7
Planlagt grunnkompetanse	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
I opplæring	2,1	0,5	0,3	1,3	1,8
Gjennomført, ikke bestått	6,2	2,8	3,5	4,9	4,8
Sluttet	2,5	2,3	2,4	2,5	2,5

Tabell 79: Indekser fra elevundersøkelsen for idrettsfag (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,4	3,4	3,4 ↓	3,5
	Faglig utfordring	4,5	4,5	4,5	4,5 →	4,5
	Felles regler	4,1	4,1	4,2	4,1 ↓	4,2
	Læringskultur	3,9	3,8	3,8	3,9 →	3,9
	Mestring	3,8	3,8	3,8	3,8 ↓	3,8
	Motivasjon	3,4	3,5	3,4	3,4 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	4	4	4	4,0 ↓	4,1
	Støtte hjemmefra	4,2	4,2	4,1	4,2 →	4,2
	Trivsel	4,3	4,4	4,4	4,3 →	4,3
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,5	3,6	3,7	3,6 →	3,6
	Vurdering for læring	3,3	3,1	3,3	3,3 ↓	3,3
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,5	3,4	3,4 ↑	3,5
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,5	4,4 ↑	4,5
	Felles regler	4	4,1	4,1	4,0 →	4,1
	Læringskultur	3,6	3,9	3,6	3,6 ↑	3,7
	Mestring	3,8	4	3,7	3,8 ↑	3,8
	Motivasjon	3,2	3,4	3,2	3,2 →	3,3
	Støtte fra lærer	3,8	3,9	3,9	3,8 →	4
	Støtte hjemmefra	4,1	4,1	4,2	4,1 →	4,1
	Trivsel	4,2	4,4	4,2	4,2 ↑	4,3
	Vurdering for læring	3,1	3,2	3,2	3,1 →	3,3
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,2	3,5	3,3	3,3 ↑	3,5
	Faglig utfordring	4,3	4,5	4,4	4,4 ↑	4,4
	Felles regler	4	4,1	4,1	4,0 →	4,1
	Læringskultur	3,5	3,7	3,5	3,5 ↑	3,7
	Mestring	3,8	4	4	3,9 →	3,9
	Motivasjon	3,2	3,4	3,4	3,3 ↓	3,3
	Støtte fra lærer	3,8	3,9	3,9	3,8 ↓	4
	Støtte hjemmefra	4	3,9	4,1	4,0 ↓	4
	Trivsel	4,2	4,3	4,3	4,2 →	4,3
	Vurdering for læring	3,2	3,3	3,3	3,2 →	3,3

Tabell 80: Mobbing fra elevundersøkelsen for idrettsfag (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	6	*	5,7	*	*
	Vg2	6	*	*	*	*
	Vg3	6,3	*	3,1	*	*

8.6.1 Skoleopplæringen

Antall elever i utdanningsprogrammet Idrettsfag er marginalt lavere i 2022-23 enn i 2021-22. 24 færre elever gikk i tilbudet i skoleåret 2022-23 enn året før.

En høy andel elever kom inn på sitt første ønske; marginalt større andel i 2022-23 enn året før (fra 95,3 til 95,8). Buskerud var det fylket hvor flest elever fikk innfridd sitt første ønske.

Elevene kom i gjennomsnitt inn i videregående med høyere snitt i 2022-23 enn i 2021-22. 46 poeng i 2022-23. Det var Buskeruds elever som hadde høyest grunnskolepoeng ved inntak til videregående.

Andelen som fullførte og besto gikk noe ned i tidsperioden. I 2022-23 ble andelen 90,3 mot 93,4 året før. Det var Buskerud som hadde høyest andel elever som fullførte og besto (93,7 prosent), Østfold hadde lavest andel; 88,4 prosent. Det var svært få elever som sluttet i dette utdanningsprogrammet. I 2021-22 var det 0,6 prosent, i 2022-23 0,8 prosent. Østfold hadde den laveste andelen som sluttet; 0,3 prosent.

Fraværet mer enn doblet seg fra 2021-22 til 2022-23. Opp fra 2,6 i 2021-22 til 6,1 i 2022-23. Fraværet var høyest i Akershus; 6,6 prosent, lavest i Buskerud; 5,5 prosent.

Karaktersnittet i videregående gikk ned fra 4,3 til 4,2 fra 2021-22 til 2022-23. Elevene gikk ut med høyest karaktersnitt i Buskerud; 4,5, lavest i Østfold; 4,1.

Andelen elever som fikk vurderingen 1 eller IV i utdanningsprogrammet gikk ned fra 2021-22 til 2022-23. Fra 3,9 til 3,7 prosent. Flest elever fikk vurderingen 1 eller IV i Østfold (4,1 prosent), færrest elever fikk vurderingen i Buskerud; 2,5 prosent.

Mulige sammenhenger

Fraværet i dette utdanningsprogrammet har mer enn doblet seg fra 2022 til 23, mens andelen som sluttet har gått opp med 0,2 prosentpoeng. Karaktersnittet har gått ned med 0,1 karakter, mens andelen som fikk vurderingene 1 eller IV har gått ned med 0,2 prosentpoeng. Andelen som fullførte og besto har i perioden gått ned med 3,1 prosentpoeng. I dette utdanningsprogrammet ser altså fraværet ut til å samvariere med de andre indikatorene som forventet.

8.6.2 Gjennomføring over tid

I utdanningsprogrammet Idrettsfag fullførte og besto 91,2 prosent av 2016-kullet i Viken. Nasjonalt fullførte og besto 90,7 prosent av kullet. Høyest andel fullførte og besto i Buskerud (94,4 prosent). Like stor andel gikk mot grunnkompetanse i Viken som nasjonalt; 0,2 prosent. Bare Akershus hadde elever i denne kategorien på utdanningsprogrammet i dette årskullet. Nasjonalt var det større andel av årskullet som fremdeles var i opplæring 5 år etter oppstart enn i Viken; nasjonalt 1,8, Viken 1,3 prosent. Akershus hadde størst andel av årskullet i denne kategorien; 2,1 prosent. Omtrent like stor andel av årskullet gjennomførte, men besto ikke, nasjonalt som i Viken. Akershus hadde flest av årskullet i denne kategorien; 6,2 prosent. Veldig få i årskullet sluttet i utdanningstilbudet; 2,5 prosent både i Viken og nasjonalt. Akershus hadde høyest andel som sluttet i utdanningsprogrammet; 2,5 prosent.

8.6.3 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Idrettsfag er resultatene i Viken i **elevundersøkelsen** like med eller lavere enn de nasjonale. På indeksene Vurdering for læring og Støtte fra lærere er forskjellen på 0,2 i vg2. I vg3 er forskjellen størst i indeksen Elevdemokrati og medvirkning, Læringskultur og Støtte fra lærer; 0,2.

I vg1 har alle indekser fått lavere eller lik verdi fra 2022 til 2023. I vg2 har Elevdemokrati og medvirkning, Faglig utfordring, Læringskultur, Mestring og Trivsel fått mer positiv vurdering i perioden, mens de andre indeksene har stått stille. I vg3 har indeksene Motivasjon, Støtte fra lærer og støtte hjemmefra fått en mer negativ vurdering, mens Elevdemokrati og medvirkning, Faglig utfordring og Læringskultur har hatt en positiv utvikling. De andre indeksene har stått stille.

I Viken er det på vg1-nivå Faglig utfordring som får høyest verdi (4,5), Vurdering for læring som får lavest (3,3) i dette utdanningsprogrammet. På vg2-nivå er bildet det samme; Faglig utfordring får høyest verdi (4,4), Vurdering for læring lavest verdi (3,1). På vg3-nivået er det det samme; Faglig utfordring høyest; 4,4, Vurdering for læring lavest; 3,2. Støtte fra lærere får verdiene 4,0 på vg1, 3,8 på vg2 og vg3. Resultatene for elevundersøkelsen i utdanningsprogrammet Idrettsfag, viser en klassisk profil for et studieforberedende utdanningsprogram.

På fylkesnivå er det store forskjeller; men på dette utdanningsprogrammet er det Buskerud som samlet sett får høyeste verdier på indeksene i vg2 og vg3, i vg1 er det Østfold.

Det synes viktig å styrke indeksene Elevdemokrati og medvirkning, Vurdering for læring og Lærer støtte for å påvirke elevenes motivasjon og mestringsopplevelse positivt.

I dette utdanningsprogrammet er mobbetallene for Buskerud, Viken og nasjonalt skjermet – på alle tre trinn. I Akershus er mobbetallene på vg1 og vg2 noe under landssnittet, på vg3 marginalt over. Østfolds tall fra mobbeindeksen er noe lavere; 5,7 i vg1, 3,1 i vg3, det siste tallet må betegnes som relativt lavt, selv om målet selvsagt er null.

8.7 Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år eller resultater fra fagopplæring.

Tabell 81: Nøkkeltall for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	353	143	249	745	665
Tatt inn på første ønske, prosent	89,3	93,7	91,7	90,9	94,4
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	40,0	39,9	39,8	39,9	39,6
Fullført og bestått skoleår, prosent	86,6	93,6	82,8	86,6	89,0
Sluttet, prosent	4,8	4,8	4,4	4,7	3,2
Totalfravær, prosent	6,6	3,9	6,4	6,0	2,4
Karaktersnitt	4,3	4,3	4,2	4,3	4,3
Elever med 1 eller IV, prosent	4,1	1,7	5,1	4,0	4,3

Tabell 82: Læreplassoversikt for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	80,2	82,6	67,7	77,1	78,1
Søkere fått læreplass, antall	89	38	44	175	175

Tabell 83: Indekser fra elevundersøkelsen for informasjonsteknologi og medieproduksjon (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,4	3,5	3,4 ↓	3,5
	Faglig utfordring	4,1	4	4,1	4,1 ↓	4
	Felles regler	3,9	4	4,2	4,0 ↓	4,1
	Læringskultur	3,9	4	3,9	3,9 ↓	3,9
	Mestring	*	3,7	3,8	*	3,9
	Motivasjon	3,6	3,5	3,3	3,5 ↓	3,6
	Støtte fra lærer	4,1	4	4,1	4,1 ↓	4,2
	Støtte hjemmefra	*	3,6	3,8	*	3,7
	Trivsel	4	4,1	4	4,0 →	4,1
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,4	3,5	3,6	3,5 →	3,5
	Vurdering for læring	3,5	3,4	3,5	3,5 ↓	3,5
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	*	*	3,7	*	3,5
	Faglig utfordring	*	*	4,2	*	4,1
	Felles regler	*	*	4,1	*	4
	Læringskultur	*	*	3,9	*	3,8
	Mestring	*	*	4	*	4
	Motivasjon	*	*	3,4	*	3,5
	Støtte fra lærer	*	*	4,1	*	4,1
	Støtte hjemmefra	*	*	3,7	*	3,6
	Trivsel	*	*	4,2	*	4,1
	Vurdering for læring	*	*	3,7	*	3,5

Tall for mobbing i skolen er ikke tilgjengelig for dette utdanningsprogrammet.

Tabell 84: Indekser fra lærlingundersøkelsen for informasjonsteknologi og medieproduksjon (1-5 verdiskala)

Indikator	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	3,7	3,8	4,3	3,9
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,7	3,5	3,5	3,6
Motivasjon	4,1	4,2	4,1	4,1
Trivsel	4,3	4,3	4,4	4,3
Tilfreds med opplæringen i bedriften	3,8	3,5	4,1	3,8
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	3,6	3,7	3,5	3,6
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,9	3,7	3,8	3,8
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	4,0	3,6	3,8	3,8
Gjennomført halvårsvurdering	*	4,4	*	*
Forberedelse til fagprøve	3,6	3,9	3,6	3,6
Svarprosent	60,0	50,0	58,3	57,1

Tabell 85: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for informasjonsteknologi og medieproduksjon (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	*	0,0	0,0	*
Uønsket seksuell oppmerksomhet	0,0	*	0,0	*

8.7.1 Skoleopplæringen

I Viken økte antallet elever i utdanningsprogrammet Informasjonsteknologi (IT) og medieproduksjon fra 665 i 2021-22 til 745 i 2022-23. Andelen som ble tatt inn på sitt førsteønske sank i samme periode fra 94,4 til 90,9. Flest elever i utdanningsprogrammet kom inn på sitt førstevalg i Buskerud.

Grunnskolepoengene som elevene hadde ved inntak til utdanningsprogrammet steg fra 2021-22 til 2022-23 fra 39,6 til 39,9. Høyest inntakspoeng hadde elevene i Akershus.

Andelen som fullførte og besto gikk ned fra 2021-22 til 2022-23 fra 89,0 til 86,6. Andelen som fullførte og besto var høyest i Buskerud (93,6 prosent), lavest i Østfold (82,8 prosent).

Andelen elever som sluttet gikk opp fra 2021-22 til 2022-23 fra 3,2 til 4,7 prosent. Færrest elever sluttet i Østfold; 4,4 prosent, i Akershus og Buskerud sluttet 4,8 prosent.

Fraværet mer enn doblet seg fra skoleåret 2021-22 til 2022-23 og endte på 6,0 prosent. Fraværet var lavest i Buskerud (3,9 prosent), høyest i Akershus 6,6 prosent.

Karaktersnittet sto stabilt på 4,3 i begge skoleår. Sammen med Naturbruk har Informasjonsteknologi og medieproduksjon det beste karaktersnittet av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene i Viken. Elevene i Akershus og Buskerud kom ut med 4,3 i snitt, mens elevene i Østfold fikk 4,2.

I utdanningsprogrammet IT og medieproduksjon gikk andelen av vurderingene 1 og/eller IV ned fra 2021-22 til 2022-23, fra 4,3 til 4,0 prosent. Østfold hadde høyest andel elever med denne vurderingen; 5,1 prosent, Buskerud lavest andel med 1,7 prosent.

Mulige sammenhenger

I dette utdanningsprogrammet samvarierte fraværet med andelen som sluttet og med fullført og bestått som forventet, mens karaktersnittet holdt seg stabilt og 1/IV gikk ned.

8.7.2 Bedriftsopplæringen

Andel søkere som fikk læreplass i utdanningsprogrammet Informasjonsteknologi og medieproduksjon gikk ned fra 78,1 prosent i 2022 til 77,1 prosent i 2023. Fylket hvor størst andel lærlinger fikk læreplass var Buskerud; 82,6 prosent. Østfold var fylket minst andel lærlinger fikk læreplass; 67,7 prosent.

Det var et antall på 175 elever som fikk læreplass i 2023.

8.7.3 Gjennomføring over tid

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år.

8.7.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Informasjonsteknologi og medieproduksjon er resultatene på **elevundersøkelsen** skjermet for Akershus og Buskerud på vg2-nivå. Dermed er også Viken-resultatene skjermet på dette nivået. Vi får da ikke noe bilde av om elevenes tilfredshet har bedret eller forverret seg siden 2022 på dette nivået. I vg1 er bildet at nasjonalt nivå har like eller bedre resultater enn Viken. Når vi sammenlikner resultatene fra Østfold med det nasjonale resultatet (vg2), finner vi at Østfold på flere indekser har bedre resultater enn de nasjonale.

På vg1-nivå, hvor vi kan sammenlikne resultatene i 2023 med de fra 2022, har elevenes verdier gått nedover på alt med unntak av indikatoren Trivsel og indeksen Utdannings- og yrkesveiledning. Her har verdiene stått stille.

I dette utdanningsprogrammet er det på Viken-nivå i vg1 indikatoren Faglig utfordring og indeksen Støtte fra lærer som har fått høyest verdi; 4,1. Indeksen Elevdemokrati og medvirkning har fått lavest verdi; 3,4.

I vg1, hvor alle tre fylker har verdier, er det elevene i Østfold som samlet sett gir indeksene i elevundersøkelsen høyest verdi. Dette med unntak av indeksen Motivasjon, hvor Akershus får høyest verdi, og indikatoren Trivsel, hvor Buskerud får høyest verdi.

Det er positivt at faglig utfordring og støtte fra lærere følger hverandre i vg1 i utdanningsprogrammet. Også her blir det trolig viktig å styrke Elevdemokrati og medvirkning og Vurdering for læring for å løfte elevenes motivasjon.

Tall for mobbing i skolen er ikke tilgjengelig for dette utdanningsprogrammet.

I utdanningsprogrammet IT og medieproduksjon var det på Viken-nivå 57,1 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Akershus; 60,0 prosent, i Østfold besvarte 58,3 prosent, i Buskerud, som hadde lavest andel besvarte 50,0 prosent.

Fordi utdanningsprogrammet var nytt etter fagfornyelsen, har lærlingundersøkelsen ikke vært gjennomført tidligere – i utvalget for undersøkelsen skal lærlingene ha vært 11 måneder i lære etter to år i skole før de gjennomfører undersøkelsen. Dermed har vi ikke historiske tall å sammenlikne med i dette utdanningsprogrammet.

Indeksene som på Viken-nivå har fått høyest verdi i dette utdanningsprogrammet er Trivsel. Denne indeksen fikk verdien 4,3. Indeksene som fikk laveste verdi var Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift og Forberedelse til fagprøve, som begge fikk verdi 3,6. Ikke stor spredning i verdigivingen i dette utdanningsprogrammet, altså.

I dette utdanningsprogrammet er det lærlingene i Akershus og Østfold som har flest indekser med høyest verdi.

Når det gjelder indeksene Mobbing på arbeidsplassen, er verdiene skjermet i Akershus, dermed får vi ingen Viken-tall, og vi får heller ikke sammenliknet verdien med verdien fra 2022. I Buskerud

og Østfold er det i dette utdanningsprogrammet ingen lærlinger som oppgir å bli mobbet (0,0 prosent). På indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er det Buskerud som er skjermet, og som gjør at vi ikke får Viken-tall og dermed heller ikke sammenlikningstall fra 2023. I Akershus og Østfold har ingen lærlinger oppgitt å få uønsket seksuell oppmerksomhet i lærebedriften; 0,0 prosent.

8.8 Kunst, design og arkitektur

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år eller resultater fra fagopplæring.

Tabell 86: Nøkkeltall for kunst, design og arkitektur

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	450	168	246	864	851
Tatt inn på første ønske, prosent	96,9	97,7	96,0	96,8	96,4
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	46,0	46,7	46,7	46,3	45,7
Fullført og bestått skoleår, prosent	81,7	82,0	83,3	82,2	86,3
Sluttet, prosent	2,7	3,0	3,7	3,0	2,4
Totalfravær, prosent	7,2	6,2	7,3	7,1	2,5
Karaktersnitt	4,3	4,2	4,3	4,3	4,3
Elever med 1 eller IV, prosent	6,9	5,6	3,4	5,7	4,9

Tabell 87: Indekser fra elevundersøkelsen for kunst, design og arkitektur (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,2	3,5	3,4	3,3 ↓	*
	Faglig utfordring	4,3	4,4	4,3	4,3 ↓	*
	Felles regler	3,9	3,8	4	3,9 ↓	*
	Læringskultur	4,1	4,3	4,1	4,1 ↑	*
	Mestring	3,7	3,8	3,9	3,8 ↓	*
	Motivasjon	3,1	3,1	3,5	3,2 ↓	*
	Støtte fra lærer	3,9	3,7	4,1	3,9 ↓	*
	Støtte hjemmefra	3,6	3,7	3,8	3,7 ↓	*
	Trivsel	4	4	4,2	4,1 ↓	*
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,3	3,2	3,4	3,3 ↑	*
	Vurdering for læring	3,1	3,1	3,3	3,2 ↓	*
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,2	3,6	3,4	3,4 ↑	*
	Faglig utfordring	4,4	4,3	4,5	4,4 ↓	*
	Felles regler	3,9	4	3,9	3,9 →	*
	Læringskultur	3,9	4	4,1	4,0 ↑	*
	Mestring	3,8	3,8	3,8	3,8 →	*
	Motivasjon	3	3,4	3,1	3,1 ↑	*
	Støtte fra lærer	3,9	3,8	4	3,9 ↓	*
	Støtte hjemmefra	3,7	3,7	3,9	3,8 →	*
	Trivsel	3,9	4	4,2	4,0 ↑	*
	Vurdering for læring	3,1	3,2	3,1	3,1 →	*
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,3	*	3,8	*	3,5
	Faglig utfordring	4,4	*	4,5	*	*
	Felles regler	3,9	*	4,3	*	4
	Læringskultur	3,8	*	3,8	*	3,9
	Mestring	3,8	*	4	*	3,9
	Motivasjon	3,1	*	3,4	*	3,2
	Støtte fra lærer	3,8	*	4,1	*	4
	Støtte hjemmefra	3,4	*	4,1	*	3,6
	Trivsel	3,9	4,1	4,2	4,0 ↑	4
	Vurdering for læring	3,1	*	3,4	*	3,3

Tabell 88: Mobbing fra elevundersøkelsen for kunst, design og arkitektur (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	8,1	*	*	*	*
	Vg2	10,7	*	*	*	*
	Vg3	5,9	*	*	*	*

8.8.1 Skoleopplæringen

Antallet elever i utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur (KDA) gikk noe opp fra 2021-22 til 2022-23, fra 851 til 864.

96,8 prosent av elevene i tilbudet hadde det som førsteønske i 2022-23. Andelen var marginalt lavere i 2021-22. Buskerud var fylket med høyest andel elever i tilbudet som hadde KDA som førstevalg.

Elevene hadde i gjennomsnitt 46,3 grunnskolepoeng ved inntak i 2022-23, snittet var marginalt lavere i 2021-22. Elevene i Akershus hadde noe lavere poeng enn Buskerud og Østfold (46 mot 46,7).

I skoleåret 2022-23 fullførte og besto 82,2 prosent av elevene i Viken, mot 86,3 i skoleåret før. Ganske stort fall i fullført og bestått i dette utdanningsprogrammet, altså.

Det sluttet en noe større andel elever i 2022-23 enn i skoleåret før; 3,0 mot 2,4. Størst andel elever sluttet i Østfold (3,7 prosent).

Fraværet vokste mye i Viken fra 2021-22 (2,5 prosent) til 2022-23 (7,1 prosent). Fylket med høyest fravær var Østfold med 7,3 prosent.

Karaktersnittet ved årsslutt var i begge skoleår 4,3. Buskerud hadde lavest karaktersnitt med 4,2.

Gruppen elever som fikk vurderingen 1 eller IV vokste med 0,8 prosentpoeng i perioden. Akershus var fylket med flest elever som fikk vurderingene (6,9 prosent), Østfold var fylket med lavest andel elever som fikk 1 eller IV (3,4 prosent).

Mulige sammenhenger

I dette utdanningsprogrammet har fraværet økt mye fra 2022-23, det er også større andel som slutter, mens karaktersnittet har stått stille. Andelen som har fått vurderingene 1 eller IV har økt i perioden. Andelen som fullførte og besto gikk ned med litt over 4 prosent. I dette utdanningsprogrammet ser altså fraværet ut til å samvariere med de andre indikatorene som forventet, foruten karaktersnittet, som er uforandret.

8.8.2 Gjennomføring over tid

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år.

8.8.3 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Kunst, design og arkitektur er resultatene fra **elevundersøkelsen** på nasjonalt nivå skjermet i vg1 og vg2. I vg3 finnes det imidlertid resultater. I Viken er resultatene skjermet i vg3 fordi Buskeruds resultater er det. I dette utdanningsprogrammet blir det altså vanskelig å få til sammenlikning med nasjonalt nivå.

Når vi sammenlikner 2023 med 2022, viser det seg at alle indekser på vg1 har utviklet seg negativt med unntak av Læringskultur og Utdanning og yrkesveiledning, som viser positiv utvikling. I vg2 viser de fleste indekser positiv eller ingen utvikling, med unntak av Faglig utfordring og Støtte fra

lærer, som begge har fått lavere verdi. Det er likevel positivt at de to følger hverandre, slik at ikke utfordringen blir uforholdsmessig høy i forhold til den støtten elevene får.

Når det gjelder fylkene, så er det elevene fra Østfold som er mest tilfredse med læringsmiljøet – det vil si at de har gitt høyest verdi på de fleste indekser på alle trinn.

Utdanningsprogrammet har, som de andre studieforbereidende, høyest verdier på faglig utfordring, lavest verdier på Vurdering for læring – på alle tre nivåer. Også Elevdemokrati og medvirkning får lave verdier 3,3 og 3,4, med unntak av vg3 i Østfold, hvor denne indeksen får verdien 3,8. Spørsmålet er hva som gjøres annerledes i vg3 i Østfold i dette utdanningsprogrammet.

Det er viktige indekser som har lav verdi, å finne ut hvordan man kan bedre læringsforholdene som gir disse verdiene er dermed viktig for at elevene skal oppleve økt motivasjon og evne til å stå i opplæringen.

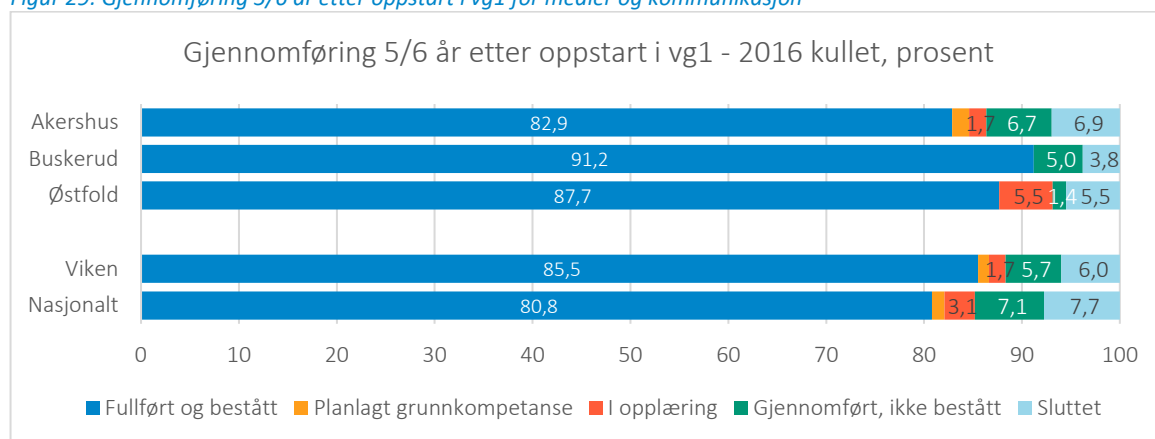
Mobbetallene for dette utdanningsprogrammet er skjermet for Buskerud, Østfold, Viken og nasjonalt – på alle trinn. Akershus har høyeste mobbetall på vg2; 10,7, så vg1; 8,1 og endelig vg3; 5,9. Det er bare snittet for vg3 som ligger under nasjonalt snitt for alle utdanningsprogram.

8.9 Medier og kommunikasjon

Tabell 89: Nøkkeltall for medier og kommunikasjon

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	781	241	196	1 218	1 245
Tatt inn på første ønske, prosent	88,5	89,8	87,5	88,6	88,4
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	42,5	42,2	44,3	42,7	42,1
Fullført og bestått skoleår, prosent	80,9	75,1	85,2	80,5	86,3
Sluttet, prosent	1,8	5,0	1,0	2,3	2,9
Totalfravær, prosent	9,2	7,5	6,4	8,4	2,8
Karaktersnitt	4,0	3,9	4,1	4,0	4,1
Elever med 1 eller IV, prosent	7,6	4,8	5,7	6,7	6,3

Figur 29: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for medier og kommunikasjon

Tabell 90: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for medier og kommunikasjon (tabellform)

Fylke	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	82,9	91,2	87,7	85,5	80,8
Planlagt grunnkompetanse	1,7	0,0	0,0	1,1	1,3
I opplæring	1,7	0,0	5,5	1,7	3,1
Gjennomført, ikke bestått	6,7	5,0	1,4	5,7	7,1
Sluttet	6,9	3,8	5,5	6,0	7,7

Tabell 91: Indekser fra elevundersøkelsen for medier og kommunikasjon (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,3	3,6	3,4	3,4 ↑	3,4
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,4	4,4 ↑	4,5
	Felles regler	4	4,2	4	4,0 ↑	4
	Læringskultur	3,9	4,2	3,9	4,0 ↑	3,9
	Mestring	3,7	3,8	3,8	3,7 ↓	3,7
	Motivasjon	3,2	3,3	3,4	3,3 ↓	3,3
	Støtte fra lærer	3,9	4,1	4	4,0 ↑	4
	Støtte hjemmefra	3,8	4	3,6	3,8 ↑	3,8
	Trivsel	4,1	4,1	4,1	4,1 ↓	4,1
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,2	3,4	3,5	3,3	3,3
	Vurdering for læring	3,2	3,5	3,2	3,3 ↑	3,2
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,3	*	3,3	*	3,3
	Faglig utfordring	4,2	4,4	4,3	4,3 ↑	4,4
	Felles regler	3,9	*	4	*	3,9
	Læringskultur	3,5	*	3,6	*	3,6
	Mestring	3,8	*	3,8	*	3,8
	Motivasjon	3,1	*	3,3	*	3,1
	Støtte fra lærer	3,8	*	3,9	*	3,8
	Støtte hjemmefra	3,8	*	3,9	*	3,8
	Trivsel	4	*	4,2	*	4
	Vurdering for læring	3,1	*	3	*	3,1
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,3	*	*	*	3,3
	Faglig utfordring	4,2	*	*	*	4,3
	Felles regler	3,8	*	*	*	3,9
	Læringskultur	3,6	*	*	*	3,5
	Mestring	3,9	*	*	*	3,9
	Motivasjon	3,1	*	*	*	3,1
	Støtte fra lærer	3,9	*	*	*	3,9
	Støtte hjemmefra	3,6	*	*	*	3,7
	Trivsel	3,9	3,8	*	*	3,9
	Vurdering for læring	3,3	*	*	*	3,2

Tabell 92: Mobbing fra elevundersøkelsen for medier og kommunikasjon (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	8,5	*	*	*	*
	Vg2	6	*	*	*	*
	Vg3	6,5	*	*	*	*

8.9.1 Skoleopplæringen

Antall elever i utdanningsprogrammet Medier og kommunikasjon har gått noe ned fra skoleåret 2021-22, da det var 1 245 elever til sammen i Viken, til skoleåret 2022-23 da antallet var 1 218.

Andelen som kom inn på utdanningsprogrammet og som hadde det som førstevalg steg marginalt i perioden fra 88,4 til 88,6. Flest elever ble tatt inn på førstevalg i Buskerud; 89,8 prosent.

Elevene hadde i gjennomsnitt 42,7 grunnskolepoeng, noe høyere enn i året før. Elevene i Østfold kom inn med høyest snitt; 44,3.

Fullføringsandelen falt mellom 2021-22 og 2022-23; fra 86,3 til 80,5. Flest elever fullførte og besto utdanningsprogrammet i Østfold (85,2 prosent), færrest i Buskerud (75,1 prosent).

Andelen elever som sluttet på utdanningsprogrammet gikk ned fra 2021-22 til 2022-23; fra 2,9 til 2,3 prosent. Flest elever sluttet i Buskerud, 5,0 prosent, færrest i Østfold 1,0 prosent.

Det er ikke langt unna at fraværet tredoblet seg fra skoleåret til 2021-22 og 2022-23. Fraværet gikk fra 2,8 til 8,4. Høyest var fraværet i Akershus; 9,2 prosent. Utdanningsprogrammet har, nest etter påbygg, høyest fravær av de studieforbereidende utdanningsprogrammene.

Karaktersnittet ut av skoleåret gikk marginalt ned fra skoleåret 2021-22 til 2022-23; fra 4,1 til 4,0. Elevene fra Østfold fikk det høyeste snittet ut; 4,1, Buskerud det laveste; 3,9.

Andelen elever som fikk vurderingen 1 eller IV gikk opp fra skoleåret 2021-22 til 2022-23; fra 6,3 til 6,7. Akershus var fylket med flest av disse vurderingen i utdanningsprogrammet; 7,6 prosent.

Mulige sammenhenger

Fraværet har nær tredoblet seg i utdanningsprogrammet fra 2021-22 til 2022-23, men andelen som sluttet gikk ned. Karaktersnittet gikk ned, mens andelen som fikk vurderingene 1 og/eller IV gikk noe opp. Andelen som fullførte og besto gikk ned med 5,8 prosentpoeng i perioden. I dette utdanningsprogrammet ser altså fraværet ut til å samvariere med de andre indikatorene som forventet, bortsett fra at andelen som sluttet ble lavere.

8.9.2 Gjennomføring over tid

I utdanningsprogrammet Medier og kommunikasjon fullførte og besto 85,5 prosent av 2016-kullet i Viken. Nasjonalt fullførte og besto 80,8 prosent av kullet. Høyest andel fullførte og besto i Buskerud; 91,2 prosent. Viken hadde en lavere andel enn den nasjonale som ikke besto; 5,7 prosent, mot nasjonalt 7,1 prosent. Akershus hadde den høyeste andelen som ikke besto i Viken; 6,7 prosent. Også andelen som sluttet i utdanningsprogrammet var høyere nasjonalt enn i Viken; 7,7 prosent sluttet nasjonalt, 6,0 i Viken. Akershus var fylket med høyest sluttandel i Viken; 6,9 prosent. Østfold hadde en andel på 5,5 prosent i dette utdanningsprogrammet som hadde fullførte i opplæring, som altså fremdeles var i opplæring 5/6 år etter oppstart i vg1, Viken hadde en prosentandel på 1,7, nasjonalt var andelen 3,1.

8.9.3 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Medier og kommunikasjon viser **elevundersøkelsen**, som i de fleste andre utdanningsprogram, at Viken ligger likt med eller under nasjonal verdi på indeksene. Dessverre er det bare vg1 som har verdier, vg2 og vg3 er skjermet.

I motsetning til mange andre utdanningsprogram, har elevene i vg1 gitt høyere verdier til indeksene i 2023 enn de gjorde i 2022. Mønsteret med at Faglig utfordring får høyest verdi gjentar seg også i dette utdanningsprogrammet, mens Vurdering for læring får laveste vurdering sammen med Motivasjon og Utdanning og yrkesveiledning. Indeksen Elevdemokrati og Medvirkning får lav verdi også i dette utdanningsprogrammet. Indeksen Støtte fra lærere får verdien 4,0, altså flere tideler lavere enn Faglig utfordring, mens Støtte hjemmefra kommer svakere ut med en verdi på 3,8, dette gjelder Viken-nivået.

Når vi sammenlikner fylkene, er det Buskerud som får høyest verdi samlet sett. Østfold får høyest verdi på Motivasjon, men får dessverre verdien 3,2 på indeksen Vurdering for læring. I vg2 har bare Østfold og Akershus verdier på indeksene. Her har Østfold samlet sett høyere verdi enn Akershus. Bare Akershus har verdier i vg3. Vektingen mellom indeksene er relativt lik vektingen på de to andre nivåene – Faglig utfordring får høyest verdi, men Motivasjon får lavere verdi enn Vurdering for Læring, som dessverre også er lav. Demokrati og medvirkning får samme vurdering som Vurdering for læring.

Også i dette utdanningsprogrammet er det antakelig viktig for motivasjon og mestring å balansere støtte mot utfordring og sørge for medvirkning.

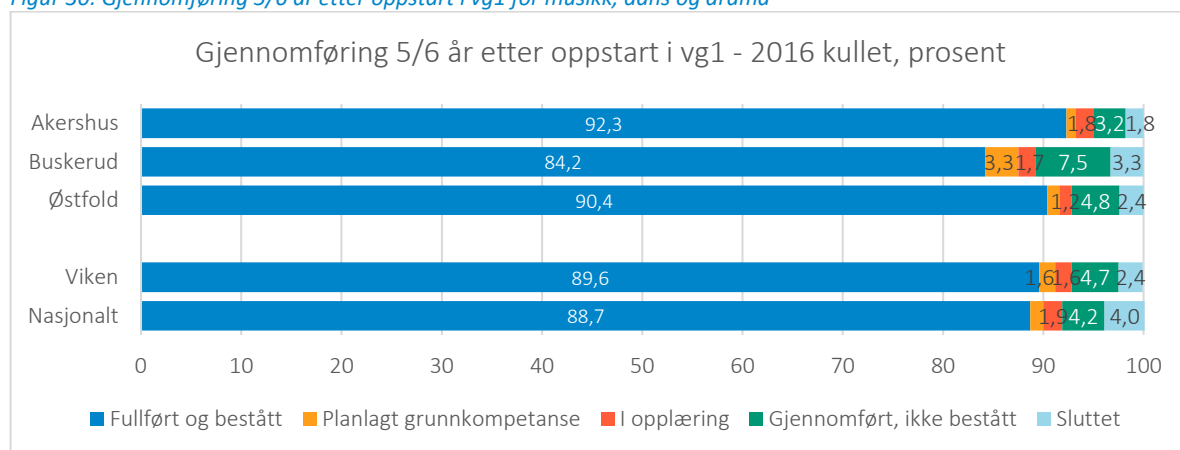
I utdanningsprogrammet er så godt som alle mobberesultater skjermet; Buskerud, Østfold, Viken, nasjonalt. Vi har resultater fra alle nivåer i Akershus. I dette utdanningsprogrammet er mobbeandelen høyest i vg1 i Akershus; 8,5 prosent mot et landssnitt for alle utdanningsprogram på 6,2. Andelen er nest høyest i vg3; 6,5 og lavest i vg2; 6 prosent.

8.10 Musikk, dans og drama

Tabell 93: Nøkkeltall for musikk, dans og drama

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	720	316	245	1 281	1 294
Tatt inn på første ønske, prosent	97,5	96,9	97,2	97,3	96,9
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	48,3	46,8	47,9	47,8	47,2
Fullført og bestått skoleår, prosent	87,4	85,8	87,8	87,1	88,9
Sluttet, prosent	1,4	1,7	1,6	1,5	2,0
Totalfravær, prosent	7,0	7,0	6,2	6,9	2,5
Karaktersnitt	4,5	4,3	4,4	4,4	4,4
Elever med 1 eller IV, prosent	5,2	6,1	5,0	5,4	4,6

Figur 30: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for musikk, dans og drama

Tabell 94: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for musikk, dans og drama (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	92,3	84,2	90,4	89,6	88,7
Planlagt grunnkompetanse	0,9	3,3	1,2	1,6	1,3
I opplæring	1,8	1,7	1,2	1,6	1,9
Gjennomført, ikke bestått	3,2	7,5	4,8	4,7	4,2
Sluttet	1,8	3,3	2,4	2,4	4,0

Tabell 95: Indekser fra elevundersøkelsen for musikk, dans og drama (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,5	3,7	3,5 ↓	*
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,3	4,4 →	*
	Felles regler	4	4,1	4,2	4,1 →	*
	Læringskultur	3,9	3,7	3,6	3,8 ↓	*
	Mestring	3,8	3,9	3,9	3,8 →	*
	Motivasjon	3,5	3,6	3,7	3,6 ↓	*
	Støtte fra lærer	4	4,1	4,2	4,1 →	*
	Støtte hjemmefra	4	3,9	3,9	4,0 →	*
	Trivsel	4,4	4,3	4,5	4,4 ↓	*
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,6	3,4	3,5	3,5 →	*
	Vurdering for læring	3,3	3,2	3,4	3,3 ↓	*
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,7	3,8	3,6 ↑	*
	Faglig utfordring	4,4	4,6	4,4	4,4 ↑	*
	Felles regler	3,9	4,2	4	4,0 ↑	*
	Læringskultur	3,7	3,8	3,5	3,7 ↑	*
	Mestring	3,8	3,9	3,8	3,8 ↑	*
	Motivasjon	3,4	3,5	3,4	3,4 ↑	*
	Støtte fra lærer	4	4,1	4,1	4,0 ↑	*
	Støtte hjemmefra	3,9	4	3,9	3,9 ↑	*
	Trivsel	4,2	4,2	4,3	4,2 →	*
	Vurdering for læring	3,2	3,4	3,4	3,3 ↑	*
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,2	*	*	*	3,5
	Faglig utfordring	4,3	*	*	*	*
	Felles regler	3,9	*	*	*	4
	Læringskultur	3,6	*	*	*	3,7
	Mestring	4	3,9	*	*	3,9
	Motivasjon	3,3	*	*	*	3,4
	Støtte fra lærer	3,9	*	*	*	4
	Støtte hjemmefra	3,8	*	*	*	3,7
	Trivsel	4,2	4,3	*	*	4,2
	Vurdering for læring	3,2	*	*	*	3,2

Tabell 96: Mobbing fra elevundersøkelsen for musikk, dans og drama (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	3,7	*	*	*	*
	Vg2	3,1	*	*	*	*
	Vg3	6	*	*	*	*

8.10.1 Skoleopplæringen

I utdanningsprogrammet Musikk, dans og drama (MDD) var det 1 281 elever i opplæring i skoleåret 2022-23. I skoleåret før var antallet elever 1 294. 93,7 prosent ble tatt inn på sitt førstevalg, dette var litt svakere enn året før, da 96,9 prosent av elevene kom inn på førstevalget sitt.

I snitt hadde elevene 47,8 grunnskolepoeng ved inntak – dette er utdanningsprogrammet med høyest inntakspoengene i Viken i skoleåret 2022-23. Skoleåret før hadde elevene 47,2 grunnskolepoeng. Det var elevene fra Akershus som kom inn med høyest poengsum; 48,3.

87,1 prosent av elevene fullførte og besto skoleåret; dette er et litt svakere resultat enn skoleåret før, da 88,9 prosent fullførte og besto. Flest elever fullførte og besto i Østfold; 87,8 prosent.

En lavere andel elever sluttet i utdanningsprogrammet i 2022-23 sammenliknet med året før; 2,0 mot 1,5 prosent. Flest elever sluttet i Buskerud; 1,7 prosent.

Fraværet hadde en sterk negativ utvikling fra 2021-22 til 2022-23; fra 2,5 til 6,9. Akershus og Buskerud hadde høyere fravær enn Østfold (7,0 prosent for de to fylkene).

Karaktersnittet i videregående var likt i begge de to skoleårene; 4,4. Dette er det høyeste karaktersnittet i Viken i skoleåret 2022-23. Akershus hadde det høyeste karaktersnittet av de tre fylkene; 4,5, Buskerud det laveste; 4,3.

5,4 prosent av elevene i Viken fikk vurderingen 1 eller IV. Dette var høyere enn skoleåret før (4,6 prosent). Buskerud var fylket med høyest andel 1/IV; 6,1 prosent.

Mulige sammenhenger

Også i dette utdanningsprogrammet har altså fraværet økt betraktelig, mens andelen som sluttet har stått mer eller mindre stabilt. Karaktersnittet har ikke endret seg, mens andelen som fikk vurderingene 1 eller IV har gått opp. Andelen som fullførte og besto gikk ned 1,8 prosentpoeng.

I dette utdanningsprogrammet ser altså fraværet ut til å samvariere med de andre indikatorene som forventet, bortsett fra at karaktersnitt og sluttandel har stått stabilt.

8.10.2 Gjennomføring over tid

Sammenliknet med nasjonalt var det flere fra kullet 2016 som fullførte og besto i Viken; 89,6 mot 88,7. Høyest andel fullførte og besto utdanningsprogrammet i Østfold.

Viken hadde flere elever enn andre fylker som gikk mot grunnkompetanse i dette kullet; 1,6 prosent i Viken mot 1,3 prosent i nasjonalt. Flest elever gikk mot grunnkompetanse i Buskerud i utdanningsprogrammet i dette årskullet.

Nasjonalt var det større andel elever fra 2016-kullet som fremdeles var i opplæring i 2023, mens Viken hadde større andel som hadde gjennomført, men ikke bestått; 4,7 prosent mot 4,2 prosent nasjonalt. Det sluttet en lavere andel elever i Viken enn i nasjonalt; 2,4 mot 4,0 prosent. Størst andel elever sluttet i årskullet i Buskerud; 3,3 prosent.

8.10.3 Brukerundersøkelsene

Utdanningsprogrammet Musikk, dans og drama har en klassisk studieforberevende profil – høy verdi på Faglig utfordring og Trivsel, lav verdi på Vurdering for Læring og Elevdemokrati og medvirkning. I dette utdanningsprogrammet er det nasjonale nivået skjermet i vg1 og vg2, og vg3 skjermet på Viken-nivå, så her får vi ingen sammenlikning mellom Viken og nasjonalt nivå. På vg3-nivå er det imidlertid mulig å sammenlikne resultater fra Akershus og nasjonale resultater. Her er de nasjonale resultatene like eller bedre enn Akershus-resultatene med unntak av Mestring og Støtte hjemmefra. På disse indeksene har Akershus-elevne gitt de høyeste verdiene.

Sammenliknet med 2022 har elevenes vurdering av indeksene enten stått stille eller blitt mer negative i vg1 i 2023. I vg2 derimot, ser elevene ut til å ha blitt mer tilfredse med læringsmiljøet i perioden – alle indekser med unntak av Trivsel, som har fått lik verdi, har fått høyere verdi enn året før. I vg3 er det ikke noe Viken-nivå, dermed kan ikke denne sammenlikningen gjøres.

Det er Østfold som samlet sett har de mest tilfredse elevene på vg1, eller i alle fall de elevene som gir høyest verdi på indeksene, i vg2 er det imidlertid Buskerud som har de beste tallene, så man kan undre seg på hva som skjer både i Østfold og Buskerud mellom vg1 og vg2.

Som nevnt er Musikk, dans og drama et typisk studieforberevende utdanningsprogram som trolig trenger å høyne verdiene på indeksene Vurdering og Læring og Elevdemokrati og medvirkning. Ventelig vil det også gi bedre motivasjon med mer relevante, varierte og praksisrettede oppgaver. I alle fall var situasjonen slik i fjor, da disse spørsmålene var skilt ut i egne indekser.

Også i dette utdanningsprogrammet er mobbetallene skjermet i Buskerud, Østfold, Viken og nasjonalt. I Akershus er det relativt lav mobbeandel i vg1; 3,7, lavere i vg2; 3,1 og 6,0 prosent i vg3.

8.11 Naturbruk

Tabell 97: Nøkkeltall for naturbruk

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	337	89	205	631	631
Tatt inn på første ønske, prosent	90,6	90,1	92,8	91,2	94,9
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	44,1	39,4	42,5	43,0	42,5
Fullført og bestått skoleår, prosent	91,3	88,4	87,2	89,8	91,1
Sluttet, prosent	1,7	4,3	4,3	2,8	3,2
Totalfravær, prosent	5,9	6,0	5,6	5,8	3,0
Karaktersnitt	4,3	4,0	4,3	4,3	4,3
Elever med 1 eller IV, prosent	3,4	6,1	4,4	4,0	3,5

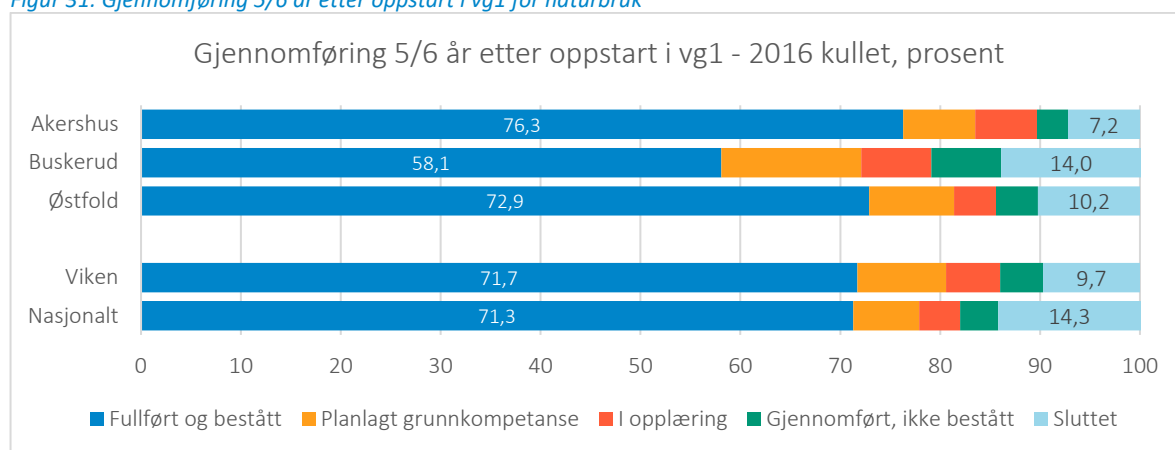
Tabell 98: Læreplassoversikt for naturbruk

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	88,9	100,0	57,1	84,6	90,9
Søkere fått læreplass, antall	16	20	8	44	60

Tabell 99: Fag- og svenneprøveoversikt for naturbruk

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent	73,0	58,8	83,3	70,5	52,6
Bestått meget godt, prosent	24,3	38,2	12,5	26,3	41,0
Ikke bestått, prosent	2,7	2,9	4,2	3,2	6,4
Antall	37	34	24	95	78

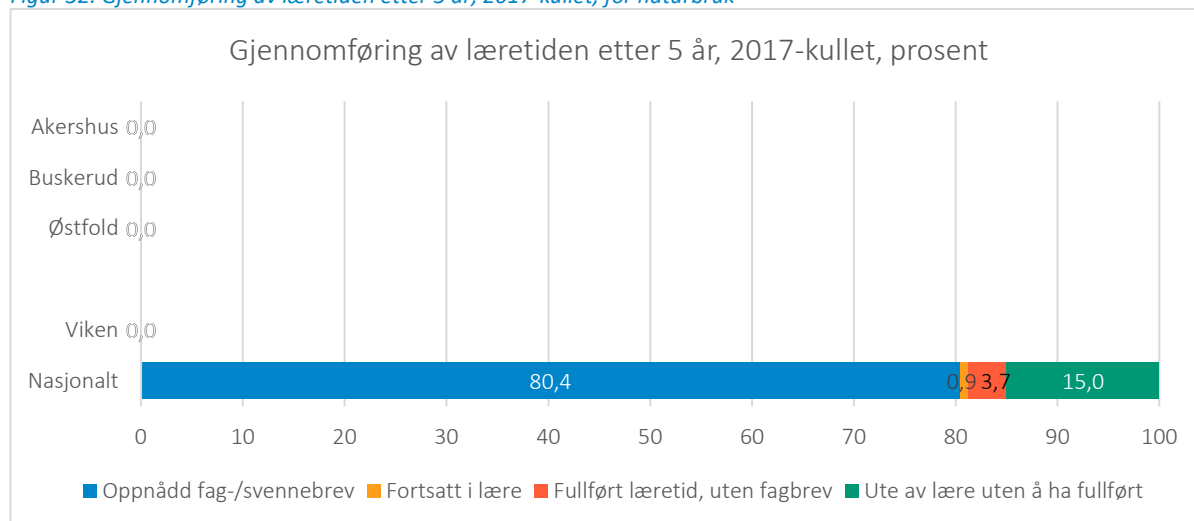
Figur 31: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for naturbruk

Tabell 100: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for naturbruk (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	76,3	58,1	72,9	71,7	71,3
Planlagt grunnkompetanse	7,2	14,0	8,5	8,9	6,6
I opplæring	6,2	7,0	4,2	5,4	4,1
Gjennomført, ikke bestått	3,1	7,0	4,2	4,3	3,8
Sluttet	7,2	14,0	10,2	9,7	14,3

Figur 32: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet, for naturbruk

Tabell 101: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for naturbruk (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Oppnådd fag-/svennebrev	*	*	*	*	80,4
Fortsatt i lære	*	*	*	*	0,9
Fullført læretid, uten fagbrev	*	*	*	*	3,7
Ute av lære uten å ha fullført	*	*	*	*	15,0

Tabell 102: Indekser fra elevundersøkelsen for naturbruk (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,8	*	3,7	*	3,7
	Faglig utfordring	4,4	*	4,2	*	4,3
	Felles regler	4,2	*	4,1	*	4,1
	Læringskultur	4,2	*	3,8	*	3,9
	Mestring	3,8	3,9	3,7	3,8 ↓	3,9
	Motivasjon	3,9	*	3,7	*	3,7
	Støtte fra lærer	4,2	*	4,2	*	4,2
	Støtte hjemmefra	4,1	4,3	3,7	4,0 ↑	4
	Trivsel	4,4	*	4,2	*	4,3
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,6	*	3,6	*	3,6
	Vurdering for læring	3,5	*	3,6	*	3,5
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,8	*	3,3	*	3,6
	Faglig utfordring	4,5	*	4,4	*	4,3
	Felles regler	4,1	*	3,9	*	4
	Læringskultur	4,1	*	3,8	*	3,8
	Mestring	3,8	*	3,6	*	3,9
	Motivasjon	3,7	*	3,4	*	3,5
	Støtte fra lærer	4,2	*	3,8	*	4,1
	Støtte hjemmefra	4	*	3,7	*	3,8
	Trivsel	4,4	*	4	*	4,1
	Vurdering for læring	3,4	*	3,2	*	3,4
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,5		*	*	3,6
	Faglig utfordring	4,6		*	*	4,5
	Felles regler	3,9		*	*	3,9
	Læringskultur	4,1		*	*	3,8
	Mestring	3,9		*	*	3,8
	Motivasjon	3,3		*	*	3,4
	Støtte fra lærer	4		*	*	4
	Støtte hjemmefra	3,9		*	*	3,9
	Trivsel	4		*	*	4
	Vurdering for læring	3,3		*	*	3,3

Tabell 103: Mobbing fra elevundersøkelsen for naturbruk (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	*	*	*	*	6
	Vg2	6,7	*	*	*	7,2
	Vg3	*		*	*	*

Tabell 104: Indekser fra lærlingundersøkelsen for naturbruk (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	4,1	4,3	3,5	4,1 ↑
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,4	3,5	3,0	3,4 ↓
Motivasjon	4,2	4,4	4,5	4,4 ↑
Trivsel	4,3	4,4	4,6	4,4 ↑
Tilfreds med opplæringen i bedriften	3,6	4,5	4,3	4,1 ↑
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	3,6	4,3	4,4	4,1 ↑
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,6	3,8	4,0	3,7 ↑
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	3,6	3,9	4,0	3,8 ↑
Gjennomført halvårsvurdering	*	4,4	*	*
Forberedelse til fagprøve	3,1	3,7	3,4	3,4 →
Svarprosent	68,2	53,1	40,0	55,1

Tabell 105: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for naturbruk (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	0,0	0,0	*	*
Uønsket seksuell oppmerksomhet	0,0	0,0	0,0	0,0

8.11.1 Skoleopplæringen

Samme antall elever gikk i utdanningsprogrammet Naturbruk i skoleåret 2022-23 og 2021-22. En noe mindre andel fikk innfridd sitt første ønske i 2022-23 sammenliknet med året før (91,2 mot 94,9). Østfold hadde flest elever som ble tatt inn på sitt førstevalg.

Gjennomsnittlig grunnskolepoeng i utdanningsprogrammet var noe høyere i 2022-23 sammenliknet med året før (43,0 mot 42,5 grunnskolepoeng). Naturbruk var det yrkesfaglige utdanningsprogrammet med høyest inntakspoeng i skoleåret 2022-23 i Viken. Akershus hadde høyest karaktergjennomsnitt fra grunnskolen.

Andelen som fullførte og besto skoleåret gikk ned i Viken fra skoleåret 2021-22 til 2022-23, fra 91,1 i 2021-22 til 89,8 prosent i siste skoleår. Akershus hadde høyest andel elever som fullførte og besto; 91,3 prosent.

Andelen som sluttet i utdanningsprogrammet gikk ned fra 3,2 i 2021-22 til 2,8 prosent i 2022-23. Færrest elever sluttet i Akershus. Fraværet ble nesten fordoblet i utdanningsprogrammet fra 2021-22 til 2022-23; fra 3,0 til 5,8 prosent. Fraværet var høyest i Buskerud, men bare marginalt høyere enn i Akershus.

Karaktersnittet i videregående var det samme i 2022-23 som i 2021-22; 4,3. Sammen med Informasjonsteknologi og medieproduksjon har Naturbruk den høyeste snittkarakteren av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene i Viken. Buskerud hadde det laveste snittet med 4,0.

Andelen elever med vurderingene 1 eller IV gikk opp fra 3,5 til 4 prosent fra 2021-22 til 2022-23. Buskerud hadde den høyeste andelen elever med vurderingene 1/IV; 6,1 prosent.

Mulige sammenhenger

Fraværet har gått opp mellom 2021-22 og 2022-23, men ikke så mye som i mange andre utdanningsprogram. Andelen som sluttet har også gått opp, mens karaktersnittet har vært stabilt. Andelen som har fått vurderingene 1 eller IV har gått opp. Andelen som fullførte og besto gikk ned med 1,3 prosentpoeng. I dette utdanningsprogrammet ser altså fraværet ut til å samvariere med de andre indikatorene som forventet, med unntak av karaktersnittet, som har vært stabilt.

8.11.2 Bedriftsopplæringen

Andelen søkere til læreplass i utdanningsprogrammet som fikk dette gikk litt ned fra 2022 (90,9 prosent) til 2023 (84,6 prosent). 44 elever fikk læreplass i 2023. Størst andel elever fikk læreplass i Buskerud; 100 prosent! Lavest andel fikk læreplass i Østfold; 57,1 prosent. Denne andelen tilsvarer 8 elever. Til sammen var det 60 elever som fikk læreplass i Viken.

Totalt gikk 95 opp til fagprøven i Naturbruk i Viken. Andelen som ikke besto var 3,2 prosent i Viken, fylket med høyest prosent som ikke besto var Østfold, med 4,2 prosent. I Viken var andelen som besto meget godt på 26,3 prosent – en bratt nedgang fra 2022, da 41,0 prosent av de som gikk opp til fagprøven fikk denne vurderingen. Fylket med høyest andel fagprøver med dette resultatet var Buskerud, med 38,2 prosent.

8.11.3 Gjennomføring over tid

Viken var 0,4 prosentpoeng foran nasjonalt i fullført og bestått for 2016-kullet i utdanningsprogrammet Naturbruk. Høyest var gjennomføringen i Akershus, som endte på 76,3 prosent fullført og bestått. Flest elever gikk mot planlagt grunnkompetanse i Buskerud; 14 prosent. Flest elever fra 2016-kullet er fremdeles i opplæring i Buskerud; 7 prosent. Buskerud hadde også høyest andel elever som fullførte, men ikke besto; 7 prosent, og høyest andel som sluttet; 14 prosent.

Når det gjelder gjennomføring av læretiden etter 5 år for 2017-kullet i Naturbruk, så er det bare nasjonale tall å vise til. 80,4 prosent oppnådd fag-/svennebrev, 0,9 prosent var fortsatt i lære etter 5 år, 3,7 prosent fullførte læretiden uten fagbrev, mens 15 prosent var ute av lære uten å ha fullført. Antakelig skyldes skjermingen i Viken at anleggsgartner etter fagfornyelsen telles under Bygg- og anleggsteknikk, ikke under Naturbruk. Da blir kullene små i utdanningsprogrammet.

8.11.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Naturbruk er det ikke verdier i **elevundersøkelsen** på Viken-nivå på noen av trinnene. Noen enkeltindekser har imidlertid fått verdi; Mestring på vg1; 3,8 og Støtte hjemmefra på samme trinn; 4,0. Sammenliknet med nasjonalt nivå, er Viken lik eller under i verdi. Når vi sammenlikner 2023 med 2022 på de to Viken-indeksene som har verdi, ser vi at Mestring har fått mindre positiv vurdering, mens Støtte hjemmefra har fått mer positiv vurdering.

For en stor del er resultatene for Buskerud skjermet i dette utdanningsprogrammet, men for de to indeksene som Buskerud-elevenes resultater i vg1 vises, er disse høyere enn for Akershus og Østfold.

Da vi ikke har noe Viken-nivå på dette utdanningsprogrammet, må vi differensiere mellom fylkene på spørsmålet om indeks med høyeste og laveste verdi. Indikatorene Faglig utfordring og Trivsel har fått høyest verdi i vg1, både i Akershus og Østfold. Indeksen Vurdering for læring har fått lavest verdi i begge fylkeskommuner på dette nivået. I vg2 er det også faglig utfordring som har fått høyest verdi, Vurdering for læring lavest; aller lavest i Østfold (3,2). I vg3 er det bare Akershus som har verdier. Her har elevene gitt 4,6 på faglig utfordring, mens støtte fra lærer har fått 4,0 – stor forskjell her, altså. Her kan det oppstå uproduktivt stress. Lavest verdi fikk Vurdering for læring med 3,3.

I utdanningsprogrammet Naturbruk er mange av mobbetallene skjermet; Buskerud vg1 og vg2, Østfold alle trinn, da følger Viken med alle trinn. Nasjonalt er det ingen tall for vg3. Akershus er skjermet for vg1 og vg3. I Akershus er det 6,7 prosent av elevene i utdanningsprogrammet som oppgir å bli mobbet i vg2. Nasjonalt er det 6 prosent av elevene som oppgir å bli mobbet i vg1, 7,2 prosent på vg2.

Fylkene skiller seg i organiseringen av dette utdanningsprogrammet. Akershus har 3-årige studiespesialiserende løp, mens Buskerud ikke har tilbud om tre år i skole. Her er utdanningsprogrammet rendyrket som yrkesfaglig løp.

I utdanningsprogrammet Naturbruk var det på Viken-nivå 55,1 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Akershus; 68,2 prosent, i Buskerud besvarte 53,1 prosent, i Østfold 40,0. Resultatene fra Østfold bygger altså på en svært lav svarprosent. I tillegg er volumet av lærlinger lite, så hver lærling har stor innvirkning på andelene.

Sammenliknet med 2022 ble en indeks lavere vurdert. Dette gjelder indeksen som beskriver skoleopplæringens relevans for opplæringen i bedrift; Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift. Med unntak av indeksen Forberedelse til fagprøve, som har stått stille fra 2022 til 2023, viser alle andre indekser en positiv utvikling.

Indeksene som på Viken-nivå har fått høyest verdi i dette utdanningsprogrammet er Trivsel og Motivasjon, som begge har fått verdien 4,4. Indeksen som fikk laveste verdi var Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift og Forberedelse til fagprøve, som begge fikk verdien 3,4. Det ser ut som utdanningsprogrammet bør se litt på relevansen av opplæringen opp mot sluttkompetansen som lærlingene er forventet å ha.

Det er lærlingene i Østfold og Buskerud som har flest indekser med høyeste verdier innenfor utdanningsprogrammet Naturbruk. I Østfold er det svært høye verdier på indeksene Motivasjon og Trivsel.

Når det gjelder indeksen Mobbing på arbeidsplassen, er verdiene skjermet i Østfold, dermed får vi ingen Viken-tall, og vi får heller ikke sammenliknet verdien med verdien fra 2022. I Buskerud og Akershus melder ikke noen lærlinger om mobbing; 0,0 prosent. Tidligere har dette utdanningsprogrammet hatt store problemer med mobbing, så her har det vært en gledelig utvikling. På indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet har lærlingene i alle fylker rapportert om 0,0 prosent uønsket seksuell oppmerksomhet i lærebedriften.

8.12 Påbygg

Tabell 106: Nøkkeltall for Påbygg uten yrkeskompetanse

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	882	292	468	1 642	1 528
Tatt inn på første ønske, prosent	95,2	94,3	93,2	94,5	
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	38,8	39,5	38,8	38,9	37,1
Fullført og bestått skoleår, prosent	71,5	67,5	71,8	70,9	78,5
Sluttet, prosent	6,0	5,8	4,9	5,6	5,5
Totalfravær, prosent	10,8	9,2	9,3	10,1	3,9
Karaktersnitt	3,7	3,7	3,6	3,7	3,7
Elever med 1 eller IV, prosent	9,1	12,0	13,9	11,0	12,6

Tabell 107: Nøkkeltall for Påbygg etter yrkeskompetanse

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	239	107	175	521	576
Tatt inn på første ønske, prosent	97,9	97,0	99,4	98,2	
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	36,8	36,7	36,4	36,6	36,5
Fullført og bestått skoleår, prosent	79,5	61,5	77,1	74,0	86,6
Sluttet, prosent	5,9	6,8	9,1	7,1	5,9
Totalfravær, prosent	7,4	7,3	6,7	7,2	2,2
Karaktersnitt	3,8	3,7	3,7	3,7	4,1
Elever med 1 eller IV, prosent	5,3	10,9	3,8	6,3	2,9

Tabell 108: Nøkkeltall for Påbygg annet

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	117	153	150	420	433
Tatt inn på første ønske, prosent	100,0	100,0	99,3	99,8	
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	44,5	46,2	46,1	45,7	44,9
Fullført og bestått skoleår, prosent	88,8	88,2	91,3	89,5	91,0
Sluttet, prosent	0,9	0,0	1,3	0,7	0,9
Totalfravær, prosent	4,6	3,9	5,3	4,6	1,7
Karaktersnitt	4,1	4,3	4,3	4,2	4,4
Elever med 1 eller IV, prosent	5,2	4,6	4,1	4,6	4,3

Tabell 109: Indekser fra elevundersøkelsen for påbygg uten og etter yrkeskompetanse (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Elevdemokrati og medvirkning	3,3	*	*	*	3,4
Faglig utfordring	4,4	*	*	*	4,5
Felles regler	4	*	*	*	4,1
Læringskultur	3,7	*	*	*	3,8
Mestring	3,8	*	*	*	3,8
Motivasjon	3,4	*	*	*	3,4
Støtte fra lærer	3,9	*	*	*	4
Støtte hjemmefra	3,6	*	*	*	3,7
Trivsel	4,1	4,1	*	*	4
Vurdering for læring	3,3	*	*	*	3,3

Tabell 110: Mobbing fra elevundersøkelsen for påbygg uten og etter yrkeskompetanse (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	-	*	*	*	*	4,2

8.12.1 Skoleopplæringen

Antallet elever som tok **påbygg uten yrkeskompetanse**, altså påbygg til generell studiekompetanse rett etter vg2, økte fra skoleåret 2021-22 (1 528) til 2022-23 (1 642). I 2022-23 ble 94,5 prosent av de som gikk i tilbudet tatt inn på sitt førstevalg, flest i Akershus (95,2 prosent). Elevene kom inn med høyere karaktersnitt fra grunnskolen i 2022-23 sammenliknet med året før (fra 37,1 i 2021-22 til 38,9 i 2022-23). Høyest var karaktersnittet i Buskerud; 39,5 poeng. Dessverre gikk andelen som fullførte og besto ned i samme periode fra 78,5 til 70,9 prosent. Til tross for at karakternivået var høyere i Buskerud enn i de andre to fylkeskommunene, var andelen som fullførte og besto lavest i dette fylket (67,5 prosent).

Andelen som sluttet i tilbudet gikk marginalt opp fra 2021-22 til 2022-23; fra 5,5 til 5,6 prosent. Dette er høyest av de studieforberedende utdanningsprogrammene i fylket. Fraværet gikk kraftig opp i perioden; fra 3,9 prosent i 2021-22 til 10,1 prosent i 2022-23. Fraværet var høyest i Akershus; 19,8 prosent.

Andelen elever som fikk vurderingene 1 eller IV gikk fra 12,6 prosent i 2021-22 til 11,0 prosent året etter. En nedgang her, altså. Andelen elever som fikk disse vurderingene var høyest i Østfold; 13,9 prosent. På Viken-nivå hadde utdanningsprogrammet høyest andel elever med disse vurderingene i studieforberedende utdanningsretning.

Antallet elever i **påbygg etter yrkeskompetanse** gikk ned fra 576 i 2021-22 til 521 i 2022-23. Dette dreier seg om gruppen som tar påbygg etter endt læretid. I 2022-23 fikk 98,2 prosent av søkerne i Viken sitt førstevalg innfridd – flest i Østfold; 99,4 prosent!

Elevene hadde i snitt 36,6 grunnskolepoeng, som er marginalt høyere enn i skoleåret før. Elevene i Akershus hadde marginalt høyere grunnskolepoeng enn elevene fra de to andre fylkene; 36,7 poeng. Andelen som fullførte og besto gikk sterkt ned fra 2021-22 (86,6 prosent) til 74,0 prosent i skoleåret 2022-23. Antakelig hadde dette sammenheng med gjeninnføring av eksamen etter

pandemien. En større andel elever sluttet i tilbudet i 2022-23; 7,1 prosent, sammenliknet med 5,9 prosent i skoleåret før. Flest elever sluttet i Østfold; 9,1 prosent.

Fraværet gikk drastisk opp til 10,1 i 2022-23. Dette er det høyeste fraværet i de studieforberedende utdanningsprogrammene. Høyest fravær hadde elevene i Akershus; 10,8 prosent.

Karaktersnittet etter påbyggåret gikk ned fra 4,1 i 2021-22 ned til 3,7 i 2022-23. Høyest var snittet i Akershus i 2022-23; 3,8. Vurderingene 1 og/eller IV gikk drastisk opp fra 2021-22 til 2022-23; fra 2,9 til 6,3 prosent. Størst andel 1/IV var det i Buskerud i dette tilbudet; 10,9 prosent.

I kategorien **Påbygg annet** befinner det seg ulike grupper, blant andre de som går dobbeltkompetanseløp og de som går spesialiserte løp til studiekompetanse på yrkesfaglige utdanningsprogram (som ikke går opp til fagprøve). I denne kategorien var det 433 elever i skoleåret 2021-22, 420 elever i skoleåret etter. En liten nedgang her, altså. I tilbudet er det nært opptil 100 prosent som ble tatt inn på sitt førstevalg – i alle tre fylker. Elevene hadde høyere karaktersnitt i 2022-23 enn året før; 44,9 i 2021-22, 45,7 året etter. Dette må betegnes som et høyt snitt, og langt høyere enn i de andre påbyggskategoriene. 91 prosent av elevene fullførte og besto i Viken i 2021-22, året etter var det 89,5 prosent som fullførte og besto. Andelen var høyest i Østfold; 91,3 prosent.

Det sluttet en lavere andel elever i 2022-23 enn året før; 0,9 mot 0,7 prosent. Fraværet var i 2021-22 på 1,7 prosent. Dette hadde mer enn doblet seg i 2022-23; 4,6 prosent. Fremdeles er fraværet lang lavere enn i de fleste andre utdanningsprogram. Elevene avsluttet året med et karaktersnitt på 4,2, som var 0,2 lavere enn foregående skoleår (4,4).

4,6 prosent av elevene fikk vurderingene 1 eller IV i 2022-23. Dette var en høyere andel enn foregående skoleår som endte på 4,3 prosent. Akershus var fylket med den høyeste andelen elever som fikk 1 eller IV; 5,2 prosent.

Mulige sammenhenger

De ulike påbyggingsgruppene fikk alle høyere fravær fra 2021-22 til 2022-23, men påbygg uten yrkeskompetanse har høyest fraværstall. Her gikk sluttandelen bare marginalt opp i perioden, mens karaktersnittet var stabilt. Andelen som fikk vurderingen 1 eller IV gikk ned. Andelen som fullførte og besto gikk ned med 7,6 prosentpoeng.

Påbygg etter yrkeskompetanse følger mønsteret med at sluttandelen blir høyere sammen med fraværet, samtidig gikk karaktersnittet mer ned enn i noe annet utdanningsprogram. Andelen som fikk vurderingene 1 og/eller IV gikk også kraftig opp. Andelen som fullførte og besto gikk ned med 12,6 prosentpoeng.

Påbygg annet fikk også fraværs-økning, men andelen som sluttet gikk ned fra 2021-22 til 2022-23. Karaktersnittet gikk ned og andelen som fikk vurderingene 1 og/eller IV gikk opp. Andelen som fullførte og besto gikk ned med 1,5 prosentpoeng i perioden.

Påbyggstilbudene har innbyrdes forskjellige mønstre i sammenhengen mellom indikatorene som er trukket frem.

8.12.2 Gjennomføring over tid

Det finnes ikke tall på gjennomføring over tid for påbyggstilbudet.

8.12.3 Brukerundersøkelsene

I tilbudet Påbygg til generell studiekompetanse er resultatene fra **elevundersøkelsen** skjermet både i Buskerud og Østfold; dette medfører manglende resultater på Viken-nivå. Buskerud har imidlertid resultater på indikatoren Trivsel, som ligger likt med Akershus. Når vi sammenlikner Akershus med nasjonalt nivå, finner vi at Akershus har verdier på samme nivå eller under nasjonalt nivå, dette med unntak av Trivsel, som ligger over nasjonalt nivå både i Akershus og Buskerud i utdanningsprogrammet.

Også i dette utdanningsprogrammet gir elevene høyeste verdi til faglig utfordring. Laveste verdi til vurdering for læring – både nasjonalt og i Akershus. Støtte fra lærer får henholdsvis 3,9 og 4,0, Elevdemokrati og medvirkning hhv. 3,3 (Akershus) og 3,4 (nasjonalt).

Påbyggstilbudet må regnes for studieforberedende og har nokså lik profil som de studieforberedende utdanningsprogrammene.

Å jobbe med relevans, variasjon og praksisnærhet kan trolig gi høyere mestring i kombinasjon med avpasset faglig utfordring og støtte fra lærere. Å jobbe med vurdering og medvirkning kan gi høyere motivasjon og innsats.

I dette tilbudet er mobbetallene for alle tre fylker skjermet. Da får vi heller ingen Viken-tall. Nasjonalt er det 4,2 prosent av elevene som oppgir å bli mobbet. Dette er under snittet for alle utdanningsprogram nasjonalt.

8.13 Restaurant - og matfag

Tabell 111: Nøkkeltall for restaurant - og matfag

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	368	190	187	745	740
Tatt inn på første ønske, prosent	80,8	76,9	71,9	77,6	83,4
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	36,7	34,5	35,1	35,7	35,3
Fullført og bestått skoleår, prosent	81,0	72,2	71,4	76,3	75,3
Sluttet, prosent	7,8	10,1	14,9	10,2	10,8
Totalfravær, prosent	6,6	8,7	7,9	7,5	4,6
Karaktersnitt	3,8	3,8	3,8	3,8	3,9
Elever med 1 eller IV, prosent	8,1	14,7	12,7	10,9	11,9

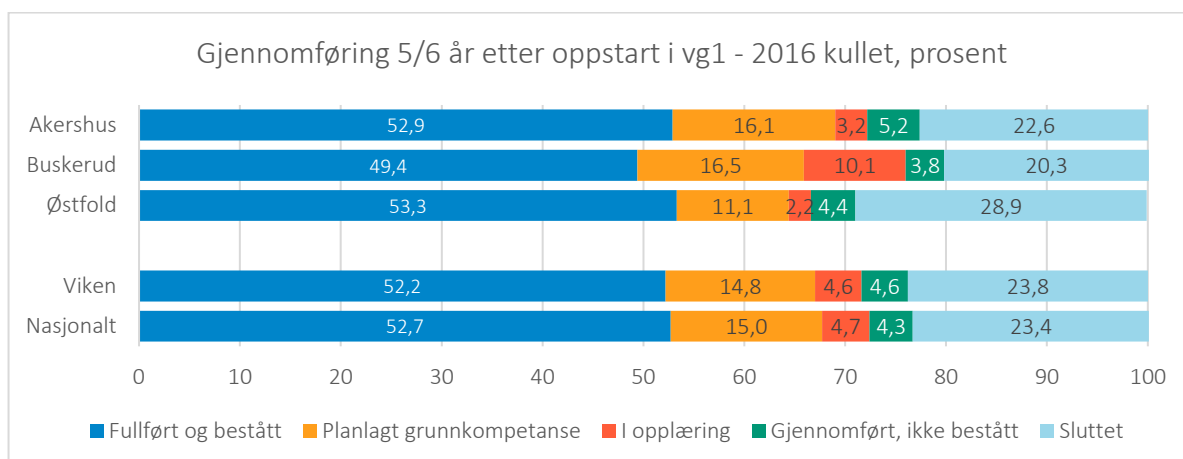
Tabell 112: Læreplassoversikt for restaurant - og matfag

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	93,2	81,0	91,8	89,4	93,9
Søkere fått læreplass, antall	82	47	56	186	201

Tabell 113: Fag- og svenneprøveoversikt for restaurant - og matfag

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent	81,0	76,1	56,8	73,4	79,7
Bestått meget godt, prosent	11,4	13,0	43,2	20,1	15,7
Ikke bestått, prosent	7,6	10,9	0,0	6,5	4,7
Antall	79	46	44	169	172

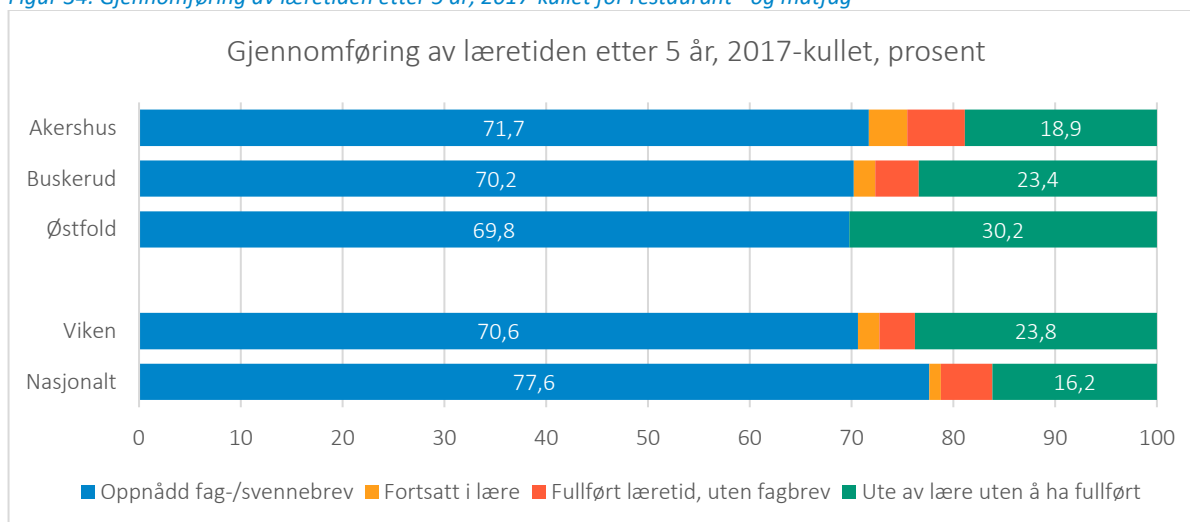
Figur 33: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for restaurant - og matfag

Tabell 114: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for restaurant - og matfag (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	52,9	49,4	53,3	52,2	52,7
Planlagt grunnkompetanse	16,1	16,5	11,1	14,8	15,0
I opplæring	3,2	10,1	2,2	4,6	4,7
Gjennomført, ikke bestått	5,2	3,8	4,4	4,6	4,3
Sluttet	22,6	20,3	28,9	23,8	23,4

Figur 34: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for restaurant - og matfag

Tabell 115: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for restaurant - og matfag (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Oppnådd fag-/svennebrev	71,7	70,2	69,8	70,6	77,6
Fortsatt i lære	3,8	2,1	0,0	2,1	1,1
Fullført læretid, uten fagbrev	5,7	4,3	0,0	3,5	5,1
Ute av lære uten å ha fullført	18,9	23,4	30,2	23,8	16,2

Tabell 116: Indekser fra elevundersøkelsen for restaurant - og matfag (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,7	*	*	3,6
	Faglig utfordring	4	3,8	*	*	3,9
	Felles regler	4	4,1	*	*	4,1
	Læringskultur	3,8	4	*	*	3,9
	Mestring	3,8	3,9	*	*	3,8
	Motivasjon	3,6	3,7	*	*	3,6
	Støtte fra lærer	4,2	4,3	*	*	4,2
	Støtte hjemmefra	3,8	3,6	*	*	3,8
	Trivsel	4	4,1	*	*	4,1
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,5	3,9	*	*	3,7
	Vurdering for læring	3,6	3,8	*	*	3,6
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,6	*	*	*
	Faglig utfordring	4,1	4	*	*	*
	Felles regler	4	4,1	*	*	*
	Læringskultur	3,6	3,9	*	*	*
	Mestring	3,8	4	*	*	*
	Motivasjon	3,3	3,5	*	*	*
	Støtte fra lærer	4	4,1	*	*	*
	Støtte hjemmefra	3,5	3,6	*	*	*
	Trivsel	4	4,1	3,9	4,0	*
	Vurdering for læring	3,5	3,5	*	*	*

Tabell 117: Mobbing fra elevundersøkelsen for restaurant - og matfag (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	11	*	*	*	8,3
	Vg2	*	*	*	*	*

Tabell 118: Indekser fra lærlingundersøkelsen for restaurant - og matfag (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	3,7	4,0	3,3	3,7 →
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,7	3,9	3,2	3,6 ↓
Motivasjon	4,0	4,0	3,5	3,9 ↓
Trivsel	3,9	4,0	3,8	3,9 ↓
Tilfreds med opplæringen i bedriften	3,8	3,7	3,3	3,6 ↓
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	4,0	3,5	3,5	3,7 ↓
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,9	3,4	3,3	3,5 ↓
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	3,7	3,8	3,3	3,6 ↓
Gjennomført halvårsvurdering	4,5	*	3,4	*
Forberedelse til fagprøve	3,6	3,8	3,5	3,6 ↓
Svarprosent	57,1	53,2	37,7	49,0

Tabell 119: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for restaurant - og matfag (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	0,0	*	15,0	*
Uønsket seksuell oppmerksomhet	*	*	0,0	*

8.13.1 Skoleopplæringen

Antallet elever på utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag (RM) økte med fem elever fra skoleåret 2021-22 til 2022-23, fra 740 til 745. 77,6 prosent av elevene ble i 2022-23 tatt inn på sitt førstevalg. Dette var en relativt sterk nedgang fra året før, da 83,4 prosent av elevene ble tatt inn på sitt førstevalg. Størst andel elever fikk sitt førstevalg innfridd i Akershus i 2022-23; 80,8 prosent.

I gjennomsnitt hadde elevene 35,7 grunnskolepoeng, dette var marginalt bedre enn året før. Flest poeng hadde søkerne i Akershus (36,7 poeng). Andelen som fullførte og besto gikk opp fra 75,3 i skoleåret 2021-22 til 76,3 prosent i 2022-23 i Viken. Akershus hadde høyest andel elever som fullførte og besto; 81,0 prosent. 10,2 prosent av elevene i Viken sluttet i skoleåret 2022-23, dette er heldigvis en mindre andel enn skoleåret før, da 10,8 prosent sluttet. Det sluttet flest elever i Østfold; 14,9 prosent. Utdanningsprogrammet hadde høyest andel elever i Viken, av alle utdanningsprogram som sluttet.

Fraværet skjøt i været i skoleåret 2022-23; 7,5 prosent fra 4,6 prosent det foregående året. Fraværet var høyest i Buskerud; 8,7 prosent.

Karaktersnittet var 3,8 i skoleåret 2022-23. Dette er 0,1 karakter svakere enn skoleåret før. Alle tre fylkeskommuner hadde samme karaktersnitt i dette utdanningsprogrammet i 2022-23. Andelen elever som fikk vurderingene 1 eller IV gikk ned fra 11,9 i skoleåret 2021-22 til 10,9 i 2022-23. Flest elever fikk disse vurderingene i Buskerud; 14,7 prosent.

Mulige sammenhenger

Utdanningsprogrammet hadde en økning i fraværet, dog ikke så bratt som mange andre utdanningsprogram, men sluttandelen gikk nedover i perioden. Karaktersnittet gikk ned med 0,1 karakter. Andelen som fikk vurderingene 1 eller IV viste derimot positiv utvikling. Andelen som fullførte og besto gikk opp med 1,0 prosentpoeng.

Her ser det altså ikke ut til at økningen i fravær samvarierer med annet enn karaktersnitt. De andre indikatorene er forbedret.

8.13.2 Bedriftsopplæringen

89,4 prosent av søkerne til læreplass i utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag fikk dette i 2023. Dette var en nedgang fra 93,9 prosent i 2022. Det var flest søkere som fikk læreplass i Akershus; 93,2 prosent. Det var i alt 186 elever som fikk læreplass i dette utdanningsprogrammet i Viken i 2023.

Totalt gikk 169 opp til fagprøve i lærefaget Restaurant- og matfag i Viken. Andelen som ikke besto var 6,5 prosent i Viken, fylket med høyest andel som ikke besto var Buskerud, med 10,9 prosent. I Viken var andelen som besto meget godt på 20,1 prosent – en oppgang fra 2022, da 15,7 prosent av de som gikk opp til fagprøven fikk denne vurderingen. Fylket med høyest andel fagprøver med dette resultatet var Østfold, med 43,2 prosent.

8.13.3 Gjennomføringen over tid

Av 2016-kullet var det i Viken 52,2 som hadde fullført og bestått utdanningsprogrammet etter 6 år. Nasjonalt var det 52,7 prosent som fullførte og besto. Andelen som fullførte og besto var lavest i Buskerud; 49,4 prosent, høyest i Østfold; 53,3 prosent.

Marginalt færre av kullet gikk mot planlagt grunnkompetanse i Viken enn nasjonalt; 14,8 mot 15 prosent. Flest gikk mot denne kompetansen i Buskerud; 15,5 prosent. Buskerud har også flest elever av 2016-kullet i opplæring 6 år etter påbegynt videregående opplæring; 10,1 prosent. Viken og nasjonalt har omtrent like mange elever som fremdeles er i opplæring; Viken 4,6, nasjonalt 4,7 prosent. Viken hadde noe høyere andel elever som gjennomførte, men ikke besto enn andre fylker 4,6 i Viken, mot 4,3 i nasjonalt. Størst andel som ikke besto dette utdanningsprogrammet av 2016-kullet hadde Akershus; 5,2 prosent.

Mange elever slutter i utdanningsprogrammet både i Viken; 23,8 prosent, og nasjonalt; 23,4 prosent. Østfold hadde den høyeste andelen elever av 2016-kullet som sluttet; 28,9 prosent.

Av 2017-kullet, var det en langt høyere andel nasjonalt enn i Viken som oppnådde fag-/svennebrev; 70,6 prosent i Viken, 77,6 prosent nasjonalt. Størst andel lærlinger oppnådde fag-/svennebrev i Restaurant- og matfag i Akershus (71,7 prosent). Akershus hadde samtidig størst andel lærlinger som fortsatt var i lære; 3,8 prosent mot 2,1 prosent i Viken og 1,1 prosent nasjonalt. En større andel av kullet fullførte læretiden uten fagbrev nasjonalt (5,1 prosent) enn i Viken; 3,5 prosent. Akershus hadde også høyest andel i denne kategorien i Viken.

Viken hadde dessverre en langt større andel; 23,8 prosent enn nasjonalt; 16,2 prosent som gikk ut av lære uten å ha fullført. Størst andel i denne kategorien hadde Østfold, med 30,2 prosent.

8.13.4 Brukerundersøkelsene

Utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag har fått skjermede verdier i **elevundersøkelsen** på Østfold-nivået – dermed har heller ikke Viken-nivået fått verdier og vi kan ikke sammenlikne elevenes verdier 2023 med verdiene fra 2022. I vg1 har Buskerud fått høyest verdier på flest indekser, og på fire indekser er Buskerud høyere enn det nasjonale snittet. Dette gjelder indeksene Elevdemokrati og medvirkning; 3,7, nasjonalt; 3,6, Mestring; 3,9, nasjonalt; 3,8, Utdanning og yrkesveiledning; 3,9, nasjonalt; 3,7, men gledeligst; Vurdering for læring; 3,8, nasjonalt; 3,6. Akershus hadde høyere verdier enn Buskerud og nasjonalt på Faglig utfordring, som har fått 4, og høyere enn Buskerud på Støtte hjemmefra; 3,8 mot 3,6 i Buskerud.

I vg2 er det nasjonale nivået skjermet, men Buskerud har høyere verdier enn Akershus på alle indekser med unntak av Faglig utfordring. På denne indikatoren hadde Akershus 4,1, Buskerud 4. Støtte fra lærere hadde det samme mønsteret.

Det synes som om elevene fra Akershus jevnt over gir høye verdier på indikatoren Faglig utfordring og indeksen Støtte hjemmefra.

Buskerud har gode resultater på elevundersøkelsen i utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag, særlig på vg1. Med bakgrunn i at elevene fra Buskerud hadde laveste inntakspoeng, er dette gode resultater. Kanskje burde det undersøkes hvilke grep som er gjort for å få gode verdier både på Elevdemokrati og medvirkning og på Vurdering for læring.

For dette utdanningsprogrammet er alle mobbetall foruten vg1 i Akershus og nasjonalt skjermet. I Akershus er det en andel på 11 prosent av elevene i vg1 i programmet som oppgir å bli mobbet. Nasjonalt er det 8,3. Det nasjonale snittet for alle utdanningsprogram i vg1 er 6,2.

I utdanningsprogrammet Restaurant- og matfag var det på Viken-nivå 49,0 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Akershus; 57,1 prosent, i Buskerud besvarte 53,2prosent, i Østfold 37,7 – dette siste er så lavt at resultatene knapt kan brukes.

Sammenliknet med 2022 ble alle indekser med unntak av Yrkesfaglig fordypning lavere vurdert. Dette er en svært alvorlig utvikling for et utdanningsprogram som allerede har utfordringer.

Indeksene som på Viken-nivå har fått høyest verdi i dette utdanningsprogrammet er Motivasjon og Trivsel, som begge har fått vurderingen 3,9. Indeksen som fikk laveste verdi var Læreplan (kjennskap til og samsvar med), som fikk verdien 3,5. Samlet sett har utdanningsprogrammet jevnt lave verdier i undersøkelsen.

Det er lærlingene i Buskerud som har gitt flest indekser høyest verdi av de tre fylkene, med Akershus som en god nummer to. De få som har svart på undersøkelsen i Østfold har gitt relativt lave verdier.

Når det gjelder indeksen Mobbing på arbeidsplassen, er verdiene skjermet i Buskerud; dermed får vi ingen Viken-tall, og vi får heller ikke sammenliknet verdien med verdien fra 2022. I Østfold oppgir hele 15 prosent av lærlingene at de utsettes for mobbing, i Akershus oppgir ingen lærlinger at de utsettes for dette. På indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er alle tall skjermet med unntak av Østfold; hvor 0,0 prosent oppgir at de utsettes for uønsket seksuell oppmerksomhet.

8.14 Salg, service og reiseliv

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år og få resultater fra fagopplæring.

Tabell 120: Nøkkeltall for salg, service og reiseliv

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	854	390	403	1 647	1 622
Tatt inn på første ønske, prosent	76,5	81,6	81,3	78,8	81,3
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	34,9	36,8	35,6	35,5	35,5
Fullført og bestått skoleår, prosent	75,2	79,1	73,4	75,7	77,7
Sluttet, prosent	6,8	7,5	8,7	7,4	8,4
Totalfravær, prosent	11,2	8,3	9,4	10,1	4,2
Karaktersnitt	3,9	4,0	3,9	3,9	3,9
Elever med 1 eller IV, prosent	13,8	12,8	14,7	13,8	13,1

Tabell 121: Læreplassoversikt for salg, service og reiseliv

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	87,4	82,6	68,3	82,0	87,6
Søkere fått læreplass, antall	160	76	56	296	261

Tabell 122: Fag- og svenneprøveoversikt for salg, service og reiseliv

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent	50,0	75,0	*	54,2	
Bestått meget godt, prosent	25,0	25,0	*	33,3	
Ikke bestått, prosent	25,0	0,0	*	12,5	
Antall	12	8	*	24	0

Tabell 123: Indekser fra elevundersøkelsen for salg, service og reiseliv (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,5	3,4	3,3	3,4 ↓	3,5
	Faglig utfordring	4	4,1	4,1	4,1 ↓	4,1
	Felles regler	3,9	3,9	4	3,9 ↓	4
	Læringskultur	3,6	3,6	3,6	3,6 ↓	3,7
	Mestring	*	3,7	3,8	*	3,8
	Motivasjon	3,3	3,3	3,2	3,3 ↓	3,3
	Støtte fra lærer	4	3,9	3,7	3,9 ↓	3,9
	Støtte hjemmefra	*	3,8	3,8	*	3,8
	Trivsel	4	4,1	3,9	4,0 →	4
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,6	3,5	3,6	3,6 ↓	3,5
	Vurdering for læring	3,4	3,4	3,2	3,4 ↓	3,4
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	*	3,6	3,2	*	3,5
	Faglig utfordring	*	4,2	4,1	*	4,1
	Felles regler	*	4,1	3,8	*	4
	Læringskultur	*	3,8	3,4	*	3,7
	Mestring	*	3,9	*	*	3,9
	Motivasjon	*	3,3	3,2	*	3,3
	Støtte fra lærer	*	3,9	3,9	*	3,9
	Støtte hjemmefra	*	3,9	3,8	*	3,8
	Trivsel	*	4,2	3,7	*	4
	Vurdering for læring	*	3,5	3,4	*	3,4
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning		3,8	3,5	3,6 ↑	3,6
	Faglig utfordring		4,4	4,3	4,3 ↑	4,3
	Felles regler		4	4,1	4,1 ↑	4,1
	Læringskultur		3,8	3,8	3,8 ↑	3,8
	Mestring		4	4,3	4,2 ↑	4,1
	Motivasjon		3,3	3,2	3,2 →	3,3
	Støtte fra lærer		4,3	4,3	4,3 ↑	4,2
	Støtte hjemmefra		3,4	3,9	3,7 ↑	3,8
	Trivsel		3,9	4	4,0 ↑	4
	Vurdering for læring		3,3	3,5	3,4 ↑	3,4

Tabell 124: Mobbing fra elevundersøkelsen for salg, service og reiseliv (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	*	8,9	*	*	9,4
	Vg2	*	5,4	*	*	8,5
	Vg3		*	*	*	*

Tabell 125: Indekser fra lærlingundersøkelsen for salg, service og reiseliv (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Yrkesfaglig fordypning	3,9	3,6	3,8	3,8
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,5	3,4	3,6	3,5
Motivasjon	3,9	4,3	3,9	4
Trivsel	4,1	4,5	4,2	4,2
Tilfreds med opplæringen i bedriften	3,6	3,8	3,8	3,7
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	3,5	3,8	3,3	3,5
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,4	3,5	3,4	3,4
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	3,6	3,9	3,5	3,7
Gjennomført halvårsvurdering	*	4,4	4,5	*
Forberedelse til fagprøve	3,1	3,4	3,2	3,2
Svarprosent	63,8	57,6	39,2	53,1

Tabell 126: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for salg, service og reiseliv (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken
Mobbing på arbeidsplassen	*	*	*	*
Uønsket seksuell oppmerksomhet	10,6	0,0	*	*

8.14.1 Skoleopplæringen

I utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv økte antall elever fra 1 622 i 2021-22 til 1 647 i 2022-23. Dessverre gikk andelen som ble tatt inn på sitt førstevalg ned fra 81,3 i 2021-22 til 78,8 i 2022-23. Størst andel søkere fikk innfridd sitt førstevalg i Buskerud (81,6 prosent).

Søkerne hadde 35,5 grunnskolepoeng i gjennomsnitt, dette var det samme som skoleåret før. Flest grunnskolepoeng hadde elevene i Buskerud i dette utdanningsprogrammet. Andelen som fullførte og besto gikk noe ned: fra 77,7 i 2021-22 til 75,7 i 2022-23. Flest elever fullførte og besto i Buskerud; 79,1 prosent. Heldigvis gikk andelen som sluttet noe ned i perioden; fra 8,4 prosent i skoleåret 2021-22 til 7,4 prosent i 2022-23. Flest elever sluttet i Østfold; 8,7 prosent. Fraværet utviklet seg negativt i perioden; fra 4,2 i 2021-22 til 10,1 i 2022-23. Dette var høyest av alle yrkesfaglig utdanningsprogram. Størst var fraværet i Akershus; 11,2 prosent.

Karaktersnittet i utdanningsprogrammet var 3,9 både i skoleåret 2021-22 og i 2022-23. Buskerud hadde høyest karaktersnitt med 4,0. Andel elever som fikk vurderingene 1 og/eller IV gikk noe opp fra 2021-22 til 2022-23; fra 13,1 til 13,8 prosent. Flest elever fikk disse vurderingene i Østfold; 14,7 prosent. Programmet har høyest andel elever med vurderingene 1 eller IV av alle utdanningsprogram i Viken.

Mulige sammenhenger

Fraværsprosenten i dette utdanningsprogrammet gikk vesentlig opp, mens karaktersnittet sto stabilt. Andelen som sluttet, gikk ned og andelen som fikk vurderingene 1 eller IV gikk opp. Andelen som fullførte og besto gikk ned med 2,0 prosentpoeng.

Her ser det ut til at økningen i fravær samvarierer med andel 1/IV og fullført og bestått. De andre indikatorene er stabile eller har utviklet seg mer positivt.

8.14.2 Bedriftsopplæringen

Andel søkere som fikk læreplass i utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv gikk ned fra 87,6 prosent i 2022 til 82,0 prosent i 2023 i Viken. Flest elever fikk læreplass i Akershus; 87,4 prosent. Færrest fikk læreplass i Østfold; 68,3 prosent. I 2023 var det 296 elever som fikk læreplass i Viken.

Totalt gikk 24 opp til fagprøve i lærefaget Salg, service og reiseliv i Viken. Andelen som ikke besto var 12,5 prosent i Viken, fylket med høyest prosent som ikke besto var Akershus, med 25,0 prosent. I Viken var andelen som besto meget godt på 33,3 prosent. Fylket med høyest andel fagbrev med dette resultatet var Østfold, med 75 prosent.

8.14.3 Gjennomføring over tid

Utdanningsprogrammet er nytt i fagfornyelsen (LK20). Det finnes derfor ikke data på gjennomføring etter 5/6 år eller resultater fra fagopplæring etter 5 år.

8.14.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv er det skjermede resultater på Akershus-nivå i vg2, ingen resultater i vg3 i **elevundersøkelsen**. Dette gir manglende resultater på vg2 trinnet for Viken-nivået. Her får vi da ingen indikasjon på hvordan trinnet har utviklet seg fra 2022 til 2023, vi får heller ikke sammenliknet Viken med nasjonalt nivå.

I vg1 har Viken like eller svakere verdier enn nasjonalt, med unntak av en indeks; Utdannings- og yrkesveiledning. Her er Viken-resultatene 0,1 over nasjonal verdi. I vg2 er det altså ingen verdier for Viken, men i vg3 er de nasjonale resultatene like eller mer positive enn Vikens med unntak av to indekser; Mestring og Støtte fra lærer – to viktige indekser.

Resultatene viser at elevene i vg1 vurderer indeksene mer negativt i 2023 enn i 2022, mens elevene i vg3 vurderer indeksene mer positivt, med unntak av indeksen motivasjon, som har fått lik verdi i 2022 og i 2023.

Det er Akershus som får flest høye verdier på indeksene i vg1, i vg2 er det Buskerud som har høyest verdi samlet sett, i vg3 er Østfold fylket med høyest verdi samlet sett – i vg2 og vg3 finnes det altså ikke verdier for Akershus.

Elevene i utdanningsprogrammet gir høyest verdi til indikatorene Faglig utfordring og Trivsel i vg1, Vurdering for læring og Elevdemokrati og medvirkning har fått de laveste verdiene. I vg2 finnes ikke Viken-resultater, men også her har elevene gitt Faglig utfordring høyest verdi. Lavest verdi har Elevdemokrati og medvirkning fått.

På vg3-nivået har elevene gitt Faglig utfordring og Støtte fra Lærer høyest verdi. Det er positivt at disse indeksene følger hverandre. Laveste verdi har indeksen Motivasjon fått, mens Mestring har fått verdien 4,2, som er helt oppunder Faglig utfordring og Støtte fra lærer. Ventelig vil økt vekt på Elevdemokrati og medvirkning, Praktisk, variert og relevant opplæring og Vurdering for læring gi økt motivasjon hos elevene i Salg, service og reiseliv.

For dette utdanningsprogrammet foreligger det ikke resultater på mobbeindeksen for vg3 i Akershus, mens resultatene på alle tre nivåer i Østfold er skjermet. Også vg3-resultater for Buskerud og nasjonalt er skjermet. I vg1 oppgir 8,9 prosent av elevene å bli mobbet i Buskerud,

nasjonalt oppgir 9,4 prosent det samme. I vg2 oppgir 5,4 prosent av elevene å bli mobbet i Buskerud, 8,5 prosent nasjonalt.

I utdanningsprogrammet Salg, service og reiseliv var det på Viken-nivå 53,1 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Akershus; 63,8 prosent, i Buskerud besvarte 57,6 prosent, i Østfold 39,2 – dette siste er så lavt at resultatene knapt kan brukes – særlig ikke når vi tar i betraktning at det er svært få lærlinger i dette lærefaget.

Fordi utdanningsprogrammet var nytt etter fagfornyelsen, har lærlingundersøkelsen ikke vært gjennomført tidligere – utvalget for undersøkelsen skal ha vært 11 måneder i lære etter to år i skole før de gjennomfører undersøkelsen. Dermed har vi ikke historiske tall å sammenlikne med i dette utdanningsprogrammet

Indeksene som på Viken-nivå har fått høyest verdi i dette utdanningsprogrammet er Trivsel, som begge har fått vurderingen 4,2. Indeksen som fikk laveste verdi var Forberedelse til fagprøve, som fikk verdien 3,2.

Det er lærlingene i Buskerud som har gitt flest indekser høyest verdi av de tre fylkene.

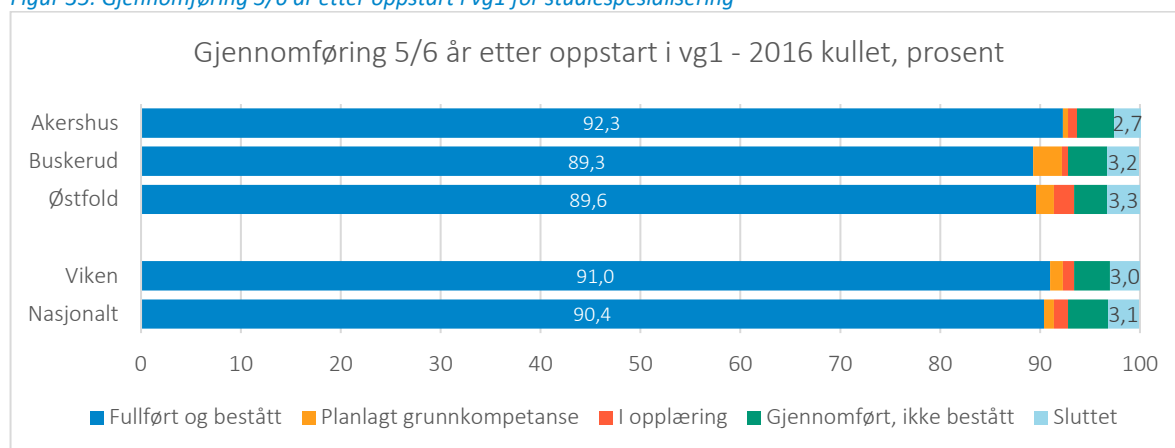
Når det gjelder indeksen Mobbing på arbeidsplassen, er verdiene skjernet i alle tre fylker, dermed får vi ingen Viken-tall, og vi får heller ikke sammenliknet verdien med verdien fra 2022. På indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er Østfold-tallene skjernet, noe som resulterer i manglende Viken-tall. I Akershus var det 10,6 prosent av lærlingene som rapporterte om at de var vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet, men det i Buskerud er 0,0 prosent av lærlingene som rapporterer om det samme.

8.15 Studiespesialisering

Tabell 127: Nøkkeltall for studiespesialisering

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	11 210	2 992	3 422	17 624	17 654
Tatt inn på første ønske, prosent	96,1	92,6	94,8	95,3	96,3
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	47,1	47,0	46,4	46,9	46,5
Fullført og bestått skoleår, prosent	86,7	84,3	80,4	85,1	89,6
Sluttet, prosent	1,4	1,7	2,2	1,6	1,3
Totalfravær, prosent	6,7	7,5	6,3	6,8	2,4
Karaktersnitt	4,3	4,2	4,1	4,3	4,4
Elever med 1 eller IV, prosent	3,7	5,9	8,4	5,0	5,1

Figur 35: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for studiespesialisering

Tabell 128: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for studiespesialisering (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	92,3	89,3	89,6	91,0	90,4
Planlagt grunnkompetanse	0,5	2,9	1,8	1,3	1,0
I opplæring	0,9	0,6	2,0	1,1	1,4
Gjennomført, ikke bestått	3,7	3,9	3,3	3,6	4,0
Sluttet	2,7	3,2	3,3	3,0	3,1

Tabell 129: Indekser fra elevundersøkelsen for studiespesialisering (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,4	3,4	3,4 ↓	3,5
	Faglig utfordring	4,4	4,5	4,3	4,4 →	4,4
	Felles regler	4,1	4,1	4,2	4,1 ↓	4,1
	Læringskultur	4	4,1	4	4,0 →	4,1
	Mestring	3,9	3,9	3,9	3,9 ↓	3,9
	Motivasjon	3,4	3,4	3,4	3,4 ↓	3,5
	Støtte fra lærer	3,9	3,9	4	3,9 ↓	4
	Støtte hjemmefra	4,1	4,1	4	4,1 →	4,1
	Trivsel	4,1	4,2	4,1	4,1 →	4,2
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,4	3,5	3,5	3,4	3,5
	Vurdering for læring	3,2	3,3	3,3	3,2 ↓	3,3
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,3	*	3,4	*	3,4
	Faglig utfordring	4,4	4,4	4,4	4,4 →	4,5
	Felles regler	4	*	4,1	*	4,1
	Læringskultur	3,9	*	3,9	*	4
	Mestring	3,9	*	3,9	*	3,9
	Motivasjon	3,3	*	3,3	*	3,4
	Støtte fra lærer	3,9	*	4	*	3,9
	Støtte hjemmefra	4	*	3,9	*	4
	Trivsel	4,2	*	4,1	*	4,2
	Vurdering for læring	3,2	*	3,3	*	3,2
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning	3,4	3,5	3,3	3,4 ↑	3,4
	Faglig utfordring	4,5	4,5	4,4	4,5 →	4,5
	Felles regler	4,1	4,1	4,1	4,1 →	4,1
	Læringskultur	4	4	3,9	4,0 ↑	4
	Mestring	4	4	3,9	4,0 →	4
	Motivasjon	3,4	3,4	3,3	3,4 →	3,4
	Støtte fra lærer	4	3,9	4	4,0 ↓	4
	Støtte hjemmefra	3,9	4	3,9	3,9 ↑	3,9
	Trivsel	4,2	4,2	4,1	4,2 →	4,2
	Vurdering for læring	3,3	3,2	3,2	3,3 ↓	3,3

Tabell 130: Mobbing fra elevundersøkelsen for salg, service og reiseliv (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	*	4,6	3,6	*	5
	Vg2	*	*	*	*	4,3
	Vg3	*	*	*	*	3,8

8.15.1 Skoleopplæringen

Antallet elever i studiespesialiserende utdanningsprogram gikk noe ned fra 2021-22; 17654 til 17624 i 2022-23. Andelen elever som ble tatt inn på sitt første ønske gikk også noe ned; fra 96,3 prosent i 2021-22 til 95,3 prosent i skoleåret etter. Flest elever ble tatt inn på sitt første ønske i Akershus; 96,1 prosent. Elevene hadde noe høyere gjennomsnitts grunnskolepoeng i 2022-23; 46,9, sammenliknet med 2021-22; 46,5. Elevene i Akershus hadde i gjennomsnitt høyest grunnskolepoengsum. Andelen som fullførte og besto skoleåret gikk ned fra 89,6 i 2021-22 til 85,1 i 2022-23. Akershus hadde den høyeste andelen som fullførte og besto; 86,7 prosent.

Andelen som sluttet gikk opp fra 1,3 til 1,6 prosent fra 2021-22 til 2022-23. Fraværet mer enn doblet seg; fra 2,4 prosent i 2021-22 til 6,8 prosent i 2022-23. Fraværet var høyest i Buskerud; 7,5 prosent. Karaktersnittet i utdanningsprogrammet var 4,4 i 2021-22, 4,3 i 2022-23. Akershus hadde høyest snitt med 4,3. Andelen elever med vurderingene 1 eller IV var i 2021-22 på 5,1 prosent, i 2022-23 på 5,0 prosent. Østfold hadde høyest andel elever med denne vurderingen; 8,4 prosent.

Mulige sammenhenger

Fraværet på studiespesialisering har mer enn doblet seg fra 2021-22 til 2022-23, karaktersnittet gikk ned med 0,1, andelen som sluttet gikk opp, mens andelen som fikk vurderingene 1 eller IV gikk marginalt ned. Andelen som fullførte og besto gikk ned med 4,5 prosentpoeng. I dette utdanningsprogrammet ser altså fraværet ut til å samvariere med de andre indikatorene som forventet, bortsett fra andel som fikk vurderingene 1/IV.

8.15.2 Gjennomføring over tid

I 2016-kullet var det noe høyere andel i Viken som fullførte og besto; 91 prosent, sammenliknet med nasjonalt; 90,4 prosent. Andelen som fullførte og besto var høyest i Akershus; 92,3 prosent.

En noe høyere andel elever gikk mot grunnkompetanse i Viken enn i nasjonalt 1,3 mot 1,0 prosent. Det var høyest andel elever i 2016-kullet som gikk mot planlagt grunnkompetanse i Buskerud; 2,9 prosent. Viken hadde en noe mindre andel enn nasjonalt som fremdeles var i opplæring av 2016-kullet; 1,1 mot 1,4 prosent. Det var også en noe mindre andel i Viken enn nasjonalt som gjennomførte, men ikke besto; 3,6 prosent i Viken mot 4 nasjonalt. Buskerud hadde høyest andel som gjennomførte, men ikke besto (3,9 prosent).

3 prosent av elevene i utdanningsprogrammet sluttet i Viken, 3,1 prosent sluttet nasjonalt. Det var størst andel elever som sluttet i Østfold; 3,3.

8.15.3 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Studiespesialisering er det i **elevundersøkelsen** skjermede resultater for Buskerud på vg2-nivå. Da kommer det heller ikke resultater for Viken. Dette medfører at vi ikke ser hvordan elevenes vurdering av læringsmiljøet har utviklet seg fra 2022 til 2023, vi får heller ikke se noen sammenlikning mellom Viken og nasjonalt nivå. I vg1 ser vi imidlertid at nasjonalt nivå har bedre eller like verdier som Viken har, og at verdiene i perioden 2022 til 2023 har endret seg negativt eller stått stille. I vg3 er bildet noe mer differensiert; noen indekser har utviklet seg positivt. Dette gjelder Elevdemokrati og medvirkning, Læringskultur, og Støtte hjemmefra. En indeks har utviklet seg negativt mellom 2022 og 2023; det gjelder Støtte fra lærere. Som i vg1 har elevene på nasjonalt nivå enten gitt den samme verdien eller en mer positiv verdi.

Når det gjelder fylkene, så kommer Buskerud mest positivt ut i vg1, Østfold mest positivt ut i vg2, mens Akershus og Buskerud har flest indekser med høyest verdi i vg3.

Utdanningsprogrammet har høyest verdi på Faglig utfordring, lavest verdi på Vurdering for læring i vg1. Det samme bildet gjentar seg i vg2, som ikke har verdier for Viken, hvis vi gjør anslag basert på verdiene som foreligger. I vg3 er det også Faglig utfordring som har fått høyeste verdi; 4,5, og Vurdering for læring som har fått laveste; 3,3.

Utdanningsprogrammet Studiespesialisering, som er det største programmet i Viken, gir verdier etter samme mønster som de andre studieforberedende utdanningsprogrammene.

I dette utdanningsprogrammet er det høyt poengsnitt fra grunnskolen. Mange elever med høye mål velger utdanningsprogrammet, som har en hovedtyngde av jenter. Det er grunn til å tro Faglig utfordring og Støtte fra lærere bør balanseres bedre mot hverandre. Antakelig er det ingen ulempe om opplæringen blir mer praktisk og oppleves som mer relevant. Å oppnå bedre vurdering og større medvirkning vil trolig gi bedre motivasjon og enda høyere innsats.

For dette utdanningsprogrammet er alle resultater for mobbing for Akershus skjernet, og dermed alle resultater for Viken. Også resultatene for vg2 og vg3 i Buskerud og Østfold er skjernet. Vg1 i Buskerud hadde en mobbeandel på 4,6 høsten 2023, Østfold 3,6. Den nasjonale andelen for utdanningsprogrammet var 5, lavere enn andelen for vg1 for alle utdanningsprogram, som var 6,2. Nasjonalt var det 4,3 prosent av elevene som oppga å bli mobbet i vg2, 3,8 prosent i vg3.

8.16 Teknologi- og industrifag

Tabell 131: Nøkkeltall for teknologi- og industrifag

Indikator	Akershus 2022-23	Buskerud 2022-23	Østfold 2022-23	Viken 2022-23	Viken 2021-22
Antall elever	718	477	562	1 757	1 751
Tatt inn på første ønske, prosent	81,3	82,3	76,3	80,0	82,7
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	34,3	34,6	34,5	34,5	33,7
Fullført og bestått skoleår, prosent	82,6	83,8	80,3	82,2	81,5
Sluttet, prosent	7,2	4,7	5,8	6,1	6,9
Totalfravær, prosent	6,0	7,1	6,4	6,4	3,9
Karaktersnitt	3,9	3,8	3,7	3,8	3,8
Elever med 1 eller IV, prosent	6,2	8,2	12,7	8,9	11,3

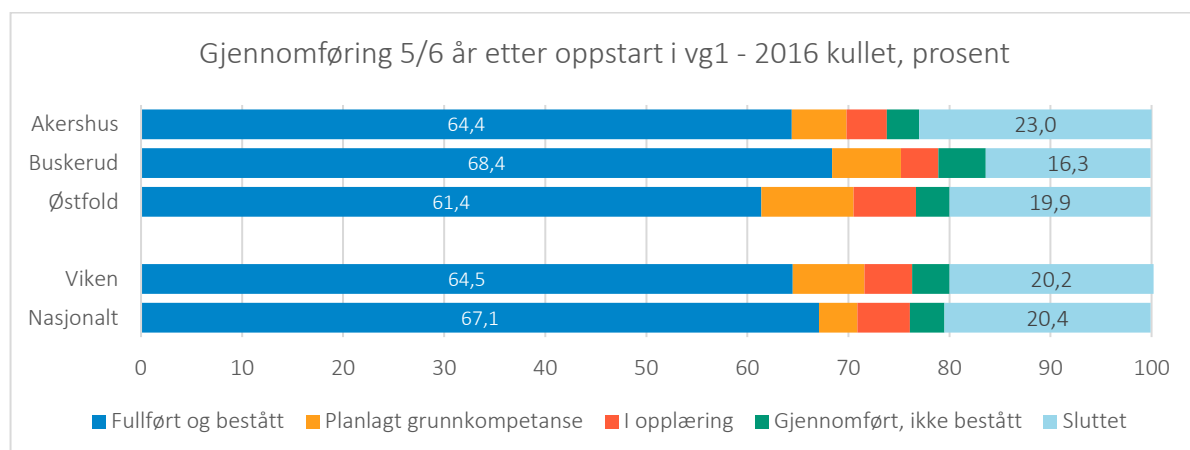
Tabell 132: Læreplassoversikt for teknologi- og industrifag

Indikator	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Søkere fått læreplass, prosent	91,5	90,2	90,5	90,7	80,0
Søkere fått læreplass, antall	238	157	229	624	569

Tabell 133: Fag- og svenneprøveoversikt for teknologi- og industrifag

Resultat på fag-/svenneprøve	Akershus 2023	Buskerud 2023	Østfold 2023	Viken 2023	Viken 2022
Bestått, prosent	72,3	57,8	60,4	64,7	68,6
Bestått meget godt, prosent	22,4	35,7	37,1	30,7	29,5
Ikke bestått, prosent	5,3	6,5	2,4	4,6	1,9
Antall	303	185	245	733	643

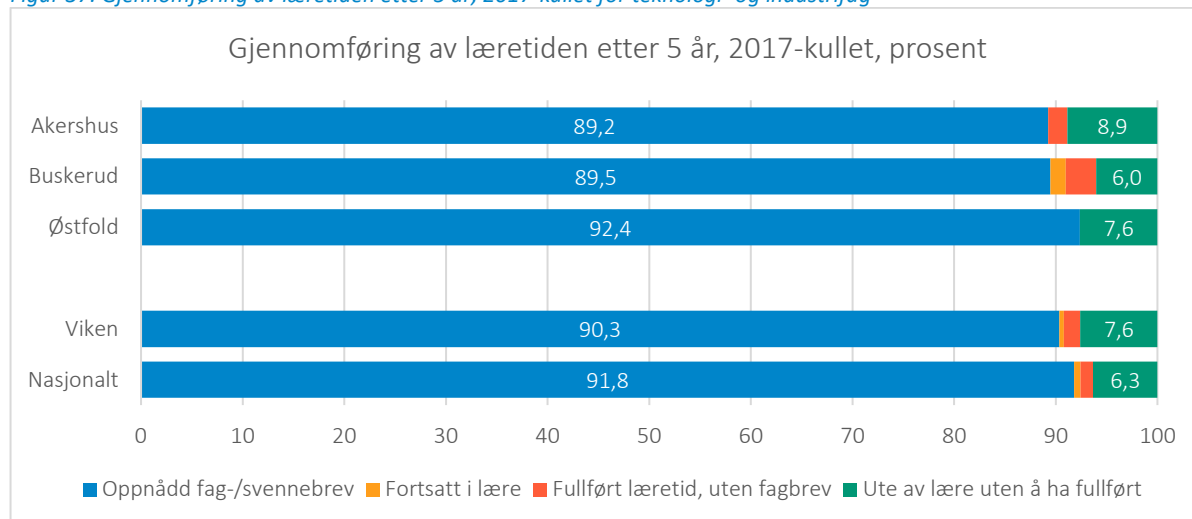
Figur 36: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for teknologi- og industrifag

Tabell 134: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for teknologi- og industrifag (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Fullført og bestått	64,4	68,4	61,4	64,5	67,1
Planlagt grunnkompetanse	5,4	6,8	9,1	7,1	3,8
I opplæring	4,0	3,7	6,2	4,7	5,2
Gjennomført, ikke bestått	3,2	4,7	3,3	3,7	3,4
Sluttet	23,0	16,3	19,9	20,2	20,4

Figur 37: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for teknologi- og industrifag

Tabell 135: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for teknologi- og industrifag (tabellform)

Status	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Oppnådd fag-/svennebrev	89,2	89,5	92,4	90,3	91,8
Fortsatt i lære	0,0	1,5	0,0	0,5	0,6
Fullført læretid, uten fagbrev	1,9	3,0	0,0	1,6	1,2
Ute av lære uten å ha fullført	8,9	6,0	7,6	7,6	6,3

Tabell 136: Indekser fra elevundersøkelsen for teknologi- og industrifag (1-5 verdiskala)

Trinn	Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Vg1	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,6	*	*	3,6
	Faglig utfordring	4,1	4,2	*	*	4,2
	Felles regler	4	4,2	*	*	4,2
	Læringskultur	3,8	3,9	*	*	3,9
	Mestring	3,8	4	4	3,9 →	3,9
	Motivasjon	3,7	3,7	*	*	3,7
	Støtte fra lærer	4,1	4,2	*	*	4,2
	Støtte hjemmefra	3,9	3,9	*	*	4
	Trivsel	4,2	4,2	*	*	4,2
	Utdanning og yrkesveiledning (vg1)	3,6	3,6	*	*	3,8
	Vurdering for læring	3,7	3,7	*	*	3,7
Vg2	Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,9	*	*	3,6
	Faglig utfordring	4,2	4,2	*	*	4,3
	Felles regler	4	4,3	*	*	4,2
	Læringskultur	3,8	4,2	*	*	3,9
	Mestring	4,1	4,1	*	*	4
	Motivasjon	3,7	4	*	*	3,7
	Støtte fra lærer	4,2	4,4	*	*	4,2
	Støtte hjemmefra	3,9	3,7	*	*	3,9
	Trivsel	4,2	4,3	*	*	4,2
	Vurdering for læring	3,7	3,9	*	*	3,7
Vg3	Elevdemokrati og medvirkning				*	3,9
	Faglig utfordring				*	4,6
	Felles regler				*	4,3
	Læringskultur				*	4,1
	Mestring				*	4
	Motivasjon				*	4
	Støtte fra lærer				*	4,5
	Støtte hjemmefra				*	4
	Trivsel				*	4,4
	Vurdering for læring				*	3,9

Tabell 137: Mobbing fra elevundersøkelsen for teknologi- og industrifag (prosent)

Indeks	Trinn	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	Nasjonalt
Mobbing	Vg1	9,9	9,6	*	*	8,5
	Vg2	7,2	8,4	*	*	7

Tabell 138: Indekser fra lærlingundersøkelsen for teknologi- og industrifag (1-5 verdiskala)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	
Yrkesfaglig fordypning	3,9	3,9	3,9	3,9	↑
Skolen som forberedelse til opplæring i bedrift	3,7	3,7	3,5	3,7	↑
Motivasjon	4,1	4,2	4,2	4,2	↑
Trivsel	4,2	4,3	4,3	4,3	↑
Tilfreds med opplæringen i bedriften	4,0	4,2	3,9	4	↑
Helse, miljø og sikkerhet (opplæring og bruk)	4,3	4,3	4,3	4,3	↑
Læreplan (kjennskap til og samsvar med)	3,4	4,1	3,8	3,7	→
Medvirkning, veiledning og egenvurdering	3,8	3,9	3,9	3,9	↑
Gjennomført halvårsvurdering	4,2	4,5	4,6	4,4	↑
Forberedelse til fagprøve	3,7	3,9	3,6	3,7	↑
Svarprosent	52,9	66,9	43,4	53,2	

Tabell 139: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for teknologi- og industrifag (prosent)

Indeks	Akershus	Buskerud	Østfold	Viken	
Mobbing på arbeidsplassen	3,8	2,7	3,1	3,2	↓
Uønsket seksuell oppmerksomhet	*	*	0,0	*	

8.16.1 Skoleopplæringen

Antallet elever i utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag økte marginalt fra skoleåret 2021-22 (1 751) til 1 757 i 2022-23. Andelen som kom inn på sitt førsteønske gikk noe ned i Viken; fra 82,7 i 2021-22 til 80,0 i det påfølgende skoleåret. Flest elever ble tatt inn på sitt første ønske i Buskerud; 82,3 prosent. Gjennomsnittlig grunnskolepoeng gikk noe opp fra 33,7 til 34,5 fra 2021-22 til 2022-23. Likevel er utdanningsprogrammet blant dem med lavest gjennomsnittlig grunnskolepoengsum. Høyest poengsum hadde elevene i Buskerud med 34,6, dette er bare marginalt over grunnskolepoengsummen i de to andre fylkene.

Andelen som fullførte og besto i Viken økte fra 81,5 i 2021-22 til 82,2 i det påfølgende skoleåret. Størst andel fullførte og besto i Buskerud; 83,8 prosent. Andelen som sluttet gikk ned i perioden, fra 6,9 i 2021-22 til 6,1 i det påfølgende skoleåret. Størst andel som sluttet hadde Akershus med 7,2 prosent. Fraværet gikk, som i alle andre utdanningsprogram kraftig opp i perioden, dog mindre kraftig enn mange av de andre utdanningsprogrammene; fra 3,9 i 2021-22 til 6,4 i 2022-23. Buskerud hadde høyest fravær med 7,1 prosent. Karaktersnittet i utdanningsprogrammet var det samme i begge skoleår; 3,8. Akershus lå en tidel over Buskerud med 3,9 i snitt. En lavere andel fikk vurderingene 1 eller IV i 2022-23 sammenliknet med året før; fra 11,3 til 8,9 prosent. Flest elever fikk disse vurderingene i Østfold; 12,7 prosent.

Mulige sammenhenger

Også i dette utdanningsprogrammet har fraværet økt fra 2021-22 til 2022-23, dog under gjennomsnittet for alle utdanningsprogram. Andelen som sluttet, har gått ned sammen med andelen elever som får vurderingene 1 og/eller IV. Karaktersnittet har stått stabilt. Andelen som fullførte og besto gikk i perioden opp med 0,7 prosentpoeng. Det ser ikke ut til at økningen i

fravær har gått ut over verken antallet som slutter, karakternivået eller andelen av vurderingen 1 eller IV i dette utdanningsprogrammet. Andelen elever som fullførte og besto utviklet seg positivt.

8.16.2 Bedriftsopplæringen

I utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag fikk 10,7 prosentpoeng høyere andel av søkerne læreplass i 2023 sammenliknet med 2022; fra 80,0 til 90,7. Størst andel av søkerne fikk læreplass i Akershus; 91,5 prosent. Antallet som fikk læreplass i Viken i 2023 var 624 søkere.

Totalt gikk 733 kandidater opp til fagprøve i Teknologi- og industrifag i Viken – både praksiskandidater og lærlinger. I Viken var andelen som besto meget godt på 30,7 prosent – en liten oppgang fra 2022, da 29,5 prosent av de som gikk opp til fagprøven fikk denne vurderingen. Fylket med høyest andel fagprøver med dette resultatet var Østfold, med 37,2 prosent.

Til sammen gikk 733 kandidater opp til fagprøve i 2023.

8.16.3 Gjennomføring over tid

Av 2016-kullet i utdanningsprogrammet hadde en andel på 64,5 prosent fullført og bestått i Viken, mens andelen nasjonalt var 67,1. Størst andel hadde fullført og bestått i Buskerud; 68,4 prosent. Viken hadde en langt større andel enn nasjonalt som gikk mot planlagt grunnkompetanse; 7,1 mot 3,8 i nasjonalt. Den største andelen i denne kategorien hadde Østfold; 9,1 prosent. Viken hadde en lavere andel som fremdeles var i opplæring av 2016-kullet; 4,7 prosent, sammenliknet med nasjonalt; 5,2 prosent. Dessverre hadde Viken en større andel av 2016-kullet som gjennomførte, men ikke besto enn andre fylker; 3,7 i Viken mot 3,4 i nasjonalt. Det er en stor andel elever i dette utdanningsprogrammet som slutter; både i Viken (20,2 prosent), og nasjonalt (20,4 prosent). Det var Akershus som hadde den største andelen elever som sluttet i dette utdanningsprogrammet; 23 prosent.

Når det gjelder gjennomføring av læretiden etter 5 år for 2016-kullet i utdanningsprogrammet, så var andelen litt lavere i Viken (90,3 prosent) enn nasjonalt (91,8 prosent). Østfold hadde den høyeste andelen som oppnådde fag-/svennebrev; 92,4 prosent. Det var en liten andel både i Viken og nasjonalt som fortsatt var i lære ved opptellingen; rundt 0,5 prosent. Buskerud hadde imidlertid en andel på 1,5 prosent som fortsatt var i lære. Viken hadde en noe høyere andel enn nasjonalt som hadde fullført læretiden uten fagbrev; 1,6 mot 1,2 prosent. Den høyeste andelen i denne kategorien hadde Buskerud, med 3 prosent. En andel på 7,6 prosent av årskullet var i Viken ute av lære uten å ha fullført. Nasjonalt var tallet 6,3 prosent. Akershus hadde høyest andel lærlinger i denne kategorien; 8,9 prosent.

8.16.4 Brukerundersøkelsene

I utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag er det skjermede resultater for Østfold i **elevundersøkelsen**. Det betyr at det helle ikke kan regnes ut resultater for Viken, noe som igjen medfører problemer med sammenlikning med nasjonalt nivå og med 2022.

Når vi sammenlikner Akershus og Buskerud, som har verdier, med nasjonalt nivå er resultatene like eller under i de to tidligere Viken-fylkene, men når vi ser på vg2, forandrer bildet seg. Her har Buskerud høyere verdier enn nasjonalt på følgende viktige indekser; Elevdemokrati og

medvirkning (3,9, nasjonalt 3,6), Felles regler (4,3, nasjonalt 4,2), Læringskultur (4,2, nasjonalt 3,9), Mestring (4,1 sammen med Akershus, nasjonalt 4,0), Støtte fra lærer (4,4, nasjonalt 4,2), Trivsel (4,3, nasjonalt 4,2), Vurdering for læring (3,9, nasjonalt 3,7). Spørsmålet er hva som påvirker resultatene i vg2 i dette utdanningsprogrammet i dette fylket.

For dette utdanningsprogrammet er mobbetallene for Østfold skjermet på begge nivåer, dermed også Vikens. Vi har imidlertid resultater for Akershus og Buskerud på begge trinn; i Akershus oppgir 9,9 prosent av elevene å bli mobbet i vg1, 7,2 prosent i vg2. I Buskerud oppgir 9,6 prosent å bli mobbet i vg1, 8,4 prosent i vg2. Nasjonalt oppgir 8,5 prosent å bli mobbet i vg1, 7 prosent i vg2. Tallene er høyere enn de nasjonale tallene for alle utdanningsprogram i vg1 nasjonalt. Det er litt overraskende at så mange elever opplever å bli mobbet i et utdanningsprogram med så høy tilfredshet med læringsmiljøet.

I utdanningsprogrammet Teknologi- og industrifag var det på Viken-nivå 53,2 prosent av de inviterte lærlingene som besvarte **lærlingundersøkelsen** høsten 2023. Flest lærlinger besvarte undersøkelsen i Buskerud; 66,9 prosent, i Akershus besvarte 52,9 prosent, i Østfold 33,4 – dette siste er lavt.

Sammenliknet med 2022 har samtlige indekser med unntak av Læreplan (kjennskap til og samsvar med) fått høyere verdi. Læreplanindeksen har stått stille.

Indeksene som på Viken-nivå har fått høyest verdi i dette utdanningsprogrammet er Gjennomført halvårsvurdering, som fikk verdien 4,4. Indeksen som fikk laveste verdi var Forberedelse til fagprøve, Læreplan og skolen som forberedelse til opplæring i bedrift, som alle fikk verdien 3,7.

Det er lærlingene i Buskerud som har gitt flest indekser høyest verdi av de tre fylkene, men lærlingene i Østfold har gitt den høyeste verdien til indeksen Gjennomført halvårsvurdering; 4,6. Det synes som lærebedriftene i alle tre fylker tar godt hånd om vurdering, noe som har betydning for lærlingenes motivasjon.

For indeksen Mobbing på arbeidsplassen er det verdier i alle tre fylker. Dermed får vi også Viken-tall, som viser at mobbingen har gått ned sammenliknet med verdien fra 2022. Det er flest lærlinger som rapporterer om mobbing i Akershus; 3,8 prosent, færrest i Buskerud; 2,7 prosent.

På indeksen Uønsket seksuell oppmerksomhet er resultatene fra Akershus og Buskerud skjermet, noe som fører til manglende Viken-tall og manglende grunnlag for sammenlikning med 2022. Østfold-lærlingene rapporterer om ingen uønsket seksuell oppmerksomhet; 0,0 prosent.

9 Tiltak for å møte utfordringer i resultatene i regi av skoleeier

Politiske og administrativ skoleeier har i oppgave å overvåke kvaliteten på opplæringsmiljøene og opplæringsprosessene; å sørge for kompetansepåfyll, styring gjennom rammer og strategier, og å påse at sektoren opererer i tråd med loven.

Fordi Viken i 2024 ikke lenger eksisterer som skoleeier, vil det ikke bli presentert tiltak på skoleeiernivå. Hver ny fylkeskommune har sin profil, og vil finne sine tiltak som svarer på resultater i denne rapporten. Antakelig vil likevel sentrale og langsiktige strategier fra Viken bli videreført i en tilpasset form hos de tre.

Skoleeiere i nye fylker vil fortsette arbeidet med å finne ut hvilke tiltak som er hensiktsmessige å innføre for alle skoler, og å støtte utviklingen innenfor hver enkelt skoles spesielle rammer.

Skoleeierne vil videre fortsette å stimulere til bruk av resultatinformasjon for hver enkelt skole og fylket som helhet, slik at målrettet og kunnskapsbasert arbeid og kompetanseheving kan finne sted. I tillegg skaper skoleeierne arenaer for deling og samarbeid, slik at sektoren kan dra nytte av erfaringer fra alle de videregående skolene og fagopplæringen i de nye fylkene, samt forskningsbasert kunnskap. Rapporten viser at de tre gamle Viken-fylkene har styrker og utviklingsbehov på hver sine områder. Dette tilsier at det vil være fruktbart å fortsette samarbeidet om skoleutvikling fremover, for å dele gode eksempler og styrke fagmiljøer som er blitt mindre robuste etter delingen.

10 Figuroversikt

Figur 1: Gjennomsnittlige skalapoeng i lesing, 9.trinn.....	27
Figur 2: Gjennomsnittlig skalapoeng i regning, 9.trinn.....	27
Figur 3: Andel skoler som har vært helt eller delvis stengt (prosent).....	28
Figur 4: Indekser fra elevundersøkelsen, vg1 (1-5 verdiskala).....	31
Figur 5: Elevdemokrati og medvirkning fra elevundersøkelsen, alle trinn samlet (1-5 verdiskala) .	41
Figur 6: Vurdering for læring fra elevundersøkelsen, alle trinn samlet (1-5 verdiskala).....	43
Figur 7: Indekser fra lærlingundersøkelsen (1-5 verdiskala).....	45
Figur 8: Mobbing fra lærlingundersøkelsen (prosent).....	53
Figur 9: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1, Viken og nasjonalt i prosent.....	60
Figur 10: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 per fylke (prosent)	62
Figur 11: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 2016-kullet, per utdanningsretning og fylke i prosent.....	63
Figur 12: Gjennomføring av læretiden etter 5 år for 2017-kullet i prosent	65
Figur 13: Skoleårsgjennomføring i prosent	66
Figur 14: Andel fullført og bestått per utdanningsretning, tidsserie (prosent)	68
Figur 15: Fullført og bestått skoleåret per fylke (prosent)	69
Figur 16: Andel som har sluttet i løpet av skoleåret (prosent)	73
Figur 17: Gjennomsnittlig totalfravær per fylke (prosent)	75
Figur 18: Karaktersnitt fra grunnskolen og vgs. ved skoleårsslutt, alle trinn samlet	79
Figur 19: Bestått fag-/svenneprøve per kandidattype (prosent).....	85
Figur 20: Andel bestått fag-/svenneprøve per utdanningsprogram, alle kandidat typer (prosent) .	86
Figur 21: Andel søkere som har fått læreplass i bedrift (prosent).....	89
Figur 22: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for bygg- og anleggsteknikk	107
Figur 23: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for bygg- og anleggsteknikk.....	107
Figur 24: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for elektro og datateknologi	113
Figur 25: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for elektro og datateknologi.....	113
Figur 26: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for helse- og oppvekstfag.....	124
Figur 27: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for helse- og oppvekstfag.....	124
Figur 28: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for idrettsfag	134
Figur 29: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for musikk, dans og drama	151
Figur 30: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for naturbruk	156
Figur 31: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet, for naturbruk.....	156
Figur 32: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for restaurant - og matfag.....	166
Figur 33: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for restaurant - og matfag.....	166
Figur 34: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for studiespesialisering	176
Figur 35: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for teknikk og industriell produksjon	181
Figur 36: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for teknikk og industriell produksjon	181

11 Tabelloversikt

Tabell 1: Nøkkeltall for videregående opplæring i Viken, fordelt på de nye fylkene	22
Tabell 2: Svarandel elevundersøkelsen (prosent).....	30
Tabell 3: Indekser fra elevundersøkelsen, vg1 (tabellform)	32
Tabell 4: Indekser fra elevundersøkelsen for alle utdanningsprogram (1-5 verdiskala)	33
Tabell 5: Indekser fra elevundersøkelsen for studieforbereende (1-5 verdiskala)	35
Tabell 6: Indekser fra elevundersøkelsen for yrkesfag (1-5 verdiskala).....	37
Tabell 7: Svarandel lærlingundersøkelsen (prosent)	44
Tabell 8: Spørsmålene i indeksen Skole som forberedelse til opplæring i bedrift (1-5 verdiskala) ..	46
Tabell 9: Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen per utdanningsretning (prosent)	48
Tabell 10: Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen per utdanningsprogram, Vg1 (prosent)	49
Tabell 11: Type saker innmeldt til skoleeier 2022-23 og høsttermin 2023	51
Tabell 12: Mobbing på arbeidsplassen per utdanningsprogram (prosent)	53
Tabell 13: Uønsket seksuell oppmerksomhet på arbeidsplassen pr utdanningsprogram (prosent).....	54
Tabell 14: Urettferdig behandling og diskriminering, tilleggsspørsmål i elevundersøkelsen, studieforbereende (prosent).....	55
Tabell 15: Urettferdig behandling og diskriminering, tilleggsspørsmål i elevundersøkelsen, yrkesfag (prosent)	56
Tabell 16: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i Vg1, Viken og nasjonalt i prosent (tabellform)....	61
Tabell 17: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 per fylke i prosent (tabellform)	62
Tabell 18: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 2016-kullet, per utdanningsretning og fylke i prosent (tabellform).....	64
Tabell 19: Gjennomføring av læretiden etter 5 år for 2017-kullet i prosent (tabellform).....	65
Tabell 20: Skoleårgjennomføring i prosent (tabellform).....	67
Tabell 21: Andel som har sluttet i skoleårene per utdanningsretning, utdanningsprogram og kjønn (prosent)	71
Tabell 22: Fraværstetaler skoleåret 2022-23 (gjennomsnitt og prosent)	76
Tabell 23: Elever som går mot planlagt grunnkompetanse	77
Tabell 24: Andel elever med karakteren 1 og/eller IV (Ikke vurderingsgrunnlag) i minst ett fag (prosent)	80
Tabell 25: Fagene med flest elever med IV (ikke vurderingsgrunnlag).....	81
Tabell 26: Fagene med flest elever med karakteren 1	82
Tabell 27: Privatisteksamen	82
Tabell 28: Antall praksiskandidater som har bestått fag-/svenneprøve	87
Tabell 29: Antall søkere som fikk tilbud om vg3 fagopplæring i skole.....	91
Tabell 30: Antall løpende opplæringskontrakter (lærekandidater)	92
Tabell 31: Antall sakkyndige vurderinger	95
Tabell 32: Antall ungdom i Oppfølgingstjenestens målgruppe (16- 21 år) og deres hovedaktivitet.....	97
Tabell 33: Kombinasjonsprogram, omfang og lokalisering.....	99
Tabell 34: Antall vedtak om særskilt språkopplæring per 01.11.2023	100
Tabell 35: Tilbud til voksne	101
Tabell 36: Antall unike brukere og karriereveiledningssamtaler	103
Tabell 37: Nøkkeltall for bygg- og anleggsteknikk	106
Tabell 38: Læreplassoversikt for bygg- og anleggsteknikk.....	106
Tabell 39: Fag- og svenneprøveoversikt for bygg- og anleggsteknikk	106

Tabell 40: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for bygg- og anleggsteknikk (tabellform)...	107
Tabell 41: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for bygg- og anleggsteknikk (tabellform)	107
Tabell 42: Indekser fra elevundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (1-5 verdiskala)	108
Tabell 43: Mobbing fra elevundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (prosent)	108
Tabell 44: Indekser fra lærlingundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (1-5 verdiskala)	109
Tabell 45: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for bygg- og anleggsteknikk (prosent)	109
Tabell 46: Nøkkeltall for elektro og datateknologi	112
Tabell 47: Læreplassooversikt for elektro og datateknologi.....	112
Tabell 48: Fag-/svenneprøveoversikt for elektro og datateknologi.....	112
Tabell 49: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for elektro og datateknologi (tabellform) ..	113
Tabell 50: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for elektro og datateknologi (tabellform)	113
Tabell 51: Indekser fra elevundersøkelsen for elektro og datateknologi (1-5 verdiskala)	114
Tabell 52: Mobbing fra elevundersøkelsen for elektro og datateknologi (prosent)	114
Tabell 53: Indekser fra lærlingundersøkelsen for elektro og datateknologi (1-5 verdiskala)	115
Tabell 54: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for elektro og datateknologi (prosent).....	115
Tabell 55: Nøkkeltall for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign.....	118
Tabell 56: Læreplassooversikt for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	118
Tabell 57: Indekser fra elevundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (1-5 verdiskala)	119
Tabell 58: Mobbing fra elevundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (prosent)	119
Tabell 59: Indekser fra lærlingundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (1-5 verdiskala).....	120
Tabell 60: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign	120
Tabell 61: Nøkkeltall for helse- og oppvekstfag.....	123
Tabell 62: Læreplassooversikt for helse- og oppvekstfag.....	123
Tabell 63: Fag- og svenneprøveoversikt for helse- og oppvekstfag.....	123
Tabell 64: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for helse- og oppvekstfag (tabellform)	124
Tabell 65: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for helse- og oppvekstfag (tabellform)	124
Tabell 66: Indekser fra elevundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (1-5 verdiskala)	125
Tabell 67: Mobbing fra elevundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (prosent)	125
Tabell 68: Indekser fra lærlingundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (1-5 verdiskala).....	126
Tabell 69: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for helse- og oppvekstfag (prosent).....	126
Tabell 70: Nøkkeltall for håndverk, design og produktutvikling	129
Tabell 71: Læreplassooversikt for håndverk, design og produktutvikling.....	129
Tabell 72: Fag- og svenneprøveoversikt for håndverk, design og produktutvikling	129
Tabell 73: Indekser fra elevundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (1-5 verdiskala)	130
Tabell 74: Mobbing fra elevundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (prosent) ..	130
Tabell 75: Indekser fra lærlingundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (1-5 verdiskala)	131

Tabell 76: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for håndverk, design og produktutvikling (prosent)	131
Tabell 77: Nøkkeltall for idrettsfag	134
Tabell 78: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for idrettsfag (tabellform)	134
Tabell 79: Indekser fra elevundersøkelsen for idrettsfag (1-5 verdiskala)	135
Tabell 80: Mobbing fra elevundersøkelsen for idrettsfag (prosent)	135
Tabell 81: Nøkkeltall for informasjonsteknologi og medieproduksjon	138
Tabell 82: Læreplassoversikt for informasjonsteknologi og medieproduksjon	138
Tabell 83: Indekser fra elevundersøkelsen for informasjonsteknologi og medieproduksjon (1-5 verdiskala)	139
Tabell 84: Indekser fra lærlingundersøkelsen for informasjonsteknologi og medieproduksjon (1-5 verdiskala)	139
Tabell 85: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for informasjonsteknologi og medieproduksjon (prosent)	140
Tabell 86: Nøkkeltall for kunst, design og arkitektur	143
Tabell 87: Indekser fra elevundersøkelsen for kunst, design og arkitektur (1-5 verdiskala)	144
Tabell 88: Mobbing fra elevundersøkelsen for kunst, design og arkitektur (prosent)	144
Tabell 89: Nøkkeltall for medier og kommunikasjon	147
Tabell 90: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for medier og kommunikasjon (tabellform)	147
Tabell 91: Indekser fra elevundersøkelsen for medier og kommunikasjon (1-5 verdiskala)	148
Tabell 92: Mobbing fra elevundersøkelsen for medier og kommunikasjon (prosent)	148
Tabell 93: Nøkkeltall for musikk, dans og drama	151
Tabell 94: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for musikk, dans og drama (tabellform)	151
Tabell 95: Indekser fra elevundersøkelsen for musikk, dans og drama (1-5 verdiskala)	152
Tabell 96: Mobbing fra elevundersøkelsen for musikk, dans og drama (prosent)	152
Tabell 97: Nøkkeltall for naturbruk	155
Tabell 98: Læreplassoversikt for naturbruk	155
Tabell 99: Fag- og svenneprøveoversikt for naturbruk	155
Tabell 100: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for naturbruk (tabellform)	156
Tabell 101: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for naturbruk (tabellform)	156
Tabell 102: Indekser fra elevundersøkelsen for naturbruk (1-5 verdiskala)	157
Tabell 103: Mobbing fra elevundersøkelsen for naturbruk (prosent)	157
Tabell 104: Indekser fra lærlingundersøkelsen for naturbruk (1-5 verdiskala)	158
Tabell 105: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for naturbruk (prosent)	158
Tabell 106: Nøkkeltall for Påbygg uten yrkeskompetanse	161
Tabell 107: Nøkkeltall for Påbygg etter yrkeskompetanse	161
Tabell 108: Nøkkeltall for Påbygg annet	161
Tabell 109: Indekser fra elevundersøkelsen for påbygg uten og etter yrkeskompetanse (1-5 verdiskala)	162
Tabell 110: Mobbing fra elevundersøkelsen for påbygg uten og etter yrkeskompetanse (prosent)	162
Tabell 111: Nøkkeltall for restaurant - og matfag	165
Tabell 112: Læreplassoversikt for restaurant - og matfag	165
Tabell 113: Fag- og svenneprøveoversikt for restaurant - og matfag	165
Tabell 114: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for restaurant - og matfag (tabellform)	166

Tabell 115: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for restaurant - og matfag (tabellform)	166
Tabell 116: Indekser fra elevundersøkelsen for restaurant - og matfag (1-5 verdiskala)	167
Tabell 117: Mobbing fra elevundersøkelsen for restaurant - og matfag (prosent)	167
Tabell 118: Indekser fra lærlingundersøkelsen for restaurant - og matfag (1-5 verdiskala).....	167
Tabell 119: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for restaurant - og matfag (prosent).....	167
Tabell 120:Nøkkeltall for salg, service og reiseliv	171
Tabell 121: Læreplassoversikt for salg, service og reiseliv	171
Tabell 122: Fag- og svenneprøveoversikt for salg, service og reiseliv	171
Tabell 123: Indekser fra elevundersøkelsen for salg, service og reiseliv (1-5 verdiskala).....	172
Tabell 124: Mobbing fra elevundersøkelsen for salg, service og reiseliv (prosent).....	172
Tabell 125: Indekser fra lærlingundersøkelsen for salg, service og reiseliv (1-5 verdiskala)	173
Tabell 126: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for salg, service og reiseliv (prosent)	173
Tabell 127: Nøkkeltall for studiespesialisering	176
Tabell 128: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for studiespesialisering (tabellform).....	176
Tabell 129: Indekser fra elevundersøkelsen for studiespesialisering (1-5 verdiskala).....	177
Tabell 130: Mobbing fra elevundersøkelsen for salg, service og reiseliv (prosent).....	177
Tabell 131: Nøkkeltall for teknologi- og industrifag	180
Tabell 132: Læreplassoversikt for teknologi- og industrifag.....	180
Tabell 133: Fag- og svenneprøveoversikt for teknologi- og industrifag	180
Tabell 134: Gjennomføring 5/6 år etter oppstart i vg1 for teknologi- og industrifag (tabellform).....	181
Tabell 135: Gjennomføring av læretiden etter 5 år, 2017-kullet for teknologi- og industrifag (tabellform)	181
Tabell 136: Indekser fra elevundersøkelsen for teknologi- og industrifag (1-5 verdiskala)	182
Tabell 137: Mobbing fra elevundersøkelsen for teknologi- og industrifag (prosent).....	182
Tabell 138: Indekser fra lærlingundersøkelsen for teknologi- og industrifag (1-5 verdiskala).....	183
Tabell 139: Mobbing fra lærlingundersøkelsen for teknologi- og industrifag (prosent).....	183

12 Kilder

Andresen, Silje m.fl. Evaluering av ny kompetansemodell, Delrapport 2: [Tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæringen](#). Arbeidsinstituttet

Bakken, A. (2022): [Ungdata 2022. Nasjonale resultater](#). NOVA Rapport 5/22. Oslo: NOVA, OsloMet.

Bergene m. fl. (2023): [Fravær som vekker bekymring](#). Skoleeieres og skolelederes inntrykk og forståelse av fraværssituasjonen i Skole-Norge

Borg, Elin m.fl. Temanotat 5: [Samarbeid og involvering i tilskuddsordningen for kompetanseutvikling i grunnopplæringen](#), Arbeidsinstituttet

Buland, T., I.D. Hybertsen og C. Wendelborg (2022): [Utradisjonelle utdanningsvalg blant elever og lærlinger. Hvordan opplever gutter og jenter som har gjort utradisjonelle utdanningsvalg sin situasjon i skole og lærebedrift?](#) Rapport 2022. Mangfold og inkludering. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning

Dahl, T. (2022): [Læringsmiljøet i norsk skole. Har pandemien påvirket utviklingen](#). Trondheim: NTNU Samfunnsforskning.

Dennis Shirley og Andy Hargreaves, (2022) «Fem veier til elevengasjement».

Hansen, Helle Rabøll, (2020) [KS FoU-rapporten Håndhevsingsordningen for skolemiljø saker](#).

OECD - [Education at a glance 2023](#)

Ombudet for barn og unge i Viken: [Årsrapport 2023 «Fra vi til meg»](#).

Skulberg, H. & Sund, A. K. M. (2021). [Internasjonal innflytelse på norsk fag- og yrkesopplæring?](#) Temanotat 2/2021. Utdanningsforbundet. <https://utdanningsforbundet.no/globalasset>

Statistisk sentralbyrå (2022c): [Karakterer ved avsluttet grunnskole. Grunnskolepoeng, etter kjønn og foreldrenes utdanningsnivå](#) (F) 2009-2020. Statistikkbanken, tabell 07495.

Utdanningsdirektoratet (2018): Utdanningsspeilet 2018. Del 2: [Hvilke faktorer påvirker om ungdommen får læreplass?](#)

Utdanningsdirektoratet (2019): [Hvorfor får ikke alle søkere læreplass?](#) Kunnskapsoversikt 2019.

Utdanningsdirektoratet (2023): [Utdanningsdirektoratet foreslår nye tiltak mot skolefravær](#)

Viken fylkeskommune (2022):

Rapport 2022 Mangfold og inkludering. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning. Like muligheter – temastrategi for mangfold og integrering 2022-2030

Wendelborg, C og I. Utmo (2022): Elevundersøkelsen 2021. [Analyse av Elevundersøkelsen skoleåret 2021/22](#).

Ødegård, G. & Svagård, V.S. (2018). [Hva motiverer elever til å bli aktive medborgere?](#) Tidsskrift for ungdomsforskning,18(1)

Viken viser vei.

Postadresse: Viken fylkeskommune,
Postboks 220, 1702 Sarpsborg
Sentralbord: 32 30 00 00
post@viken.no

viken.no

